Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr._____/2026

Proiect

UE

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E
pentru modificarea unor acte normative
(eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile și dezvoltarea durabilă a pieței biocarburanților)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, CELEX: 32018L2001, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024.

Art. I. – Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare va avea următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, CELEX: 32018L2001, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024.”

2. Pe tot parcursul textului legii, textul „Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică”, la forma gramaticală corespunzătoare, iar cuvintele „piața pe parcursul zilei”, la orice formă gramaticală, – cu cuvintele „piața intrazilnică”, la forma gramaticală corespunzătoare.

3. La articolul 3:

- noțiunea „energie din surse regenerabile” va avea următorul cuprins:

„*energie din surse regenerabile* – energie din surse regenerabile nefosile, respectiv energie eoliană, solară (solară termică și solară fotovoltaică) și geotermală, energie osmotică, energie ambientală, energia mareelor, a valurilor și alte tipuri de energie a oceanelor, energie hidroelectrică, biomasă, gaz de depozit, gaz provenit din instalațiile de epurare a apelor uzate și biogaz;”

- noțiunea „energie aerotermală” se abrogă;
- la noțiunea „producător eligibil mic”, după cuvintele „cumulativă mai mică” se introduc cuvintele „sau egală”;
- noțiunea „biogaz” va avea următorul cuprins:

„*biogaz* – combustibili gazoși produși din biomasă;”

- noțiunea „biolichide” va avea următorul cuprins:

„*biolichide* – combustibil lichid produs din biomasă, utilizat în alte scopuri energetice decât pentru transport, inclusiv pentru energie electrică și pentru încălzire și răcire;”

- noțiunea „biomasă” va avea următorul cuprins:

„*biomasă* – fracțiunea biodegradabilă a produselor, a deșeurilor și a reziduurilor de origine biologică provenite din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor, inclusiv deșeurile industriale și municipale de origine biologică;”

- noțiunea „combustibili din biomasă” va avea următorul cuprins:

„*combustibili din biomasă* – combustibili gazoși și solizi produși din biomasă;”

- noțiunea „consumul final brut de energie” va avea următorul cuprins:

„*consum final brut de energie* – produsele energetice furnizate în scopuri energetice industriei, transporturilor, gospodăriilor, serviciilor, inclusiv serviciilor publice, agriculturii, silviculturii și pescuitului, consumul de energie electrică și termică de către sectorul de producere a energiei electrice și termice, precum și pierderile de energie electrică și termică în distribuție și transport;”

- noțiunea „culturi alimentare și furajere” va avea următorul cuprins;

„*culturi alimentare și furajere* – culturi de plante bogate în amidon, de plante zaharoase sau de plante oleaginoase produse pe terenuri agricole drept cultură principală, cu excepția reziduurilor, a deșeurilor sau a materialelor ligno-celulozice și a culturilor intermediare, precum culturile intercalate și culturile de protecție, cu condiția ca utilizarea unor astfel de culturi intermediare să nu genereze o creștere a cererii de terenuri suplimentare;”

- noțiunea „producător de biocombustibil” va avea următorul cuprins*;*

„*producător de biocombustibili* – persoană juridică care produce și comercializează biocarburanți, biolichide și/sau combustibili din biomasă în conformitate cu condițiile stabilite în actele normative în domeniu;”

- noțiunea „valoare tipică” va avea următorul cuprins*;*

„*valoare tipică* – o estimare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră pentru o anumită modalitate de

producție a unui biocarburant, a unui biolichid sau a unui combustibil din biomasă, care este reprezentativă pentru consumul Comunității Energetice;”

- după noțiunea „agregator” se introduc trei noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*baterie de stocare a energiei în scopuri industriale* – baterie de stocare a energiei electrice care este special proiectată pentru utilizări industriale sau destinată utilizărilor industriale după ce a făcut obiectul pregătirii pentru reafectare sau al reafectării, ori orice altă baterie care cântărește peste 5 kg și care nu este o baterie de stocare a energiei pentru vehicule electrice, o baterie pentru mijloace de transport ușoare sau o baterie pentru pornire, iluminare și aprindere;

baterie de stocare a energiei pentru uz casnic – baterie de stocare a energiei electrice reîncărcabilă, de sine stătătoare și cu o capacitate nominală mai mare de 2 kWh, care este adecvată pentru instalare și utilizare într-un mediu casnic;”

baterie de stocare a energiei pentru vehicule electrice – baterie de stocare a energiei electrice care este special proiectată pentru a furniza energie electrică pentru tracțiunea vehiculelor electrice sau hibride, și care cântărește peste 25 kg;”

- după noțiunea „căldură și frig reziduale” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*certificat de combustibil regenerabil pentru transport* (în continuare – *Certificat RPT)* – certificat care reprezintă 1 megajoule (MJ) de energie din surse regenerabile utilizată în transport, emis de către instituția publică de suport către un furnizor de energie din surse regenerabile utilizată în transport sau către o entitate obligată;”

- după noțiunea „combustibili din biomasă” se introduc trei noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*combustibili din surse regenerabile* – biocarburanți, biolichide, combustibili din biomasă și combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică;

combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică – combustibili lichizi și gazoși al căror conținut energetic provine din surse regenerabile, altele decât biomasa;

combustibili pe bază de carbon reciclat – combustibili lichizi și gazoși produși din fluxuri de deșeuri lichide sau solide de origine neregenerabilă care nu pot face obiectul unor operațiuni de valorificare materială ce reies din ierarhia gestionării deșeurilor, stabilită la art. 3 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, sau din gazul de procesare și gazul de evacuare de origine neregenerabilă produse ca o consecință inevitabilă și neintenționată a procesului de producție în instalațiile industriale;”

- după noțiunea „consum final brut de energie” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*contract pentru achiziționarea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire direct de la producător* – contract în temeiul căruia o persoană fizică sau juridică convine să achiziționeze energie din surse regenerabile pentru încălzire și răcire direct de la un producător, care deține licență pentru producerea energiei termice din surse regenerabile în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării;”

- după noțiunea „deșeu” se introduc următoarele noțiuni:

„*energie ambientală* – energie termică prezentă în mod natural și energie acumulată în mediu în zone determinate, care poate fi stocată în aerul înconjurător, cu excepția aerului evacuat, sau în apele de suprafață ori reziduale;

echipament de energie solară – echipament utilizat pentru conversia energiei solare în energie termică sau electrică;”

- după noțiunea „energie din surse regenerabile” se introduce următoarea noțiune:

„*energie din surse regenerabile utilizată în transport* (în continuare *Energie RES-T*) – energie din surse regenerabile nefosile utilizată în sectorul transporturilor, inclusiv energie electrică regenerabilă, biocarburanți, biogaz, combustibili din carbon reciclat și combustibili regenerabili de origine nebiologică, care respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră;”

- după noțiunea „energie geotermală” se introduc următoarele noțiuni:

„*energie osmotică* – energia creată din diferența concentrațiilor de sare ale două fluide, cum ar fi apă dulce și apă sărată;

entitate obligată – titular al licenței de import și comercializare cu ridicata a benzinei și motorinei, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care în cursul anului calendaristic ce precede cu doi ani anul luat în considerare la stabilirea obligațiilor de plasare pe piață a carburanților în amestec cu o anumită cotă/cantitate de biocarburanți, au plasat pe piața cu ridicata o cantitate de carburanți mai mare decât echivalentul a 1000 GJ;”

- după noțiunea „furnizor central de energie electrică” se introduce următoarea noțiune:

„*furnizor de energie din surse regenerabile utilizată în transport* (în continuare – *furnizor RES-T*) – entitate care furnizează energie RES-T;”

- după noțiunea „limită de capacitate” se introduc următoarele noțiuni:

„*mix energetic rezidual* – mixul energetic anual total, exceptând ponderea acoperită de garanțiile de origine anulate;

nivel de încărcare – energia disponibilă a unei baterii de stocare a energiei, exprimată ca procent din capacitatea sa nominală astfel cum este declarată de producător;

obligație referitoare la energia din surse regenerabile – schemă de sprijin care impune producătorilor de energie să includă în producția lor o anumită proporție de energie din surse regenerabile, care impune furnizorilor de energie să

includă în furnizarea de energie o anumită proporție de energie din surse regenerabile sau care impune consumatorilor de energie să includă în consumul lor o anumită proporție de energie din surse regenerabile, inclusiv scheme în cadrul cărora astfel de cerințe pot fi îndeplinite prin utilizarea certificatelor verzi;

operator economic activ în sectorul combustibililor din surse regenerabile (în continuare – *operator economic*) – producător de materii prime, colector de deșeuri și reziduuri, operator de instalații care prelucrează materii prime în combustibili finali sau produse intermediare, operator de instalații care produc energie (energie electrică, încălzire sau răcire) sau orice alt operator, inclusiv al instalațiilor de stocare, sau comercianți care se află în posesia fizică a materiilor prime sau a combustibililor, cu condiția ca aceștia să proceseze informații privind caracteristicile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ale respectivelor materii prime sau combustibili;”

- după noțiunea „prosumatori de energie electrică din surse regenerabile care acționează în mod colectiv” se introduc următoarele noțiuni:

„*punct de reîncărcare* – interfață fixă sau mobilă, conectată sau neconectată la rețea, utilizată pentru transferul de energie electrică către un vehicul electric, care, deși poate avea unul sau mai mulți conectori adaptați diferitelor tipuri de conectori, este capabilă să reîncarce un singur vehicul electric o dată și care exclude dispozitivele cu o putere de ieșire mai mică sau egală cu 3,7 kW al căror scop principal nu este reîncărcarea vehiculelor electrice;

punct de reîncărcare de putere înaltă – punct de reîncărcare cu o putere de ieșire mai mare de 22 kW pentru transferul de energie electrică către un vehicul electric;

punct de reîncărcare de putere normală – punct de reîncărcare cu o putere de ieșire mai mică sau egală cu 22 kW pentru transferul de energie electrică către un vehicul electric;

registru de biocarburanți – sistem informațional de date, care totalizează în formă electronică cel puțin următoarele date:

a) tranzacțiile realizate și caracteristicile de durabilitate ale combustibililor din surse regenerabile, care fac obiectul tranzacțiilor respective, inclusiv emisiile lor de gaze cu efect de seră generate pe durata ciclului de viață, începând de la punctul lor de producție și până la momentul în care sunt plasați pe piață, inclusiv documentația aferentă eliberării certificatelor RPT;

b) gestionarea obligațiilor de plasare pe piață a produselor petroliere cu o cotă prestabilită de biocarburanți și monitorizarea realizării acestora de către entitățile obligate, tranzacțiile cu biocarburanți;

reîncărcare bidirecțională – operațiune de reîncărcare inteligentă a bateriei de stocare a energiei în care direcția fluxului de energie electrică poate fi inversată, permițând circulația energiei electrice de la baterie la punctul de reîncărcare la care este conectată;

reîncărcare inteligentă – operațiune de reîncărcare a bateriei de stocare a energiei în cazul căreia intensitatea energiei electrice furnizate bateriei este ajustată în mod dinamic, pe baza informațiilor primite prin intermediul comunicațiilor electronice;”

- după noțiunea „schemă de sprijin” se introduc următoarele noțiuni:

„*scop neenergetic* – utilizarea combustibililor ca materii prime într-un proces industrial, în loc de a fi utilizați pentru a produce energie;

stare de sănătate a bateriei de stocare a energiei – indicator al stării generale a unei baterii reîncărcabile și a capacității acesteia de a asigura performanța specificată în raport cu caracteristicile sale inițiale;

stocare a energiei în același amplasament – instalație de stocare a energiei combinată cu o instalație care produce energie din surse regenerabile și care este racordată la același punct de acces la rețea;

tehnologie inovatoare în domeniul energiei din surse regenerabile – tehnologie de producere a energiei din surse regenerabile care îmbunătățește, cel puțin într-un mod, tehnologia comparabilă de ultimă generație în materie de energie din surse regenerabile, sau face ca o tehnologie de energie regenerabilă care nu este pe deplin comercializată sau care implică un grad clar de risc să devină utilizabilă;”

- după noțiunea „tranzacție inter pares” se introduce următoarea noțiune:

„*valoare de referință a puterii* – informațiile dinamice deținute în sistemul de gestionare al unei baterii de stocare a energiei, care prescriu setările de energie electrică la care bateria ar trebui să funcționeze în mod optim în timpul unei operațiuni de reîncărcare sau de descărcare, pentru a optimiza starea sa de sănătate și utilizarea sa operațională;”

- după noțiunea „valoare implicită” se introduc următoarele noțiuni:

„*vehicul electric solar* – autovehicul dotat cu un grup motopropulsor care conține doar dispozitive electrice nonperiferice cu funcția de convertizoare de energie cu un sistem electric reîncărcabil de stocare a energiei, care poate fi reîncărcat extern și care este echipat și cu panouri fotovoltaice integrate în vehicul;

zonă de accelerare a proiectelor regenerabile – locație sau zonă specifică, delimitată geografic, care a fost stabilită în condițiile prezentei legi ca fiind în mod special adecvată pentru instalarea centralelor producătoare de energie din surse regenerabile;

zonă de aprovizionare – zona geografică determinată din care provin materiile prime de biomasă forestieră, din care sunt disponibile informații fiabile și independente și în care condițiile sunt suficient de omogene pentru a se realiza o evaluare a riscului în materie de durabilitate și de legalitate aferent biomasei forestiere.”

4. La articolul 4, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Promovarea produselor, a tehnologiilor, a serviciilor, a modelelor de afaceri și a noilor abordări inovatoare în domeniul producerii, transportului,

distribuției, stocării și utilizării energiei din surse regenerabile se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare Legea nr. 225/2024). În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare a proiectului de testare inovativă beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu condiția respectării procedurilor prevăzute în Legea nr. 225/2024, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

5. Articolul 5:

- la alineatul (2), după litera d) se introduce litera d^1) cu următorul cuprins:

„d^1) asigurarea unui nivel de dezvoltare a proiectelor regenerabile suficient pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050, stabilit prin prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice;”

- se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Până la atingerea obiectivului de neutralitate climatică, stabilit prin prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, construcția și exploatarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, desemnate în condițiile prezentei legi, racordarea acestora la rețeaua electrică, dezvoltarea rețelelor electrice în scopul racordării acestor centrale sau a instalațiilor de stocare necesare pentru integrarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în zonele menționate se consideră proiecte de utilitate publică ce servesc interesului public major în sensul prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (în continuare – *Legea nr. 86/2014*), Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (în continuare – *Legea nr. 11/2017*) și Legii apelor nr. 272/2011, și că acestea sunt în serviciul sănătății și siguranței publice, atunci când se pun în balanță interese juridice în cazuri individuale.”

6. La articolul 7:

- alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă care nu îndeplinesc criteriile de durabilitate și criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite în conformitate cu prezenta lege nu se iau în considerare la calcularea ponderii energiei din surse regenerabile.”

7. Articolul 8:

- la alineatul (6):

partea introductivă va avea următorul cuprins:

„(6) În vederea realizării prevederilor prezentului articol se introduc următoarele obligații de raportare anuală către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile:”;

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) pentru entitățile obligate – obligația de a prezenta rapoarte în conformitate cu cerințele Metodologiei privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor, aprobată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;”

- la alineatul (7), cuvintele „importatorii de produse petroliere principale” se substituie cu cuvintele „entitățile obligate”.

8. La articolul 10:

- alineatul (1):

după litera b) se introduce litera b^1) cu următorul cuprins:

„b^1) asigură că organele centrale de specialitate ale administrației publice și instituțiile publice cu atribuții în domeniul promovării producerii și utilizării energiei din surse regenerabile, stabilite conform prezentei legi, dispun de personal calificat suficient pentru a promova dezvoltarea sectorului energiei regenerabile conform țintelor în domeniul energiei și climei, stabilite în documentele de politici publice, și de resurse financiare pentru a facilita procedurile de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile;”

litera d^1) va avea următorul cuprins:

„d^1) la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și a organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, recunoaște schemele voluntare și naționale de certificare prin care se stabilesc criterii pentru producția de biocarburanți, de biolichide și de combustibili din biomasă, aprobate de către Comisia Europeană sau Secretariatul Comunității Energetice;”

se completează cu literele d^2) și d^3) cu următorul cuprins:

„d^2) aprobă, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și a organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, scheme naționale de certificare prin care se stabilesc criterii pentru producția de biocarburanți, de biolichide și de combustibili din biomasă și prin care se confirmă că respectivele standarde și criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt îndeplinite de către operatorii economici activi în sectorul combustibililor din surse regenerabile, și respectă prevederile art. 26^2;

d^3) aprobă, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, zone de accelerare a proiectelor regenerabile;”

după litera k^4) se introduc literele k^5 și k^6 cu următorul cuprins:

„k^5) Guvernul elaborează, cu suportul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și cu asistența organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu, și aprobă Regulamentul cu privire la normele de verificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă;

k^6) aprobă Conceptul registrului de biocarburanți, elaborat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii cu suportul instituției publice de suport;”

9. La articolul 13:

- alineatul (1) se completează cu literele l) și m) cu următorul cuprins:

„l) instituie și ține registrul de biocarburanți;

m) emite certificate RPT în baza rezultatelor verificării respectării criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.”;

- alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În vederea exercitării atribuțiilor stabilite prin prezenta lege, instituția publică de suport colaborează, în special prin furnizarea reciprocă de informații, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul protecției mediului, cu autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul protecției mediului, cu autoritățile de reglementare în domeniu, cu organismul național de acreditare, cu organismele de evaluare a conformității, cu Secretariatul Comunității Energetice și cu alte autorități și instituții publice.”

10. Articolul 14:

- la alineatul (1):

literele b^3), b^4), e^1) și g^1) se abrogă;

la litera e), cuvintele „importatorii de produse petroliere principale” se substituie cu cuvintele „entitățile obligate”

litera m) va avea următorul cuprins

„m) monitorizează respectarea de către entitățile obligate a obligațiilor de plasare pe piață a produselor petroliere cu o cotă prestabilită de biocarburanți în conformitate cu prevederile cu lit. e) din prezentul alineat și a articolului 26^7 alin. (3) lit. a), și aplică sancțiuni în cazurile prevăzute la art. 29 alin. (3) și la art. 8 alin. (7);”

se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) stabilește cota-țintă anuală pentru energia din surse regenerabile în transport pentru fiecare an în parte până în 2030, în conformitate cu Planul național integrat privind energia și clima și cu traiectoria indicativă trasată de acesta.”

11. Articolul 16:

- la alineatul (1), după cuvintele „care promovează eficiența energetică” se introduce textul „ , producerea, stocarea”;

- după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) La elaborarea, promovarea și coordonarea politicilor publice de dezvoltare în sfera amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor, a actelor normative pentru aplicarea prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 și/sau a normativelor tehnice în construcții organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor stabilește cerințe privind integrarea surselor de energie regenerabile în clădiri, inclusiv a surselor destinate autoconsumului de energie și/sau pentru necesitățile comunităților de energie din surse regenerabile, precum și cele privind utilizarea căldurii și a frigului reziduale inevitabile.”

- se completează cu alineatul (4^1) cu următorul cuprins:

„(4^1) În calitate de autoritate administrativă cu atribuții de control responsabilă de controlul de stat al activității de urbanism, în conformitate cu prevederile art. 366 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică verifică inclusiv respectarea cerințelor de calitate în construcții la executarea lucrărilor de instalare a echipamentului și utilajului, pentru valorificarea energiei din surse regenerabile aferente construcțiilor.”

12. Articolul 17 se completează cu articolul 17^1 cu următorul cuprins:

„Articolul 17^1. Atribuțiile cu privire la dezvoltarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice

(1) În scopul documentării potențialului de producere a energiei din surse regenerabile și a identificării zonelor de suprafață terestră, subterană, sau apelor interioare disponibile pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, precum și a infrastructurii aferente, cum ar fi rețelele electrice, termice sau cele de gaze naturale și instalațiile de stocare, inclusiv stocarea termică, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură crearea, gestionarea și furnizarea seturilor de date spațiale deținute și a serviciilor de rețea, precum și descrierea acestora prin metadate, în condițiile cadrului normativ privind infrastructura națională de date spațiale.

(2) La îndeplinirea obligației stabilite la alin. (1), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în colaborare cu autoritatea administrativă centrală responsabilă de coordonarea infrastructurii naționale de date spațiale asigură conformitatea seturilor de date spațiale și serviciilor de rețea cu prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale (în continuare – *Legea nr. 254/2016*), inclusiv în ceea ce privește interoperabilitatea, standardizarea, crearea și gestionarea metadatelor, precum și furnizarea serviciilor de rețea.

(3) În vederea creării datelor spațiale privind resursele energetice, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură colectarea, integrarea, actualizarea și documentarea seturilor de date spațiale relevante ce țin de resursele de energie regenerabilă, potențialul acestora, amplasarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, infrastructura de rețea aferentă, inclusiv cea de stocare, bazându-se pe cele mai bune date disponibile, inclusiv:

a) seturile de date spațiale, serviciile de rețea și metadatele existente în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale;

b) planurile de amenajare a teritoriului și documentația de urbanism, elaborate și aprobate conform prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023;

c) rezultatele studiilor de profil și rapoartelor ce țin de potențialul resurselor de energie regenerabilă;

d) date publice și instrumente geospațiale științifice care conțin informații

privind potențialul resurselor energetice și amplasarea acestora;

e) datele privind amplasarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, infrastructurii de rețea dezvoltate de către operatorii sistemelor de transport și de distribuție, infrastructurii de stocare a energiei, inclusiv termice, și a altor tehnologii flexibile, cu considerarea capacităților instalate ale acestora;

f) cererea de energie preconizată, luând în considerare impactul dezvoltării instalațiilor pentru autoconsum de energie, inclusiv a celor dezvoltate pentru comunitățile de energie din surse regenerabile, flexibilitatea potențială ce ar putea fi oferită de către consumatorii finali, și câștigurile preconizate în materie de eficiență energetică;

g) alte seturi de date și informații relevante care includ parametri si caracteristici aferente infrastructurii energetice.

(4) În scopul asigurării integrării și utilizării seturilor de date spațiale privind resursele energetice în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale, la solicitarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, autoritățile publice centrale și locale, autoritățile și instituțiile publice, precum și operatorii sistemelor de transport și de distribuție asigură partajarea seturilor de date spațiale și a serviciilor de rețea, inclusiv accesul gratuit la acestea, în condițiile legislației privind infrastructura națională de date spațiale, cu considerarea și respectarea cerințelor de interoperabilitate, a regimul informațiilor cu accesibilitate limitată, al datelor privind infrastructura critică, al secretului comercial și al datelor cu caracter personal.

(5) Metadatele aferente seturilor de date spațiale privind resursele energetice sunt elaborate în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 254/2016.

(6) În baza geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale și a seturilor de date spațiale privind resursele energetice dezvoltate conform alin. (1)-(5), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii estimează, pentru fiecare tehnologie din surse regenerabile, zonele teritoriale disponibile pentru dezvoltarea centralelor producătoare de energie din surse regenerabile, precum și a infrastructurii aferente, inclusiv celei de stocare. Zonele teritoriale disponibile identificate, inclusiv centralele producătoare de energie din surse regenerabile și mecanismele de cooperare existente, trebuie să fie cel puțin egale cu capacitățile instalate planificate pentru fiecare tehnologie, necesare de dezvoltat pentru a atinge contribuțiile naționale la obiectivul privind energia din surse regenerabile stabilite în Planul național integrat privind energia și clima, și în alte documente de politici publice. Zonele teritoriale disponibile identificate trebuie să ofere și informații privind locațiile în care dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile este subiectul unui regim special de autorizare pentru respectarea cerințelor de mediu, de securitate națională și protecție civilă.

(7) La stabilirea zonelor teritoriale disponibile sunt considerate prioritare zonele care întrunesc cel puțin una dintre caracteristicile următoare:

a) dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile este compatibilă cu destinația și modul de folosință a terenului, construcțiilor sau infrastructurii existente;

b) zona teritorială identificată permite dezvoltarea mai multor tehnologii regenerabile.

(8) Zonele teritoriale disponibile pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile sunt actualizate periodic în contextul elaborării sau actualizării Planului național integrat pentru energie și climă, dar nu mai rar decât o dată la cinci ani.”

13. Se completează cu articolul 18^1 cu următorul cuprins:

„Articolul 18^1. Atribuțiile operatorilor de sistem

(1) La elaborarea planurilor de dezvoltare a rețelelor electrice, rețelelor termice și a celor de gaze naturale, operatorii de sistem iau în considerare necesitatea dezvoltării rețelelor în scopul integrării centralelor ce produc energie din surse regenerabile, inclusiv pentru autoconsum sau pentru necesitățile comunităților de energie din surse regenerabile.

(2) În scopul implementării cerințelor stabilite la alin. (1), operatorii de sistem analizează în special capacitățile instalate ale centralelor ce produc energie din surse regenerabile, care urmează a fi dezvoltate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, cele incluse de autoritățile publice locale și centrale în planurile de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și perioada propusă pentru dezvoltarea acestora.”

14. Se completează cu articolele 21^1-21^4 cu următorul cuprins:

„**Articolul 21^1.** Organizarea procedurii de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile

(1) Procedura de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile vizează toate procedurile de eliberare a actelor permisive și de aprobare a hotărârilor, avizelor și deciziilor necesare pentru autorizarea construcției, exploatării, reconstrucției și modernizării centralelor ce produc energie din surse regenerabile, inclusiv care combină mai multe surse regenerabile de energie, a instalațiilor de stocare a energiei în același amplasament cu instalația de producere a energiei electrice și termice, a pompelor de căldură, precum și a activelor necesare pentru racordarea și/sau pentru integrarea unor astfel de centrale, pompe de căldură și instalații de stocare la rețea.

(2) În sensul alin. (1) acte permisive, hotărâri, decizii și avize necesare pentru autorizarea proiectului de producere a energiei din surse regenerabile sunt considerate:

a) actele permisive eliberate conform cerințelor Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (în continuare Legea nr. 160/2011);

b) deciziile aprobate conform cerințelor Legii nr.174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului (în continuare Legea nr. 174/2021);

c) hotărârile, inclusiv de Guvern, deciziile sau avizele necesare de obținut în conformitate cu cerințele legilor sectoriale în domeniul energetic pentru asigurarea punerii în funcțiune și funcționării instalațiilor specificate la alin. (1);

d) alte avize sau decizii, care nu se încadrează în categoria actelor permisive, dar sunt necesare pentru dezvoltarea proiectului.

(3) În scopul simplificării, facilitării accesului, sporirii calității și eficienței procesului procedura de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile se efectuează prin intermediul portalului guvernamental integrat EVO, la nivelul căruia se instituie un eveniment de viață, în sensul Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice (în continuare Legea nr. 234/2021), prin care procedurile specificate la alin. (2) sunt asociate într-un proces armonizat și integrat.

(4) Asocierea procedurilor specificate la alin. (2) în cadrul unui eveniment de viață este realizată în conformitate cu regulamentul comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice. Regulamentul menționat este elaborat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii cu suportul instituției publice de suport, iar autoritățile responsabile de eliberarea, aprobarea sau emiterea actelor permisive, a hotărârilor, a deciziilor sau a avizelor menționate la alin. (2) cooperează la elaborarea regulamentului și își coordonează activitățile pentru prestarea calitativă, armonizată și eficientă a acestor servicii.

(5) Întreprinderile energetice responsabile de eliberarea avizelor de racordare la rețelele electrice, rețelele de gaze naturale sau rețele termice sunt obligate să asigure interoperabilitatea sistemelor informaționale prin care gestionează eliberarea avizelor de racordare cu portalul guvernamental integrat EVO, astfel încât solicitările și eliberarea avizelor de racordare, inclusiv cele aferente mecanismului de notificare simplificată, prevăzut la art. 28, să poată fi realizată prin intermediul portalului guvernamental integrat EVO.

(6) În scopul documentării etapelor de dezvoltare a unui proiect în domeniul energiei din surse regenerabile autoritățile și instituțiile publice, întreprinderile energetice responsabile de eliberarea actelor permisive, conform Legii nr. 160/2011, sau de aprobarea hotărârilor, deciziilor și avizelor necesare pentru autorizarea proiectului de producere a energiei din surse regenerabile, colaborează cu instituția publică de suport și îi oferă informațiile aferente procedurilor gestionate de fiecare autoritate, instituție sau întreprindere energetică.

(7) Regulamentul comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice aferente autorizării producerii de energie din surse regenerabile se aprobă de Guvern. La elaborarea regulamentului organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei împreună cu instituția publică de suport și cu autoritățile responsabile de eliberarea,

aprobarea sau emiterea actelor permisive, hotărârilor, deciziilor sau avizelor menționate la alin. (2) asigură că portalul guvernamental integrat EVO dispune de cel puțin următoarele funcționalități:

a) posibilitatea de a pune la dispoziția publicului un manual de proceduri privind procesul de autorizare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile, care include detalii privind entitățile responsabile de fiecare proces de autorizare, și, după caz, informații privind eventualele derogări de la procedurile de autorizare oferite proiectelor destinate autoconsumului de energie, prosumatorilor de energie electrică din surse regenerabile sau comunităților de energie din surse regenerabile;

b) publicarea informațiilor privind etapele de dezvoltare a unui proiect în domeniul energiei din surse regenerabile, în funcție de tehnologia de producere și capacitatea instalațiilor, specificând actele permisive, hotărârile, deciziile și avizele necesare pentru autorizarea proiectului, succesiunea depunerii solicitărilor, procedurile de eliberare a acestora, inclusiv documentele necesare pentru depunerea solicitărilor;

c) asigurarea schimbului de informații dintre solicitant și autoritățile publice, instituțiile și întreprinderile energetice responsabile de eliberarea actelor permisive, conform Legii nr. 160/2011;

d) oferirea unui proces digitalizat, unificat și optimizat de solicitare a actelor permisive, care promovează solicitarea în paralel a eliberării actelor permisive, cu condiția că eliberarea actului permisiv nu este condiționată de obținerea în prealabil a unui alt act permisiv;

e) pentru fiecare act permisiv, decizie sau aviz necesar pentru autorizarea centralei ce produce energie din surse regenerabile, indicarea datelor de contact ale autorității, persoanei juridice responsabile de eliberarea acesteia;

f) utilizarea unui mecanism de monitorizare a prestării și de evaluare a calității serviciilor publice aferente autorizării producerii de energie din surse regenerabile, conform cerințelor Legii nr. 234/2021;

g) oferirea accesului la informații privind stadiul de examinare a cererii sale atât în contextul fiecărei etape de autorizare distincte, cât și la nivel de procedură integrală de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile;

h) direcționare către punctele de consiliere și suport informațional pentru publicul interesat de dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, inclusiv pentru autoconsum sau pentru necesitățile comunităților de energie din surse regenerabile, pe întreg parcursul procedurii de solicitare și de acordare a autorizațiilor;

i) calcularea duratelor totale de autorizare și compararea cu termenele stabilite la art. 21^4;

j) posibilitatea ca la etapa de înregistrate a solicitării autoritatea responsabilă de eliberarea actului permisiv, aprobare a unei hotărâri, decizie sau eliberare a unui aviz necesar pentru autorizarea proiectului de producere a

energiei din surse regenerabile, să confirme caracterul complet al cererii;

k) includerea informațiilor cu privire la procedurile pentru soluționarea litigiilor privind procesul de autorizare a producerii din surse regenerabile, inclusiv, acolo unde este cazul, la mecanisme alternative de soluționare a litigiilor.

(8) Deciziile care rezultă din procedurile de acordare a autorizațiilor sunt puse la dispoziția publicului, cu respectarea prevederilor legislației speciale în baza căreia actul permisiv a fost eliberat.

(9) Guvernul cu sprijinul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură că cerințele referitoare la procesul de autorizare a producerii din surse regenerabile sunt proporționale și necesare și contribuie la punerea în aplicare a principiului „eficiența energetică înainte de toate”, stabilit prin prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

(10) Monitorizarea respectării duratei totale a procedurii de autorizare stabilită la art. 21^4 se realizează de către instituția publică de suport, în conformitate cu prevederile Legii nr. 234/2021, prin intermediul evenimentului de viață instituit la nivelul portalului guvernamental integrat EVO. Autoritățile, instituțiile publice și întreprinderile energetice responsabile de eliberarea actelor permisive, conform Legii nr. 160/2011, sau de aprobarea hotărârilor, deciziilor și avizelor necesare pentru autorizarea proiectului de producere a energiei din surse regenerabile, colaborează cu instituția publică de suport în scopul identificării barierelor, care determină tergiversarea procesului de autorizare și formularea propunerilor de modificare a cadrului legal în scopul simplificării procesului.

(11) Instituția publică de suport împreună cu autoritatea administrativă centrală responsabilă de implementarea politicii în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale cooperează în scopul asigurării accesibilității datelor spațiale privind resursele energetice prin intermediul geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale.

Articolul 21^2. Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile

(1) Pentru a crește atractivitatea proiectelor de producere de energie din surse regenerabile, în scopul asigurării unui nivel de dezvoltare a acestora suficient pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică până în 2050, stabilit prin prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, Guvernul, utilizând seturile de date spațiale privind resursele energetice care indică potențialul regenerabil, documentate conform prevederilor art. 17^1, și a zonelor teritoriale disponibile pentru dezvoltarea centralelor producătoare de energie din surse regenerabile, determinate conform art. 17^1 alin. (6), aprobă, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, hotărâri privind desemnarea zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile.

(2) Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile reprezintă zone teritoriale cu potențial ridicat de producere a energiei din surse regenerabile,

suficient de omogene pentru dezvoltarea uneia sau mai multor centrale ce produc energie din surse regenerabile, cu capacitate sumară semnificativă, fără a avea un impact negativ semnificativ asupra mediului, utilizând una sau mai multe tipuri de tehnologii regenerabile, inclusiv stocarea de energie în același amplasament. Pentru fiecare tehnologie de producere din surse regenerabile Guvernul la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii stabilește una sau mai multe zone de accelerare a proiectelor regenerabile, ținând cont de țintele de producere din surse regenerabile stabilite în documentele de politici publice și de obiectivul de neutralitate climatică.

(3) Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile sunt actualizate și revizuite periodic, cel puțin la etapa aprobării sau actualizării Planului național integrat privind energia și clima.

(4) Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile stabilite prin hotărâre de Guvern sunt incluse de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în setul de date spațiale privind resursele energetice.

(5) În scopul minimizării impactului asupra mediului, la determinarea limitelor teritoriale ale zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile sunt utilizate toate instrumentele și seturile de date adecvate și proporționale pentru a identifica zonele în care centralele producătoare de energie din surse regenerabile nu ar avea niciun impact semnificativ asupra mediului. De asemenea, se acordă prioritate utilizării terenurilor degradate, a terenurilor destinate construcțiilor și amenajărilor, a celor destinate transporturilor, infrastructurii de rețea și exploatărilor miniere, suprafețelor de teren ocupate de infrastructura agricolă, de infrastructura industrială, precum și infrastructura urbană cum ar fi construcțiile în sine, zonele pentru parcare sau stații de tratare a apelor.

(6) La determinarea limitelor teritoriale ale zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile urmează a fi excluse:

a) elementele rețelei ecologice naționale, siturile de importanță națională și siturile rețelei Emerald definite astfel conform prevederilor Legii nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică (în continuare – *Legea nr. 94/2007*);

b) ariile naturale protejate de stat, și ariile de protecție specială avifaunistică definite conform Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

c) siturile arheologice, înscrise în Registrul arheologic național, inclusiv zonele lor de protecție;

d) bunurile imobile cu statut de monument, înscrise în Registrul național și registrele locale, definite astfel conform prevederilor Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor;

e) monumentele de for public, înscrise în Registrul național și registrele locale, inclusiv terenurile acestora și zonele lor de protecție, stabilite conform prevederilor Legii monumentelor de for public nr. 192/2011;

f) zonele de reproducere, hrănire, odihnă și rutele de migrare ale păsărilor

sălbatice, corpurile de apă artificiale, lacurile și bazinele artificiale, în cazul în care tehnologia de producere a energiei din surse regenerabile poate pune în pericol viața păsărilor sălbatice;

g) rezervațiile cultural-istorice sau cultural-naturale, precum și zonele lor de protecție;

h) localitățile istorice, precum și zonele lor de protecție.

(7) Zonele și siturile specificate în alin. (6) sunt identificate inițial utilizând geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, creat conform prevederilor Legii nr. 254/2016, și informațiile incluse în registrele publice de date. Delimitările teritoriale urmează a fi validate de entitățile publice responsabile de seturile de date spațiale respective și de gestionarii registrelor publice în etapa de consultare publică a proiectului hotărârii Guvernului privind desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile.

(8) Pentru a asigura că infrastructura de rețea are capacitatea suficientă de a racorda centralele ce produc energie din surse regenerabile amplasate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii cu suportul operatorilor de sistem evaluează impactul racordării capacităților instalate preconizate asupra infrastructurii de rețea și asupra securității aprovizionării cu energie. În cazul în care infrastructura de rețea nu este suficientă pentru valorificarea integrală a potențialului surselor regenerabile din zona de accelerare a proiectelor regenerabile, în procesul de elaborare a planurilor de dezvoltare a rețelelor, realizate conform prevederilor legislației sectoriale, operatorii de sistem cooperează cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii pentru a stabili etapele de dezvoltare a infrastructurii de rețea, sau, după caz, necesitatea de a crește numărul sau capacitatea instalațiilor de stocare, pentru a permite integrarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile ce urmează a fi amplasate în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile propuse.

(9) Înainte de aprobare, hotărârile Guvernului privind stabilirea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile se supun obligatoriu procedurii de evaluare strategică de mediu, stabilită în Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (în continuare – *Legea nr. 11/2017*). În sensul prevederilor Legii nr. 11/2017, limitele teritoriale ale unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile stabilite în hotărârea Guvernului privind desemnarea sunt considerate drept document de planificare în domeniul energetic.

(10) Odată cu aprobarea fiecărei hotărâri privind stabilirea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, Guvernul aprobă pentru zona de accelerare respectivă un regulament privind măsurile de atenuare a impactului de mediu. Regulamentul menționat este elaborat în baza raportului de evaluare strategică și a avizului de mediu, și include cel puțin impactul de mediu estimat, un set minim de măsuri de atenuare, de minimizare, de restaurare, și, eventual, de compensare a impactului de mediu care urmează a fi respectate la dezvoltarea centralelor ce

produc energie din surse regenerabile și a stocării energiei în același amplasament, precum și pentru instalațiile de racordare a unor astfel de centrale și instalații de stocare la rețea, cu scopul de a evita sau, dacă nu este posibil, de a reduce în mod semnificativ impactul negativ asupra mediului care poate apărea. Măsurile incluse în regulamentul menționat iau în considerare particularitățile zonei de accelerare a proiectelor identificată, tipul sau tipurile de tehnologie din domeniul energiei din surse regenerabile care urmează să fie implementate în zona respectivă, urmând a fi definite pentru fiecare etapă de dezvoltare și de viață a proiectului. De asemenea, regulamentul include referințe privind tehnologiile și modul de monitorizare a indicatorilor de mediu și a eficienței măsurilor implementate.

(11) Măsurile de atenuare, de minimizare, de restaurare incluse în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu sunt obligatorii pentru investitorii ce urmează să dezvolte centrale ce produc energie din surse regenerabile amplasate în limitele zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, îndeplinirea acestora fiind evaluată în procedura de evaluare a impactului de mediu a fiecărui proiect individual. În scopul asigurării accesibilității datelor, conținutul regulamentului privind măsurile de atenuare a impactului de mediu aferent fiecărei zone de accelerare a proiectelor, împreună cu acordurile de mediu obținute pentru fiecare proiect individual de dezvoltare a centralei ce produce din surse regenerabile, amplasată în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile sunt publicate de către instituția publică de suport pe pagina web oficială și în cadrul portalului guvernamental integrat EVO.

(12) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în calitatea de inițiator al evaluării strategice de mediu asigură, în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul mediului, identificarea publicului interesat și participarea acestuia la evaluarea strategică de mediu, conform cerințelor art. 10 din Legea nr. 11/2017. Pentru a contribui la creșterea gradului de acceptare a publicului a proiectului hotărârii de stabilire a zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, la etapa evaluării prealabile și determinării domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii promovează posibilitatea participării directe sau indirecte a comunităților locale la dezvoltarea proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile. Opinia publicului interesat privind disponibilitatea de a participa direct sau indirect la dezvoltarea centralelor de producere a energiei din surse regenerabile este considerată de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii la etapa elaborării documentației de licitație pentru licitația organizată conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice.

(13) În cazul proiectelor individuale de dezvoltare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în limitele zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, acordul de mediu este emis la etapa evaluării prealabile

a activității planificate, realizată conform prevederilor Legii nr. 86/2014, cu condiția că proiectul întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) cererea privind emiterea acordului de mediu descrie în detaliu cum au fost luate în considerare măsurile de atenuare, de minimizare, de restaurare și, după caz, compensatorii, incluse în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu, aprobat pentru zona de accelerare a proiectelor regenerabile unde proiectul individual urmează a fi amplasat;

b) Agenția de Mediu nu a stabilit necesitatea evaluării impactului activității planificate în context transfrontalier sau evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier nu a fost solicitată de către țările vecine;

c) la etapa de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu, Agenția de Mediu nu identifică efecte de mediu semnificative, care nu au fost incluse în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu, aprobat pentru zona de accelerare a proiectelor regenerabile unde proiectul individual urmează a fi amplasat.

(14) În cazul în care la etapa de evaluare prealabilă a impactului de mediu a activității planificate a unui proiect ce urmează a fi amplasat în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile Agenția de Mediu constată că cerințele alin. (13) nu sunt îndeplinite și proiectul este foarte probabil să aibă efecte negative semnificative neprevăzute, având în vedere sensibilitatea ecologică a zonei în care proiectul urmează a fi amplasat, care nu pot fi atenuate prin măsurile identificate în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu sau propuse de dezvoltatorul de proiect, evaluarea impactului de mediu pentru acest proiect se realizează în cel mult șase luni de la data emiterii deciziei Agenției de Mediu privind evaluarea prealabilă, care va conține inclusiv termenul de prezentare de către inițiator a raportului privind evaluarea impactului asupra mediului sau după caz documentația necesară evaluării biodiversității, ținând cont de complexitatea proiectului și de timpul necesar desfășurării etapelor procedurale, astfel încât evaluările respective să fie finalizate în termenul menționat. Termenul poate fi prelungit cu cel mult șase luni dacă acest lucru este justificat în mod corespunzător din motive legate de circumstanțe excepționale.

(15) Construcția centralelor ce produc energie electrică din surse regenerabile și/sau a instalațiilor de stocare în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile este permisă doar pentru proiectele aprobate de Guvern în baza licitațiilor organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, cu excepția centralelor ce produc energie electrică din surse regenerabile destinate autoconsumului sau necesităților comunităților de energie din surse regenerabile, precum și a centralelor ce produc energie electrică din surse regenerabile care la data aprobării Hotărârii de Guvern privind desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile obținuse autorizația de construcție a centralei, cu condiția că punerea în funcțiune a centralei respective este realizată în termen de cel mult 36 de luni de la data

intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern menționate. În acest sens, ulterior aprobării Hotărârii de Guvern privind desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, avizele de racordare pentru producerea de energie electrică în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile se eliberează doar pentru:

a) dezvoltarea centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare de către producătorii eligibili mari, câștigători ai licitațiilor organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice;

b) instalarea centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare de către prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, inclusiv a celor care acționează în mod colectiv;

c) instalarea centralelor electrice și/sau a instalațiilor de stocare de către comunitățile de energie din surse regenerabile sau de către comunitățile de energie a cetățenilor.

(16) Centralele ce produc energie din surse regenerabile ce urmează a fi dezvoltate în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile de către producătorii eligibili mari, câștigători ai licitațiilor organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice sunt considerate proiecte de utilitate publică de interes național, iar declararea utilității publice a acestora se aprobă conform prevederilor Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 (în continuare – *Legea nr. 488/1999*).

(17) Producătorul eligibil mare care urmează să construiască o centrală electrică ce produce din surse regenerabile, amplasată în zona de accelerare a proiectelor regenerabile, ca urmare a câștigării licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, este responsabil de obținerea dreptului de proprietate sau folosință asupra terenurilor pe care urmează a fi dezvoltată centrala ce produce din surse regenerabile.

(18) În temeiul statutului de utilitate publică, producătorul eligibil mare câștigător al licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, beneficiază de următoarele drepturi asupra terenurilor și altor bunuri proprietate privată în măsura în care acestea sunt strict necesare pentru realizarea și exploatarea proiectului:

a) dreptul de folosință temporară asupra terenurilor pentru executarea lucrărilor necesare construcției sau reabilitării centralei;

b) dreptul de folosință temporară și periodică asupra terenurilor pentru asigurarea funcționării normale a instalației de racordare sau a centralei electrice prin efectuarea reviziilor, a reparațiilor și a altor intervenții necesare pentru exploatarea acesteia;

c) drept de servitute de trecere subterană, de suprafață sau aeriană a

terenului pentru construcția instalației de racordare și/sau a centralei electrice, limitată la suprafața efectiv necesară amplasării, protecției, exploatării și accesului la instalația de racordare și/sau a centralei electrice;

d) drept de servitute temporară pentru executarea lucrărilor la locul de amplasare a instalației de racordare în scopul reabilitării și modernizării, ori pentru desfășurarea lucrărilor de reparații, de revizie sau a altor lucrări de exploatare și de întreținere, pentru înlăturarea consecințelor avariilor, precum și pentru accesul la locul de amplasare a instalației electrice.

(19) Dreptul de folosință și/sau de servitute stabilite la alin. (18) se constituie prin efectul prezentei legi și se aplică în raport cu proprietarul unui teren sau alt bun aflat în proprietate privată, afectat în baza unui contract privind exercitarea a drepturilor de servitute și de folosință și de plată a despăgubirilor, semnat cu proprietarului respectivului teren sau bun imobil.

(20) Contractul menționat la alin. (19) se încheie la inițiativa producătorului eligibil mare și stabilește drepturile și obligațiile producătorului eligibil mare și ale proprietarului terenului sau al bunului imobil afectat în legătură cu exercitarea drepturilor de folosință și de servitute, inclusiv modalitatea de determinare a despăgubirii pentru prejudiciul cauzat de producătorul eligibil mare în legătură cu exercitarea acestor drepturi. Suplimentar, contractul privind exercitarea a drepturilor de servitute și de folosință, și de plată a despăgubirilor trebuie să includă cel puțin următoarele:

a) identificarea bunului imobil și a titularilor de drepturi;

b) natura dreptului instituit și scopul pentru care acesta poate fi exercitat;

c) data inițierii construcției instalație, durata lucrărilor și data limită propusă pentru finalizarea lucrărilor;

d) traseul instalației de racordare și coordonatele coridorului afectat;

e) traseul și caracteristicile căilor temporare sau permanente de acces;

f) suprafața afectată, inclusiv lățimea coridorului de servitute și, după caz, lățimea fâșiei temporare de lucru, amplasarea stâlpilor, fundațiilor și a altor elemente constructive;

g) restricțiile aplicabile folosinței bunului imobil delimitate pentru perioada de construcție a instalației de racordare/ centralei și, separat, pentru intervențiile necesare întreținerii și exploatării;

h) măsurile de protecție și de refacere a terenului;

i) procedura de acces în scopul întreținerii și exploatării instalației de racordare și/sau centralei;

j) cuantumul preliminar al indemnizației și modalitatea de garantare a reparării eventualelor prejudicii;

k) termenul și modalitatea de contestare a deciziei.[

(21) Dreptul de folosință asupra terenului pentru executarea lucrărilor necesare de construcție, reabilitare sau modernizare a centralei electrice se întinde pe durata executării lucrărilor. Dreptul de folosință menționat încetează la expirarea termenului stabilit pentru executarea lucrărilor, la data finalizării

anticipate a lucrărilor sau la data sistării acestora. Oricare dintre aceste situații este notificată fără întârziere proprietarului. La exercitarea dreptului menționat, producătorul eligibil mare, cu notificarea prealabilă a proprietarului terenului sau al bunului imobil, are dreptul:

a) să asigure accesul personalului, vehiculelor și utilajelor;

b) să depoziteze temporar materiale, echipamente, utilaje și instalații necesare pentru executarea lucrărilor;

c) să afecteze culturi, plantații sau alte amenajări existente ori numai să le restrângă în măsura strict necesară pentru executarea lucrărilor, numai dacă această măsură nu poate fi evitată printr-o soluție tehnică rezonabilă, și numai după inventarierea și evaluarea acestora;

d) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea, să amplaseze construcții provizorii pe șantier;

e) să restrângă temporar activitățile proprietarului numai în măsura și pe durata strict necesară pentru executarea lucrărilor menționate.

(22) Dreptul de folosință asupra unui teren pentru asigurarea funcționării normale a instalației de racordare sau a centralei electrice, prin efectuarea reviziilor, a reparațiilor și a altor intervenții necesare în scopul asigurării funcționării normale a acestora se exercită în mod temporar și periodic numai atunci când intervenția este necesară pentru asigurarea funcționării în condiții normale și de siguranță a instalației de racordare sau a centralei electrice. Acest drept nu conferă producătorului eligibil mare posesia continuă ori folosința exclusivă a terenului. La exercitarea acestui drept, producătorul eligibil mare, cu notificarea prealabilă a proprietarului bunului imobil, are dreptul:

a) să asigure accesul personalului, vehiculelor și utilajelor;

b) să depoziteze temporar materiale, echipamente, utilaje și instalații necesare intervenției;

c) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

d) să afecteze culturi, plantații sau alte amenajări existente și să restrângă activitatea proprietarului numai în măsura și pe durata strict necesară pentru executarea lucrărilor de întreținere, revizie, reparație sau a altor intervenții necesare pentru asigurarea funcționării normale a instalației de racordare sau a centralei electrice.

(23) Despăgubirile pentru pagubele produse de către producătorii eligibili mari în exercitarea drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la alin. (18) se stabilesc în baza prevederilor contractului menționat la alin. (19) sau, în cazul lipsei unui acord, în baza unui raport întocmit de un evaluator independent. Costurile de contractare a evaluatorului independent sunt suportate de producătorul eligibil mare, cu rezervarea dreptului proprietarului afectat de a realiza o evaluare alternativă proprie. Cuantumul despăgubirilor pentru pagubele produse de către producătorii eligibili mari în exercitarea drepturilor de folosință și de servitute se determină ținând seama cel puțin de:

a) starea bunului imobil anterior inițierii lucrărilor;

b) suprafața de teren afectată în legătură cu efectuarea lucrărilor respective și durata efectivă a ocupării;

c) valoarea culturilor și plantațiilor distruse sau afectate și valoarea recoltei pierdute, precum și pentru amenajările afectate;

d) valoarea de piață a bunului imobil afectat și, după caz, categoria de folosință a terenului;

e) costurile necesare refacerii terenului, inclusiv prejudiciile rezultate din compactarea, contaminarea, eroziunea sau diminuarea fertilității solului;

f) pierderile rezultate din restrângerea activităților agricole, comerciale sau de altă natură;

g) diminuarea valorii bunului imobil, demonstrată prin raportul de evaluare a unui evaluator autorizat, contractat în comun de către producătorul eligibil mare și proprietarul afectat.

(24) Prin derogare de la cerințele art. 106 din Legea nr. 164/2025, centralele electrice ce produc energie din surse regenerabile, care urmează a fi construite în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile de către producătorul eligibil mare, câștigător al licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, sunt exceptate de la obligația obținerii autorizației Guvernului pentru construcția centralei electrice noi cu o putere instalată mai mare de 20 MW.

(25) În scopul asigurării întrunirii cerințelor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, la etapa de elaborare a documentației de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii notifică Consiliului Concurenței intenția de acordare a ajutorului de stat prezentând informații detaliate privind structura ajutorului de stat preconizat, inclusiv prin considerarea facilităților prevăzute la alin. (16)-(24) din prezentul articol.

Articolul 21^3. Planuri de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare a energiei necesare pentru integrarea în sistemul de energie electrică a energiei produse în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile

(1) În cazul în care conform prevederilor art. 21^2 alin. (8) se constată că dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile ce urmează a fi amplasate în limitele teritoriale ale unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile și integrarea fiabilă a acestora în sistemul electroenergetic necesită dezvoltarea infrastructurii de rețea sau creșterea numărului și/sau a capacității instalațiilor de stocare, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în colaborare cu operatorul sistemului de transport al energiei electrice propune Guvernului adoptarea unuia sau mai multor planuri de amplasare a infrastructurii dedicate dezvoltării proiectelor de rețea și de stocare necesare pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul de energie electrică.

(2) Pentru a asigura că dezvoltarea proiectelor în limitele teritoriale ale planurilor de amplasare a infrastructurii dedicate dezvoltării proiectelor de rețea și

de stocare, care sunt necesare pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul de energie electrică, identificate conform alin. (1) și aprobate prin hotărâre de Guvern, nu au un impact semnificativ asupra mediului sau un astfel de impact poate fi atenuat în mod corespunzător sau, dacă nu este posibil, compensat, la etapa de elaborare a proiectului hotărârii de Guvern privind aprobarea planurilor, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul mediului și organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor asigură că locațiile selectate pentru dezvoltarea infrastructurii:

a) în cazul proiectelor de infrastructură de rețea - evită elementele rețelei ecologice naționale, siturile de importanță națională și siturile rețelei Emerald, definite astfel conform prevederilor Legii nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, și ariile naturale protejate de stat, definite conform Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor natural protejate de stat, cu excepția cazului în care nu există alternative ținând seama de obiectivele siturilor și ariilor naturale protejate de stat;

b) în cazul proiectelor de stocare a energiei – exclud utilizarea elementelor rețelei ecologice naționale, siturilor de importanță națională și siturilor rețelei Emerald, definite astfel conform prevederilor Legii nr. 94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, și ariilor naturale protejate de stat, definite conform Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor natural protejate de stat;

c) asigură sinergii cu dezvoltarea proiectelor în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile.

(3) Planurile menționate la alin. (1) sunt obiectul unei evaluări strategice de mediu, în condițiile specificate în Legea nr. 11/2017, iar în cazul în care se constată că dezvoltarea proiectului amplasat în limitele teritoriale ale planului poate avea un impact negativ asupra mediului, proiectul va fi realizat cu considerarea măsurilor adecvate, proporționale, și necesare pentru a atenua impactul de mediu și pentru a proteja coerența și buna funcționare a rețelei Emerald incluse în avizul de mediu conform prevederilor art. 8^4 alin. (4) din Legea nr. 11/2017.

(4) În cazul în care pentru accelerarea integrării energiei din surse regenerabile și/sau în vederea realizării obiectivelor privind energia și clima este necesară dezvoltarea unui proiect de infrastructură de rețea sau de stocare, ce urmează a fi amplasat în limitele teritoriale ale planului de amplasare a infrastructurii de rețea dedicate pentru dezvoltarea proiectelor de rețea și de stocare, acordul de mediu pentru proiectul respectiv urmează a fi emis la etapa evaluării prealabile a activității planificate, realizată conform prevederilor Legii nr. 86/2014, dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) fără dezvoltarea proiectului există riscul ca obiectivele în domeniile energiei și climei stabilite în documentele de politici publice să nu fie atinse;

b) cererea privind emiterea acordului de mediu descrie în detaliu cum au fost luate în considerare măsurile de atenuare, de minimizare, de restaurare și, după

caz, compensatorii, incluse în evaluarea strategică de mediu și avizul de mediu emis pentru planul de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare în care urmează a fi amplasat proiectul;

c) Agenția de Mediu nu a stabilit necesitatea evaluării impactului activității planificate în context transfrontalier sau evaluarea impactului de mediu în context transfrontalier nu a fost solicitată de către țările vecine;

d) la etapa de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu Agenția de Mediu nu identifică efecte de mediu semnificative, care nu au fost considerate în avizul de mediu, emis pentru planul de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare în care urmează a fi amplasat proiectul.

(5) În cazul în care în procedura de evaluare prealabilă a cererii privind emiterea acordului de mediu menționată în alin. (4) se constată că este foarte probabil ca proiectul de infrastructură de rețea sau de stocare să genereze efecte negative semnificative de mediu, neprevăzute anterior, Agenția de Mediu se asigură, pe baza datelor existente, că se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale pentru a aborda respectivul impact. În caz că nu este posibil, operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate și proporționale pentru a contracara impactul respectiv cu scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate.

(6) În cazul în care integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul de energie electrică necesită un proiect de consolidare a infrastructurii de rețea în limitele teritoriale ale planului de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare, sau în afara acestuia, și proiectul menționat face obiectul unei evaluări prealabile a activității planificate, evaluarea impactului de mediu, realizată conform prevederilor Legii nr. 86/2014, se limitează doar la analiza efectelor potențiale care rezultă din modificarea sau din extinderea rețelei în comparație cu infrastructura de rețea originală.

Articolul 21[4]. Cerințe specifice pentru autorizarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, a instalațiilor de stocare și a pompelor de căldură

(1) Procedurile de eliberarea a actelor permisive sau avizelor, de aprobare a hotărârilor, deciziilor necesare pentru autorizarea construcției, reconstrucției sau modernizării centralei ce produce energie din surse regenerabile sunt inițiate în paralel, odată ce solicitările de eliberare a actele permisive sunt prezentate de solicitant prin intermediul portalului guvernamental integrat EVO, cu excepția actelor permisive care sunt condiționate de deținerea unui alt act permisiv pentru inițierea procedurii. Data inițierii procesului de autorizare este considerată data înregistrării primei solicitări de eliberare a unui act permisiv necesar dezvoltării proiectului, aceasta fiind notificată solicitantului prin intermediul portalului guvernamental integrat EVO nu mai târziu de 30 de zile de la data înregistrării solicitării.

(2) Durata totală a procesului de autorizare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile nu poate depăși 24 de luni, iar pentru proiectele care

presupun dezvoltarea unor capacități instalate mai mici de 150 kW, a instalării instalațiilor de stocare în același amplasament cu centrala ce produce energie din surse regenerabile durata procesului de autorizare nu poate depăși 12 luni.

(3) Durata totală a procesului de autorizare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile nu poate depăși 12 luni, iar pentru proiectele amplasate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile care presupun reconstrucția unei centrale ce produce energie din surse regenerabile, dezvoltarea unor capacități instalate mai mici de 150 kW, a instalării instalațiilor de stocare electrică sau termică în același amplasament cu centrala ce produce energie din surse regenerabile, durata procesului de autorizare nu poate depăși 6 luni.

(4) Durata totală a procesului de autorizare nu depășește trei luni în cazul instalării echipamentelor fotovoltaice destinate autoconsumului de energie, cu sau fără instalații de stocare a energiei amplasate în aceeași locație, inclusiv a celor integrate în clădiri sau în structuri artificiale existente sau viitoare, cu condiția ca scopul principal al unor astfel de structuri artificiale să nu fie producerea de energie solară sau stocarea de energie, și că centrala ce produce din surse regenerabile se încadrează în cerințele stabilite în art. 150 alin. (1) lit. q) și q^1) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.

(5) Durata totală a procesului de autorizare a instalării de echipamente de energie solară cu o capacitate mai mică sau egală cu 100 kW, inclusiv de către prosumatori de energie din surse regenerabile și cei care acționează în mod colectiv, sau de către comunitățile de energie din surse regenerabile, nu depășește o lună, cu condiția ca capacitatea echipamentelor de energie solară să nu depășească puterea contractată cu furnizorul de energie electrică pentru locul de consum unde echipamentul de energie solară este instalat.

(6) Durata totală a procesului de autorizare a instalării pompelor de căldură cu puterea termică mai mică de 50 MW nu poate depăși o lună, iar în cazul pompelor geotermale cu aceeași putere termică nu poate depăși trei luni.

(7) Durata totală a procesului de autorizare a reconstrucției sau modernizării unei centrale ce produce din surse regenerabile nu poate depăși trei luni, iar în cazul în care instalația existentă este amplasată în limita zonei de accelerare a proiectelor regenerabile durata totală nu va depăși 30 de zile, dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) Reconstrucția sau modernizarea centralei presupune utilizarea aceleiași tehnologii de producere a energiei;

b) Reconstrucția sau modernizarea nu duce la o creștere a capacității instalate mai mare de 15% comparativ cu capacitatea instalată înainte de reconstrucție/modernizare;

c) Creșterea capacității cu până la 15% nu creează congestii în infrastructura de rețea la care centrala este racordată;

d) Reconstrucția sau modernizarea centralei beneficiază de derogările incluse la alin. (12) din prezentul articol.

(8) În situațiile în care există circumstanțe excepționale sau impedimente obiective în procesul de autorizare a unei centrale ce produce energie din surse regenerabile, durata procesului de autorizare, menționată la alin. (2) și (3), precum și în cazul reconstrucției sau modernizării centralelor care întrunesc cerințele specificate la alin. (7) din prezentul articol poate fi extinsă cu până la 6 luni, respectiv, 3 luni în cazul proiectelor cu capacități instalate mai mici de 150 kW, sau a instalării instalațiilor de stocare în același amplasament cu centrala. În toate cazurile, prelungirea perioadei procesului de autorizare se realizează prin intermediul portalului guvernamental integrat EVO, autoritatea responsabilă care a solicitat prelungirea perioadei urmând obligatoriu să notifice dezvoltatorul proiectului privind cauzele care justifică necesitatea prelungirii perioadei de autorizare.

(9) Cu excepția cazului în care coincide cu alte etape ale procedurii de autorizare, durata procedurii de acordare a autorizațiilor nu include:

a) perioada de realizare a construcției centralei ce produce energie din surse regenerabile, împreună cu instalația de racordare aferentă, precum și infrastructura de rețea necesară în vederea asigurării stabilității, fiabilității și siguranței rețelei;

b) perioada corespunzătoare etapelor necesare pentru modernizările semnificative ale rețelei de care este nevoie pentru a asigura stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei;

c) termenele aferente oricăror căi de atac judiciare, măsuri reparatorii și alte proceduri în instanță, și mecanismelor alternative de soluționare a litigiilor, inclusiv procedurilor de contencios administrativ, căilor de atac și măsurilor reparatorii extrajudiciare.

(10) Evaluarea impactului de mediu a unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile se realizează conform cerințelor Legii nr. 86/2014. În cazul în care la dezvoltarea unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile au fost respectate toate cerințele și măsurile compensatorii și de atenuare incluse în avizul și/sau în acordul de mediu, eventuala ucidere sau perturbare a speciilor protejate nu poate fi considerată drept deliberată.

(11) În cazul în care efectele măsurilor preconizate pentru evitarea, prevenirea, reducerea sau, dacă este posibil, compensarea impactului negativ semnificativ asupra mediului nu sunt pe deplin cunoscute, acestea nefiind suficient testate la scară largă privind eficiența lor, Agenția de Mediu utilizează aceste măsuri în cadrul unuia sau mai multor proiecte, considerate proiecte-pilot, cu condiția ca aceste măsuri să fie utilizate pentru o perioadă determinată, iar eficacitatea acestora să fie monitorizată îndeaproape, și, în cazul în care respectivele măsuri de atenuare nu se dovedesc a fi eficiente, să fie luate imediat măsuri adecvate. În acest sens, măsurile aplicabile și criteriile de evaluare a eficienței acestor măsuri sunt descrise în raportul de evaluare a impactului de mediu elaborat pentru dezvoltarea unui proiect, considerat proiect pilot, iar monitorizarea impactului măsurilor propuse se realizează în cadrul analizei post

proiect a activității, realizată conform prevederilor art. 10^7 din Legea nr. 86/2014.

(12) În cazul reconstrucției sau modernizării centralelor ce produc energie din surse regenerabile în cadrul procedurii de evaluare a impactului de mediu evaluarea se limitează la efectele potențiale care rezultă din modificarea sau din extinderea centralei în comparație cu proiectul inițial. În cazul proiectelor de reconstrucție sau modernizare a centralelor electrice ce produc din surse fotovoltaice, acordul de mediu este emis la etapa evaluării prealabile a activității planificate, în cazul în care sunt respectate cumulativ următoarele condiții:

a) reconstrucția sau modernizarea nu duce la o creștere a capacității instalate mai mare de 15%, și nu implică utilizarea unor spații suplimentare, comparativ cu instalația inițială;

b) proiectul respectă măsurile aplicabile de atenuare a impactului asupra mediului stabilite pentru instalația inițială.

(13) La etapa de eliberare a actelor permisive în domeniul construcțiilor sunt luate în considerare excepțiile privind tehnologiile regenerabile incluse în art. 150 alin. (1) lit. q) și alin. (3) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 și prezenta lege.

(14) În scopul respectării termenelor stabilite în prezentul articol, în cazul depășirii de către autoritatea emitentă a termenului stabilit de lege pentru eliberarea actului permisiv, este aplicat principiul aprobării tacite, în conformitate cu prevederile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea activității de întreprinzător, cu considerarea excepțiilor stabilite în art. 6^2 din legea menționată.”

15. La articolul 23:

- alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Regulamentul menționat la alin. (2) conține cel puțin următoarele elemente:

a) cerințe obligatorii față de instalatorii de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și de pompe de căldură;

b) reguli de verificare a instalațiilor menționate la lit. a), precum și echipamentelor și instalațiilor auxiliare necesare funcționării acestora, aplicate de către organul supravegherii energetice de stat și de către organul de supraveghere tehnică și control de stat;

c) procedurile de recunoaștere a certificării sau calificării efectuate de organismele acreditate din statele membre ale Uniunii Europene, părțile contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice și țările cu care Republica Moldova are încheiate acorduri bilaterale.”;

- alineatul (4) se abrogă.

16. Articolul 24 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul schemelor de sprijin și al programelor de finanțare a proiectelor de valorificare a energiei din surse regenerabile, până la lansarea procedurii de selectare a beneficiarilor, autoritatea responsabilă de schema de sprijin sau programul de finanțare asigură publicarea tuturor specificațiilor tehnice

care urmează a fi respectate de echipamentele și de sistemele din domeniul energiei din surse regenerabile pentru a putea beneficia de schemele de sprijin sau finanțare din mijloace bugetare.”

17. Articolul 25:

- la alineatul (1), cuvintele „importatorii de produse petroliere principale” se substituie cu cuvintele „entitățile obligate”, iar textul „și în conformitate cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră stabilite pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii de biomasă,” se exclude;
- alineatul (3) se abrogă;
- alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Corespunderea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă plasați pe piață cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se atestă prin documentele de confirmare emise în cadrul schemelor voluntare pentru certificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă recunoscute de Guvern sau în cadrul schemelor naționale de certificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, aprobate de către Guvern.”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră aplicabile componentei de biocarburant din amestecul de carburant plasat pe piață se demonstrează de către entitatea obligată printr-o declarație de durabilitate emisă de aceasta sau de către producătorul amestecului de carburant, prin care se confirmă că biocarburantul utilizat în amestec este în conformitate cu criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, în baza unui sistem de verificare în cadrul unei scheme voluntare de certificare recunoscute de Guvern, sau a schemelor naționale pentru certificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă aprobate de către Guvern.”

se completează cu alineatul (5^1) cu următorul cuprins;

„(5^1) Conținutul procentual efectiv de biocarburant din amestecul de carburant plasat pe piață se demonstrează de către entitatea obligată printr-o declarație de conformitate și se verifică în conformitate cu prevederile regulamentului cu privire la depozitarea şi comercializarea cu ridicata, prin sistem automatizat, a produselor petroliere identificate.”

18. La articolul 26^1:

- alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se stabilesc în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și se aplică indiferent de originea geografică a biomasei.”;

- alineatul (2):

partea introductivă va avea următorul cuprins:

„(2) Energia provenită din biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă, combustibili lichizi și gazoși regenerabili pentru transport de origine nebiologică sau combustibili pe bază de carbon reciclat, se ia în considerare în scopurile specificate la literele a)-c) din prezentul alineat numai dacă sunt îndeplinite criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în regulamentul menționat la alineatul (1):”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) evaluarea respectării obligațiilor referitoare la consumul de energie din surse regenerabile, inclusiv a celor prevăzute de prezenta lege și stabilite prin Metodologia privind ponderea obligatorie a energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor;”

- alineatul (4) va avea următorul cuprins

„(4) Combustibilii din biomasă trebuie să îndeplinească criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate, dacă sunt utilizați în instalații care produc energie electrică, încălzire și răcire sau combustibili, cu o putere termică nominală totală egală sau mai mare de 20 MW în cazul combustibililor solizi din biomasă și cu o putere termică nominală totală egală sau mai mare de 2 MW în cazul combustibililor gazoși din biomasă”;

- se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) În sensul alineatului (2) lit. a) și b), prevederile alin. (5) se aplică numai instalațiilor care și-au început funcționarea sau care sunt convertite la utilizarea combustibililor din biomasă după 25 decembrie 2024. În sensul alineatului (2) lit. (c), prevederile de la alin. (5) nu aduc atingere sprijinului acordat în temeiul schemelor de sprijin aprobate până la 25 decembrie 2024.

(8) Alin. (5) nu se aplică energiei electrice provenite din instalații care fac obiectul unei notificări specifice adresate Secretariatului Comunității Energetice de către Guvern prin intermediul organului central de specialitate în domeniul energeticii, pe baza existenței, justificate în mod corespunzător, a unor riscuri pentru securitatea aprovizionării cu energie electrică. În urma evaluării notificării, Secretariatul Comunității Energetice emite un aviz ținând seama de elementele incluse în aceasta. Guvernul ia în considerare în cea mai mare măsură avizul respectiv, orice abatere de la acesta urmând a fi motivată în scris.”;

19. La articolul 26^2:

- pe tot parcursul textului articolului, cuvintele „producătorii de biocombustibili”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „operator economic”, la forma gramaticală corespunzătoare;

- la alineatul (1), cuvintele „articol și ale Regulamentului privind criteriile de durabilitate” se substituie cu textul „articol, ale Regulamentului privind criteriile de durabilitate și ale Regulamentului privind normele de verificare a criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră”;

- alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În scopul implementării prevederilor alin. (2), operatorii economici vor utiliza un sistem de bilanț de masă în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate”;

- alineatele (4)-(7) vor avea următorul cuprins:

„(4) Operatorii economici sunt obligați să asigure, în conformitate cu prevederile regulamentelor menționate la alin. (1), următoarele:

a) transmiterea anuală, către Agenția de Mediu și către instituția publică de suport, prin intermediul unei baze de date electronice centralizate, a informațiilor privind respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și punerea acestora la dispoziția entităților relevante care au elaborat informațiile respective;

b) organizarea anuală a unui audit independent al informațiilor prezentate în conformitate cu lit. a) și furnizarea dovezilor că evaluarea a fost realizată în termenele prevăzute de reglementările menționate la alin. (1). Auditul independent trebuie să confirme că sistemele utilizate de operatorii economici sunt exacte, fiabile și protejate împotriva fraudei, inclusiv prin verificarea faptului că materialele nu sunt modificate sau eliminate intenționat astfel încât transportul ori o parte a acestuia să poată deveni deșeu sau reziduu. Evaluarea independentă trebuie să evalueze frecvența și metodologia de eșantionare, precum și robustețea datelor.

(5) Informațiile referitoare la punerea în aplicare a obligației prevăzute la alin. (3) se transmit în conformitate cu alin. (4) lit. a), prin intermediul Registrului de biocarburanți și includ date relevante privind măsurile întreprinse pentru protecția solului, a apei și a aerului, pentru restaurarea solurilor degradate și pentru evitarea consumului excesiv de apă în teritoriile afectate de deficit de apă, în procesul de producere a biocombustibililor, biolichidelor și combustibililor din biomasă.

(6) Informațiile privind originea geografică și tipul de materie primă a biocarburanților, a biolichidelor și a combustibililor din biomasă, pentru fiecare furnizor de combustibil, sunt puse la dispoziția consumatorilor pe site-urile web ale operatorilor economici, ale entităților obligate sau ale autorităților competente relevante și sunt actualizate anual.

(7) Operatorii economici se asigură că materiile prime și biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prin obținerea documentelor de confirmare emise în cadrul schemelor voluntare sau naționale recunoscute de Guvern sau schemelor naționale aprobate de către Guvern.”

20. Denumirea capitolului IV[1] va avea următorul cuprins:

„Capitolul IV[1]
CONSUMUL DE ENERGIE DIN SURSE REGENERABILE ÎN SECTORUL CLĂDIRILOR ȘI ÎN TRANSPORTURI”

21. La articolul 26[3]:

- în denumirea articolului, cuvintele „pentru încălzire și răcire” se substituie cu cuvintele „în sectorul clădirilor”;

- alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Guvernul promovează politici și măsuri în vederea creșterii consumului de energie din surse regenerabile în sectorul clădirilor inclusiv în scopul încălzirii și răcirii, stabilind în Planul național integrat privind energia și clima o traiectorie orientativă de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile utilizate în acest scop. La stabilirea traiectoriei orientative de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile în sectorul clădirilor, inclusiv în scopul încălzirii și răcirii, Guvernul poate contabiliza inclusiv căldura și răcoarea reziduală până la o limită de 20 %.”;

- se completează cu alineatele (1^1)-(1^5) cu următorul cuprins:

„(1^1) În scopul promovării producției și utilizării energiei din surse regenerabile în sectorul clădirilor, la etapa de elaborare sau de modificare a Planului național integrat privind energia și clima, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, determină măsurile și politicile necesare pentru atingerea a cel puțin următorilor indicatori:

a) ponderea de energie din surse regenerabile produsă la fața locului sau în apropiere ori preluată din rețea în consumul final de energie în sectorul clădirilor;

b) ponderea energiei electrice din surse regenerabile destinată autoconsumului de energie sau necesității de energie a comunităților de energie din surse regenerabile;

c) capacitatea/cantitatea de energie stocată local, inclusiv cea utilizată pentru reîncărcare inteligentă și/sau reîncărcare bidirecțională.

(1^2) Pentru a atinge traiectoria orientativă de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile în clădiri, la elaborarea cerințelor minime de performanță energetică, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, în conformitate cu atribuțiile ce îi revin conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, stabilește niveluri minime de energie din surse regenerabile produse la fața locului sau în apropiere, precum și preluate din rețea, pentru clădirile noi și cele existente care fac obiectul unor renovări majore sau al unei reînnoiri a sistemului de încălzire. În acest sens, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor trebuie să permită atingerea nivelurilor minime de energie din surse regenerabile prin intermediul sistemelor de încălzire și răcire centralizate eficiente. Pentru clădirile existente, prezentul alineat se aplică numai în măsura în care aplicarea nivelurilor minime de energie din surse regenerabile nu este incompatibilă cu natura și obiectivul principal al activităților forțelor armate și cu excepția materialelor utilizate exclusiv în scop militar.

(1^3) Pentru facilitarea creșterii utilizării energiei din surse regenerabile în clădiri, Guvernul prin politicile sale promovează rolul de model al clădirilor publice în integrarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin participarea activă a autorităților publice locale în cadrul comunităților de energie din surse regenerabile. În acest sens, autoritățile publice locale pot permite amplasarea pe acoperișurile sau terenurile aflate în proprietate a surselor regenerabile de energie, pompelor de căldură sau instalațiilor de stocare destinate necesităților de energie a comunităților de energie din surse regenerabile din care face parte și autoritatea publică locală respectivă. Totodată, autoritățile publice locale pot coopera cu comunitățile de energie din surse regenerabile, inclusiv prin integrarea în cadrul procedurilor de achiziții publice a cerințelor și a criteriilor care promovează eficiența energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile, în condițiile legislației în domeniul achizițiilor publice.

(1^4) Pentru a atinge traiectoria orientativă de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile în clădiri, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, cu participarea instituției publice de suport, promovează utilizarea sistemelor și echipamentelor de încălzire și răcire din surse regenerabile și a tehnologiilor inovatoare, cum ar fi sistemele și echipamentele de încălzire și răcire inteligente și bazate pe surse regenerabile care sunt electrificate, completate, după caz, cu gestionarea inteligentă a consumului de energie în clădiri, utilizând în scopul promovării instrumente și stimulente cum ar fi etichetarea energetică, certificatele de performanță energetică sau alte tipuri de stimulente care asigură furnizarea informațiilor și consiliere adecvată privind alternativele din surse regenerabile, foarte eficiente din punct de vedere energetic, precum și privind instrumentele financiare și stimulentele disponibile pentru a promova creșterea ratei de înlocuire a sistemelor vechi de încălzire și trecerea într-o proporție mai mare la soluții bazate pe energie din surse regenerabile.

(1^5) Ponderea energiei din surse regenerabile pentru încălzire și răcire se calculează în conformitate cu Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile.”

22. Articolul 26^7:

- la alineatul (1), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) ponderea biocarburanților, biolichidelor și a combustibililor din biomasă certificați ca reprezentând riscuri reduse din perspectiva schimbării indirecte a destinației terenurilor.”;

- la alineatul (3), literele a) și c) vor avea următorul cuprins:

„a) impunerea, pentru entitățile obligate, a obligației de plasare pe piață a carburanților în amestec cu o cotă/cantitate minimă de biocarburanți, în conformitate cu traiectoria orientativă stabilită în Planul național integrat privind energia și clima, așa cum este stabilit la alin. (1). Valoarea energiei din surse regenerabile din consumul final de energie în sectorul transporturilor pe care

fiecare entitate obligată trebuie să o pună pe piață se calculează în conformitate cu Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor față de entitățile obligate, descrisă la alin. (4) din prezentul articol;”

„c) aprobarea unei scheme voluntare sau a unei scheme naționale de certificare a biocarburanților și/sau recunoașterea schemelor voluntare sau naționale recunoscute de Guvern în cadrul cărora se recunosc documentele care confirmă calitatea biocarburanților importați (precum sunt certificatele de conformitate, declarațiile de conformitate, rapoartele de inspecție, rapoartele de încercări eliberate de organisme de inspecție sau laboratoare acreditate în Uniunea Europeană), cu luarea în considerare a pieților de pe care sunt importați;”

- articolul se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Dovada îndeplinirii obligației menționate la alin. (3) lit. a) din prezentul articol se efectuează prin prezentarea către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a certificatelor RPT emise prin Registrul de biocarburanți, cu considerarea cerințelor privind raportarea incluse în Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor, stabilită la art. 14 alin. (1) și la alin. (5) din prezentul articol.

(5) Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor, stabilește cel puțin următoarele:

a) criterii clare și transparente de calcul atât a obligației de plasare pe piață a energiei din surse regenerabile, cât și a gradului de îndeplinire a acesteia, care să prevină contabilizarea dublă a cantităților de energie regenerabilă;

b) modalitatea de calcul a obligațiilor individuale pentru fiecare furnizor de combustibili privind plasarea pe piață a unei cantități minime de energie din surse regenerabile;

c) modalitatea de determinare a îndeplinirii obligației de către entitatea obligată, prin utilizarea certificatelor RPT, care să permită evidența în funcție de categorii de energie regenerabilă utilizate în transport;

d) cerințele privind modul de raportare și monitorizare.”

23. Se completează cu articolul 26^8 cu următorul cuprins:

„**Articolul 26^8.** Registrul de biocarburanți

(1) În scopul evaluării dacă biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă întrunesc criteriile de durabilitate, se instituie Registrul de biocarburanți. Registrul de biocarburanți are scopul de a asigura:

a) urmărirea tranzacțiilor cu combustibili din surse regenerabile și a caracteristicilor de durabilitate ale combustibililor din surse regenerabile;

b) evidența emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata întregului ciclu de viață al acestora, însoțite de documentația justificativă;

c) înregistrarea operatorilor economici, a entităților obligate și a obligațiilor acestora, precum și a furnizorilor de energie din surse regenerabile utilizată în transport;

d) emiterea, înregistrarea, transferul, monitorizarea, suspendarea și anularea certificatelor RPT, utilizate ca dovadă a îndeplinirii obligațiilor de către entitățile obligate;

e) demonstrarea eligibilității combustibililor pentru a fi luați în calcul la ponderea energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor, asigurând trasabilitatea materiilor prime și prevenirea dublei contabilizări;

f) stabilirea valorii obligațiilor individuale pentru fiecare entitate obligată privind plasarea pe piață a unei cantități minime de energie din surse regenerabile;

g) gestionarea obligațiilor de plasare pe piață a produselor petroliere cu o cotă prestabilită de biocarburanți;

h) monitorizarea realizării obligațiilor de plasare pe piața a unei cantități minime de energie din surse regenerabile de către entitățile obligate;

i) elaborarea și prezentarea rapoartelor de către operatorii economici și entitățile obligate.

(2) Operatorii economici introduc în Registrul de biocarburanți informații exacte privind tranzacțiile efectuate și privind caracteristicile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ale acestor combustibili, inclusiv emisiile de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață, începând de la punctul de producție până la punctul în care combustibilul este introdus pe piață.

(3) Registrul de biocarburanți este deținut și administrat de instituția publică de suport conform conceptului prevăzut la alin. (4) din prezentul articol.

(4) Conceptul privind Registrul de biocarburanți stabilește cel puțin următoarele:

a) conținutul, arhitectura și mecanismele de funcționare ale Registrului;

b) utilizatorii cu drept de introducere a datelor și utilizatorii cu drept de validare a datelor și emitere a certificatelor; formatul, procedurile și termenele de procesare;

c) modul de ținere a evidenței subiecților supuși verificării durabilității și a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră;

d) evidența organismelor de certificare independente (schemelor voluntare) care efectuează verificarea;

e) modul de emitere, înregistrare, transfer, și anulare a certificatelor de combustibil regenerabil pentru transport;

f) procedura de înregistrare, suspendare și radiere a utilizatorilor din Registru;

g) formatul și modul de raportare către autorități.”

24. La articolul 27 alineatul (2), cuvintele „importatorii de produse petroliere principale” se substituie cu cuvintele „entitățile obligate”.

25. La articolul 28:

- alineatul (1^1) va avea următorul cuprins:

„(1^1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și consumatorii finali care își propun racordarea la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice de capacitate mică care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv

a celor deținute de prosumatorii de energie din surse regenerabile, sau a centralelor electrice ce produc energie din surse regenerabile instalate în cadrul unor proiecte demonstrative, sau racordarea pompelor de căldură, beneficiază de o procedură simplificată de racordare la rețea, cu condiția că stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.";

- se completează cu alineatele (1^2)-(1^7) cu următorul cuprins:

„(1^2) În scopul facilitării procesului de racordare în baza procedurii de notificare simplificată, operatorii sistemelor de distribuție publică pe paginile lor web oficiale la secțiunile dedicate racordării la rețea cerințele tehnice aplicabile în cazul centralelor electrice destinate autoconsumului autorizate a fi racordate în baza procedurii de notificare simplificată, și lista documentelor ce urmează a fi anexate la notificarea simplificată. În cerințele tehnice operatorii de sistem includ cerințe pentru a demonstra că centrala electrică sau pompa de căldură se încadrează în categoria echipamentelor incluse în art. 150 alin. (1) lit. q) și q^1) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.

(1^3) Operatorii de sistem asigură că notificările simplificate pot fi depuse în format digital, prin intermediul portalului guvernamental integrat EVO.

(1^4) Procedura simplificată de racordare la rețea a centralei electrice se aplică pentru următoarele tipuri de instalații:

a) capacitatea instalată a centralei electrice este mai mică sau egală cu 10,8 kW;

b) capacitatea electrică instalată a pompei de căldură este mai mică sau egală cu 12 kW;

c) capacitatea electrică a pompei de căldură instalată la un autoconsumator sau prosumator de energie este mai mică de 50 kW, dar nu mai mare decât puterea contractată pentru locul de consum respectiv, cu condiția că capacitatea instalată a echipamentului de producere a energiei din surse regenerabile nu este mai mică de 60% din capacitatea electrică a pompei de căldură.

(1^5) Notificările simplificate sunt examinate și aprobate de către operatorii de sistem în termen de cel mult 14 zile.

(1^6) Operatorul de sistem este în drept să refuze racordarea unei instalații în baza procedurii de notificare simplificată sau să propună un punct de racordare alternativ în cazul în care racordarea instalației electrice respective poate afecta negativ stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice, circumstanțele menționate urmând a fi specificate de către operatorul de sistem în refuzul racordării instalației.

(1^7) În cazul în care capacitatea echipamentelor de energie solară nu depășește capacitatea existentă a instalației de racordare a locului de consum, notificarea simplificată este considerată ca fiind acordată în absența unui răspuns din partea operatorului de sistem în termenul stabilit la alin. (1^5).";

- la alineatul (4^2) enunțul întâi se exclude.

26. La articolul 29 alineatul (3), cuvintele „Importatorii de produse petroliere principale sunt obligați” se substituie cu cuvintele „Entitățile obligate sunt obligate”.

27. La articolul 32:

- alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Garanțiile de origine sunt valabile pentru tranzacții timp de 12 luni de la data producerii unității de energie corespunzătoare. Garanțiile de origine care nu au fost anulate expiră cel târziu după 18 luni de la data produceii unității de energie corespunzătoare. Garanțiile de origine expirate se includ în calculul mixului energetic rezidual.”;

- la alineatul (5), enunțul al doilea se exclude;
- alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Garanțiile de origine emise de autoritățile din țări terțe pot fi recunoscute în cazul în care Uniunea Europeană sau Comunitatea Energetică a încheiat cu țara respectivă un acord privind recunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine emise, există un sistem compatibil de garanții de origine instituit în țara terță respectivă, și numai în cazul în care există import sau export direct de energie cu Uniunea Europeană sau cu Comunitatea Energetică.”;

- la alineatul (7), enunțul al doilea se exclude și se completează cu textul „În cazul în care Secretariatul Comunității Energetice consideră că un refuz de a recunoaște o garanție de origine este neîntemeiat, Secretariatul Comunității Energetice poate emite un aviz prin care invită Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să revizuiască refuzul de recunoaștere a garanției de origine. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va ține cont în cea mai mare măsură de avizul respectiv și va furniza în scris motivele pentru orice abatere.”

28. Articolul 32^1:

- La alineatul (3), textul „Veniturile generate din comercializarea garanțiilor de origine sunt utilizate de furnizorul central de energie electrică în vederea reducerii prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile achitat de furnizorii de energie electrică” se substituie cu textul „Comercializarea garanțiilor de origine neexpirate direct furnizorilor de energie electrică sau consumatorilor finali se realizează de către furnizorul central de energie electrică în cadrul unui proces competitiv”;
- alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la alin. (3), în condițiile în care organizarea unor procese competitive de către furnizorul central de energie electrică nu rezultă în comercializarea garanțiilor de origine, furnizorul central de energie electrică transferă garanțiile de origine necomercializate în conformitate cu modalitatea stabilită în regulamentul privind garanțiile de origine aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.”

29. La articolul 32^2:

- alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În scopul asigurării transparenței datelor necesare pentru calculul consumului de energie din surse regenerabile Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică publică pe pagina web oficială informațiile privind energia electrică produsă în anul calendaristic precedent de producătorii eligibili care beneficiază de o schemă de sprijin și cele privind garanțiile de origine utilizate de către furnizorii de energie electrică.”

- alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Furnizorii de energie electrică calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei electrice furnizate, respectând obligațiile impuse în acest sens în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, aprobat de Guvern, și în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.”

30. La articolul 34 alineatul (1^2), cuvintele „monedei naționale față de dolarul america” se substituie cu textul „monedei naționale față de euro (EUR) – moneda oficială a Uniunii Europene.”

31. Articolul 37:

la alineatul (1), cuvintele „monedei naționale față de dolarul american” se substituie cu textul „monedei naționale față de euro (EUR) – moneda oficială a Uniunii Europene”;

după alineatul (5) se introduce alineatul (5^1) cu următorul cuprins:

„(5^1) În sensul alin. (5) se consideră majorare a capacității centralei electrice existente orice modificare operată după admiterea în exploatare a centralei electrice în baza căreia producătorul a obținut statut de eligibil, care are drept efect majorarea puterii sumare de generare a centralei electrice, inclusiv pe partea de curent continuu prin instalarea de module de generare și/sau capacități de stocare a energiei electrice.”

32. La articolul 38^1, după alineatul (1^1) se introduce alineatul (1^2) cu următorul cuprins:

„(1^2) Îndeplinirea cumulativă a condițiilor stabilite la alin. (1) este monitorizată de către operatorul pieței de energie electrică, care, la constatarea întrunirii condițiilor menționate în alin. (1), notifică organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și furnizorului central de energie electrică despre acest fapt, oferind date și informații confirmative și indicând data exactă a îndeplinirii condițiilor stabilite la alin. (1). Ulterior notificării, operatorul pieței de energie electrică publică un comunicat privind întrunirea condițiilor stabilite la alin. (1) pe pagina web oficială.”

33. La articolul 38^3:

- alineatele (1)-(3) se abrogă;
- se completează cu alineatele (4)-(7) cu următorul cuprins:

„(4) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și furnizorii de

energie electrică care activează în piața liberă sunt în drept să negocieze și să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, în condițiile stabilite în Legea nr. 164/2025 și în Regulile pieței energiei electrice, aprobate de Agenție.

(5) În cadrul exercitării funcției de monitorizare a piețelor de energie electrică, stabilită prin prevederile Legii nr. 164/2025, Agenția evaluează barierele normative și administrative din calea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, inclusiv a contractelor transfrontaliere, cu reflectarea rezultatelor în Raportul anual de activitate, împreună cu recomandările privind modalitatea de înlăturare a barierelor identificate.

(6) Garanțiile de origine asociate energiei electrice din surse regenerabile comercializată în baza contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung sunt utilizate conform cerințelor generale stabilite la art. 32 din prezenta lege.

(7) Politicile și măsurile destinate promovării contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile sunt descrise în Planul național integrat privind energia și clima și în Raportul național integrat privind energia și clima.”

34. La articolul 39^2:

- alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnate contracte de furnizare a energiei electrice către prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile în rețeaua electrică de distribuție la prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare, ținând cont de intervalul de decontare în care energia electrică a fost livrată în rețeaua de distribuție. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune vor aplica prețul mediu de procurare a energiei electrice pentru perioada de facturare de la toate sursele, cu excepția cantităților de energie electrică procurate de la furnizorul central de energie electrică.

- după alineatul (2) se introduc alineatele (2^1)-(2^4) cu următorul cuprins:

„(2^1) În sensul alin. (2), piața pentru ziua următoare se consideră lichidă în termen de o lună calendaristică de la îndeplinirea condițiilor stabilite la art. 38^1 alin. (1).

(2^2) Prin derogare de la alin. (2), până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide pentru prosumatorii de energie din surse regenerabile care au semnat contractul de prosumator de energie electrică din surse regenerabile ulterior datei de 31 decembrie 2026, furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune aplică la procurarea energiei electrice livrate de prosumatori de energie electrică din surse regenerabile un preț calculat ca valoare medie ponderată a

prețurilor de închidere a pieței înregistrate pe piața pentru ziua următoare din România pentru intervalele orare 09:00 – 16:00 a lunii calendaristice. Prețul de procurare a energiei electrice livrate de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile se stabilește în lei moldovenești, utilizând datele publicate de operatorul pieței de energie electrică din România și cursul de schimb publicat de Banca Națională în ultima zi a lunii calendaristice. Prețul de procurare a energiei electrice livrate de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile se publică de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică pe pagina web oficială în scopul asigurării transparenței.

(2^3) În cazul în care la 31 decembrie 2027 condițiile stabilite la art. 38^1 alin. (1) nu sunt întrunite, până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune vor procura energia electrică livrată de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnat contractul de prosumator de energie electrică din surse regenerabile anterior datei de 31 decembrie 2026 la prețul determinat conform alin. (2^2).

(2^4) Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile.”

35. La articolul 39^4 :

- denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 39^4.** Producerea energiei electrice din surse regenerabile în cadrul sistemelor de distribuție închise”

- la alineatul (2) ultimul enunț, după cuvintele „de către operatorul sistemului de distribuție închis la prețul” se introduce cuvântul „negociat”;
- la alineatul (3) ultimul enunț, după cuvintele „sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei” se introduc cuvântele „livrate de utilizatorul sistemului de distribuție închis”;
- alineatul (7) se abrogă.

36. La articolul 39^5, alineatul (1^{15}) va avea următorul cuprins:

„(1^{15}) Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept să vândă energie electrică pe piața de energie electrică. La solicitarea unei comunități de energie din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune au obligația să încheie cu comunitatea de energie din surse regenerabile respectivă un contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul stabilit pentru contractele de procurare a energiei electrice de la prosumatorii de energie electrică specificat la art. 39^2 alin. (2) sau, în cazul în care condițiile de lichiditate a pieței stabilite la art. 38^1 alin. (1) nu sunt îndeplinite, specificat la art. 39^2 alin. (2^2). Dacă, în urma unei analize, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că menținerea obligației stabilite prin prezentul alineat în sarcina furnizorilor serviciului universal și a celor de ultimă opțiune poate determina apariția unor distorsiuni sau a unor subvenții încrucișate pe piața de

energie electrică, Agenția dispune retragerea obligației respective printr-o hotărâre. Hotărârea menționată este consultată cu furnizorii serviciului universal și comunitățile de energie din surse regenerabile anterior aprobării și include prevederi privind efectele asupra contractelor în derulare.”

Art. II. – Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 15 alineatul (2) litera h), după cuvintele „dezvoltarea resurselor energetice” se introduce textul „ , inclusiv a celor regenerabile,”.

2. La articolul 18 alineatul (1), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) Secțiunea a 4-a – Infrastructura energetică (rețelele de gaze naturale, rețelele de energie termică, rețelele electrice, inclusiv cele destinate racordării parcurilor eoliene, fotovoltaice, instalațiilor de stocare a energiei sau a altor tehnologii regenerabile) și de comunicații electronice;”.

3. La articolul 21, după litera j) se introduce litera j^1) cu următorul cuprins:

„j^1) dezvoltarea surselor de energie regenerabilă, inclusiv pentru autoconsum de energie, în scopul asigurării unei dezvoltări durabile, creșterii securității energetice și atingerii obiectivului de neutralitate climatică până în 2050, stabilit prin prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice;”.

4. La articolul 25 alineatul (2), după litera l) se introduce litera l^1) cu următorul cuprins:

„l^1) valorificarea potențialului surselor regenerabile de energie;”.

5. La articolul 36 litera i), după cuvintele „politicilor de securitate” se introduce textul „energetică, promovare a surselor de energie regenerabilă”.

6. Articolul 39:

- la alineatul (4):

litera f) se completează cu poziția „- modul de integrare a surselor regenerabile de energie, inclusiv a celor destinate autoconsumului de energie în clădiri;”

litera i) se completează cu textul „ , inclusiv a surselor regenerabile de energie destinate dezvoltării comunităților de energie din surse regenerabile”.

Art. III. – Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5:

- la alineatul (1), litera c) se completează cu textul „ , inclusiv din surse regenerabile, împreună cu instalațiile de racordare a acestora la rețeaua electrică”
- după litera c) se introduce litera c^1) cu următorul cuprins:

„c^1) instalațiile de stocare a energiei, împreună cu instalațiile de racordare a acestora la rețeaua electrică;”.

2. La articolul 6:

- după alineatul (1) se introduce alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

„(1^1) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lucrările de dezvoltare a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile dezvoltate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, împreună cu proiectele destinate infrastructurii de rețea și de stocare a energiei necesare pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul energetic, stabilite conform condițiilor Legii nr. 10/2016 privind promovarea energiei din surse regenerabile, sunt considerate lucrări de interes național, iar utilitatea publică se declară de către Guvern.”;

- se completează cu alineatul (2^1) cu următorul cuprins:

„(2^1) Inițiativa privind declararea utilității publice a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile, amplasate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, și a proiectelor destinate infrastructurii de rețea și de stocare a energiei necesare pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul energetic revine organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.”

Art. IV. – Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 437-440, art. 598), cu modificările ulterioare, pe tot parcursul textului cuvintele „Comisia pentru Situații Excepționale” se substituie cu cuvintele „Comisia Națională de Management al Crizelor” la forma gramaticală corespunzătoare.

Art. V. – Pe tot parcursul textului Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, cuvintele „Comisia pentru Situații Excepționale”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „Comisia Națională de Management al Crizelor”, la forma gramaticală corespunzătoare.

Art. VI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii:

a) va analiza necesitatea aprobării zonelor de accelerare a proiectelor de energie din surse regenerabile pentru atingerea țintelor stabilite în Planul național integrat pentru energie și climă 2025-2030 și va informa Guvernul;

b) va elabora Conceptul registrului de biocarburanți;

c) cu suportul autorității administrative centrale responsabile de coordonarea infrastructurii naționale de date spațiale va asigura elaborarea, integrarea și publicarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice și a serviciilor de rețea, în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale.

(3) În termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică:

a) va aproba Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din

surse regenerabile în sectorul transporturilor;

b) va stabili cota-țintă anuală pentru energia din surse regenerabile în transport pentru fiecare an în parte până în 2030.

(4) În termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

a) va aproba Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, conform prevederilor din prezenta lege;

b) va aproba Regulamentul comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice aferente autorizării producerii de energie din surse regenerabile;

c) va aproba Conceptul registrului de biocarburanți, elaborat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.

d) în baza propunerilor organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, va aproba zone de accelerare a proiectelor regenerabile, ale căror capacități instalate urmează a fi cel puțin comparabile cu țintele de producere a energiei din surse regenerabile incluse în Planul național integrat pentru energie și climă 2025-2030.

(5) În termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, Guvernul poate decide desemnarea unor zone teritoriale drept zone de accelerare a proiectelor regenerabile înainte de dezvoltarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) existența unor studii care documentează unele zone teritoriale ca potrivite pentru dezvoltarea producerii energiei din surse regenerabile pentru o anumită tehnologie;

b) zonele teritoriale identificate în studii exclud dezvoltarea proiectelor regenerabile în ariile sau în spațiile enumerate în art. 21^2 alin. (6);

c) desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile a fost supusă unei proceduri de evaluare strategică de mediu, stabilită în Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;

d) proiectele situate în aceste zone urmează să pună în aplicare norme și măsuri adecvate și proporționale pentru a remedia impactul negativ asupra mediului care ar putea apărea.

(6) Până la instituirea și punerea în funcțiune a Registrului de biocarburanți, prezentarea și gestionarea informațiilor privind respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se realizează după cum urmează:

a) rapoartele și informațiile privind respectarea de către operatorii economici a criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se transmit către instituția publică de suport în format electronic, semnate digital, pe adresa electronică indicată de instituția menționată pe pagina web oficială;

b) în scopul emiterii, înregistrării, transferului, monitorizării, suspendării și

anulării certificatelor RPT, instituția publică de suport instituie și actualizează un registru unic al certificatelor RPT, în format electronic, urmând să asigure gestionarea certificatelor RPT prin atribuirea unui cod de identificare unic pentru fiecare certificat emis, și înregistrarea datelor privind temeiul emiterii și deținătorul certificatului RPT respectiv.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul privind modificarea modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile și dezvoltarea durabilă a pieței biocarburanților)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul privind modificarea modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile și dezvoltarea durabilă a pieței biocarburanților), a fost elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul Secretariatului Comunității Energetice în cadrul proiectului *Independența și Reziliența Energetică a Moldovei* (Moldova Energy Independence and Resilience), finanțat de Uniunea Europeană.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare Legea nr. 10/2016) are drept scop instituirea cadrului juridic pentru promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și crearea precondițiilor și mecanismelor necesare pentru a asigura că obiectivele naționale privind ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie pot fi atinse. Respectiva lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC, urmarind astfel armonizarea cerințelor aplicabile în domeniul producerii energiei din surse regenerabile cu cele utilizate de statele membre ale Uniunii Europene (UE). De asemenea, Legea nr. 10/2016 urmărește crearea unui cadrul legislativ predictibil, transparent și nediscriminatoriu, care să atragă investiții în domeniul producerii energiei din surse regenerabile, inclusiv în proiecte destinate autoconsumului de energie, contribuind astfel la creșterea securității aprovizionării cu energie, reducerea dependenței de importul de combustibili fosili, și contribuția la decarbonizarea economiei naționale. Un pas esențial în crearea unui cadrul legal favorabil dezvoltării surselor de energie regenerabilă a fost aprobarea modificărilor la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, operate prin Legea nr 331/2023, prin care a fost transpuse parțial prevederile Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și al Consiliului din 11 Decembrie 2018 privind promovarea utilizării și consumul surselor de energie regenerabilă, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC. Aceste modificări au introdus concepte și elemente noi menite să impulsioneze dezvoltarea surselor regenerabile de la producere până la consum, incluzând, fără a se limita la: - cerințe mai clare privind modul de stabilire a țintelor în domeniul regenerabil pentru orizontul 2030 și ulterior; - introducerea posibilității aplicării transferurilor statistice de energie din surse regenerabile cu alte state membre ale Comunității Energetice ori state membre UE; - favorizarea apariției unei piețe naționale a garanțiilor de origine cu posibilitatea integrării acesteia în sistemul regional al Comunității Energetice și, ulterior, în sistemul UE; - promovarea energiei regenerabile în sectoarele încălzire și răcire, și transporturi; - promovarea conceptelor de prosumator și de comunitate de energie regenerabilă;

- trecerea de la mecanismul de contorizare netă la cel de facturare netă;
- principii de funcționare a mecanismului plăților obligatorii pentru energia electrică produsă din surse regenerabile;
- completări ce țin de procesul de organizare a licitațiilor privind oferirea statutului de producător eligibil mare, inclusiv detalii suplimentare privind drepturile și obligațiilor ale producătorilor eligibili;

Totodată, ulterior transpunerii în legislația națională a Republicii Moldova a Directivei (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării și consumul surselor de energie regenerabilă, statele membre UE au decis modificarea acesteia pentru a asigura că nivelul de integrare a surselor regenerabile să fie accelerate, pentru a corespunde unei traiectorii care să asigure atingerea obiectivului de neutralitate climatică la nivelul UE în anul 2050.

Pornind de la prevederile noilor pachete legislative ale UE (Pactul Verde European, Fit for 55 și REPowerEU), prin aprobarea Directivei (UE) 2023/2413 au fost operate un șir de modificări ai Directivei (UE) 2018/2001 care au vizat o creștere mai accelerată a surselor regenerabile, inclusiv în scopul creșterii securității energetice a UE per ansamblu, prin reducerea importului de combustibili fosili, în special a celor din Federația Rusă, urmare a invaziei acesteia în Ucraina.

Printre cele mai importante modificări incluse în noul pachet legislative pot fi evidențiate:

- creșterea cotei minime a energiei regenerabile din consumul final brut de energie al UE de la 32% la 42,5%;
- dezvoltarea cadrului de reglementare pentru tipuri noi de tehnologii (stocare, biocarburanți);
- cerințe specifice pentru procedurile de autorizare pentru proiectele de producere a energiei din surse regenerabile;
- cerințe mai stricte privind energia regenerabilă în sectorul clădiri, transport și industrie;
- revizuire cerințelor privind criteriile de sustenabilitate a biocombustibililor.

Un aspect important al Directiva (UE) 2023/2413 este revizuirea substanțială a cadrul de autorizare și implementare a proiectelor de energie regenerabilă, stabilit inițial în temeiul Directivei (UE) 2018/2001 (RED II). Noile prevederi (în principal cele care modifică articolele 15-17) restructurează întregul proces de autorizare a proiectelor, cu obiectivul de a face dezvoltarea proiectelor semnificativ mai rapidă, mai previzibilă și mai bine aliniată la obiectivele consolidate ale Uniunii Europene în materie de climă și energie. Această revizuire reflectă, de asemenea, imperativele politice și strategice mai ample integrate în Pactul verde european și Planul REPowerEU.

În cadrul dosarului de însoțire a Directivei (UE) 2023/2413 (RED III) Comisia UE a identificat procesul de autorizare a proiectelor regenerabile drept un „blocaj important”, care riscă să facă imposibilă atingerea obiectivelor climatice și energetice pentru 2030. În urma invaziei Ucrainei de către Rusia, accelerarea eliberării autorizațiilor a devenit și mai crucială, deoarece strategia de securitate energetică a UE a impus o reducere rapidă a dependenței de combustibilii fosili. În acest context, RED III introduce un pachet cuprinzător de măsuri pentru a scurta, simplifica și coordona procedurile de autorizare și pentru a oferi claritate juridică în ceea ce privește prioritizarea domeniului energiei regenerabile cu normele de protecție a mediului.

Noile prevederi organizează procesul de autorizare în jurul a trei piloni structurali: (i) cartografiere a potențialului energetic și introducerea zonelor de accelerare a energiei regenerabile; (ii) un cadru legal reformat, limitat în timp, pentru acordarea autorizațiilor; și (iii) măsuri juridice și

administrative consolidate, inclusiv prezumția de interes public superior pentru proiectele de energie regenerabilă.

Constatând că problemele invocate de UE la aprobarea Directivei (UE) 2023/2413 sunt relevante și pentru Părțile Contractante ale Tratatului Comunității Energetice, prin Recomandarea 2024/1/MC-EnC Consiliul Ministerial al Comunității Energetice a decis să recomande Părților Contractante să includă și să pună în aplicare dispozițiile relevante ale celor mai recente directive adoptate de Uniunea Europeană (în cazul surselor regenerabile - Articolele 15b, 15c, 15d, 15e, 16, 16a, 16b, 16c, 16d și 16e din versiunea revizuită a Directivei UE 2018/2001). În viziunea Consiliului Ministerial al Comunității Energetice, implementarea acestor prevederi ajuta Părțile Contractante să își valorifice potențialul regenerabil și să accelereze implementarea rapidă a proiectelor de energie regenerabilă, în conformitate cu standarde de mediu înalte.

Impactul procesului de autorizare asupra vitezei de dezvoltare a proiectelor regenerabile, inclusiv potențialul ca acesta să influențeze negativ probabilitatea atingerii obiectivelor ce țin de producerea energiei din surse regenerabile, de decarbonizare și de mediu, a fost recunoscut și direct de către Guvernul Republicii Moldova, care prin măsura 24 din Pilonul 6:Energie din *Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 260/2025, și-a asumat simplificarea procedurilor de autorizare și înființarea ghișeului unic în domeniul energiei regenerabile.

Prin intervenția propusă se urmărește armonizarea cadrului legal național în domeniul promovării utilizării energiei din surse regenerabile în partea ce privește procedurile administrative de autorizare a proiectelor regenerabile, și mai exact, transpunerea prevederilor articolelor 15 – 17 din Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în redacția aprobată prin Directiva (UE) 2023/2413, urmărind astfel implementarea recomandărilor Consiliului Ministerial al Comunității Energetice și îndeplinirea măsurilor agreate cu Uniunea Europeană în cadrul Agendei de reforme pentru anii 2025-2027.

Actualizarea cadrului legal ar permite impulsionarea investițiilor în proiectele regenerabile și accelerarea tranziției energetice către un sector energetic durabil, fără emisii și cu mai multe oportunități oferite consumatorilor finali și investitorilor interesați să dezvolte proiecte regenerabile.

Modificările propuse la Legea nr. 10/2016 urmăresc de asemenea instituirea unui cadru juridic și instituțional complet pentru promovarea, punerea pe piață, monitorizarea și verificarea biocarburanților utilizate în sectorul transporturilor. În raport cu mecanismul actual, care se concentrează în principal asupra obligației de introducere a biocarburanților în amestecurile de benzină și motorină și asupra raportării cantităților comercializate, proiectul propune trecerea la un sistem integrat de conformare, bazat pe stabilirea unor obligații individuale pentru furnizorii de carburanți, pe verificarea durabilității combustibililor, pe trasabilitatea tranzacțiilor și pe utilizarea certificatelor de combustibil regenerabil pentru transport.

Necesitatea acestor modificări rezultă, în primul rând, din obligația Republicii Moldova de a-și alinia cadrul normativ la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul promovării energiei din surse regenerabile. Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413, impune stabilirea unor obligații în sarcina furnizorilor de combustibili pentru creșterea ponderii energiei regenerabile și reducerea intensității emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul transporturilor. Cadrul european nu se limitează la biocarburanții convenționali, ci include biocarburanții avansați, biogazul, combustibilii regenerabili de origine nebiologică, energia electrică regenerabilă și, în anumite condiții, combustibilii pe bază de carbon reciclat.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Economia Republicii Moldova s-a confruntat în ultimii ani cu numeroase provocări și crize energetice, devenind clară nevoia urgentă de a diversifica sursele de energie și moderniza infrastructura. Dependența puternică de energia de import expune țara la prețuri volatile și incertitudini privind aprovizionarea, solicitând investiții strategice în surse regenerabile, extinderea rețelelor și eficiența energetică. Prin prioritizarea reformelor ce vizează securitatea energetică și atragerea de investiții străine, asigurând concomitent o mai bună aliniere la standardele UE, Republica Moldova poate să-și reducă semnificativ și vulnerabilitățile economice. Aceste eforturi nu numai vor stabiliza economia țării, dar vor contribui și la o dezvoltare durabilă și prosperitate pe termen lung.

Pentru a crea un sector energetic competitiv și durabil, care să fie integrat în infrastructura și piețele energetice europene și care ar oferi suficientă securitate energetică consumatorilor, care necesită acces continuu la resurse energetice la prețuri accesibile, Republica Moldova trebuie să continue și chiar să accelereze dezvoltarea domeniului energetic. Consolidarea rezilienței sistemului energetic din Republica Moldova este esențială pentru accelerarea creșterii economice pe termen lung. Se presupune că investițiile în infrastructura energetică vor îmbunătăți fiabilitatea rețelelor, vor spori comerțul transfrontalier cu energie electrică și vor asigura o aprovizionare neîntreruptă cu resurse energetice.

Pentru a îndeplini aceste obiective, Republica Moldova s-a angajat să își alinieze politicile, cât mai mult posibil, la obiectivele generale ale politicii UE în domeniul energiei și al climei, astfel cum sunt definite de pachetele legislative recente ale UE (Pactul verde, Fit for 55, REPowerEU), Acordul de la Paris, precum și angajamentele ce rezidă din statutul de parte contractantă (PC) la Tratatul de constituire a Comunității Energetice (TCE).

Conform documentelor de politici publice care guvernează sectorul energetic al Republicii Moldova Guvernul Republicii Moldova intenționează crearea și dezvoltarea unui sector energetic competitiv și durabil din punctul de vedere al mediului, integrat în infrastructura europeană și pe piețele energetice, care să asigure un nivel adecvat de securitate energetică a țării, în care consumatorii să aibă acces la energie de calitate în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii, la prețuri accesibile, cu accent pe decarbonizare.

Prin *Planul Național Integrat privind Energia și Clima* (în continuare PNIEC), aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 86/2025, Guvernul și-a asumat pentru anul 2030 atingerea unui obiectiv de cel puțin 27% din consumul final de energie să fie acoperit din surse regenerabile, și menținerea consumului intern brut de energie sub nivelul de 3.000 ktep, contribuind astfel la o reducere a gazelor cu efect de seră (GES) cu 68,6% față de nivelul anului 1990.

Totodată, conform *proiectului Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2050* gradul de ambițiozitate ce ține de creșterea securității aprovizionării cu energie, nivelul de electrificare a consumului de energie și gradul de penetrare a tehnologiilor regenerabile atât la nivelul de producere a energiei cât și în toate sectoarele de consum, urmează să crească exponențial pentru a asigura sustenabilitatea sectorului energetic, împreună cu un nivel de concurență suficient pentru susținerea creșterii economice și dezvoltării țării.

Pe lângă impactul pozitiv al dezvoltării surselor regenerabile asupra securității energetice și asupra mediului concurențial în domeniul energetic, creșterea producerii din surse regenerabile este absolut necesară pentru decarbonizarea sectorului energetic și pentru contribuirea la atingerea

obiectivului de neutralitate climatică în 2050, stabilit prin prevederile *Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice*.

Consolidarea securității energetice prin reducerea dependenței de importurile de energie, diversificarea furnizorilor de energie și a rutelor de aprovizionare, precum și îmbunătățirea măsurilor de eficiență energetică nu sunt doar un obiectiv pe termen lung, ci un pilon esențial în evoluția curentă.

Continuarea cooperării actuale referitoare la aspecte legate de energie pe baza principiilor de parteneriat, interes reciproc, transparență și previzibilitate cu scopul asigurării eficienței energetice, integrarea piețelor și convergența în materie de reglementare în sectorul energetic, ținând cont de necesitatea de a asigura competitivitatea și accesul la o energie sigură, durabilă din punct de vedere ecologic și la prețuri accesibile, inclusiv prin dispozițiile Tratatului de instituire a Comunității Energetice, este și unul din obiectivele Acordului de Asociere dintre UE și Republica Moldova, care a intrat în vigoare deplină la 1 iulie 2016.

Importanța rolului sectorului energetic este evidențiat și în *Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027*, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 260/2025 (în continuare Agenda de reforme), în care sunt evidențiate problemele curente cu care se confruntă sectorul energetic și impactul acestor probleme asupra ritmului de dezvoltare economică a țării, precum și acțiunile specifice ce urmează a fi implementate pentru soluționarea problemelor evidențiate.

Republica Moldova rămâne puternic dependentă de importurile de combustibili fosili, ceea ce o face susceptibilă la șocurile externe determinate de volatilitatea prețurilor și la perturbările în aprovizionarea cu energie. Până nu demult, aproape tot volumul de gaze naturale și o parte semnificativă a energiei electrice proveneau de la furnizori controlați de Federația Rusă. Această dependență a expus țara unor riscuri geopolitice, rezultând în costuri energetice mari.

După criza energetică din 2021, Moldova și-a diversificat cu succes aprovizionarea cu gaze. Începând cu luna ianuarie 2025, și consumul de energie electrică a început a fi acoperit fără aportul centralei termice de la Cuciurgani, însă riscurile asupra securității aprovizionării cu energie electrică persistă din cauza că schimburile de energie electrică cu România sunt încă limitate din cauza capacității transfrontaliere reduse. Această situație va fi ameliorată odată cu finalizarea proiectului liniei electrice 400 kV Vulcănești – Chișinău, însă dezvoltarea în continuare a proiectelor de interconexiune cu România este primordială pentru securitatea energetică și pentru continuarea creșterii capacităților locale de producere a energiei.

Oportunitățile introduse Legea nr. 10/2016 au impulsionat dezvoltarea proiectelor regenerabile la scară națională. Este de remarcat faptul că, în ultimii cinci ani, s-a înregistrat o creștere de 11,6 ori a capacităților instalate, ceea ce corespunde unei creșteri de 820,13 MW față de finele anului 2020, când erau instalate capacități totale de 77,37 MW.

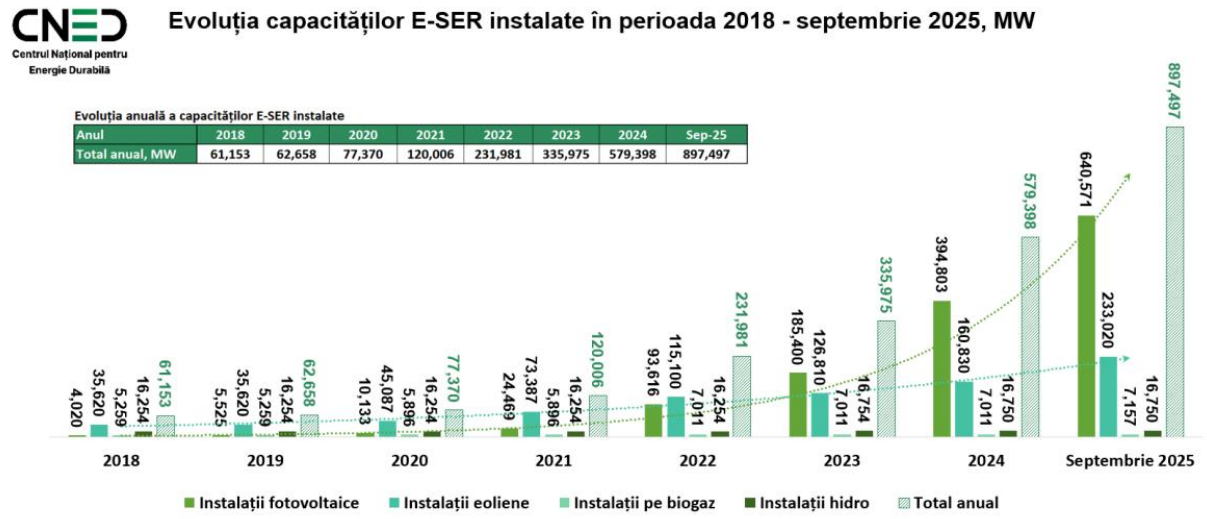

Figura 1 -Evoluția capacităților de producere a energiei electrice din surse regenerabile, MW (sursa: CNED)

Progresul este esențial nu doar la nivelul de producere a energiei electrice, ci și în cazul mecanismelor de sprijin destinate autoconsumului de energie și prosumatorilor. Astfel, conform datelor publicate de către Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) la sfârșitul lunii septembrie 2025 au fost înregistrate 59,66 MW capacități instalate de sisteme fotovoltaice în baza mecanismului facturare netă, suplimentar la cei peste 115 MW instalați anterior în cadrul mecanismului de contorizare netă.

Chiar și în contextul creșterii exponențiale a capacităților instalate începând cu anul 2020, energia eoliană și solară încă dețin o cotă relativ mică din consumul intern brut de energie, insuficientă pentru a îndeplini ținta stabilită de guvern de 27% de energie din surse regenerabile din consumul intern brut către anul 2030 și cea de 31,2% din consumul final de energie electrică. De asemenea, cota de energie electrică produsă din surse regenerabile în Republica Moldova este relativ mică dacă e să comparăm acest indicator cu țările similare din regiunea Europei Centrale și de Est (vezi fig. 2).

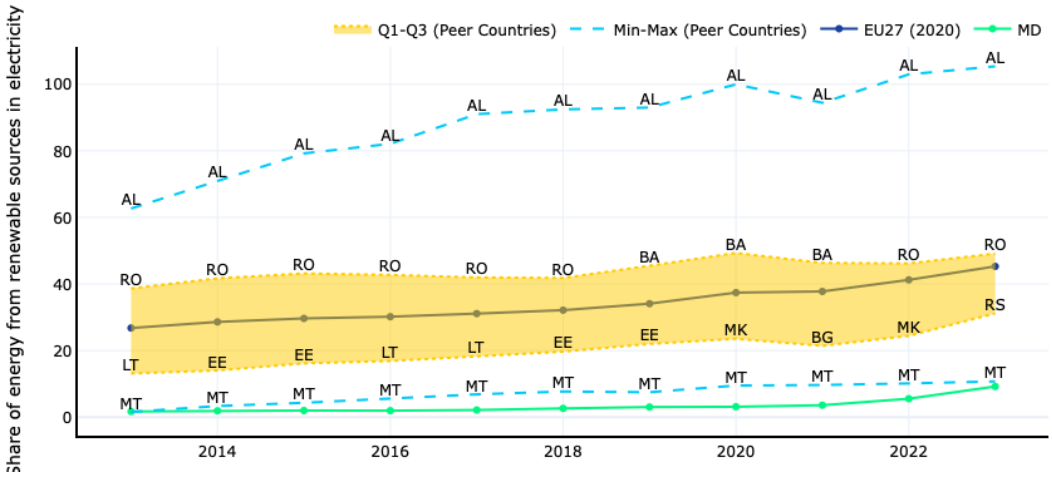

Figura 2 -Ponderea energiei din surse regenerabile în mixul de energie electrică al Republicii Moldova versus țările cu caracteristici similare (%) – sursa: Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027.

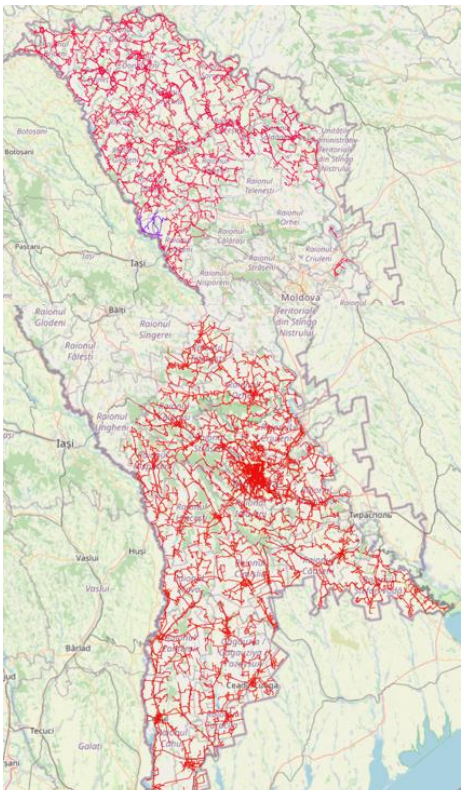

Figura 3 – Disponibilitatea rețelelor electrice de a racorda noi capacități de generare a energiei electrice

Prin urmare, pentru a atinge obiectivele ce țin de reducerea dependenței de importul combustibililor fosili, creșterea securității energetice, decarbonizarea și dezvoltarea sustenabilă a sectorului energetic, este necesară creșterea numărului și vitezei de dezvoltare a proiectelor regenerabile.

În acest context este de remarcat interesul mediului de afaceri și a consumatorilor finali în dezvoltarea centralelor electrice regenerabile, atât pentru comercializarea energiei electrice produse, cât și pentru acoperirea consumului propriu de energie.

Conform datelor publicate de către operatorul sistemului de transport (OST) Î.S. Moldelectrica și de către operatorii sistemelor de distribuție (OSD) S.A. Premier Energy Distribution și S.A. RED Nord, capacitățile solicitate pentru racordarea la rețele electrice a centralelor electrice depășesc capacitate de transport și de distribuție a rețelelor electrice, după cum se poate vede în Figura 3, unde cu culoare roșie sunt marcate rețelele pentru care capacitatea este deja blocată prin avize de racordare eliberate anterior.

Informațiile publicate de către OST și de către Premier Energy Distribution indică cei doi operatori au peste 2 300 de avize de racordare valabile, eliberate pentru racordarea surselor de producere a energiei electrice, din care 2 277 sunt eliberate de către operatorul sistemului de distribuție, majoritatea (2 187) fiind pentru instalații cu capacitatea instalată mai mică de 200 kW, cel mai probabil fiind în mare parte destinate proiectelor inițiate de prosumatori sau autoconsumul de energie electrică.

Chiar dacă majoritatea avizelor eliberate de Premier Energy Distribution sunt pentru proiecte destinate autoconsumului, peste 80% din capacitatea totală de 343,2 MW eliberată de OSD pentru racordarea surselor de energie regenerabilă este destinată proiectelor mari de producere a energiei electrice (mai mari de 200 kW).

Informațiile publicate de OST indică o structură diferită a distribuției capacităților eliberate prin avizele de racordare. Astfel din totalul de 1 389 MW de capacitate de transport atribuită prin avize de racordare, cea mai mare parte – 784 MW, este destinată proiectelor eoliene, urmată de proiecte care preconizează utilizarea a cel puțin două tipuri de tehnologii (eoliană, solară, stocare, cogenerare) cu o capacitate sumară eliberată de circa 342,65 MW, pe când capacitatea de transport rezervată pentru proiectele solare este de -196 MW.

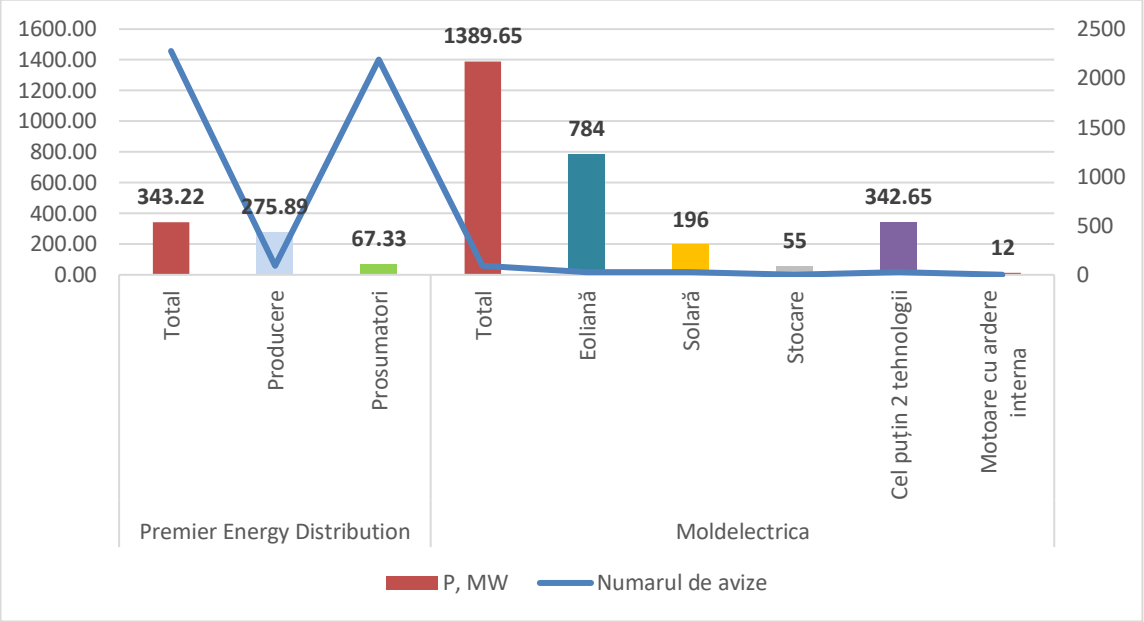

Figura 4 -Distribuția capacităților rezervate și avizelor de racordare eliberate de către IS Moldelectrica și Premier Energy Distribution (sursa: paginile web oficiale ale OST și OSD, conform informației la data de 21.11.2025)

Dacă e să comparăm atât numărul de avize de racordare eliberate și capacitățile acestora cu numărul proiectelor realizate, se constată că rata de finalizare a proiectelor este destul de înaltă în cazul proiectelor cu capacități instalate mici, destinate prosumatorilor/autoconsumului, însă scade din ce în ce mai mult odată cu creșterea puterii instalate a centralei electrice, iar în cazul proiectelor de mari, rata de finalizare a acestora fiind foarte mică.

Acest fapt se explică prin mai mulți factori cum ar fi stadiul incipient al piețelor organizate de energie electrică și problemele cu lichiditatea acestora, dorința investitorilor de a-și asigura accesul la scheme de sprijin oferite de stat pentru a iniția etapa de construcție a proiectului, precum și procedurile de obținere a aprobărilor și actelor permisive necesare dezvoltării unui proiect de generare a energiei din surse regenerabile.

În contextul necesității accelerării vitezei de dezvoltare surselor de energie regenerabile pentru atingerea obiectivelor de securitate energetică, decarbonizare și de creștere a concurenței în sectorul energetic în scopul asigurării unor prețuri corecte și accesibile pentru consumatorii finali, stabilite prin documentele de politici publice cum ar fi PNIEC, Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 659/2023, sau proiectul Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2050, similar constatărilor Comisiei Europene expuse în documentația de însoțire a Directivei (UE) 2023/2413, și în cazul Republicii Moldova procesul de autorizare și de obținere a avizelor și actelor permisive necesare pentru dezvoltare a proiectelor regenerabile de anvergură devine din ce în ce mai mult un factor de risc, care poate afecta negativ atât numărul proiectelor finalizate, cât și viteza de dezvoltare a acestora.

Un subiect continuu discutat între autorități și mediul de afaceri, autorizarea activității de întreprinzător, inclusiv în cazul producerii energiei din surse regenerabile, numărul de acte permisive și condițiile de eliberare a acestora au fost subiectul multiplelor intervenții legislative menite să armonizeze și să simplifice sarcina administrativă asupra businessului, pe de o parte, și să asigure că interesul statului, cetățenilor, bunurilor, etc. este luat în considerare.

Ținând cont de situația națională actuală privind autorizarea dezvoltării centralelor ce produc energie din surse regenerabile putem evidenția următoarele probleme:

1) *Fragmentarea cadrului legislativ ce ține de autorizarea și existența unor acte permisive neintegrate în cadrul stabilit de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea activității de întreprinzător*

Unele dintre cele mai frecvente probleme cu care se confruntă dezvoltatorii de proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile se referă la procedurile administrative, fragmentate, complexe și îndelungate, de acordare a autorizațiilor și de conectare la rețea, stabilite la nivel național sau regional și la lipsa de personal suficient și de cunoștințe tehnice de specialitate care să permită autorităților să evalueze impactul proiectelor propuse.

Fragmentarea cadrului legislativ ce ține de autorizarea unei centrale ce urmează să producă energie din surse regenerabile reprezintă un obstacol important în calea investițiilor în proiecte privind energia din surse regenerabile și în infrastructura conexă, cu o tendință de creștere a riscurilor de reglementare asociate dezvoltării unui proiect dacă nu se intervine la nivel legislativ. Riscurile asociate acestui obstacol includ complexitatea normelor aplicabile privind selectarea amplasamentelor și privind autorizațiile administrative pentru astfel de proiecte, complexitatea și durata evaluării impactului asupra mediului ale unor astfel de proiecte și ale rețelelor de infrastructură conexe, problemele legate de racordarea la rețea, constrângerile privind adaptarea specificațiilor tehnologice în timpul procedurii de acordare a autorizațiilor și problemele de personal ale autorităților responsabile de acordarea autorizațiilor sau ale operatorilor de sistem. Pentru a accelera ritmul implementării unor astfel de proiecte, este necesar să se adopte norme care să simplifice și, gradual, să scurteze procedurile de acordare a autorizațiilor, luându-se în considerare acceptarea la scară largă de către public a implementării energiei din surse regenerabile.

Conform informațiilor documentate în *Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027,* cadrul de reglementare este marcat de un număr mare de acte permisive și aprobări, multe dintre care n-au fost revizuite sau reevaluate timp de mai mult de un deceniu. Actualmente, 139 de acte permisive cad sub incidența *Legii nr. 160/2011 privind reglementarea activității de întreprinzător* , în timp ce alte 57 există în afara acestui cadru în calitate de așa-zisele autorizații ascunse. Cele din urmă creează inconsecvente semnificative de reglementare, frecvent rezultând în birocrație excesivă, costuri mari de conformitate și incertitudine juridică pentru mediul de afaceri. Lipsa unui sistem standard și transparent de management al autorizațiilor restricționează previzibilitatea mediului de afaceri și descurajează investițiile, în special, din partea firmelor străină care solicită condiții clare și stabile de reglementare. Pentru a facilitat cadrul de reglementare pentru mediul de afaceri Guvern prin Agenda de reforme s-a obligat să simplifice și să uniformizeze abordarea privind actele permisive, urmând să elimine cel puțin 20 de acte permisive și să revizuie cel puțin 80 în conformitate cu principii îmbunătățite de reglementare și cu normele UE.

Producerea energie din surse regenerabile este și ea un domeniu complex, autorizarea acestor tip de proiecte necesitând obținerea unui set amplu de acte permisive, decizii și hotărâri, reglementat prin multiple acte normative și de reglementare, cum ar fi:

1) Antreprenoriat și interes public:
    a. Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizarea activității de întreprinzător;
    b. Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului

c. Codul administrativ nr. 116/2018;
d. Legea nr. 488/1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică.

2) Construcții și utilizare a terenurilor:
   a. Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023
   b. Codul funciar nr. 22/2024
   c. Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic
   d. Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor
3) Mediu:
   a. Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului
   b. Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu
   c. Legea nr. 94/2007 privind rețeaua ecologică
   d. Legea apelor nr. 272/2011
   e. Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat
   f. etc.
4) Energetică:
   a. Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică
   b. Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică (și alte legi sectoriale)
   c. Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile
   d. Regulamentul privind construcția/reconstrucția centralelor electrice (HG 517/2024)
   e. Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 475/2021;
   f. etc.

Efortul constant al autorităților în simplificarea procedurilor administrative a adus un aport important în cartografierea actelor permisive și autorizațiilor necesare pentru dezvoltarea unei afaceri, iar procesul de digitalizare a actelor permisive și crearea ghișeelor unice a adus un aport important pentru creșterea transparenței procesului de autorizare, respectarea termenelor și eliminarea potențialelor abuzuri în proces.

Soluțiile electronice dezvoltate de către Guvern, cum ar fi Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive, gestionat de Agenția de Guvernare Electronică, Ghișeul unic pentru gestionarea eliberării actelor permisive emise de instituțiile publice din Republica Moldova (actpermisiv.gov.md), Portalul Serviciilor Publice (servicii.gov.md) sau Ghișeul unic al Agenției de Mediu pentru solicitarea și eliberarea actelor permisive de mediu, și-au demonstrat utilitatea pentru mediul de afaceri, salvând timp și resurse pentru aceștia.

Totuși, trebuie menționat faptul că în cazul proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile procesul de autorizare depășește cadrul legislativ aferent actelor permisive, fiind necesare un șir întreg de decizii, hotărâri și avize suplimentar obținerii actelor permisive stabilite în anexele Legii nr. 160/2011 privind reglementarea activității de întreprinzător. Exemple elocvente în acest sens sunt avizele de racordare la rețelele electrice, emise de către operatorii sistemelor de distribuție și de transport a energiei electrice, pentru care, în cazul centralelor electrice cu capacitate mai mare de 1 MW fiind necesară elaborare unui studiu de soluții, parte a dosarului de solicitare a avizului de racordare conform cerințelor regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție

O analiză exhaustivă a procedurilor de autorizare a proiectelor de producere a energiei electrice din surse regenerabile a fost realizată în anul 2024 în cadrul unui proiect de asistență tehnică,

implementat cu suportul USAID[1]. Raportul menționat scoate în evidență atât complexitate procesului de obținere a tuturor autorizațiilor necesare pentru dezvoltarea unui proiect de producere a energiei regenerabile în Republica Moldova, cât și lipsa unor elemente care să sincronizeze diferite proceduri, sau să asigure o coerențe între procesul de emitere a actelor permisive în diferite domenii (energie, mediu, construcții).

Dincolo de așa zisele autorizații ascunse, gradul de coordonare și armonizare a proceselor de eliberare a actelor permisive încă lasă de dorit, ceea ce creează incertitudini pentru solicitant privind secvența necesară de parcurs pentru obținerea unuia sau altui act permisiv. Cu excepția clauzelor din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 privind necesitatea deținerii acordului de mediu și a altor avize menționate în Certificatul de urbanism pentru proiectare pentru solicitarea autorizației pentru construcție, sau a cerinței privind obținerea acordului de mediu pentru inițierea procesului de elaborare a hotărârii de guvern privind autorizarea construcției centralei electrice, procedurile administrative de examinare a solicitărilor privind emiterea actelor permisive nu oferă informații relevante dezvoltatorului, care să indice dacă pachetul de documente pregătit pentru inițierea construcției centralei ce produce energie din surse regenerabile este deplin sau nu.

De asemenea, de multe ori termenele de valabilitate a actelor permisive și a actelor necesare nu sunt coroborate, existând probabilitatea expirării unui act, până la obținerea unui act permisiv succesiv. Spre exemplu, avizele de racordare eliberate de operatorii de sistem au valabilitate de 24 de luni, în condițiile în care pregătirea raportului privind evaluarea impactul de mediu poate depăși acest termen. în lipsa acordului de mediu dezvoltatorul este în imposibilitatea de a solicita autorizația de construcție, aceasta fiind la rândul ei o condiționalitate pentru a prelungi valabilitatea avizului de racordare la rețelele electrice.

Totodată, chiar și în condițiile în care unele acte permisive sunt solicitate în paralel, obținerea acestora nefiind condiționată de existența unui act permisiv eliberat în prealabil, doar sumând termenele necesare pentru obținerea tuturor actelor permisive necesare pentru autorizarea unei centrale electrice cu capacitate mai mare de 20 MW ce urmează să producă energie utilizând surse regenerabile, ar fi necesare circa 13-14 luni, fără a ține cont de timpul necesar pentru pregătirea dosarelor solicitărilor și elaborare proiectelor, realizarea programului de evaluarea a impactului de mediu, etc.

O simplificare a procedurilor administrative de acordare a actelor permisive pentru centralele producătoare de energie din surse regenerabile într-un mod coordonat și armonizat sunt necesare pentru a se asigura că Republica Moldova își atinge obiectivele ambițioase în materie de climă și energie pentru 2030 și obiectivul neutralității climatice până în 2050. O astfel de abordare ar impulsiona investițiile inclusiv pentru centralele producătoare de energie care combină diferite surse regenerabile de energie, pompele de căldură, stocarea energiei în același amplasament, inclusiv instalațiile de producere a energiei electrice și termice, precum și infrastructura necesară pentru conectarea unor astfel de centrale, pompe de căldură și instalații de stocare la rețea, pentru integrarea energiei din surse regenerabile în rețelele de încălzire și răcire.

În cazul dezvoltatorului unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile, acesta trebuie sa se asigure că destinația terenul preconizat și modul de folosință a acestuia permit dezvoltarea centralei ce va produce din surse regenerabile respectă destinația. De asemenea, dezvoltatorul trebuie să asigure că proiectul său respectă documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului.

[1] Analysis of Legal and Regulatory Permitting Process for Renewable Energy In Moldova: Deliverables 1 and 2: Legal and Regulatory Review, Map of Permitting Procedures, and Evaluation of Timeline for licensing and Permitting, 20 December 2024, USAID MESA

Condiționalitățile menționate aici sunt și mai greu de urmărit în cazul unor proiecte mari, cum ar fi cele eoliene, care pot fi dezvoltate pe multiple loturi de teren, amplasate pe teritoriul mai multor autorități publice locale.

Suplimentar, pe lângă sistemul formal de eliberare a actelor permisive, dezvoltatorul trebuie să asigure aprobarea sau obținerea unor decizii care nu sunt clasificate drept acte permisive în sensul Legii nr. 160/2011, cum ar fi, fără a se limita la:

- avizul de racordare la rețea eliberat de către operatorul de sistem;
- actul de corespundere emis de organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu prevederilor Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică;
- hotărârea de guvern privind autorizarea centralei electrice cu puterea instalată mai mare de 20 MW;
- decizia privind aprobarea investiției, emisă de către Consiliul pentru Examinarea Investițiilor de Importanță pentru Securitatea Statului (conform Legii nr. 174/2021)
- în cazul centralelor eoliene - avize de la Autoritatea Aeronautică Civilă, ANRCETI (anterior Serviciul Național de management al frecvențelor radio), Ministerul Apărării, etc. privind amplasarea turbinelor eoliene.

De facto, avizele și hotărârile enumerate mai sus prin natura lor reprezintă și ele acte permisive, neformale, lipsa acestora având același efect ca și lipsa unui act permisiv în sensul Legii nr. 160/2011. Faptul că aceste acte nu sunt incluse în circuitul unic de autorizare, nu sunt standardizate ca procedură, nu sunt gestionate prin aceleași instrumente digitale, generează lipsă de predictibilitate pentru investitori și, implicit, cresc incertitudinile și riscurile pentru dezvoltarea unui proiect de generare a energiei din surse regenerabile.

Concluzionând, putem nota că fragmentarea procesului de autorizare a activității de producere a energiei din surse regenerabile, combinată cu existența unor procese de autorizare a activității de producere a energiei care nu se încadrează în sistemul unic stabilit de Legea nr. 160/2011 creează un sistem legal complex și nearmonizat, care duce nemijlocit la apariția incertitudini și riscuri pentru investitorii interesați în dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, indiferent de tipul energiei ce urmează a fi produsă – electrică, termică, biogaz/biomasă.

Pe lângă agenții economici interesați în dezvoltarea proiectelor în domeniul regenerabil, fragmentarea cadrului legal are impact și asupra autorităților emitente, care în unele cazuri se confruntă cu un concurs de norme, existând cazuri în care deținătorii de avize de racordare a u încercat contestarea termenului de valabilitate a avizului invocând existența unui act permisiv eliberat în condițiile Legii nr. 160/2011. O astfel de situație duce la creșterea costurilor administrative la nivelul operatorilor de sistem, care sunt nevoiți să aloce mijloace suplimentare pentru soluționarea litigiilor în instanță, totodată creând incertitudini privind modul cum este alocată capacitatea de transport sau de distribuție a energiei electrice, ceea ce implicit duce la situații în care capacitatea de rețea nu este utilizată eficient din cauza litigiilor.

Fragmentarea cadrului de reglementare în partea ce ține de autorizarea producerii energiei din surse regenerabile, afectează în special următoarele grupuri:

- investitori în centrale electrice din SER (eolian, solar, biomasă, biogaz, stocare, etc.), indiferent de dimensiunea instalației care doresc să o construiască, prosumatorii sau autoconsumatorii de energie fiind și ei afectați;
- autoritățile responsabile de eliberarea actelor permisive, care se confruntă cu solicitări de modificare/ajustare a unor acte permisive eliberate anterior, determinate de condiționalitățile impuse într-un act permisiv primit de dezvoltator ulterior;

- operatorii de sistem din domeniul energiei electrice, gazelor naturale și energiei termice, care gestionează mii de dosare de racordare la rețelele ce le dețin, rata de realizarea a proiectelor fiind relativ scăzută, multe proiecte nefiind finalizate din cauza problemelor în obținerea actelor permisive necesare.

2) *Lipsa unor prevederi care să indice care sunt actele permise necesare în cazul reconstrucției unei centrale ce produce energie din surse regenerabile.*

Pe lângă instalarea de noi centrale producătoare de energie din surse regenerabile, reconstrucția centralelor existente producătoare de energie din surse regenerabile are un potențial semnificativ de a contribui la realizarea obiectivelor privind energia din surse regenerabile. Întrucât centralele existente producătoare de energie din surse regenerabile au fost instalate, în cele mai multe cazuri, pe amplasamente cu un potențial semnificativ al surselor regenerabile de energie, reconstrucția poate asigura continuarea utilizării amplasamentelor respective, reducând în același timp necesitatea de a desemna noi amplasamente pentru proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile. Reconstrucția proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile implică modificarea sau extinderea proiectelor existente.

Reconstrucția centralelor ce produc din surse regenerabile include beneficii suplimentare, cum ar fi racordarea existentă la rețea, un grad probabil mai ridicat de acceptare de către public și de cunoaștere a impactului asupra mediului. Atunci când se reconstruiește sau modernizează o instalație solară, se pot obține creșteri ale eficienței și capacității fără a mări spațiul ocupat. Prin urmare, instalația modernizată nu are un impact diferit asupra mediului decât instalația inițială, atât timp cât spațiul utilizat nu este mărit în acest proces, iar măsurile de atenuare a impactului asupra mediului impuse inițial continuă să fie respectate.

Pentru a promova și a accelera în continuare reconstrucția centralelor existente producătoare de energie din surse regenerabile, ar trebui validată o procedură simplificată de acordare a autorizațiilor pentru conectarea la rețea în cazurile în care reconstrucția are ca rezultat o creștere limitată a capacității totale în raport cu proiectul inițial. Procedura de acordare a autorizațiilor, inclusiv evaluările de mediu și examinarea, pentru reconstrucția proiectelor privind energia din surse regenerabile ar trebui să se limiteze la impactul potențial care rezultă din modificare sau extindere, în comparație cu proiectul inițial.

3) *Impactul negativ al procesului de autorizare asupra proiectele destinate autoconsumului, ce urmează a fi integrate în clădiri.*

Instalarea echipamentelor de energie solară și a stocării aferente a energiei în același amplasament, precum și racordarea unor astfel de echipamente și stocări la rețea, în structuri artificiale existente sau viitoare create în alte scopuri decât producția de energie solară sau stocarea energiei, cu excepția suprafețelor artificiale de apă, cum ar fi acoperișurile, zonele de parcare, drumurile și căile ferate, nu ridică, de regulă, probleme legate de utilizarea combinată a spațiului sau privind impactul asupra mediului. Prin urmare, ar trebui să existe posibilitatea ca aceste instalații să beneficieze de proceduri mai simple de acordare a autorizațiilor.

Instalațiile destinate autoconsumului de energie, inclusiv cele pentru autoconsumatorii colectivi, cum ar fi comunitățile energetice, contribuie, de asemenea, la reducerea cererii globale de combustibili fosili, la creșterea rezilienței sistemului energetic și la realizarea obiectivelor privind energia din surse regenerabile. Instalarea echipamentelor de energie solară cu o capacitate de producere de energie electrică mică, inclusiv a instalațiilor autoconsumatorilor de energie din surse

regenerabile, nu este susceptibilă să aibă efecte negative semnificative asupra mediului sau a rețelei și nu ridică probleme de siguranță. În plus, instalațiile mici nu necesită, în general, creșterea capacității instalației de racordare la rețea, utilizând capacitatea instalației de racordare existentă.

Având în vedere efectele pozitive imediate ale acestor instalații pentru consumatori și impactul limitat pe care acestea îl pot avea asupra mediului, este oportun ca, atunci când aceste instalații îndeplinesc condiția de a nu depăși capacitatea existentă a racordării la rețeaua de distribuție, să se simplifice și mai mult procesul de autorizare care li se aplică, pentru a promova și accelera dezvoltarea respectivelor instalații și pentru a face posibilă valorificarea beneficiilor acestora pe termen scurt, mediu și lung, și valorificarea potențialului de a contribui la creșterea securității și rezilienței sistemului energetic per ansamblu.

În mod similar, tehnologia pompelor de căldură este esențială pentru încălzire și răcire din energia ambientală, inclusiv din instalațiile de tratare a apelor reziduale, precum și din energia geotermică. Pompele de căldură permit, de asemenea, utilizarea căldurii și a răcorii reziduale. Dezvoltarea rapidă a pompelor de căldură care mobilizează surse regenerabile de energie insuficient utilizate, cum ar fi energia ambientală, energia geotermică și căldura reziduală din sectoarele industriale și terțiare, inclusiv din centrele de date, face posibilă înlocuirea cazanelor pe gaz natural și a altor cazane pe bază de combustibili fosili ineficiente cu o soluție de încălzire din surse regenerabile, sporind în același timp eficiența energetică. Această abordare poate genera o reducere a consumului de gaze naturale sau cărbune în furnizarea de căldură atât în sectorul industrial, cât și în cel al clădirilor. Pentru a accelera instalarea și utilizarea pompelor de căldură, este oportun ca astfel de instalații să poată beneficia de o procedură de acordare a autorizațiilor simplificată în cazul în care nu există probleme de siguranță, nu sunt necesare lucrări suplimentare pentru racordările la rețea și nu există o incompatibilitate tehnică a componentelor sistemului. Datorită unei instalări mai rapide și mai ușoare a pompelor de căldură, utilizarea sporită a energiei din surse regenerabile în sectorul clădiri, care reprezintă aproape jumătate din consumul de energie al țării, este destinată să contribuie la securitatea aprovizionării și să permită să se facă față unor situații mai dificile pe piața de resurse energetice.

Ca urmare a avizului Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE), proiectul de lege a fost completat cu prevederi suplimentare privind mecanismul de stabilire a prețului de procurare a energiei electrice livrate în rețea de către prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, în scopul asigurării unei aplicări predictibile și sustenabile a schemei de sprijin.

Prevederile introduse stabilesc că furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au încheiate contracte cu prosumatori de energie electrică din surse regenerabile vor procura energia electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție la prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare, ținând cont de intervalul de decontare în care energia electrică a fost livrată. Totodată, proiectul instituie un mecanism tranzitoriu aplicabil până la dezvoltarea unei piețe pentru ziua următoare lichide, precum și reguli distincte pentru prosumatorii care încheie contracte după data de 31 decembrie 2026 și pentru cei care activează în baza contractelor negociate pe piața liberă.

Necesitatea intervenției rezultă din particularitățile profilului de producere a energiei electrice din instalațiile bazate pe tehnologii fotovoltaice și din necesitatea alinierii mecanismului de remunerare a energiei livrate la semnalele reale de piață. În cadrul procesului de avizare, ANRE a evidențiat faptul că metoda existentă de stabilire a prețului pentru energia electrică livrată de prosumatori, bazată pe prețul mediu de procurare a energiei electrice din toate sursele (cu excepția cantităților procurate de la furnizorul central), nu reflectă suficient profilul temporal al producerii energiei fotovoltaice și poate conduce la diferențe între costurile suportate de furnizori și valoarea de piață a energiei respective.

Totodată, ANRE a prezentat o analiză comparativă privind aplicarea mecanismului actual de remunerare a energiei electrice livrate de prosumatori și aplicarea unui mecanism bazat pe semnalele pieței pentru ziua următoare. Analiza a fost realizată pe baza datelor aferente anului 2025 și evidențiază existența unei diferențe semnificative între valoarea de piață a energiei electrice produse și injectate de prosumatori și costurile suportate efectiv de furnizori în cadrul mecanismului actual.

Datele analizate demonstrează că energia electrică produsă de prosumatori, predominant din instalații fotovoltaice, este injectată în rețea în principal în intervalele cu producție solară ridicată, perioade în care prețurile energiei electrice pe piață tind să fie mai reduse. Totuși, metoda actuală de stabilire a prețului pentru energia electrică livrată de prosumatori este bazată pe prețul mediu de procurare a energiei electrice din toate sursele și nu reflectă variațiile temporale ale valorii energiei pe piață.

Analiza efectuată de ANRE indică faptul că, pentru mecanismul de facturare netă, în anul 2025 furnizorii au suportat costuri totale de aproximativ 96,1 milioane lei pentru energia procurată de la prosumatori, în timp ce valoarea aceleiași cantități de energie calculată conform prețurilor medii de piață pentru intervalele relevante ar fi fost de aproximativ 51,3 milioane lei. Diferența dintre cele două valori constituie circa 44,8 milioane lei, reprezentând costuri suplimentare suportate în cadrul mecanismului actual.

Totodată, analiza extinsă asupra mecanismelor de contorizare netă și facturare netă relevă că valoarea totală a energiei electrice injectate de prosumatori calculată conform semnalelor de piață ar fi constituit aproximativ 148,8 milioane lei mai puțin decât costurile efectiv suportate de furnizori.

În unele perioade ale anului discrepanțele sunt deosebit de accentuate. Spre exemplu, în luna august 2025 costurile suplimentare estimate au depășit 10 milioane lei în cadrul mecanismului de facturare netă, iar în cazul aplicării concomitente a principiilor pentru mecanismele de contorizare și facturare netă diferența estimată a depășit 34 milioane lei. Această situație confirmă că pe măsura creșterii numărului de prosumatori și a capacităților fotovoltaice instalate, impactul economic asociat mecanismului actual poate crește proporțional.

Pe lângă impactul economic asupra costurilor suportate de furnizori și indirect de consumatorii finali, mecanismul actual de facturare netă creează stimulente economice care pot influența comportamentul investițional al beneficiarilor și conduce la supradimensionarea centralelor electrice instalate de prosumatori.

Datele statistice publicate de Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) privind evoluția puterii medii instalate a centralelor fotovoltaice aferente gospodăriilor casnice indică existența unei tendințe clare de creștere a capacităților instalate în cadrul mecanismului de facturare netă. Dacă pe parcursul anului 2024 puterea medie instalată a înregistrat o reducere și o stabilizare în intervalul de aproximativ 5,3–6 kW, începând cu a doua jumătate a anului 2025 se observă o tendință constantă de creștere. Astfel, în luna mai 2026 puterea medie instalată pentru persoanele fizice a ajuns la aproximativ 7,82 kW, iar la începutul implementării mecanismului valorile depășeau chiar 9 kW (9,29–9,58 kW). Imaginea sugerează că beneficiarii tind să instaleze capacități apropiate sau superioare necesităților reale de consum.

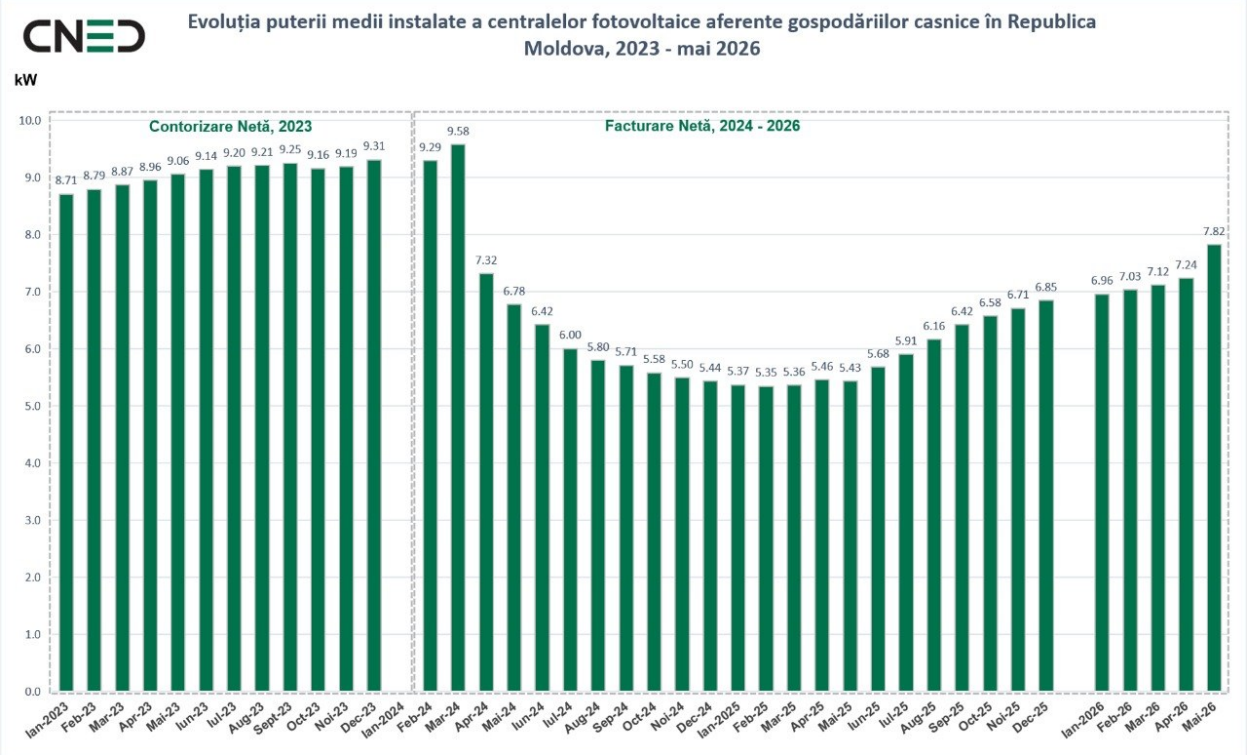
Această evoluție poate indica faptul că mecanismul actual nu stimulează exclusiv autoconsumul energiei electrice, ci creează și stimulente pentru instalarea unor capacități suplimentare destinate injectării în rețea a unor volume mai mari de energie electrică. În condițiile în care energia electrică livrată în rețea este remunerată printr-un mecanism care nu reflectă suficient semnalele reale ale

pieței, apare riscul ca deciziile investiționale să fie influențate nu doar de necesitatea acoperirii consumului propriu, ci și de posibilitatea obținerii unor beneficii economice suplimentare.

Supradimensionarea instalațiilor poate produce efecte negative asupra funcționării pieței și a sistemului energetic, inclusiv:

- creșterea volumului de energie electrică injectată în rețea în intervalele cu producție fotovoltaică ridicată, când prețurile energiei sunt în mod natural mai reduse;
- majorarea costurilor suportate de furnizori pentru energia procurată de la prosumatori;
- transferul indirect al unor costuri suplimentare către consumatorii finali;
- amplificarea provocărilor privind integrarea tehnică a unor volume crescute de producție distribuită în rețelele electrice.

În contextul extinderii accelerate a mecanismului de facturare netă și al creșterii continue a numărului de prosumatori, lipsa unor ajustări ale mecanismului de stabilire a prețului energiei livrate în rețea poate accentua aceste efecte și poate genera distorsiuni suplimentare între scopul inițial al mecanismului – promovarea autoconsumului – și utilizarea acestuia ca instrument de maximizare a energiei injectate în rețea.

În lipsa unei intervenții normative, creșterea continuă a numărului de prosumatori poate conduce la amplificarea costurilor transferate indirect asupra consumatorilor finali, inclusiv asupra consumatorilor casnici și vulnerabili, și poate genera distorsiuni între mecanismele de sprijin și semnalele reale ale pieței energiei electrice. Totodată, menținerea mecanismului actual poate descuraja dezvoltarea unor relații contractuale concurențiale între prosumatori și furnizorii de energie electrică activi pe piața liberă, limitând integrarea graduală a prosumatorilor în piața energiei electrice.

De menționat că, prin Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză a fost instituit un sistem național integrat de management al situațiilor de criză, în cadrul căruia Comisia Națională de Management al Crizelor exercită rolul de organ colegial de coordonare strategică la

nivel național. Aceasta asigură coordonarea interinstituțională și adoptarea măsurilor necesare pentru prevenirea, pregătirea, răspunsul și recuperarea în cazul situațiilor de criză.

În același timp, Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale utilizează în continuare denumirea „Comisia pentru Situații Excepționale", inclusiv în normele referitoare la adoptarea măsurilor necesare pentru asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică și gaze naturale în situații de criză.

Menținerea acestei denumiri ar genera neconcordanțe între legislația energetică și cadrul general privind managementul situațiilor de criză, precum și incertitudini cu privire la autoritatea competentă să adopte și să coordoneze măsurile necesare în cazul apariției unei crize energetice.

Suplimentar, prevederile tranzitorii introduse urmăresc să asigure previzibilitate pentru participanții la piață și să permită adaptarea graduală a mecanismului de sprijin la nivelul de dezvoltare și lichiditate a piețelor organizate de energie electrică din Republica Moldova

4) *Modelul de impunere a obligației privind comercializarea biocarburanților este incomplet și nealiniat la cerințele de durabilitate pentru biocombustibili.*

Republica Moldova, în calitate de parte contractantă la Tratatul Comunității Energetice, trebuie să implementeze cerințele Directivei privind energia din surse regenerabile, inclusiv cele referitoare la criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă. Comunitatea Energetică evidențiază necesitatea instituirii obligațiilor în sectorul transporturilor și a sistemelor de monitorizare și certificare necesare implementării acestora.

Modificările propuse sunt necesare nu doar pentru armonizarea formală a Legii nr. 10/2016 cu legislația Uniunii Europene, ci mai ales pentru crearea condițiilor juridice și administrative necesare aplicării efective a unei cote minime de energie regenerabilă în transport. Prin definirea entităților obligate, stabilirea obligațiilor individuale, introducerea certificatelor RTF, crearea Registrului de biocarburanți, consolidarea criteriilor de durabilitate și delimitarea competențelor autorităților, proiectul creează infrastructura juridică necesară dezvoltării unei piețe funcționale și transparente a biocarburanților.

Pentru ca mecanismul să fie pe deplin operațional, modificările legislative trebuie urmate de aprobarea metodologiei privind cota obligatorie, a regulamentului privind verificarea durabilității, a regulilor de recunoaștere a schemelor de certificare și a conceptului tehnic al Registrului de biocarburanți.

În acest mod, modificarea Legii nr. 10/2016 ar reprezenta baza juridică pentru trecerea de la o obligație declarativă privind utilizarea biocarburanților la un mecanism complet de piață, în care fiecare cantitate de energie regenerabilă este identificată, certificată, urmărită, contabilizată și utilizată o singură dată pentru îndeplinirea obiectivelor naționale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în versiunea modificată prin Directiva (UE) 2023/2413, tinde să armonizeze și să simplifice procedurile administrative de acordare a actelor permisive pentru centralele producătoare de energie din surse regenerabile prin introducerea unor norme privind organizare a proceselor și de stabilire a duratei maxime pentru întreg procesul administrativ de autorizare a proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile, acoperind toate actele permisive și deciziile relevante pentru construcția, reconstrucția centralelor producătoare de energie din surse regenerabile, inclusiv pentru racordarea unor astfel de centrale la rețea.

Prin proiectul de modificare a Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și a actelor normative conexe se urmărește adaptarea cadrului național la noile exigențe europene în materie de dezvoltare a capacităților de producere a energiei din surse regenerabile, cu accent pe simplificarea și accelerarea procedurilor de autorizare. Intervenția legislativă propusă pornește de la constatarea că, deși Republica Moldova și-a creat deja un cadru de bază pentru promovarea energiei regenerabile, procesul de autorizare a proiectelor – în special a centralelor din surse regenerabile și a instalațiilor amplasate pe clădiri – rămâne fragmentat, greoi și insuficient adaptat structurii actuale a investițiilor. În plus, evoluțiile recente ale acquis-ului comunitar, în special modificările aduse Directivei (UE) 2018/2001 prin Directiva (UE) 2023/2413, pun un accent mult mai puternic pe viteza și predictibilitatea procedurilor de autorizare, pe integrarea infrastructurii energetice în planificarea teritorială și pe tratamentul diferențiat al proiectelor cu impact redus, cum sunt instalațiile fotovoltaice pe clădiri.

În acest context, proiectul de lege propune un ansamblu coerent de modificări care vizează, în primul rând, consolidarea cadrului general al Legii nr. 10/2016 și, în al doilea rând, ajustarea unor dispoziții din legislația de urbanism și construcții și a celor de mediu, astfel încât regimul de autorizare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile să fie clar, previzibil și proporțional cu riscurile reale ale proiectelor. Obiectivul general urmărit prin aceste modificări este ca, până în anul 2030, durata medie a procedurilor de autorizare a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile să fie redusă semnificativ față de situația actuală astfel încât să se încadreze în termenele maxime specificate în Directiva UE 2001/2018 consolidată, iar nivelul de incertitudine administrativă perceput de investitori să fie diminuat, reducând riscurile administrative pentru dezvoltarea proiectelor regenerabile, contribuind astfel la atingerea țintelor naționale de energie regenerabilă asumate prin documentele de planificare strategică. Mai specific, proiectul de modificare propune atingerea următoarelor obiective:

1. **Crearea precondițiilor pentru integrarea la scară largă a tehnologiilor regenerabile în clădiri**

Un prim obiectiv central al proiectului îl constituie crearea precondițiilor normative pentru integrarea la scară largă a tehnologiilor regenerabile în clădiri, în strânsă corelare cu măsurile de creștere a eficienței energetice. Sectorul clădiri reprezintă unul dintre cei mai mari consumatori de energie din Republica Moldova, atât prin consumul de energie termică pentru încălzire și răcire, cât și prin consumul de energie electrică. În condițiile angajamentelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de atingere a obiectivelor asumate prin PNIEC, devine evident că modernizarea fondului construit nu poate fi realizată doar prin măsuri pasive de eficiență energetică (anvelopare, ferestre performante, sisteme eficiente de iluminat), ci trebuie completată cu integrarea activă a surselor regenerabile în clădiri – panouri fotovoltaice și solare termice, pompe de căldură, sisteme de stocare și soluții de autoconsum.

Modificările propuse urmăresc să conecteze, la nivel de principii și instrumente, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile cu Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, astfel încât mesajul politicii publice să fie coerent: clădirile noi și cele supuse renovărilor majore trebuie concepute de la bun început ca suport pentru integrarea tehnologiilor regenerabile. În acest sens, proiectul introduce obligația ca, la elaborarea și revizuirea documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului, autoritățile centrale și locale să includă dispoziții privind integrarea surselor regenerabile în clădiri, inclusiv pentru autoconsum și pentru necesitățile comunităților de energie, precum și utilizarea căldurii și răcorii reziduale. În același timp, prin documentele normative în construcții se promovează sistemele eficiente de alimentare centralizată și echipamentele de încălzire și răcire pe bază de surse regenerabile. Astfel, obiectivul nu se rezumă la a stimula în mod abstract energia regenerabilă, ci la a ancora, în mod explicit, principiile de integrare a acestor tehnologii în chiar structura normativă a proiectării, construirii și renovării clădirilor, transformând sectorul clădiri într-un vector principal al tranziției energetice.

Chiar dacă intervenția legislativă propusă nu stabilește în sine un obiectiv specific privind cota regenerabilelor în sectorul clădirilor, acesta urmând a fi stabilit la nivelul Planurilor Naționale Integrate pentru Energie și Climă, intervenția legislativă are drept scop asigurarea unui cadru legal care să indice modul cum cota respectivă în sectorul clădiri ar putea fi considerată.

2. **Dezvoltarea seturilor de date naționale spațiale privind resursele energetice și cartografierea potențialului tehnologiilor regenerabile**

Un al doilea obiectiv fundamental vizează dezvoltarea unei infrastructuri naționale de date spațiale privind resursele energetice, care să permită o cartografiere sistematică a potențialului tehnologiilor regenerabile. În lipsa unor seturi de date geospațiale coerente și actualizate, identificarea locațiilor potrivite pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile și pentru amplasarea infrastructurii aferente rămâne fragmentară, bazată pe studii izolate și pe informații incomplete. Proiectul de lege își propune să remedieze această situație prin instituirea, în sarcina Guvernului și a organului central de specialitate în domeniul energeticii, a obligației de a crea, opera și actualiza infrastructura națională de date spațiale privind resursele energetice, ca parte integrantă a infrastructurii naționale de date spațiale reglementate de Legea nr. 254/2016.

Această infrastructură va documenta, în format geospațial, potențialul de producere a energiei din surse regenerabile și zonele de suprafață terestră, subterană și apele interioare disponibile pentru dezvoltarea centralelor regenerabile și a infrastructurii de rețea și de stocare asociate. Datele vor fi culese și organizate pe baza celor mai bune surse disponibile – de la documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, la studii de profil, instrumente geospațiale dezvoltate de instituții internaționale și date furnizate de operatorii de sistem. Informațiile astfel integrate vor fi puse la dispoziția utilizatorilor prin geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, cu metadate care să evidențieze nu doar potențialul energetic, ci și eventualele regimuri speciale de autorizare sau constrângeri (de mediu, de securitate națională, de protecție civilă). Obiectivul este ca, pe termen mediu, deciziile privind planificarea și autorizarea proiectelor regenerabile și a infrastructurii de rețea să fie fundamentate pe o hartă energetică națională coerentă, actualizată periodic și corelată cu țintele asumate prin PNIEC.

Scopul propus este ca domeniul ce ține de resursele energetice să fie integrat în setul de date naționale spațiale să fie dezvoltat pe parcursul anul 2026 și 2027, astfel încât informațiile să poată fi utilizate la elaborarea PNIEC pentru perioada 2030-2040.

3. **Crearea unui proces integrat de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile**

Un al treilea obiectiv major al proiectului îl reprezintă crearea unui proces integrat de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile în cadrul portalului guvernamental integrat al serviciilor publice, conceput ca platformă digitală integrată care reunește într-un singur punct de acces și în cadrul unui eveniment de viață în sensul Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, toate procesele și informațiile relevante pentru dezvoltarea unui proiect regenerabil. În prezent, dezvoltatorul unui proiect trebuie să interacționeze cu o multitudine de autorități și instituții, fiecare cu propriile platforme, formulare și termene, ceea ce se traduce în costuri administrative ridicate și durate îndelungate de autorizare.

Prin noile prevederi, portalul guvernamental al serviciilor publice devine nu doar un portal de obținere a unui act permisiv individual, ci un veritabil mecanism de coordonare a procedurilor administrative. El descrie în mod clar etapele de dezvoltare a unui proiect, actele permisive, deciziile și avizele necesare, succesiunea depunerii solicitărilor și documentele justificative ce trebuie anexate. Totodată, platforma funcționează ca punct unic de contact între solicitant și toate autoritățile implicate, fiind interconectată cu sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive și cu platformele informaționale ale autorităților și întreprinderilor energetice.

Un element important al obiectivului îl constituie dimensiunea de monitorizare și îmbunătățire continuă: evenimentul de viață creat la nivelul portalului guvernamental al serviciilor publice va permite urmărirea în timp real a stadiului fiecărei solicitări, identificarea etapelor unde se produc întârzieri sau blocaje și documentarea sistematică a lacunelor procedurale. Astfel, obiectivul nu este doar digitalizarea procesului existent, ci transformarea portalului guvernamental integrat într-un instrument activ de guvernanță și optimizare a procedurilor.

Odată ce intervenția legislativă va fi adoptată, Guvernul urmează să dezvolte funcționalitățile portalului guvernamental integrat, pentru a permite crearea procesului integrat de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile.

4. **Stabilirea cerințelor pentru identificarea și desemnarea zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile și pentru planurile de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare**

Un alt obiectiv strategic este crearea unui cadru clar de identificare și desemnare a zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile, precum și a planurilor de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare necesare integrării energiei produse în aceste zone. Proiectul introduce, la nivelul Legii nr. 10/2016, definiția zonei de accelerare a proiectelor regenerabile și stabilește cerințe minime pentru identificarea zonelor geografice ce pot fi calificate astfel.

Logica urmărită este ca aceste zone să fie selectate în mod prioritar pe baza unor criterii care favorizează utilizarea terenurilor și infrastructurilor deja afectate sau mai puțin sensibile din punct de vedere al protecției mediului: terenuri degradate, terenuri destinate construcțiilor și amenajărilor, terenuri destinate transporturilor sau infrastructurii tehnico-edilitare, suprafețe ocupate de infrastructura agricolă sau industrială, precum și diferite elemente de infrastructură urbană (parcări, stații de epurare, spații tehnice). În paralel, pentru atât pentru zonele de accelerare, cât și pentru planurile de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare, legea impune excluderea explicită a unor categorii de teritorii în care dezvoltarea de proiecte regenerabile ar genera un impact de mediu inacceptabil sau incompatibil cu obiectivele de conservare.

Obiectivul merge însă dincolo de simpla delimitare a zonelor: pentru aceste zone și planuri se introduc cerințe clare privind realizarea evaluărilor strategice de mediu și a altor evaluări de impact relevante, precum și privind identificarea, încă din faza de planificare, a măsurilor de atenuare, minimizare, restaurare sau compensare ce trebuie aplicate la dezvoltarea proiectelor. În acest fel, proiectul urmărește să creeze un cadru în care accelerarea proiectelor regenerabile se face în paralel cu asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului, iar dezbaterile privind amplasamentul și măsurile de mediu sunt purtate, în principal, la nivel de plan și zonă, nu doar fragmentar, proiect cu proiect.

În egală măsură, predictibilitatea costurilor aferente dezvoltării proiectului are un rol determinant asupra deciziei investiționale și asupra costului final al energiei electrice produse. În special în cazul proiectelor atribuite prin proceduri competitive organizate pentru amplasamente prestabilite, condițiile privind utilizarea terenului reprezintă un element important al structurii costurilor pe întreaga durată de viață a investiției. În astfel de situații, posibilitatea acordării unor condiții preferențiale privind arenda terenurilor proprietate publică, inclusiv prin reducerea sau diferențierea cuantumului plății de arendă, poate constitui un instrument eficient de diminuare a costurilor fixe ale proiectului, fără a afecta concurența dintre participanții la licitație. O asemenea abordare nu reprezintă o schemă de sprijin direct pentru producerea energiei electrice, ci o măsură de optimizare a condițiilor de dezvoltare a investițiilor, aplicată în mod transparent și nediscriminatoriu tuturor participanților la procedura competitivă.

Reducerea costurilor aferente utilizării terenului contribuie la diminuarea riscului investițional (de-risking) al proiectelor, prin reducerea necesarului total de capital și îmbunătățirea predictibilității fluxurilor financiare pe durata exploatării centralei. Ca urmare, investitorii sunt în măsură să ofere prețuri mai competitive în cadrul procedurilor de atribuire, deoarece costul nivelat al energiei electrice este influențat direct de costurile de investiție și de costurile fixe de exploatare. În cazul tehnologiilor regenerabile, unde costurile cu combustibilul sunt foarte mici comparativ cu costul investițional, orice reducere a costurilor fixe se reflectă aproape integral într-o reducere a prețului energiei produse.

Din perspectiva interesului public, o astfel de abordare permite transferarea beneficiilor generate de utilizarea eficientă a patrimoniului public către consumatorii finali. Prețurile mai reduse ofertate în cadrul licitațiilor competitive conduc la diminuarea costului mecanismelor de sprijin, reduc presiunea asupra consumatorilor și sporesc eficiența utilizării resurselor publice. În același timp, creșterea atractivității investiționale a amplasamentelor selectate contribuie la accelerarea implementării proiectelor, la reducerea probabilității de abandon a investițiilor și la utilizarea mai eficientă a capacității disponibile a rețelelor electrice. O asemenea măsură produce efecte socio-economice pozitive multiple. Pe lângă accelerarea atingerii obiectivelor naționale privind energia din surse regenerabile și securitatea energetică, aceasta stimulează investițiile private, generează activitate economică și venituri fiscale pe termen lung, reduce dependența de importurile de combustibili fosili și contribuie la stabilizarea prețurilor energiei electrice pentru economie și populație. În acest sens, utilizarea politicii funciare ca instrument complementar mecanismelor competitive de atribuire a capacităților regenerabile reprezintă o măsură de politică publică orientată spre maximizarea beneficiului economic și social rezultat din valorificarea patrimoniului public.

În același timp, proiectul consolidează rolul organului central de specialitate prin prevederi care îl mandatează să evalueze potențialul tehnico-economic al resurselor regenerabile, să propună Guvernului măsuri pentru accelerarea implementării proiectelor și să elaboreze, împreună cu alte instituții, regulamentele și metodologiile necesare pentru monitorizarea consumului de energie din

surse regenerabile în sectoarele încălzirii, răcirii și transporturilor. Această întărire de rol nu este una abstractă; ea este strâns legată de noile obligații de raportare și de monitorizare impuse de directiva europeană și creează premisele pentru o mai bună coordonare între planificarea strategică și deciziile individuale de autorizare.

5. **Stabilirea cerințelor specifice pentru autorizarea dezvoltării proiectelor regenerabile**

Un obiectiv esențial al proiectului de lege este stabilirea unor cerințe clare și diferențiate pentru autorizarea dezvoltării proiectelor regenerabile, în special prin definirea unor termene maxime pentru obținerea tuturor autorizațiilor, deciziilor și avizelor necesare. În prezent, durata totală a procedurii de autorizare este rezultatul cumulului de termene prevăzute în diverse legi sectoriale și acte subordonate, fără o limită globală explicită și fără diferențiere adecvată între tipurile de proiecte și amplasamentul lor.

Prin noile dispoziții, se urmărește stabilirea, în Legea nr. 10/2016, a unor durate totale de autorizare care să fie aplicabile tuturor etapelor procedurale, astfel încât investitorii să poată evalua încă de la început orizontul de timp maxim în care pot obține toate aprobările necesare. Termenele vor fi diferențiate în funcție de amplasarea proiectului în zone de accelerare sau în afara acestora și în funcție de dimensiunea proiectului (putere instalată, caracterul proiectului – nou sau de modernizare, tipul tehnologiei). Pentru proiectele amplasate în zone de accelerare, termenele vor fi semnificativ mai scurte, reflectând faptul că analiza de mediu și de planificare a fost efectuată deja la nivel de zonă, iar pentru proiectele amplasate în afara acestor zone vor fi stabilite termene mai largi, dar totuși limitate, pentru a evita prelungirea nejustificată a procedurilor.

În plus, obiectivul include recunoașterea și integrarea, în calculul acestor termene, a derogărilor deja existente sau propuse pentru simplificarea procesului de autorizare a proiectelor regenerabile de mici dimensiuni, în special a celor destinate autoconsumului sau comunităților de energie. În acest fel, se creează un cadru în care atât proiectele mari, cât și cele mici beneficiază de reguli clare, proporționale cu impactul lor, iar incertitudinea care afectează în prezent decizia de investiție este redusă.

Această modificare marchează o schimbare de paradigmă: procedurile de autorizare nu mai sunt văzute doar ca simple trasee administrative, ci ca instrumente care trebuie remodelate în mod activ pentru a susține dezvoltarea investițiilor în energie regenerabilă. Prin introducerea obligației de a reexamina și, dacă este cazul, de a modifica normele subsecvente pentru a facilita licențierea și autorizarea, proiectul creează un cadru în care ministerele, autoritățile de reglementare și cele de control trebuie să regândească modul în care cer actele, termenele și avizele, cu scopul explicit de a reduce durata și costurile asociate procesului de autorizare. Obiectivul concret este ca, în următorii ani de la intrarea în vigoare a modificărilor, procedurile aplicabile centralelor electrice din surse regenerabile să devină mai predictibile și mai ușor de gestionat de către investitori, inclusiv prin digitalizare și coordonare interinstituțională, chiar dacă aceste elemente de detaliu urmează a fi dezvoltate în actele subordonate.

Proiectul de lege propus stabilește termene concrete a duratei totale de autorizare a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile, în funcție de locația acestora, tipul tehnologiei, etc., iar odată ce portalul guvernamental al serviciilor publice va permite autorizarea integrală a producerii energiei din surse regenerabile prin crearea evenimentului de viață, durata totală de autorizare a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile va fi monitorizată de către CNED, iar în cazul în care nu se vor respecta, cauzele care determină depășirea perioadei totale de autorizare vor fi comunicate Cancelariei de Stat și Ministerului Energiei pentru a propune măsuri

de optimizare și eficientizare a procedurilor administrative, conform prevederilor privind monitorizarea prestării și evaluarea calității serviciilor publice, stabilite în Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice.

6. **Includerea prevederilor clare privind procesul de autorizare a reconstrucției sau modernizării centralelor regenerabile**

În completarea regulilor aplicabile proiectelor noi, proiectul de lege își propune să stabilească un cadru clar și previzibil pentru autorizarea reconstrucției sau modernizării centralelor regenerabile existente, așa-numitul proces de „repowering". În lipsa unor reguli specifice, astfel de proiecte sunt tratate, în practică, ca și cum ar fi construcții noi, ceea ce înseamnă că trebuie parcurs întregul șir de proceduri, chiar dacă impactul asupra mediului și asupra rețelelor este, de multe ori, mai redus sau deja cunoscut.

Noile prevederi urmăresc stabilirea unui „algoritm" normativ prin care se poate obține, în anumite condiții, derogarea de la unele etape ale procesului de autorizare sau, cel puțin, simplificarea acestora. Punerea în funcțiune a unor echipamente mai performante, înlocuirea turbinelor sau a panourilor cu tehnologii de generație nouă sau extinderea moderată a capacității instalate pot fi supuse unor proceduri mai concise, axate pe evaluarea impactului suplimentar asupra mediului și asupra sistemului energetic, nu pe reluarea de la zero a tuturor analizelor deja efectuate pentru proiectul inițial.

Prin acest obiectiv, legea va distinge clar între proiectele complet noi, care presupun ocuparea unor terenuri neutilizate anterior pentru energie, și proiectele de modernizare și reconstrucție, pentru care se va pune accentul pe analiza marginală a impactului suplimentar. În rezultat, se creează premisele pentru valorificarea mai rapidă a potențialului de modernizare a parcurilor regenerabile existente, fără a diminua standardele de protecție a mediului, ci orientându-le spre aspectele efectiv relevante.

Odată intrate în vigoare, aceste prevederi vor stabili un cadru de reglementare clar pentru cazurile de retehnologizare a centralelor existente, care, dacă se vor încadra în limitele stabilite vor fi absolvite de obținerea repetată a actelor permisive.

7. **Dezvoltarea cadrului legal aplicabil mecanismului de notificare simplificată**

Un alt obiectiv specific îl constituie dezvoltarea cadrului legal aplicabil mecanismului de notificare simplificată pentru instalațiile regenerabile de mici dimensiuni. În cazul acestor instalații – tipic, cele destinate autoconsumului, montate pe clădiri sau la nivel de gospodărie – aplicarea integrală a procedurilor clasice de autorizare și obținere de acte permisive este disproporționată față de impactul proiectului.

Proiectul de lege urmărește să detalieze modul în care mecanismul de notificare simplificată poate fi aplicat pentru racordarea la rețea a acestor instalații, în corelare cu derogările acordate de la obligativitatea obținerii unor autorizații în domeniul construcțiilor și de mediu pentru anumite categorii de lucrări. Aceasta înseamnă, pe de o parte, definirea clară a categoriilor de instalații care pot beneficia de notificare simplificată (în funcție de putere, amplasament, tip de tehnologie) și, pe de altă parte, stabilirea responsabilităților operatorilor de sistem și ale gestionarului evenimentului de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile în gestionarea acestui mecanism.

Obiectivul este ca, pentru un număr cât mai mare de proiecte mici – în special cele ale prosumatorilor și comunităților de energie – procesul de racordare și autorizare să se reducă, în

esență, la depunerea unei notificări însoțite de documentația tehnică de bază, cu verificări rapide și preponderent formale din partea autorităților. În același timp, prin interconectarea portalului guvernamental al serviciilor publice cu operatorii de sistem, se asigură monitorizarea aplicării mecanismului, identificarea eventualelor bariere și propunerea de ajustări ulterioare.

În articolul dedicat lucrărilor ce pot fi realizate fără certificat de urbanism și fără autorizație de construire, textul este completat astfel încât, alături de lucrările clasice de reparații, finisaje sau intervenții fără impact structural, să fie cuprinse și anumite categorii de lucrări legate de instalarea echipamentelor și instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile pe clădiri. Logica acestor completări este aceea că montarea unor echipamente fotovoltaice sau a altor instalații regenerabile pe acoperișurile și fațadele clădirilor, în condițiile în care nu se modifică structura de rezistență și nu se aduce atingere aspectului arhitectural protejat, nu trebuie să fie supusă acelorași proceduri laborioase ca ridicarea unei construcții noi.

Prin această derogare, obiectivul urmărit este ca, pe termen scurt și mediu, numărul instalațiilor fotovoltaice și al altor echipamente regenerabile montate pe clădiri, în special pe blocurile locative și clădirile publice, să crească semnificativ, fără a supraîncărca autoritățile de urbanism cu mii de dosare suplimentare pentru proiecte cu impact redus. În același timp, se menține un nivel adecvat de protecție pentru zonele sensibile (de exemplu, monumente istorice, zone de protecție), prin menținerea obligației de a respecta avizele autorităților competente în astfel de cazuri.

8. **Cerințe privind monitorizarea și eliminarea barierelor administrative în utilizarea contractelor de procurare a energiei electrice regenerabile pe termen lung**

Proiectul include, de asemenea, un obiectiv orientat spre dezvoltarea pieței contractelor de procurare a energiei electrice regenerabile pe termen lung (power purchase agreements), instrumente esențiale pentru bancabilitatea proiectelor și pentru implicarea consumatorilor mari în tranziția energetică. Chiar dacă aceste contracte nu sunt acte permisive în sens clasic, experiența statelor membre ale UE arată că există numeroase bariere administrative și regulatorii care pot descuraja utilizarea lor – de la lipsa unor clarificări privind tratamentul lor în cadrul reglementărilor de energie și concurență, până la incertitudini fiscale sau contabile.

În acest sens, obiectivul proiectului este ca autoritățile responsabile de implementarea Legii nr. 10/2016 să monitorizeze sistematic apariția și manifestarea acestor bariere și să propună măsuri pentru eliminarea lor. Aceasta poate include, de exemplu, elaborarea unor ghiduri sau modele de contract, clarificarea tratamentului contractelor de tip PPA în cadrul schemelor de sprijin, precum și identificarea unor eventuale modificări legislative sau sub-legislative care să faciliteze utilizarea lor de către producători și consumatori.

Prin atingerea acestui obiectiv se urmărește crearea unui mediu în care contractele de procurare a energiei regenerabile pe termen lung să devină o opțiune viabilă și atractivă pentru finanțarea proiectelor, complementară schemelor de sprijin clasice, contribuind la stabilitatea veniturilor producătorilor și la protecția consumatorilor față de volatilitatea prețurilor pe piețele spot.

După cum s-a specificat și la pct. 5 de mai sus odată ce evenimentul de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile va fi creat și va permite monitorizarea termenelor de autorizare integrală a producerii energiei din surse regenerabil CNED urmează să urmărească respectarea termenului total de autorizare, iar în cazul în care acesta nu se va respecta, cauzele care determină depășirea perioadei totale de autorizare vor fi comunicate Cancelariei de Stat și

Ministerului Energiei pentru a propune măsuri de optimizare și eficientizare a procedurilor administrative.

9. **Crearea normelor corespunzătoare prevederilor nou incluse în Legea nr. 10/2016 în legislația specială**

În fine, un obiectiv transversal al proiectului este armonizarea noilor principii și instituții introduse în Legea nr. 10/2016 cu legislația specială în domeniul construcțiilor, al mediului și al altor sectoare relevante, pentru a asigura aplicarea lor efectivă. Introducerea în lege a unor concepte precum zone de accelerare a proiectelor regenerabile, infrastructură națională de date spațiale privind resursele energetice, evenimentul de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile, parte a portalului guvernamental al serviciilor publice, sau mecanismul de notificare simplificată ar rămâne pur declarativă dacă nu ar fi însoțită de ajustări corespunzătoare în Codul urbanismului și construcțiilor, în legislația de mediu, în regulamentele operatorilor de sistem și în alte acte normative sectoriale.

Proiectul de lege își propune, astfel, să creeze punți explicite între Legea nr. 10/2016 și aceste acte speciale, prin trimiterea la codul construcțiilor în materia certificatelor de urbanism și a autorizațiilor, prin consacrarea statutului de proiecte de utilitate publică și interes public major pentru centralele regenerabile amplasate în zone de accelerare și pentru infrastructura aferentă, precum și prin corelarea cu legislația privind evaluarea impactului de mediu și evaluarea strategică de mediu.

În acest sens, proiectul de lege propune completarea art. 6 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 cu o normă specială potrivit căreia lucrările de dezvoltare a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile în zonele de accelerare, împreună cu infrastructura de rețea și de stocare necesară integrării acestora în sistemul energetic, sunt considerate lucrări de interes național, iar utilitatea publică se declară de către Guvern, la inițiativa organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.

Derogarea urmărită are un obiect strict instituțional și procedural. Aceasta nu modifică:

- condițiile constituționale ale exproprierii;
- necesitatea existenței unei cauze reale de utilitate publică;
- obligația efectuării cercetării prealabile;
- obligația justificării caracterului național al lucrării;
- obligația identificării și examinării alternativelor;
- obligația acordării unei despăgubiri drepte și prealabile;
- dreptul proprietarului de a formula obiecții și de a contesta actele autorităților publice;
- caracterul subsidiar al exproprierii în raport cu dobândirea amiabilă a drepturilor asupra terenurilor.

Potrivit Legii nr. 488/1999, declararea utilității publice reprezintă numai o etapă prealabilă procedurii de expropriere, Ea stabilește numai autoritatea competentă să adopte actul administrativ prin care, după parcurgerea cercetării prealabile și verificarea condițiilor prevăzute de lege, se declară utilitatea publică a unei lucrări individual determinate. Prin urmare, norma propusă nu instituie o expropriere de drept și nu permite transferul automat al proprietății în beneficiul unui investitor, nu acesta fiind scopul propus al modificării, în proiectul de modificare a legii fiind

indicat expres obligativitatea dezvoltatorului să asigure obținerea dreptului de proprietate sau folosință asupra terenului necesar dezvoltării infrastructurii.

În același timp, se stabilesc obligațiile operatorilor de sistem de a ține seama, în planurile de dezvoltare a rețelelor, de zonele de accelerare și de proiectele regenerabile identificate prin infrastructura de date spațiale.

Obiectivul este ca, după intrarea în vigoare a modificărilor, toate verigile lanțului normativ – de la planificarea teritorială și protecția mediului până la autorizarea construcțiilor, racordarea la rețea și funcționarea pieței – să funcționeze pe baza acelorași principii și definiții, redu-când riscul de contradicții și interpretări divergente. Prin această armonizare, proiectul de lege nu doar introduce concepte noi în Legea nr. 10/2016, ci se asigură că acestea vor avea corespondenți operaționali în legislația specială, devenind, astfel, instrumente efective de accelerare și simplificare a dezvoltării proiectelor regenerabile.

Rezultatul global al acestor modificări este acela că, spre deosebire de situația actuală, în care procedurile de autorizare pentru centralele ce utilizează surse regenerabile sunt în mare măsură preluate din regimul general al construcțiilor și al actelor permisive, fără o adaptare la specificul și la impactul redus al multor proiecte, noul cadru normativ propune un regim diferențiat, mai favorabil investițiilor în energie regenerabilă. Se creează o legătură clară între planificarea strategică și deciziile individuale de autorizare, se introduc reguli speciale pentru instalațiile pe clădiri și pentru proiectele pe terenuri private cu impact limitat, se întărește obligația de a simplifica procedural licențierea și autorizarea și se instituie mecanisme de monitorizare și transparență care permit evaluarea, pe termen mediu și lung, a măsurii în care aceste modificări își ating scopul. În acest fel, proiectul de lege răspunde atât nevoii interne de accelerare a proiectelor de energie regenerabilă, cât și exigențelor stabilite la nivel european prin modificarea Directivei (UE) 2018/2001 prin Directiva (UE) 2023/2413.

10. Instituirea mecanismului de impunere a obligațiilor de comercializare a biocarburanților cuplat cu procesul de verificare a criteriilor de durabilitate.

Pe parcursul procesului de avizare a proiectului, reprezentanții Secretariatului Comunității Energetice, în cadrul proiectului EU4Energy Governance PHASE II+, au elaborat pentru Republica Moldova raportul „Support for Establishing a Regulatory Framework for Sustainable Biomass Use and Bioenergy Market Development", prin care au fost formulate un set de propuneri de modificare a Legii nr. 10/2016, în vederea dezvoltării pieței biocarburanților.

Raportul prevede instituirea unor mecanisme de verificare a respectării criteriilor de durabilitate. Suplimentar, proiectul a fost completat și ajustat prin introducerea unor noțiuni noi, precum și prin stabilirea unor atribuții funcționale pentru Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Centrul Național pentru Energie Durabilă și Agenția de Mediu.

Un asemenea mecanism este necesar pentru ca obiectivul privind o cotă minimă de biocarburanți sau de energie regenerabilă în consumul național de carburanți să poată fi aplicat efectiv. Simplul fapt că legea stabilește o cotă generală nu este suficient dacă nu sunt reglementate modalitatea de distribuire a obligației între operatorii economici, formulele de calcul, categoriile de combustibili eligibili, documentele acceptate, termenele de raportare și procedura de verificare a îndeplinirii obligației. Prin urmare, proiectul prevede aprobarea de către ANRE a unei metodologii care să stabilească modul de calcul al obligațiilor individuale, modul de evaluare a conformării, regulile de raportare și monitorizare, precum și măsurile pentru prevenirea contabilizării duble a aceleiași cantități de energie regenerabilă.

O modificare esențială este instituirea certificatelor RTF ca dovadă a îndeplinirii obligației. În loc ca respectarea cotei să fie evaluată exclusiv pe baza cantităților fizice de biocarburant declarate ca fiind amestecate cu produse petroliere, fiecare cantitate eligibilă de energie regenerabilă utilizată în transport va putea genera certificate corespunzătoare conținutului său energetic. Entitatea obligată va demonstra conformarea prin prezentarea și anularea unui număr suficient de certificate RTF. Această abordare permite evidențierea separată a diferitelor categorii de energie regenerabilă, aplicarea eventualelor multiplicatoare sau limite de contabilizare și verificarea mai exactă a contribuției fiecărui furnizor la atingerea țintei naționale.

Mecanismul certificatelor oferă și o anumită flexibilitate operatorilor economici. O entitate care nu poate introduce direct întreaga cantitate necesară de biocarburanți în carburanții comercializați ar putea să își îndeplinească obligația prin achiziționarea certificatelor generate de alți furnizori de energie regenerabilă eligibilă, în condițiile care urmează să fie stabilite prin metodologia ANRE și prin conceptul registrului. În acest mod, obiectivul național poate fi realizat cu costuri mai reduse și fără a impune tuturor operatorilor utilizarea aceleiași tehnologii sau a acelorași surse de combustibil regenerabil.

Pentru administrarea mecanismului, proiectul propune crearea Registrului de biocarburanți. Acesta va reprezenta o bază de date electronică destinată înregistrării tranzacțiilor, caracteristicilor de durabilitate, emisiilor de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață, participanților la piață și obligațiilor individuale. Registrul va permite, de asemenea, emiterea, transferul, monitorizarea și anularea certificatelor RTF, asigurând trasabilitatea materiilor prime și prevenirea utilizării aceleiași cantități de combustibil regenerabil pentru îndeplinirea mai multor obligații.

Instituirea registrului este justificată prin necesitatea existenței unei surse unice și verificabile de informații. În lipsa unui sistem electronic centralizat, autoritățile ar trebui să compare manual declarațiile importatorilor, producătorilor, comercianților și organismelor de certificare, ceea ce ar crea riscuri de neconcordanță, dublă contabilizare sau declarare a unor cantități care nu întrunesc criteriile de eligibilitate. Registrul ar trebui să permită urmărirea combustibilului și a informațiilor aferente de la producerea sau importul acestuia până la introducerea pe piață și utilizarea pentru îndeplinirea obligației.

Această abordare corespunde cerințelor europene privind trasabilitatea și utilizarea sistemului bilanțului de masă. Directiva (UE) 2018/2001 solicită operatorilor economici să demonstreze respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor prin informații fiabile, audituri independente și sisteme de bilanț de masă care păstrează legătura dintre cantitățile de combustibil și caracteristicile lor de durabilitate. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/996 detaliază cerințele aplicabile verificării lanțului de aprovizionare, certificării operatorilor și administrării informațiilor privind materiile prime, combustibilii și emisiile asociate.

11. Modalitatea de stabilire a prețului la energia electrică livrată în rețea de către prosumatorii de energie electrică, la valoarea de piață.

Una din prevederile esențiale ale proiectului constă în reglementarea expresă a modului de procurare a energiei electrice livrate în rețea de către prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile. În acest sens, proiectul stabilește obligația furnizorilor serviciului universal și a furnizorilor de ultimă opțiune care au încheiate contracte cu prosumatori de a procura energia electrică livrată în rețeaua electrică de distribuție la un preț determinat conform prețului înregistrate pe piața zilei următoare. Totodată, pentru a asigura că prețul oferit prosumatorilor reflectă valoarea de piața a energiei electrică generate de prosumatori, până la constatarea întrunirii condițiilor de

lichiditate a pieței zilei următoare din Moldova este inclus un algoritm de calculare a prețului cu corelare a acestuia cu valorile efectiv înregistrate în Republica Moldova.

Conform datelor prezentate de ANRE, prețul achitat de furnizorii serviciului universal prosumatorilor de energie din surse regenerabile nu reflectă pe deplin valoarea de piața a energiei produse de sursele fotovoltaice (majoritare în cazul prosumatorilor), ceea ce determină distorsiuni pe piața locală de energie electrică.

În acest sens, pornind de la faptul că circa 70% din energia electrică livrată în Republica Moldova este asigurată prin importuri din România, prețul propus pentru excesul de energie generat de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile este echivalat cu valoarea de piață a energiei electrice importate din România, acesta fiind cel mai credibil indice de preț existent la moment. Totodată, având în vedere că practic toate centralele electrice utilizate de prosumatorii din Republica Moldova sunt reprezentate de instalații fotovoltaice, prețul energiei electrice urmează a fi calculat utilizând valori orare de preț pentru perioada zilei în care instalațiile fotovoltaice generează cea mai mare parte a energiei.

De asemenea, pornind de la faptul că modificarea algoritmului de stabilirea a prețului pentru excesul de energie electrică generat de prosumatori pentru perioada tranzitorie are impact asupra veniturilor înregistrate de aceștia, modificare urmează a fi aplicată doar pentru instalațiile noi. În cazul proiectelor existente algoritmul de stabilire a prețului pentru excedentul livrat în rețea se va păstra, dar nu mai mult de sfârșitul anului 2027, acest orizont de timp reprezentând etapa la care se propune uniformizarea facilităților oferite de prosumatori, inclusiv prin trecerea beneficiarilor de contorizare netă la mecanismul de facturare netă.

12. Actualizarea cadrului normativ sectorial și pentru asigurarea coerenței dintre legislația energetică și Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

Modificările prevăzute la art. V și VI din proiect au drept scop corelarea terminologică și instituțională a Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și a Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale cu noul cadru normativ privind managementul situațiilor de criză.

Modificările au un caracter de corelare normativă și nu urmăresc instituirea unor atribuții noi în domeniul energiei electrice sau al gazelor naturale. Acestea asigură:

uniformizarea terminologiei utilizate în legislația națională;

identificarea clară a autorității competente în situații de criză energetică;

eliminarea riscului de paralelism sau conflict de competențe între structurile de management al crizelor;

continuitatea mecanismelor de adoptare și aplicare a măsurilor urgente în sectoarele energiei electrice și gazelor naturale;

aplicarea coerentă a legislației energetice în conformitate cu noul sistem național de management al situațiilor de criză.

13. Substituirea monedei de referință din dolari SUA în euro în cadrul schemelor de sprijin pentru energia regenerabilă.

Urmărește aliniere cadrului normativ la noul regim valutar național și la realitățile economice ale sectorului energetic. Începând cu 2 ianuarie 2025, euro a devenit moneda de referință pentru stabilirea cursului oficial al leului moldovenesc, prin decizia Băncii Naționale a Moldovei, reflectând orientarea comercială și financiară predominantă a Republicii Moldova spre piața

Uniunii Europene. Menținerea dolarului SUA ca monedă de referință în schemele de sprijin reglementate de legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile creează o neconcordanță între cadrul legal și regimul valutar actual și introduce un risc valutar artificial (USD/MDL), care nu corespunde riscurilor economice reale ale sectorului. Riscul valutar relevant pentru proiectele de energie din surse regenerabilă este cel asociat perechii EUR/MDL, având în vedre că finanțarea investițiilor, structura costurilor și fluxurile comerciale sunt predominant denominate în euro.

schemele de sprijin existente – mecanismul de tarif fix și mecanismul de preț fix – susțin în prezent 237 de beneficiari în cadrul schemei de tarif fix și 11 beneficiari în cadrul schemei de preț fix, reprezentând companii care au realizat investiții semnificative, pe termen lung, în capacități de producere a energiei din surse regenerabile.

Stabilitatea financiară a acestor proiecte este esențială atât pentru recuperarea investițiilor deja efectuate, cât și pentru menținerea încrederii investitorilor în cadrul de reglementare și în mecanismele de sprijin oferite de stat. În majoritatea cazurilor, finanțarea proiectelor este asigurată de băncile comerciale locale prin credite investiționale denominate în euro sau având euro drept valută de referință. În aceste condiții, utilizarea dolarului SUA ca monedă de referință pentru ajustarea schemelor de sprijin generează un risc valutar suplimentar, care nu este corelat cu structura reală a finanțării proiectelor.

De asemenea, costurile investiționale aferente dezvoltării proiectelor – inclusiv achiziția echipamentelor, contractele de tip EPC (Engineering, Procurement and Construction), serviciile de proiectare și dezvoltare, precum și alte cheltuieli de capital – sunt contractate preponderent în euro. Prin urmare, utilizarea cursului USD/MDL nu reflectă fidel structura costurilor suportate de investitori și poate conduce la distorsiuni în mecanismul de recuperare a investițiilor.

Totodată, tranzacțiile regionale de import și export al energiei electrice sunt realizate, în principal, în euro, iar integrarea Republicii Moldova pe piața regională de energie se desfășoară într-un cadru comercial și financiar în care euro reprezintă principala monedă de referință. În acest context, perechea valutară EUR/MDL este cea mai relevantă pentru sectorul energetic.

Prin urmare, substituirea dolarului SUA cu euro ca monedă de referință pentru ajustarea tarifelor și prețurilor fixe contribuie la reducerea volatilității financiare artificiale, la diminuarea riscului valutar suportat de producători, la creșterea predictibilității fluxurilor de venit și la consolidarea stabilității investiționale în sectorul energiei regenerabile.

Intervenția normativă propusă asigură o mai bună corelare a mecanismelor de sprijin cu realitățile financiare și comerciale ale sectorului energetic, este în concordanță cu regimul valutar utilizat în finanțarea proiectelor și în tranzacțiile regionale de energie și răspunde solicitărilor formulate de reprezentanții sectorului. În consecință, modificarea propusă va contribui la consolidarea unui cadru investițional stabil, predictibil și favorabil dezvoltării în continuare a capacităților de producere a energiei din surse regenerabile.

Termenul de intrare în vigoare a proiectului de lege este peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii :

a. va analiza necesitatea aprobării zonelor de accelerare a proiectelor de energie din surse regenerabile pentru atingerea țintelor stabilite în Planul național integrat pentru energie și climă 2025-2030 și va informa Guvernul;

b. va elabora Conceptul registrului de biocarburanți;

c. cu suportul autorității administrative centrale responsabile de coordonarea infrastructurii naționale de date spațiale va asigura elaborarea, integrarea și publicarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice și a serviciilor de rețea, în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale.

(2) În termen de șase luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică :

a. va aproba Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor;

b. va stabili cota-țintă anuală pentru energia din surse regenerabile în transport pentru fiecare an în parte până în 2030.

(3) În termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi Guvernul:

a) va aproba Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, conform prevederilor din prezenta lege;
b) va aproba Regulamentul comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice aferente autorizării producerii de energie din surse regenerabile;
c) va aproba Conceptul registrului de biocarburanți, elaborat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.
d) în baza propunerilor organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii va aproba zone de accelerare a proiectelor regenerabile, capacitățile instalate ale cărora urmând a fi cel puțin comparabile cu țintele de producere a energiei din surse regenerabile incluse în Planul național integrat pentru energie și climă 2025-2030.

(4) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii Guvernul poate decide desemnarea unor zone teritoriale drept zone de accelerare a proiectelor regenerabile înainte de dezvoltarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) existența unor studii care documentează unele zone teritoriale ca potrivite pentru dezvoltarea producerii energiei din surse regenerabile pentru o anumită tehnologie;

b) zonele teritoriale identificate în studii exclud dezvoltarea proiectelor regenerabile în ariile sau spațiile enumerate în art. 21^2 alin. (6);

c) desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile a fost supusă unei proceduri de evaluare strategică de mediu, stabilită în Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;

d) proiectele situate în aceste zone urmează să pună în aplicare norme și măsuri adecvate și proporționale pentru a remedia impactul negativ asupra mediului care ar putea apărea.

(5) Până la instituirea și punerea în funcțiune a Registrului de biocarburanți, prezentarea și gestionarea informațiilor privind respectarea criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se realizează după cum urmează:

a. Rapoartele și informațiile privind respectarea de către operatorii economici a criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se transmit către către instituția publică de suport în format electronic, semnate digital, la adresa electronică indicată de instituția menționată pe pagina web oficială;

b. În scopul emiterii, înregistrării, transferului, monitorizării, suspendării și anulării certificatelor RPT instituția publică de suport instituie și actualizează un registru unic al certificatelor RPT, în format electronic, urmând să asigure gestionarea certificatelor RPT prin atribuirea unui cod de identificare unic pentru fiecare certificat emis, și înregistrarea datelor privind temeiul emiterii și deținătorul certificatului RPT respectiv.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În analiza opțiunilor de politică publică, a fost examinată în mod explicit alternativa „A nu face nimic" (business as usual), respectiv menținerea nemodificată a cadrului normativ actual în domeniul energiei regenerabile, urbanismului și autorizării lucrărilor de construcții. Această opțiune presupune continuarea aplicării procedurilor existente, fără intervenții legislative pentru simplificare și clarificare.

3.2.1. Conținutul opțiunii „A nu face nimic"

Opțiunea de a nu interveni legislativ înseamnă:

- păstrarea structurii și conținutului actual al Legii nr. 10/2016 și al actelor conexe, fără:
  - completarea noțiunilor și a cadrului juridic cu referință la noile dispoziții ale Directivei (UE) 2023/2413;
  - clarificarea și întărirea atribuțiilor Guvernului și ale organului central de specialitate privind accelerarea proiectelor SER.
- menținerea procedurilor de autorizare în forma lor actuală, caracterizată prin:
  - fragmentată pe instituții multiple;
  - cu cerințe de documentare neuniforme și uneori redundante;
  - fără diferențiere suficientă între proiectele mari (parcuri la scară industrială) și cele mici (instalații pe clădiri, proiecte de autoconsum, comunități de energie).
- continuarea aplicării regulilor de urbanism și autorizare a construcțiilor fără:
  - categorie distinctă pentru lucrările de instalare a centralelor SER de impact redus;
  - adaptarea condițiilor pentru instalațiile fotovoltaice și alte tehnologii regenerabile pe clădiri.

3.2.2. Dezavantajele opțiunii „A nu face nimic"

Comparativ cu opțiunea de a modifica cadrul normativ, menținerea statu-quo-ului prezintă o serie de dezavantaje majore:

1. Persistența barierelor administrative pentru investițiile în SER
   - Lipsa unor reguli clare și a unei diferențieri între tipurile de proiecte duce la aplicarea, de facto, a unor proceduri greoaie și pentru instalațiile mici sau pentru proiectele cu impact redus, cum ar fi panourile fotovoltaice pe clădiri.
   - Investitorii și prosumatorii se confruntă cu incertitudine, cu proceduri repetate și cu termene mari, ceea ce descurajează inițierea proiectelor sau le amână.
   - Nu se valorifică oportunitatea creată de Directiva (UE) 2023/2413 de a introduce un regim simplificat și accelerat pentru astfel de proiecte (de exemplu, termene foarte scurte pentru instalarea echipamentelor solare pe clădiri).

2. Risc de neconformitate cu evoluțiile acquis-ului UE și ale Comunității Energetice
    - Directiva (UE) 2023/2413 și Recomandarea 2024/1/MC-EnC pun accent pe un proces de autorizare simplificat și accelerat, pe zone de accelerare și pe proceduri simplificate pentru proiectele SER și infrastructura aferentă.
    - Fără modificări legislative, Republica Moldova riscă:
        - să nu poată demonstra un progres credibil în pregătirea cadrului pentru implementarea articolelor 15a–15e și 16–16f;
        - să fie percepută ca nealiniată la tendința regională de accelerare a proiectelor SER, ceea ce poate afecta relația cu partenerii de dezvoltare și cu investitorii instituționali.
3. Întârzierea atingerii țintelor naționale de energie regenerabilă
    - Planificarea și implementarea proiectelor SER rămân supuse unor proceduri îndelungate, ceea ce reduce ritmul de punere în funcțiune a noilor capacități.
    - În lipsa măsurilor de simplificare la nivel de urbanism și autorizare a construcțiilor, proiectele pe clădiri (care au potențial ridicat de implementare relativ rapidă) sunt amânate sau abandonate.
    - În consecință, obiectivele naționale SER pentru 2030 riscă să nu fie atinse sau să fie atinse cu întârziere, cu implicații financiare și reputaționale.
4. Pierderea competitivității investiționale
    - Într-un context regional în care mai multe state (și părți contractante ale Comunității Energetice) adoptă deja măsuri de simplificare a autorizării în linie cu Directiva (UE) 2023/2413, menținerea unui cadru mai rigid în Republica Moldova poate conduce la:
        - redirecționarea investițiilor către alte jurisdicții cu proceduri mai rapide și mai previzibile;
        - costuri mai mari ale capitalului, deoarece investitorii percep un risc de implementare mai ridicat.
5. Continuarea fragmentării și a interpretărilor neuniforme la nivel local
    - Fără prevederi clare în legislația primară care să distingă instalarea centralelor SER (în special pe clădiri) de alte tipuri de lucrări, autoritățile locale de urbanism și construcții vor continua să aplice:
        - fie regimul obișnuit, complet, de autorizare,
        - fie soluții ad-hoc, bazate pe interpretări proprii.
    - Această situație generează inegalitate de tratament între investitori în funcție de localitate și sporește riscul de contestare și litigii.
6. Nevalorificarea potențialului social și de mediu al proiectelor SER
    - Fără accelerarea autorizării, proiectele SER – în special cele pe clădiri și în sistemele de alimentare centralizată – vor contribui mai lent la:
        - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
        - îmbunătățirea calității aerului;
        - crearea de locuri de muncă în industriile verzi.
    - În mod indirect, se menține o dependență mai mare de importurile de combustibili fosili, cu impact asupra securității energetice și asupra volatilității prețurilor la energie.

3.2.3. Justificarea opțiunii de intervenție legislativă

Din motivele expuse mai sus, opțiunea „A nu face nimic” nu poate fi considerată. Comparativ, opțiunea de a modifica cadrul normativ, așa cum este propus în proiectul de lege, permite:

- alinierea treptată, dar clară, la standardele Directivei (UE) 2023/2413 și la Recomandarea 2024/1/MC-EnC;
- reducerea reală a poverii administrative pentru investițiile în centrale SER, în special pentru proiectele de mici și medii dimensiuni pe clădiri și terenuri private;
- crearea unui cadru de planificare și autorizare mai coerent, care susține atingerea țintelor naționale de energie regenerabilă și crește atractivitatea investițională a Republicii Moldova.

Prin urmare, intervenția legislativă propusă este considerată opțiunea optimă, atât din perspectiva conformității cu acquis-ul UE și cu obligațiile din cadrul Comunității Energetice, cât și din perspectiva eficienței economice, a securității energetice și a protecției mediului.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul are un impact structural moderat asupra sectorului public, concentrat în principal asupra:

- Ministerului Energiei, în calitate de organ central de specialitate responsabil de politica în domeniul SER urmând a fi responsabil de:
  - dezvoltarea seturilor de date spațiale aferente resurselor energetice în conformitate cu prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale,
  - de coordonarea implementării cerințelor privind cartografierea resurselor energetice regenerabile,
  - identificarea locațiilor ce pot fi propuse drept zone de accelerare proiectelor regenerabile și a planurilor de dezvoltare a infrastructurii de rețea și de stocare a energiei;
  - realizarea evaluării strategice de mediu și elaborarea regulamentelor privind măsurile de atenuare a impactului de mediu aferent fiecărei zone de accelerare a proiectelor regenerabile, ca parte a procesului de desemnare a zonelor de accelerare;
- Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED), urmează în colaborare cu autoritățile și instituțiile responsabile de emiterea actelor permisive, să dezvolte procedura integrată care descrie procesul de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile, care va servi drept bază pentru integrarea acestui proces la nivelul evenimentului de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile permisive;
- Autorităților de urbanism și construcții, autorităților de mediu și altor autorități competente, implicate în emiterea actelor permisive necesare pentru proiectele SER.

Impactul structural constă în principal în:

- clarificarea și delimitarea competențelor instituțiilor implicate în procedurile de autorizare a centralelor SER;
- instituirea și funcționarea unui punct unic de contact, inclusiv în format digital, pentru depunerea, urmărirea și finalizarea procedurilor;
- necesitatea unor măsuri de cooperare interinstituțională și schimb de date între autorități pentru respectarea termenelor maxime de autorizare.

Efortul administrativ urmează să fie resimțit pe termen scurt (1 an de la intrarea în vigoare), ca urmare a necesității de adaptare la cadrul legal modificat de adaptare, iar pe termen mediu și lung, se anticipează eficiențe administrative prin reducerea numărului de iterații și clarificarea fluxurilor procedurale, precum și o mai bună planificare a investițiilor publice și private în capacități SER și rețele.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de act normativ nu generează, în sine, costuri suplimentare semnificative la nivelul bugetului public național, întrucât:

- modificările propuse vizează în principal simplificarea și clarificarea procedurilor și termenelor de autorizare în cadrul competențelor și structurilor instituționale existente;
- implementarea punctului unic de contact și a digitalizării fluxurilor se va realiza, în mare parte, prin valorificarea platformelor informatice deja existente în administrația publică sau cu sprijinul programelor de asistență externă (de ex. sprijin UE și al altor parteneri de dezvoltare pentru digitalizare, reforma administrativă și tranziție energetică).

Eventualele costuri suplimentare (dezvoltare/integrare IT, instruirea personalului, actualizarea procedurilor interne) urmează a fi acoperite din bugetele curente ale instituțiilor implicate, în concordanță cu cadrul bugetar pe termen mediu, sau din surse de asistență externă nerambursabilă, fără a crea presiuni suplimentare semnificative asupra bugetului de stat.

Pe termen mediu și lung, se preconizează beneficii financiare indirecte, prin:

- creșterea volumului investițiilor private în proiecte SER;
- reducerea costului energiei în sistem pe termen lung, ca urmare a unui mix energetic mai puțin dependent de combustibili fosili;
- diminuarea riscului de costuri suplimentare asociate întârzierii atingerii țintelor SER și a obiectivelor climatice stabilite la nivel european și în cadrul Comunității Energetice.

O analiza preliminară estimează costurile necesare pentru dezvoltarea funcționalităților portalului guvernamental al serviciilor publice pentru dezvoltarea evenimentului de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile la circa 1,5-2 milioane de lei, însă valoarea exactă urmează a fi stabilită doar după o analiză comprehensivă a proceselor care deja pot fi implementate utilizând funcționalitățile portalul guvernamental al serviciilor publice și a platformelor informaționale conexe, inclusiv cele aflate la moment în dezvoltare. Există posibilitatea ca unele funcționalități să fie asigurate de sistemele informaționale existente, , ceea ce ar putea duce la o scădere a prețului estimat inițial.

De menționat că la nivelul bugetului aprobat pentru anul 2026, buget CNED deja prevede un capitol de cheltuieli destinate dezvoltării platformei informaționale.

Completările operate ca urmare a avizului ANRE sunt anticipate să genereze un impact economic pozitiv asupra funcționării pieței energiei electrice și asupra costurilor suportate de consumatorii finali. Potrivit analizei comparative prezentate de ANRE, realizată pe baza datelor aferente anului 2025, aplicarea unei metode de stabilire a prețului corelate cu semnalele pieței pentru ziua următoare ar fi permis evitarea unor costuri suplimentare suportate de consumatorii finali în cuantum de aproximativ 44,8 milioane lei în cazul mecanismului de facturare netă. De asemenea, în situația extinderii acelorași principii și asupra beneficiarilor mecanismului de contorizare netă, costurile suplimentare evitate ar fi putut ajunge la circa 148,8 milioane lei. În același timp, mecanismul propus contribuie la reducerea riscului apariției unor distorsiuni economice între energia produsă de prosumatori și energia comercializată pe piețele organizate și creează premise pentru participarea graduală a prosumatorilor în condiții concurențiale pe piața energiei electrice.

Impactul bugetar direct asupra bugetului de stat este nesemnificativ, întrucât modificările propuse nu implică instituirea unor mecanisme suplimentare de finanțare publică și nu presupun cheltuieli adiționale din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat este preponderent pozitiv, fiind vizate în special următoarele grupuri:

- investitori în centrale electrice din SER (eolian, solar, biomasă, biogaz, stocare, etc.);

- operatori economici implicați în proiectarea, construcția, retehnologizarea și exploatarea centralelor SER;
- prosumatori și comunități de energie din surse regenerabile;
- instituții financiare și investitori instituționali.

Principalele efecte anticipate:

- Reducerea costurilor de conformare și a sarcinii administrative pentru investitori, prin simplificarea procedurilor, reducerea termenelor, standardizarea documentației și digitalizarea proceselor;
- Creșterea predictibilității prin termene maxime clare și fluxuri procedurale bine definite, ceea ce facilitează finanțarea proiectelor, evaluarea riscurilor și planificarea calendarului investițional;
- Promovarea concurenței loiale prin reguli transparente și nediscriminatorii de acces la procedurile de autorizare și prin eliminarea barierelor administrative nejustificate.

Impactul asupra IMM-urilor este apreciat ca fiind pozitiv, întrucât acestea sunt frecvent dezavantajate de proceduri complexe și costisitoare.

În primul rând agenții economic utilizând portalul guvernamental al serviciilor publice vor avea o imagine completă a întregului proces de obținere a actelor permisive necesare, structurat conform secvenței necesare de parcurs, adaptată la condițiile exacte (dimensiune, locație, scop) al proiectului de producere a energiei din surse regenerabile. Totodată, în coroborare cu prevederile propuse privind termenele limită de autorizare a proiectului, portalul guvernamental al serviciilor publice va armoniza procesul în scopul eficientizării procesului.

Posibilitatea utilizării informațiilor utilizate anterior în procesul de obținere a unui act permisiv pentru solicitările depuse pentru actele permisiv succesive, vor salva timp si efort din partea solicitantului. Suplimentar, simplificarea procedurilor și digitalizarea comunicării cu autoritățile va contribui la reducerea barierelor de intrare pe piață pentru IMM-uri, în special pentru proiecte de dimensiuni mici și medii și pentru autoconsum.

În cazul autorităților emitente, integrarea tuturor proceselor într-un flux informațional unic, digitalizat, va facilita schimbul de date între diferite autorități, ceea ce ar putea servi drept temei pentru a reduce unele procese în viitor, în baza monitorizării continue asigurate prin intermediul evenimentului de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile, instituit în cadrul portalului guvernamental al serviciilor publice.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

4.4. Impactul social

Modificările propuse au un impact social favorabil, indirect, prin:

- facilitarea dezvoltării proiectelor SER care generează locuri de muncă în fazele de proiectare, construcție și exploatare, inclusiv în zone rurale sau mai puțin dezvoltate;
- contribuția la sporirea securității energetice și a rezilienței sistemului energetic, cu potențiale efecte pozitive asupra stabilității și accesibilității prețurilor la energie pentru populație;
- contribuția la reducerea poluării și a emisiilor de gaze cu efect de seră, cu efecte pozitive asupra sănătății populației și a calității vieții în general.

Nu se identifică efecte negative directe asupra accesului la servicii sociale, educaționale sau culturale; dimpotrivă, un sistem energetic mai sigur și mai sustenabil poate crea premisele unei dezvoltări socio-economice mai echilibrate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege nu introduce noi categorii de date cu caracter personal și nu creează registre noi dedicate proiectelor SER. Procedurile de autorizare se vor baza în continuare pe datele și documentele deja utilizate în temeiul legislației privind urbanismul, construcțiile, reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, protecția mediului etc.
Prin urmare, impactul asupra datelor cu caracter personal este neglijabil, fiind limitat la prelucrarea datelor deja prevăzută de cadrul normativ în vigoare, în condițiile respectării legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu conține prevederi care să favorizeze sau să defavorizeze, în mod direct, un anumit gen sau o anumită categorie socială. Impactul asupra echității și egalității de gen este apreciat ca fiind neutru spre pozitiv, prin:

- crearea oportunităților suplimentare de angajare în sectorul energiilor regenerabile pentru femei și bărbați, inclusiv în profesii tehnice și de management;
- promovarea unui mediu economic mai competitiv și mai inovativ, în care barierele administrative sunt reduse, ceea ce poate spori participarea grupurilor sub-reprezentate.

Nu se identifică riscuri semnificative de discriminare generate de modificările propuse; în cazul elaborării actelor subordonate, acestea vor fi analizate inclusiv din perspectiva impactului asupra egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul asupra mediului este preponderent pozitiv. Simplificarea și accelerarea procedurilor de autorizare pentru centralele SER:

- facilitează creșterea ponderii energiei regenerabile în mixul energetic național, ceea ce contribuie la reducerea emisiilor de CO_2 și a altor poluanți atmosferici, în linie cu obiectivele climatice asumate de Republica Moldova și cu acquis-ul european;
- sprijină tranziția către o economie cu emisii reduse de carbon și consolidarea calității mediului, inclusiv prin reducerea dependenței de combustibili fosili importați.

În același timp, dezvoltarea accelerată a proiectelor SER se va realiza cu respectarea cadrului existent de protecție a mediului și biodiversității, inclusiv a legislației privind evaluarea impactului asupra mediului, ariile naturale protejate și utilizarea durabilă a terenurilor. Prevederile privind „interesul public major” pentru anumite proiecte SER nu exclud și nu relativizează obligațiile de protecție a mediului, ci stabilesc un cadru de echilibrare între obiectivele de decarbonizare și cele de conservare a naturii, în conformitate cu Directiva (UE) 2023/2413.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi relevante:

- **Impact asupra competitivității și atractivității investiționale**: prin proceduri mai rapide și mai previzibile, Moldova devine o destinație mai atractivă pentru investiții în SER și în infrastructura rețelelor, cu potențial de integrare în piețe regionale de energie;
- **Impact asupra inovării și digitalizării**: digitalizarea proceselor de autorizare și utilizarea punctului unic de contact stimulează transformarea digitală a administrației publice și creează un precedent pozitiv pentru alte domenii;
- **Impact asupra integrării regionale**: un cadru de autorizare armonizat cu Directiva (UE) 2023/2413 facilitează integrarea viitoare în piața internă a energiei electricității a UE și cooperarea cu alte părți contractante ale Comunității Energetice.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul are relevanță directă pentru acquis-ul UE în domeniul energiei regenerabile, având ca scop:

- consolidarea cadrului național constituit prin Legea nr. 10/2016, care transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, astfel cum a fost încorporată și adaptată în acquis-ul Comunității Energetice prin Decizia Consiliului Ministerial 2021/14/MC-EnC;
- preluarea, în măsura adecvată pentru stadiul actual al acquis-ului în Comunitatea Energetică, a prevederilor Directivei (UE) 2023/2413, care modifică Directiva (UE) 2018/2001, în special în ceea ce privește accelerarea procedurilor de autorizare, instituirea zonelor de accelerare și recunoașterea interesului public major pentru proiectele SER.

Directiva (UE) 2018/2001 stabilește cadrul general pentru promovarea energiei din surse regenerabile în Uniunea Europeană, inclusiv obiectivele cantitative, drepturile autoconsumatorilor și principiile pentru schemele de sprijin. Directiva (UE) 2023/2413 modifică Directiva (UE) 2018/2001, consolidând în special dispozițiile privind accelerarea autorizării proiectelor SER, cartografierea zonelor potrivite, termenele maxime de autorizare, digitalizarea procedurilor și recunoașterea interesului public major pentru proiectele SER și infrastructura aferentă.

Recomandarea Consiliului Ministerial al Comunității Energetice 2024/1/MC-EnC invită părțile contractante să pregătească precondițiile legale și instituționale pentru implementarea în legislația lor a articolelor 15b–15e și 16–16f ale Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum au fost aprobate prin Directiva (UE) 2023/2413.

Proiectul de lege propus asigură o transpunere parțială a prevederilor Directivei (UE) 2023/2413, concentrându-se, în prima etapă, pe dispozițiile legate de procedurile de autorizare și pregătirea cadrului pentru implementarea articolului 1 al Directivei (UE) 2023/2413, respectiv: articolele 15b–15e (zonele de accelerare) și 16–16f (procedurile de autorizare și interesul public major), în măsura în care acestea pot fi implementate prin modificarea Legii nr. 10/2016 și a actelor normative conexe.

Proiectul urmărește în principal alinierea la standardul minim stabilit de Directiva (UE) 2023/2413 în materia autorizării proiectelor SER. În măsura în care anumite termene, proceduri sau mecanisme sunt configurate într-o manieră mai favorabilă investitorilor (de ex. termene mai scurte pentru unele categorie de proiecte) sau mai adaptată contextului instituțional național, acestea vor fi argumentate prin necesitatea asigurării unui cadru investițional competitiv în regiune și a unui ritm adecvat de dezvoltare a capacităților SER.

Modul de transpunere a prevederilor relevante ale Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413, în legislația națională este evidențiat în tabelul de concordanță, completat în conformitate cu art. 21 și art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin proiectul de lege se creează cadrul juridic intern necesar pentru implementarea următoarelor prevederi ale legislației UE:

- dispozițiile Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum au fost modificate prin Directiva (UE) 2023/2413, referitoare la procedurile de autorizare pentru proiectele de energie din surse regenerabile, inclusiv termene maxime, digitalizarea proceselor și coordonarea interinstituțională;
- dispozițiile referitoare la zonele de accelerare pentru energiile regenerabile, pentru care proiectul stabilește baza juridică necesară în vederea definirii, cartografierii și desemnării acestora prin acte administrative și de planificare ulterioare;
- prevederile privind recunoașterea proiectelor SER ca fiind de interes public major, în scopul facilitării procedurilor de evaluare de mediu și al altor proceduri conexe.
- proiectul consolidează, în același timp, criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Biocarburanții, biolichidele și combustibilii din biomasă care nu îndeplinesc aceste criterii nu vor putea fi luați în considerare la calcularea ponderii energiei din surse regenerabile. Conformitatea va fi confirmată prin documente emise în cadrul schemelor voluntare sau naționale de certificare recunoscute ori aprobate de Guvern.

Proiectul de lege asigură adoptarea cadrului legislativ primar necesar, urmând ca detaliile de implementare (proceduri specifice, formulare, fluxuri digitale, ghiduri pentru investitori) să fie dezvoltate prin hotărâri ale Guvernului.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

Prin demrsul nr .Nr. 04-576 din 10 martie 2026, Proiectul de modificare a fost expediat spre avizare către toate părțile interesate, cu publicarea acestuia inclusiv pe portalul guvernamental http://www.particip.gov.md. În prealabil proiectul a fost discutat la nivelul Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Ministerului Mediului, pentru a asigura că conceptul propus al intervenției de reglementare este susținut de principiu de aceste autorități, cu un rol important în procesul de eliberare a actelor permisive în domeniul construcțiilor și de mediu.

Obiecțiile și propunerile parvenite în procesul de consultare publică a proiectului au fost colectate și incluse în Sinteza propunerilor/recomandărilor la proiect, împreună cu poziția autorului privind acceptarea sau respingerea propunerilor, însoțită de argumentarea necesară.

Pentru asigurarea transparenței procesului de consultare publică, la 09 aprilie 2026 a fost organizată o ședință publică cu părțile interesate și autoritățile publice care urmează să implementeze prevederile propuse spre aprobare, pentru a discuta comentariile și propunerile primite de la acestea la etapa de consultări.

Principalele comentarii și obiecții au vizat:

- prevederile ce țin de organizarea unui proces integrat de autorizare a producerii energiei regenerabile prin dezvoltarea funcționalităților portalului guvernamental al serviciilor publice;
- Propunerile de acordare a unor facilități pentru proiectele regenerabile ce urmează a fi dezvoltate la nivelul zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile privind utilizarea terenurilor aflate în proprietate publică;

- Propuneri privind zonele de excludere ce ar trebui luate în considerare la delimitarea zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile;
- Considerații privind impactul creșterii regenerabilelor asupra dezvoltării rețelelor de distribuție și transport;
- Etc.

În urma consultării publice, majoritate comentariilor și propunerilor de îmbunătățire au fost luate în considerare, proiectul definitivat fiind redactat cu luarea în considerare a părților interesate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege a fost suspus expertizei de compatibilitate, recomandările expuse prin Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-3157 din 19.03.2026 au fost luate în considerare și au fost efectuate modificările respective.

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și juridice potrivit prevederilor Legii nr.

100/2017 privind actele normative, prin demersul nr. 04-1732 din 30 iunie 2026.

Obiecțiile expuse de Ministerul Justiției în avizul nr. 04/2-8066 din 20.07.2026 au fost luate în considerație, iar proiectul de lege a fost ajustat în conformitate cu acestea.

Centrul Național Anticorupție și-a expus opinia în Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO26/11691 din 15.07.2026 și a susținut propunerea de proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Odată aprobat, proiectul de modificare a Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei produse din surse regenerabile și a altor acte normative, în scopul eficientizării procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile urmează a fi încorporat în cadrul actelor normative vizate pentru modificare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de lege se va realiza prin intermediul instituțiilor deja existente, fără crearea de noi autorități, și va presupune:

- Dezvoltarea conceptelor nou incluse în cadrul legislativ, și anume:
    - Ministerului Energiei – dezvoltarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice, în baza datelor spațiale urmează a fi identificate zonele de accelerare a proiectelor regenerabile ce pot fi desemnate. Pentru fiecare zonă de accelerare a proiectelor regenerabile Ministerul va realiza evaluarea strategică de mediu, în baza căreia va pregăti un regulament privind măsurile de atenuare a impactului de mediu. Suplimentar, pentru dezvoltarea evenimentului de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile, ministerul în comun cu CNED va realiza o analiză comprehensivă a procesului de autorizare a proiectelor regenerabile pentru a dezvolta funcționalitățile portalului guvernamental al serviciilor publice astfel încât să asigure cerințele stabilite la nivel de proiect;
    - În scopul alin. precedent CNED va colabora cu Ministerul Energiei și cu autoritățile emitente a actelor permisive în scopul documentării procesului de autorizare a centralelor regenerabile și publicarea acestora;
    - Agenția de mediu, autoritățile publice locale și altor autorități competente, urmează să actualizeze procedurile operaționale, fluxurile de documente și mecanismele de

colaborare interinstituțională pentru a asigura respectare termenului global de autorizare a centralelor regenerabile;

- Operatorii de sistem – colaborează cu Ministerul Energiei în scopul evaluării necesității elaborării planurilor de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare a energiei necesare pentru integrarea în sistemul de energie electrică a energiei produse în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile. De asemenea, operatorii urmează să considere capacitățile ce urmează a fi instalate în zonele de accelerare la elaborarea planurilor de dezvoltare a rețelelor.
- Suplimentar, operatorii de sistem urmează să integreze procesul de acordare a avizelor pentru racordare la rețelele edilitare în procesul unic de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile, urmând să participe la dezvoltarea funcționalităților portalului guvernamental al serviciilor publice.
- Guvernul urmează să recunoască schemele voluntare și naționale de certificare relevante și să aprobe cadrul normativ privind verificarea biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă. Instituția publică de suport va administra Registrul de biocarburanți și va emite certificatele RTF în urma verificării respectării criteriilor de durabilitate și de reducere a emisiilor. ANRE va calcula sau stabili cotele-țintă anuale, va aproba metodologia de determinare a obligațiilor și va monitoriza conformarea entităților obligate.
- Proiectul prevede aprobarea de către ANRE a unei metodologii care să stabilească modul de calcul al obligațiilor individuale, modul de evaluare a conformării, regulile de raportare și monitorizare, precum și măsurile pentru prevenirea contabilizării duble a aceleiași cantități de energie regenerabilă

Capacitățile de competență, materiale și umane necesare sunt prezente, în linii generale, în cadrul instituțiilor existente; eventualele necesități suplimentare de resurse (în special pentru digitalizare și instruire) vor fi planificate în cadrul bugetelor anuale și al cadrului bugetar pe termen mediu, inclusiv prin valorificarea programelor de asistență externă.

Monitorizarea performanței noului cadru de autorizare se va realiza prin Rapoartele de monitorizare elaborate de CNED, urmând a fi urmărită în principal durata efectivă a procedurilor de autorizare pentru diverse tipuri de proiecte SER și compararea acesteia cu termenele maxime stabilite în proiectul de modificare a actelor normative.

Secretar general al ministerului */semnat electronic/* **Andrei GRIȚCO**

SINTEZA
la proiectul
de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (***număr unic 210/MEn/2026***)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, *Nr. 03-247 din 19.03.2026*			
S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	1.	Sprijinul acordat de stat pentru promovarea mecanismului contorizării nete are ca obiectiv stimularea producerii energiei din surse regenerabile și protejarea intereselor consumatorilor finali beneficiari ai acestui mecanism. Totodată, în forma actuală de reglementare, aplicarea mecanismului generează un impact financiar disproporționat asupra furnizorilor serviciului universal și de ultimă opțiune, care sunt obligați să achiziționeze energia electrică livrată în rețea de către consumatorii finali, și, concomitent, să suporte costuri aferente serviciului de distribuție inclusiv pentru energia electrică restituită din soldul acumulat anterior. În lipsa unor clarificări normative exprese, acest mecanism conduce la transferul unor costuri nejustificate către furnizori, afectând echilibrul financiar al acestora, și, indirect, nivelul prețurilor reglementate aplicabile tuturor consumatorilor finali. Energia livrată anterior în rețea și înregistrată ca sold nu reprezintă un serviciu nou prestat în luna compensării, ci utilizarea unei cantități de energie electrică deja livrate în sistem de către consumator. Argumente justificative 1. Evitarea dublei facturări a serviciului de distribuție: Energia electrică livrată anterior de către consumatorii finali beneficiari al mecanismului de contorizare netă în rețea și înregistrată ca sold nu trebuie să fie considerată ca energie „distribuită” de operatorul sistemului în luna în care este compensată prin consum (utilizată din soldul la începutul lunii), întrucât nu implică un serviciu suplimentar de distribuție. 2. Conformitate cu Legea nr. 10/2016: Art. 39, alin. (4) din Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile prevede clar că, în cazul contorizării nete, furnizorul are obligația să compenseze energia livrată în rețea cu cea consumată ulterior. Această compensare nu presupune o prestare suplimentară de servicii de distribuție pentru cantitatea deja introdusă anterior în rețea de către consumatorul final. 3. Evitarea impactului financiar nejustificat asupra furnizorilor: În forma actuală, furnizorul este obligat să achite serviciile de distribuție pentru energia electrică	**Nu se acceptă** Determinarea cantității de energie electrică distribuită și modul de aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție sunt stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și metodologiile tarifare aprobate de ANRE. Argumentele ce țin de aspectele concurențiale sunt invocate eronat, activitatea de furnizarea a serviciului universal fiind o activitate reglementată, care se desfășoară conform obligației publice de serviciu public, iar costurile necesare, obligatorii și justificate pentru acest servicii fiind recunoscute în prețul reglementat pentru

		pe care nu a livrat-o efectiv, ci pe care doar o compensează în contul unui consumator (utilizată din soldul la începutul lunii). Aceste costuri suplimentare nu pot fi încasate de la respectivul prosumator de către furnizor și creează un dezechilibru financiar nejustificat. 4. Protecția intereselor tuturor consumatorilor finali: Costurile pe care furnizorii le suportă pentru distribuția energiei „compensate” (care provine din soldul consumatorului) se includ în prețul reglementat al energiei electrice aplicabil tuturor consumatorilor din aria de deservire. Aceasta duce la o distribuție inechitabilă a costurilor, prin care consumatorii furnizorului universal și de ultimă opțiune (cei care nu beneficiază de contorizare netă) ajung să suporte indirect costuri ce nu reflectă un serviciu real prestat de operatorul de distribuție. 5. Aspect ce ține de competitivitate: Menținerea actualului mecanism de facturare a serviciului de distribuție inclusiv pentru energia electrică ce constituie soldul restituit prosumatorilor generează costuri suplimentare pentru furnizorii serviciului universal și de ultimă opțiune. Aceste costuri, vor conduce la creșterea tarifelor reglementate. În consecință, consumatorii non-casnici, în special cei mari, vor fi încurajați să migreze către alți furnizori care pot oferi prețuri mai avantajoase prin contracte negociate față de prețul reglementat de furnizare a energiei electrice. Această migrație va reduce baza de consumatori reglementați, iar costurile distribuite anterior pe un număr mai mare de consumatori vor fi suportate în principal de consumatorii casnici rămași, afectând competitivitatea pieței și stabilitatea financiară a regimului reglementat. 6. Menținerea actualului mecanism de facturare pentru serviciul de distribuție creează un dezechilibru concurențial. Costurile suplimentare suportate de furnizorii serviciului universal și de ultimă opțiune pentru compensarea soldului de energie electrică duc la majorarea prețului reglementat de furnizare a energiei electrice fapt ce poate determina consumatorii mari, să migreze către furnizori la prețuri negociate. În acest context, costurile respective se vor transfera integral asupra consumatorilor rămași, care sunt preponderent consumatori casnici, afectând astfel competitivitatea pieței și stabilitatea financiară a regimului reglementat.	energia electrică furnizată, inclusiv costurile pentru achitarea serviciilor de distribuție. Totodată trebuie notat faptul că tarifele de distribuție și modul de calculare a energiei distribuite sunt aceleași pentru toate categoriile de furnizori de energie electrică, fiind aplicate uniform în raport cu toți furnizorii activi pe piața cu amănuntul
S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	2.	La articolul 39 alin. (4) lit. a) **fraza:** „Operatorul sistemului de distribuție va înainta furnizorului plata pentru serviciul de distribuție prestat pentru locul de consum respectiv, luând în considerare cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică de distribuție pe parcursul lunii de consumatorul final care beneficiază de mecanismul contorizării nete;” **va fi substituită cu frazele:**	**Nu se acceptă** Nu ține de scopul Legii nr. 10/2016. Determinarea cantității de energie electrică distribuită și modul de aplicare a

		- „*În cazul consumatorilor finali care beneficiază de mecanismul contorizării nete, la determinarea cantității de energie electrică distribuită pentru locul de consum respectiv, operatorul sistemului de distribuție este obligat să excludă cantitatea de energie electrică ce reprezintă soldul pozitiv acumulat de consumatorul final în perioadele anterioare și utilizat de acesta în luna de consum. Pentru cantitatea de energie electrică aferentă soldului pozitiv restituit consumatorului final prin consum ulterior, operatorul sistemului de distribuție nu facturează furnizorului serviciul de distribuție, această energie electrică reprezentând energie livrată anterior în rețeaua electrică de către consumatorul final și compensată ulterior în cadrul mecanismului contorizării nete*;"	tarifelor reglementate pentru serviciile de distribuție sunt stabilite în conformitate cu prevederile Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și metodologiile tarifare aprobate de ANRE. Prin urmare, orice schimbare privind cantitățile de energie electrică distribuite de operatorul sistemului de distribuție trebuie să fie realizată prin actele normative relevante, în cazul de față – Metodologia calculare, aprobare și aplicare a tarifului reglementat pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată de ANRE:
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”, *Nr. 227-08/0337 din 20.03.2026*			
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”	3.	Urmare a examinării proiectul de hotărâre privind modificarea Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026), Vă comunicăm despre lipsa propunerilor și/sau obiecțiilor.	**Se ia act**
Congresul Autorităților Locale din Moldova, *Nr. 89 din 20 martie 2026*			
Congresul Autorităților Locale din Moldova	4.	**Referitor la Art. I** (*Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (...), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 13. După articolul 21 se completează cu articolele 21^1 - 21^4, cu următorul cuprins: Articolul 21^2. Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile (17) Terenurile proprietate publică aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse*	**Se accepta** Prevederea inclusă în art. 21^2 alin. (17) a fost modificată, pentru a asigura că orice regim special

		regenerabile amplasată în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor regenerabile desemnată prin Hotărâre de Guvern se transmit în folosință cu titlul gratuit producătorului eligibil mare câștigător al licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, pentru perioada de exploatarea centralei respective, dar nu mai mult de 35 de ani. Dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor pe durata de exploatare a centralei ce produce din surse regenerabile, se constituie prin efectul prezentei legi): Potrivit Constituției, nimeni nu poate fi obligat, fără dreaptă și prealabilă despăgubire pentru exproprierea pentru cauză de utilitate publică, să își cedeze proprietatea sa, inclusiv atributul dreptului de proprietate – dreptul de folosință. Prin urmare, această prevedere privind obligarea unităților administrativ teritoriale să își cedeze cu titlu gratuit bunurile sale în folosința unor persoane de drept privat intră în contradicție cu principiile constituționale privind inviolabilitatea proprietății și autonomiei locale și necesită a fi reformulată pentru a avea caracter de recomandare pentru autoritățile administrației publice locale, sau, alternativ, declararea și efectuarea exproprierii pentru cauză de utilitate publică de interes național. Orice normă legală contrară acestor principii constituționale va fi lovită de neconstituționalitate.	aplicat la darea în folosință a terenurilor proprietate publică pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse regenerabile amplasată în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor regenerabile este realizată doar cu consimțământul și concursul autorităților în proprietatea cărora se află terenurile vizate. De asemenea, norma propusă a fost armonizată cu prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice
Congresul Autorităților Locale din Moldova	5.	**Referitor la Art. IV** (*Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului* (…), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează): menționăm că prevederile excesiv și nejustificat de complexe, dar și imprevizibile, care obligă producătorii și autoritățile administrației publice locale la obținerea multor acte de la autoritățile de mediu – constituie principala piedică în dezvoltarea accelerată a producerii energiei din surse regenerabile. Până nu va fi simplificată procedura respectivă, în acord cu practica altor state în domeniu, dar și ținând cont de provocările energetice recente pe plan mondial, nu vor exista investiții serioase în acest sector, necesare pentru ca Republica Moldova să obțină independența energetică.	**Se accepta** Proiectul include modificări care vizează simplificarea și eficientizarea procesului de autorizare de mediu prin oferirea unor proceduri simplificate în cazul obținerii acordului de mediu, acordate proiectelor ce urmează a fi amplasate în zonele de accelerarea proiectelor regenerabile
Congresul Autorităților Locale din Moldova	6.	Propunem completarea proiectului cu norme care să prevadă prioritizarea instalării structurilor fotovoltaice flotante pentru producția de energie regenerabilă, concepute pentru a fi instalate pe suprafețe de apă neutilizate, cum ar fi lacuri, iazuri de	**Se acceptă parțial**

		irigare sau alte corpuri de apă, transformându-le concomitent în spații productive din punct de vedere energetic. Aceste soluții oferă alternative eficiente și sustenabile la sistemele tradiționale montate pe teren. Pe lângă utilizarea eficientă a spațiului, economisind terenurile pentru alte utilizări esențiale, este important și aspectul privind eficiența energetică crescută. Datorită amplasării acestora pe apă, panourile beneficiază de un efect de răcire natural, ceea ce duce la o performanță mai bună în generarea energiei solare. Totodată, temperaturile mai scăzute din jurul panourilor contribuie la reducerea pierderilor de energie și la creșterea duratei de viață a componentelor, contribuie la reducerea evaporării apei din bazinele astfel acoperite, deci contribuie la conservarea resurselor de apă, un aspect deosebit de important în contextul procesului secării corpurilor de apă și coborârii nivelului apelor freatice în Republica Moldova.	Proiectul de modificare a legii stabilește la art. 21^2 alin. (5) o listă scurtă de amplasamente care urmează a fi prioritizarea la dezvoltarea proiectelor regenerabile. Totodată, vă aducem la cunoștință că la data de 28.11.2025, a fost semnat ordinul nr. 78 al Ministrului Energiei cu privire la aprobarea Metodologiei privind stabilirea normelor tehnice, modul de amplasare, instalare și demontare a centralelor electrice fotovoltaice, care stabilește normele tehnice, modul de amplasare, instalare și demontare a centralelor electrice fotovoltaice – inclusiv cele flotante.
Agenția Proprietăți Publice, *Nr. 05-04-1850 din 18.03.2026*			
Agenția Proprietăți Publice	7.	Urmare demersului Ministerului Energiei nr. 04-576 din 10.03.2026, înregistrat cu număr intern 2718 din 11.03.2026, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026), autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, expune lipsă de obiecții și propuneri. Totodată, reieșind din faptul că proiectul a fost expediat spre consultare S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, S.A. „CET-Nord”, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „Energocom”, solicităm să se țină cont de poziția acestora la definitivarea proiectului.	**Se ia act**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, *Nr.36/01-06/340 din 19.03.2026*			

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	8.	În Art. I punctul 5 din proiect recomandăm substituirea sintagmei „Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului de mediu” cu textul „Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”, conform denumirii oficiale a actului normativ menționat.	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	9.	În privința Art. I punctul 11 notăm că, textul art. 17[1], articol care urmează a fi introdus în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, este, în general, aliniat conceptual la cerințele infrastructurii naționale de date spațiale (INDS), întrucât prevede crearea și actualizarea seturilor de date spațiale, face trimitere expresă la cadrul legal privind INDS, stabilește colaborarea interinstituțională, include cerințe privind metadatele și accesul la date. Totuși, se constată unele neclarități juridice în raport cu prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, în special în ceea ce privește utilizarea noțiunii de „infrastructură națională de date spațiale privind resursele energetice”. Infrastructura națională de date spațiale reprezintă un sistem unitar, iar autoritățile publice au responsabilitatea de a crea, gestiona și furniza seturi de date spațiale și servicii de rețea, aferente domeniilor de competență. În acest sens, se recomandă reformularea prevederii „infrastructura națională de date spațiale privind resursele energetice” prin raportare la seturile de date spațiale privind resurselor energetice. În context, în Art. I punctul 11 din proiect, referitor la art. 171, în alin. (1) textul ”Guvernul prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură crearea, funcționarea și actualizarea infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice.” se va modifica după cum urmează: ”Guvernul, prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, asigură crearea, gestionarea și furnizarea seturilor de date spațiale deținute și a serviciilor de rețea, precum și descrierea acestora prin metadate, în condițiile cadrului normativ privind infrastructura națională de date spațiale”.	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	10.	Pentru claritate și consecvență alin. (2) din același punct 11 se propune a fi reformulat în următoarea redacție: ”La îndeplinirea obligației stabilite la alin. (1) organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, în colaborare cu autoritatea administrativă centrală responsabilă de coordonarea infrastructurii naționale de date spațiale, asigură conformitatea seturilor de date spațiale și serviciilor de rețea cu prevederile Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, inclusiv în ceea ce privește interoperabilitatea, standardizarea, crearea și gestionarea metadatelor, precum și furnizarea serviciilor de rețea”.	**Se acceptă**

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	11.	De asemenea, pentru claritate propunem reformularea textului din alin. (3) cu următorul conținut: ”În scopul dezvoltării infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii documentează datele geospațiale ce țin de resursele de energie regenerabilă, potențialul acestora, amplasarea centralelor ce produc din surse regenerabile de energie, infrastructura de rețea aferentă, inclusiv cea de stocare, bazându-se pe cele mai bune date disponibile și utilizând următoarele informații fără a se limita la: a) seturile, serviciile de date spațiale și metadatele care fac parte infrastructura națională de date spațiale, conform Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;” după cum urmează: ”În vederea creării datelor spațiale privind resursele energetice, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură colectarea, integrarea, actualizarea și documentarea seturilor de date spațiale relevante, ce țin de resursele de energie regenerabilă, potențialul acestora, amplasarea centralelor ce produc din surse regenerabile de energie, infrastructura de rețea aferentă, inclusiv cea de stocare, bazându-se pe cele mai bune date disponibile, inclusiv, fără a se limita la: a) seturile de date spațiale, serviciile de rețea și metadatele existente în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale;”	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	12.	Subsidiar, alin. (4) se propune a fi reformulat în următoarea redacție: ”În scopul asigurării integrării și utilizării seturilor de date spațiale privind resursele energetice în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale, la solicitarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, autoritățile publice centrale și locale, autoritățile și instituțiile publice, precum și operatorii sistemelor de transport și de distribuție asigură partajarea seturilor de date spațiale și a serviciilor de rețea, inclusiv accesul gratuit la acestea, în condițiile legislației privind infrastructura națională de date spațiale, cu respectarea cerințelor de interoperabilitate”.	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	13.	La alin. (5) se propune reformularea prevederii, după cum urmează: „Metadatele aferente seturilor de date spațiale privind resursele energetice sunt elaborate în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, inclusiv conțin informații care să evidențieze dacă dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile în anumite locații ar putea fi supusă unui regim special de autorizare pentru a evalua respectarea cerințelor de mediu, de securitate națională, protecție civilă, etc.”.	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	14.	La alin. (6) se propune revizuirea textului „infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice”, întrucât cadrul normativ nu prevede existența unor infrastructuri de date spațiale sectoriale distincte. Infrastructura națională de date	**Se acceptă**

		spațiale este un sistem unitar, care include seturi de date spațiale organizate pe categorii tematice, inclusiv cele aferente resurselor energetice. În acest sens, se recomandă reformularea textului prin referire la seturile de date spațiale relevante. La același alin. (6) textul ”În baza infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice dezvoltate conform alin. (1) – (5), organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii” se propune a fi substituit cu următorul text: ”În baza datelor spațiale colectate și integrate, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii”.	Redacția alin. (6) a fost revizuită pentru a respecta terminologia stabilită în Lega nr. 254/2016
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	15.	De asemenea, atragem atenția asupra faptului că, în Art. I din proiect, punctul 10 este numerotat de două ori. În acest sens, se recomandă revizuirea numerotării, în vederea asigurării unei succesiuni coerente și conforme a punctelor.	**Se acceptă** Numerotarea punctelor a fost actualizată
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	16.	În art. I punctul 24 din proiect propunem substituirea textului „(5^1) Până la 31 martie 2027 organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în colaborare cu organul central de specialitate în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale și autoritatea administrativă centrală responsabilă de implementarea politicii în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale dezvoltă infrastructura națională de date spațiale privind resursele energetice.” cu textul”(5^1) Până la 31 martie 2027, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii va asigura elaborarea, integrarea și publicarea seturilor de date spațiale privind resursele energetice și a serviciilor de rețea, în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale”. Subsidiar, în același punct 24 referitor la alin. (54) recomandăm substituirea textului „infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice” cu textul ”setului de date spațiale privind resursele energetice”.	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru	17.	Se propune excluderea cuvântului „național” din sintagma „datele spațiale privind resursele energetice”, pe tot parcursul proiectului, întrucât utilizarea acestuia este redundantă. În conformitate cu prevederile Legii nr. 245/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, cadrul juridic reglementează o infrastructură unică de date spațiale la nivel național, în care sunt integrate toate seturile de date spațiale relevante, indiferent de domeniul sectorial.	**Se acceptă**
Centrul de Armonizare a Legislației, *Nr. 31/02-126-3157 19 martie 2026*			
Centrul de Armonizare a Legislației	18.	**I. Obiectul proiectului** Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate urmărește avansarea gradului de transpunere în legislația națională a prevederilor Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, prin modificarea cadrului normativ	**Se ia act**

		primar de reglementare – Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și Legea nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică în vederea eficientizării procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile. Menționăm că, unele acte naționale supuse modificării sunt acte armonizate cu legislația UE, în speță: Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC; și Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului transpune Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, așa cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014, precum și prevederile art. 6 alin. (3) și (4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, așa cum a fost modificată prin Directiva 2013/17/UE din 13 mai 2013.	
Centrul de Armonizare a Legislației	19.	**II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE** Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 15 „Energie”. Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare). a) Analiza transpunerii dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2001 În ceea ce privește transpunerea Directivei (UE) 2018/2001, se constată că proiectul național asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE, în special, a procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile stabilite de art. 3, art. 15 - 18, art. 20 - 20a și art. 23 din actul UE. b) Măsuri naționale de transpunere a Directivei (UE) 2018/2001planificate Potrivit Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, aprobat prin HG nr. 306/2025, continuarea transpunerii prevederilor Directivei (UE) 2018/2001 urmează a fi realizată printr-o serie de acte normative complementare proiectului de lege prezentat, și anume: – Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (pentru transpunere versiunea consolidată) (acțiunea nr.	**Se ia act**

		11 din Cap. 15, Cluster 4, termen – octombrie 2027); – Proiectul Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei Energetice a Republicii Moldova 2050 (acțiunea nr. 12 din Cap. 15, Cluster 4, termen – iulie 2026); – Proiectul Hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură (acțiunea nr. 13 din Cap. 15, Cluster 4, termen – iunie 2026); – Proiectul Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind normele de verificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, recunoașterea schemelor voluntare, precum și modificarea unor acte normative (acțiunea nr. 14 din Cap. 15, Cluster 4, termen – decembrie 2026).	
Centrul de Armonizare a Legislației	20.	Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 15 „Energie”. Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare). a) Analiza transpunerii dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2001 În ceea ce privește transpunerea Directivei (UE) 2018/2001, se constată că proiectul național asigură transpunerea parțială a prevederilor actului UE, în special, a procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile stabilite de art. 3, art. 15 - 18, art. 20 - 20a și art. 23 din actul UE. b) Măsuri naționale de transpunere a Directivei (UE) 2018/2001planificate Potrivit Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, aprobat prin HG nr. 306/2025, continuarea transpunerii prevederilor Directivei (UE) 2018/2001 urmează a fi realizată printr-o serie de acte normative complementare proiectului de lege prezentat, și anume: – Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (pentru transpunere versiunea consolidată) (acțiunea nr. 11 din Cap. 15, Cluster 4, termen – octombrie 2027); – Proiectul Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Strategiei Energetice a Republicii Moldova 2050 (acțiunea nr. 12 din Cap. 15, Cluster 4, termen – iulie 2026); – Proiectul Hotărâre a Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură (acțiunea	**Se acceptă** Transpunerea Directivei (UE) 2018/2001 va continua conform Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru perioada 2025-2029, proiectele menționate în declarația de compatibilitate urmând a fi promovate de către Ministerul Energiei conform prin inițiative separate.

		nr. 13 din Cap. 15, Cluster 4, termen – iunie 2026); – Proiectul Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind normele de verificare a biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă, recunoașterea schemelor voluntare, precum și modificarea unor acte normative (acțiunea nr. 14 din Cap. 15, Cluster 4, termen – decembrie 2026).	
Centrul de Armonizare a Legislației	21.	**III. Respectarea mecanismului de armonizare** a) Obiecții privind clauza de armonizare Potrivit cerințelor art. 31, alin. (2) și art. 44 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 34 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018, se impune introducerea clauzei de armonizare a proiectului în discuție, după cum urmează: „Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, CELEX: 32018L2001, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024”. De asemenea, pct. 1 din proiect, care reflectă clauza de armonizare a Legii nr. 10/2016 va menține redacția clauzei astfel prevăzută supra.	**Se acceptă**
Centrul de Armonizare a Legislației	22.	**IV. Concluzii** Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea clauzei de armonizare prin prisma obiecțiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.	**Se acceptă**
Ministerul Justiției al Republicii Moldova, *nr.04/2-2745 din 13.03.2026*			
Ministerul Justiției al Republicii Moldova	23.	Cu referire la demersul nr. DGPȘG-1767-18-69-857 din 13 martie 2026, prin care se solicită avizarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026), Ministerul Justiției, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. Se atestă că proiectul prezentat spre avizare nu are tangență cu domeniile de activitate ale Ministerului Justiției, stabilite conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017. Potrivit art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Ministerul Justiției efectuează expertiza juridică care este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative elaborate de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome. În conformitate cu art. 34 alin. (3) din aceeași lege, expertiza juridică se efectuează la etapa finală, după definitivarea proiectului actului normativ potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația	**Se ia act**

		UE și rezultatelor consultărilor publice. Totodată, art. 37 alin. (1^1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, stabilește că proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare, de sinteză și, după caz, de tabelul de concordanță, se expediază Ministerului Justiției spre expertiză juridică. Astfel, după avizare și consultare publică, proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare, de sinteză și, după caz, de tabelul de concordanță, se expediază Ministerului Justiției. Expertiza juridică are menirea de a asigura: a) concordanța între proiectul actului normativ și prevederile Constituției, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene, concordanța între proiectul actului normativ, precum și jurisprudența Curții Constituționale și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului; b) respectarea standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului; c) reglementarea integrală a raporturilor sociale abordate în proiect; d) încadrarea dispozițiilor proiectului în cadrul normativ în vigoare; e) corespunderea proiectului actului normativ normelor tehnicii legislative. În acest context, proiectul definitivat potrivit avizelor se va prezenta pentru efectuarea expertizei juridice, urmare respectării procedurii expuse supra.	
Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, *nr.1.4/601/26 19.03.2026*			
Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	24.	Prin prezenta, în ordinea examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026), Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, prin prisma competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.	**Se ia act**
Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, *opinie*			
Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	25.	**<u>Evaluarea proiectului de act normative</u>** **<u>Concluzia: Proiectul corespunde în mare parte cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător</u>** Privind instituirea Ghișeul unic de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile Obiectivul proiectului de lege este unul benefic pentru mediul de afaceri și anume simplificarea și accelerarea procesului de inițiere și autorizare a proiectelor din domeniul energiei regenerabile. Cu toate acestea, se impune o atenție sporită asupra modului în care această simplificare este realizată din punct de vedere juridic și instituțional. În prezent, există deja un cadru normativ general instituit prin Legea nr. 160/2011, care prevede un mecanism de ghișeu unic digital și un sistem informațional centralizat – SIA GEAP – prin intermediul căruia solicitanții trebuie să depună cererile și să obțină actele permisive. Acest sistem este conceput ca fiind unic și obligatoriu	**Se acceptă parțial** Conceptul inițial propus al Ghișeului unic de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile, urmărește transpunerea prevederilor Art. 16 alin. (3) – (5) din Directiva UE 2018/2001 în versiunea modificată prin Directiva UE nr. 2023/2413 (RED III), prin care statele membre sunt obligate să

		pentru toate autoritățile emitente, tocmai pentru a asigura coerența, transparența și uniformitatea procedurilor. În aceste condiții, instituirea prin proiect a unui Ghișeu Unic sectorial, chiar dacă formal se prevede interconectarea acestuia cu sistemele existente, conduce în mod inevitabil la crearea unui mecanism paralel, cu funcționalități similare, ceea ce generează riscuri de suprapunere instituțională, fragmentare a proceselor administrative și confuzie pentru mediul de afaceri. Actele permisive care sunt deja incluse în sfera Legii nr. 160/2011 trebuie, prin definiție, să fie integrate și gestionate prin SIA GEAP. Dacă în practică există disfuncționalități sau blocaje, acestea trebuie analizate la nivelul esenței sistemului existent și remediate prin ajustarea cadrului legal sau instituțional, nu prin crearea unor platforme paralele. În același timp, proiectul scoate în evidență o problemă și anume existența unor acte care, deși condiționează în mod real desfășurarea activității, nu sunt incluse în Nomenclatorul actelor permisive a Legii nr. 160/2011. Această situație reprezintă o problemă sistemică, care necesită o soluție clară: fie includerea acestor acte în Nomenclatorul actelor permisive și integrarea lor în SIA GEAP, fie eliminarea lor sau redefinirea rolului lor juridic. Menținerea lor într-o zonă gri și includerea lor într-un ghișeu unic sectorial nu rezolvă problema, ci o perpetuează. În forma actuală, soluția propusă riscă să conducă la instituționalizarea unui mecanism paralel, în care ghișeul unic devine o platformă care agregă atât acte permisive, cât și acte nepermisive, fără o delimitare clară a regimului juridic aplicabil. În aceste condiții, ghișeul unic poate deveni, în mod indirect, un „paravan” juridică pentru includerea și operarea unor acte care nu sunt reglementate corespunzător în cadrul general, ceea ce afectează transparența și previzibilitatea procesului. Totodată, ideea unui GU sectorial poate fi justificată doar în măsura în care acesta are un rol strict informațional și consultativ, oferind investitorilor o imagine clară și integrată asupra tuturor etapelor, actelor și autorităților implicate în procesul de autorizare. Un asemenea instrument ar avea valoare adăugată reală, întrucât ar permite accesul dintr-o singură sursă la informații privind succesiunea procedurilor, documentele necesare și punctele de contact relevante. În redacția propusă de art.21/1 pe lângă funcțiile de informare și ghidare, ghișeului unic îi sunt atribuite și funcții de natură operațională, precum confirmarea caracterului complet al cererilor, solicitarea completărilor, facilitarea schimbului de informații în cadrul procedurii, monitorizarea respectării termenelor și participarea implicită la inițierea și gestionarea proceselor administrative. Aceste atribuții depășesc sfera unui instrument consultativ și îl apropie de un mecanism de coordonare procedurală, care interferează cu funcțiile deja reglementate prin SIA GEAP și Legea nr. 160/2011	asigure că termenele pentru procedurile de acordare a autorizațiilor stabilite în directivă sunt respectate, prin instituirea unui punct de contact, care să asiste solicitanții în procedura de autorizare. Conceptul inițial al ghișeului unic a fost modificat pentru a asigura integrarea cu portalul guvernamental al serviciilor publice, bazându-se pe avizul primit de la Agenția de Guvernare Electronică și luând în considerare toate comentariile primite în acest sens

Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	26.	**Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)** **Concluzia:** Nota de fundamentare corespunde parțial cu Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Secțiunea 2.2 conține o descriere a contextului național și identifică, în linii mari, o problemă reală și relevantă – complexitatea procedurilor de autorizare în domeniul energiei din surse regenerabile. Totuși, din perspectiva cerințelor stabilite prin HG nr. 574/2024, analiza rămâne preponderent descriptivă, și necesită anumite ajustări de a fundamenta riguros intervenția propusă. Problema (problemele) este formulată corect, însă nu este descrisă prin indicatori clari și măsurabili. Includerea cuantificării dimensiunii problemei – cum ar fi durata medie a procedurilor (nota conține obiectivul de scădere semnificativă a duratei medii până în 20230 dar care este ea nu aici nu se menționează), numărul total de acte necesare sau costurile administrative suportate de investitori diferențe între tipuri de proiecte (mici vs. mari) – ar ajuta în argumentarea analizei și ar permite evaluarea proporționalității intervenției. Un aspect special la care trebuie de atras atenția ține de analiza actelor permisive. Autorii menționează corect faptul că, pe lângă actele permisive reglementate prin Legea nr. 160/2011, există o serie de avize, aprobări și decizii care influențează în mod direct dezvoltarea proiectelor, însă modul în care acestea sunt prezentate creează o anumită ambiguitate conceptuală. Ele sunt tratate ca fiind „în afara" regimului actelor permisive, când, în realitate, funcțional vorbind, acestea sunt tot acte permisive, doar că nu sunt integrate în cadrul unificat și digitalizat al sistemului permisiv existent. Din această cauză, problema poate fi reformulată. Nu este vorba doar despre existența unor proceduri suplimentare și complexe, ci despre o fragmentare a cadrului de autorizare, în care coexistă un sistem formal (Legea nr. 160 și SIA GEAP) și un sistem paralel de acte sectoriale, neintegrate și neuniformizate. Se recomandă ca această idee să fie formulată mai explicit, pentru că ea reprezintă, de fapt, una dintre cauzele principale ale complexității procedurilor. În NF se descrie simptomele (multe avize, multe instituții), dar nu formulează clar problema sistemică – existența „actelor permisive ascunse" sau neintegrate. De asemenea, ar fi util de accentuat că aceste acte nu sunt incluse în circuitul unic de autorizare, nu sunt standardizate ca procedură, nu sunt gestionate prin aceleași instrumente digitale, și generează lipsă de predictibilitate pentru investitori. În același timp, este necesar de realizat o delimitare clară între problemă, cauze și efecte, acestea fiind uneori „amestecate„ în textul analizei. Astfel, elemente precum lipsa capacității administrative sau fragmentarea cadrului normativ sunt tratate simultan ca probleme și cauze, iar riscurile pentru investitori sunt prezentate fără a fi legate de efectele cauzale ale problemei. Analiza nu respectă pe deplin cerința de identificare și caracterizare a părților	**Se acceptă** Nota de fundamentarea a fost actualizată pentru a îmbunătăți aspectele invocate ce țin de definirea problemei, includerea detaliilor suplimentare privind integrarea ghișeului unic în infrastructura digitală a portalului guvernamental al serviciilor publice, și prezentarea detaliilor suplimentare privind impactul preconizat al implementării proiectului de lege

		interesate. Deși sunt menționați implicit dezvoltatorii de proiecte, autoritățile și operatorii de sistem, nu se prezentă sistematic categoriile afectate și evaluarea diferențiată a impactului asupra acestora. În secțiunea 3 obiectivele sunt formulate în mod general și declarativ, fără indicatori măsurabili, termene de realizare (doar la obiectivul general este formulat termenul de 2030, când va scădea semnificativ durata medie a procedurilor de autorizare energiei din surse regenerabile) sau elemente de cuantificare. Metodologia AIR impune ca obiectivele să fie formulate ca schimbări concrete ale situației existente și, în măsura posibilului, să fie măsurabile și fixate în timp (SMART). În secțiunea 4.3. analiza impactului asupra sectorului privat are un caracter declarativ ce evidențiază efectele pozitive ale proiectului, precum creșterea predictibilității și reducerea barierelor administrative. Se recomandă ca autorii să includă o descriere mai concretă a costurilor existente în situația actuală, în special cele generate de procedurile de autorizare, cum ar fi durata extinsă a proceselor, numărul mare de acte necesare, inclusiv avize și aprobări neintegrate în cadrul Legii nr. 160/2011, precum și necesitatea interacțiunii cu multiple autorități. Totodată, este necesar de evidențiat modul în care intervenția propusă va modifica aceste costuri. În special, ar trebui clarificat în ce măsură măsurile propuse contribuie la reducerea sarcinii administrative, la scurtarea duratei procedurilor și la creșterea predictibilității pentru investitori. Se recomandă, chiar și în lipsa unor date exacte, utilizarea unor estimări sau descrieri comparative (situația actuală versus situația după intervenție). Pentru ca secțiunea 6 "Avizarea și consultarea publică" să respecte cerințele Metodologiei AIR, ar trebui să includă o prezentare clară a procesului de consultare publică, să arate cum au fost implicate părțile interesate, ce opinii au fost primite și cum a fost integrate în versiunea finală a proiectului.	
Societatea pe Acțiuni „REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD”, *Nr. SOSE-03/585 din 23.03.2026*			
Societatea pe Acțiuni „REȚELELE ELECTRICE DE DISTRIBUȚIE NORD”	27.	Prin prezenta, OSD S.A. „RED-Nord” a examinat adresarea. Dvs. cu privire la examinarea, avizarea și consultarea proiectului de hotărâre privind modificarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) număr unic 210/MEn/2026 și vă comunicăm următoarele: S.A. „RED-Nord” susține toate inițiativele de actualizare a cadrului legal care ar permite impulsionarea investițiilor în proiectele regenerabile și accelerarea tranziției energetice către un sector energetic durabil.	**Se ia act**
Î.S. „Moldelectrica”, *Nr.46-39/950 din 23.03.2026*			
Î.S. Moldelectrica”	28.	Ghișeul unic este un concept prevăzut în contextul transpunerii Directivei (UE) 2018/2001 A Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și este orientat, în special, pe auto	**Se acceptă parțial** Conceptul inițial propus al Ghișeului unic de autorizare

		consumatorii de energie din surse regenerabile și pentru comunitățile de energie din surse regenerabile. Astfel de mecanisme au fost create în România (a se vedea ”Ghișeul unic de Eficiență Energetică”, care este creat pentru cetățeni, pentru a-i sprijini să ia decizii informate privind consumul de energie, renovarea locuințelor și utilizarea surselor regenerabile[1] . În acest sens, având în vedere proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE privind aprobarea Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (nr. 2515) care se află la etapa de consultări publice și care cuprinde ” *Secțiunea 2. Cererea de racordare*”, astfel că, la pct. 25 din proiect, care prevede expres că ” *Cererea de racordare, însoțită de actele menționate în pct. 20, se transmite operatorului de sistem prin intermediul platformei informaționale comune a operatorilor de sistem, gestionată de OST*”, nu este clar cum vor funcționa aceste platforme, având în vedere termenii indicați în proiectul HANRE, precum și alte interacțiuni (de exemplu, prezentarea și coordonarea proiectului tehnic), modalitatea de restituire a dosarului, alte aspecte importante ce țin de procedura de emitere și prelungire a termenului de valabilitate a avizului de racordare, garanții financiare și altele.	a producerii de energie din surse regenerabile, urmărește transpunerea prevederilor Art. 16 alin. (3) – (5) din Directiva UE 2018/2001 în versiunea modificată prin Directiva UE nr. 2023/2413 (RED III), prin care statele membre sunt obligate să asigure că termenele pentru procedurile de acordare a autorizațiilor stabilite în directivă sunt respectate, prin instituirea unui punct de contact, care să asiste solicitanții în procedura de autorizare. Conceptul inițial al ghișeului unic a fost modificat pentru a asigura integrarea cu portalul guvernamental al serviciilor publice, bazându-se pe avizul primit de la Agenția de Guvernare Electronică și luând în considerare toate comentariile primite în acest sens
Î.S. „Moldelectrica”	29.	Suplimentar, proiectul HANRE exclude verificarea de către operatorii de sistem a autorizațiilor de construire, ca temei de prelungire a avizului de racordare. În acest sens, considerăm oportun de a analiza în corelare aceste proiecte, or nu este doar o diferență tehnică, ci una conceptuală: legea mută procesul spre un model	**Nu se acceptă** Prevederile propuse la art. 21[1] nu înlocuiesc sau

		centralizat/digital integrat, iar regulamentul păstrează modelul operator-cu-solicitant cu introducerea unei platforme unice de gestionare a avizelor de racordare.	intervin în responsabilitățile autoritățile emitente si nici procesele de eliberarea a unui act permisiv individual, ci doar creează un flux de schimb de informații intre emitent și gestionarul ghișeului unic, prin organizarea unui flux digital de date/raportări. În acest sens, etapele specifice ale eliberării unui act permisiv (inclusiv în cazul avizului de racordare) sunt stabilite la nivelul legislației sectoriale. Pe de altă parte, ghișeul unic de autorizare a producerii de energie a energiei din surse regenerabile urmărește procesul de autorizare (toate etapele de autorizare) si asigură informarea părților, facilitând schimbul de informații.
Î.S. „Moldelectrica”	30.	În practică, această lipsă de aliniere ar crea dubii asupra canalului juridic valid de depunere și asupra obligației reale a operatorului de a lucra prin ghișeul unic. Procesul de acces la rețeaua electrică reprezintă un proces cu mai multe etape, care include solicitarea de emitere a avizului de racordare, examinarea inițială a cererii, modificarea avizului de racordare, depunerea garanției financiare, coordonarea proiectului de tehnic execuție, realizarea instalației de racordare în baza contractului de racordare, condiții flexibile, pregătirea de punere sub tensiune, etc. Aceste etape necesită o conlucrare între solicitant și operator.	**Se acceptă** Versiunea actualizată a art. 21^1 diferențiază mai bine rolul ghișeului unic și modul de interoperabilitatea a acestuia cu infrastructura

		În această ordine de idei, la aspectul accesul la rețelele electrice, este oportun examinarea aplicării ghișeului unic pe unele categorii limitate de solicitări (similare practicii sus menționate) și/sau ca platformă informativă și de ghidare a solicitanților, și recepționare a informației din partea operatorilor de sistem.	portalul guvernamental al serviciilor publice. Pentru mai multe detalii vă rugăm să vedeți versiunea revizuită a art. 21^1 din proiect.
S.A. Energocom, *nr. 1/10/07 - 1136 din 20.03.2026*			
S.A. Energocom	31.	S.A. „Energocom", în contextul adresei Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 04-576 din 10.03.2026, prin care se solicită examinarea proiectului de hotărâre privind modificarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile), număr unic 210/MEn/2026, elaborat de Ministerul Energiei, informează, reieșind din competența sa funcțională, lipsa de propuneri asupra acestuia.	**Se ia act**
S.A. Termoelectrica, *Nr. 79/78e din 24.03.2026*			
S.A. Termoelectrica	32.	Prin prezenta, „Termoelectrica" S.A. Vă informează că, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026) și comunică lipsa propunerilor, în partea ce ține de competența sa.	**Se ia act**
Agenția Servicii Publice, *Nr. 01/2572 din 24.03.2026*			
Agenția Servicii Publice	33.	Agenția Servicii Publice a examinat solicitarea referitoare la avizarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiect.	**Se ia act**
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova, *nr. 74 din 24.03.2026*			
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova	34.	1. Nota de fundamentare La pct. 2.2 „Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative", în pag. 8 propunem corecții/reformulări ale următoarelor 2 paragrafe: „Dacă e să comparăm atât numărul de avize de racordare eliberate și capacitățile acestora cu numărul proiectelor realizate, se constată că rata de finalizare a proiectelor este destul de înaltă în cazul proiectelor cu capacități instalate mici, destinate prosumatorilor / autoconsumului, însă scade din ce în ce mai mult odată cu creșterea puterii instalate a centralei electrice, iar în cazul proiectelor ~~de~~ mari, rata de finalizare a acestora fiind foarte mică. Acest fapt se explică prin mai mulți factori cum ar fi ~~lipsa momentană a pieței organizate de energie electrică (urmează a fi lansate de OPEM în perioada următoare)~~,	**Se accepta**

		dorința investitorilor de a-și asigura accesul la scheme de sprijin oferite de stat pentru a iniția etapa de construcție a proiectului, **necesitatea deschiderii pieței de energie electrică spre concurență și eliminarea barierelor de tranzacționare a energiei electrice impuse prin contractarea reglementată a întregii producții de energie electrică din surse regenerabile cu furnizorul central**, precum și procedurile de obținere a aprobărilor și actelor permisive necesare dezvoltări unui proiect de generare a energiei din surse regenerabile.” Justificare După cum am informat încă din data de 22.12.2025 prin adresa OPEM S.R.L. nr.219, comunicată către Cancelaria de Stat și către Ministerul Energiei, în considerarea angajamentului asumat de către operatorul pieței de energie electrică, cu privire la implementarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, pentru măsurile din cadrul Pilonului nr. 6 „*Securitate și eficiență energetică*”, măsura de reformă 6.1.5. „*Piața de energie electrică deschisă și competitivă*” a fost realizată integral prin lansarea de către OPEM S.R.L. a funcționării comerciale a piețelor pe termen scurt, organizate în conformitate cu standardele europene, cu cerințele stabilite de cadrul normativ aplicabil și cu respectarea termenului de realizare stabilit, respectiv: - Piața pentru Ziua Următoare (PZU), în data de 10 decembrie 2025, - Piața Intrazilnică (PI) în data de 17 decembrie 2025. Reamintim faptul că Secretariatul Comunității Energetice a fost invitat de Ministerul Energiei să propună măsuri pe termen scurt pentru a stimula participarea și lichiditatea pe PZU și pe PI și în urma analizei modelului de piață aplicat în prezent și a limitărilor acestuia, Secretariatul Comunității Energetice a concluzionat: **„structura și organizarea actuală a pieței de energie electrică din Moldova nu favorizează concurența pe piețele pentru ziua următoare și intrazilnice și potențialul de creștere a lichidității pe termen scurt este foarte limitat în condițiile actuale.”** În cele 3 luni de la implementarea PZU și a PI, constatăm faptul că facilitățile acordate participanților la PZU/PI de a utiliza, pentru echilibrarea portofoliilor de vânzare/cumpărare cu prognozele privind cantitățile estimate a fi produse/ consumate pe fiecare interval de decontare, cât mai aproape de momentul livrării, pentru a evita dezechilibrele care înseamnă costuri ridicate ale sistemului energetic, transferate, în prezent, integral, în facturile consumatorilor finali, platformele de tranzacționare care utilizează principiile și algoritmii aplicați în întreaga Uniune Europeană, puse la dispoziție de către OPEM S.R.L., nu sunt atractive pentru participanții la PZU și la PI și	

		în acest context ne punem problema posibilității reale a cuplării piețelor pe termen scurt din Republica Moldova cu piețele similare din regiune, obiectiv asumat pe termen mediu de către Republica Moldova.	
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova	35.	LEGE pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) La Art. I 1) Propunem completarea Articolul 3 cu noțiunea „piață intrazilnică” și eliminarea noțiunii „piață pe parcursul zilei lichidă”: „piață intrazilnică - piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul pieței energiei electrice, care asigură participanților la piață posibilitatea de a-și acoperi curba reală de sarcină pentru o zi de livrare, prin mecanisme de tranzacționare conform cărora vânzarea și cumpărarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor care au loc pentru o zi de livrare, după închiderea pieței pentru ziua următoare și înainte, cu o anumită perioadă, de începerea livrărilor;” ~~„piață pe parcursul zilei lichidă – piață pe parcursul zilei stabilită și funcțională, al cărei statut este constatat în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și care întrunește următoarele criterii: a) există o platformă de tranzacționare operațională, bazată pe licitații sau pe un mecanism de tranzacționare prin corelare continuă, și unde piața pe parcursul zilei este funcțională de cel puțin 12 luni; b) este posibilă modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare (h-1); c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului din zona respectivă de licitație;”~~ <u>Justificare</u> Definiția „pieței intrazilnică” propusă este în conformitate cu prevederile Art.2 din Legea 164/2025 cu privire la energia electrică, care a înlocuit noțiunea „piața pe parcursul zilei”. Menționăm că interesul pentru tranzacționarea pe PI, în primele 3 luni de la implementarea acestei platforme, este practic inexistent și s-au tranzacționat 1 MWh în luna decembrie 2025, 6 MWh în luna ianuarie 2026 și nu a fost efectuată nici o tranzacție în lunile februarie și martie 2026, deși platforma informatică a PI, îndeplinește următoarele condiții: - pune la dispoziție participanților la PI, mecanismul de tranzacționare prin corelare continua, în fiecare zi calendaristică (24 ore/24 ore și 365 zile/365 zile), - oferă mecanisme de tranzacționare orare și în ziua de livrare cu până la 90 minute înaintea livrării (acest termen a fost solicitat de Î.S. Moldelectrica, deși platforma informatică permite modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare), - produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului (1 oră) din zona de licitație Republica Moldova.	**Se accepta parțial** În tot textul referințele la piața pe parcursul zilei au fost modificate cu referințe la piața intrazilnică Totodată, au fost păstrate elementele de stabilire a nivelului de lichiditate a pieței intrazilnice, acestea fiind un element structural al schemelor de sprijin aprobate până în acest moment în condițiile stabilite în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. De notat că prevederile ce țin de dezechilibrele producătorilor de eligibili nu restricționează/previn participarea acestora la piața zilei următoare sau piața intrazilnică pentru ajustarea poziției sale nete contractuale. Mai mult, cadrul legal actual stabilește la art. 37 alin. (7) și (8) din Legea nr. 10/2016 a intervalelor maxime pentru care producătorii eligibili

		Precizăm faptul că piața intrazilnică de energie electrică a fost creată în Europa cu scopul de a oferi producătorilor instrumente pentru tranzacționare cât mai aproape de momentul livrării și deși în Republica Moldova există o capacitate instalată de producere a energiei electrice din E-SRE de cca. 800 MW deținută de producătorii eligibili sau cu activitate într-o piață parțial liberă, acești producători nu au ofertat/tranzacționat pe PZU sau pe PI. Reamintim faptul că potrivit Art. 37 alin. (10), costurile dezechilibrelor producătorilor eligibili din surse regenerabile care au încheiat contracte reglementate cu furnizorul central, sunt transferate consumatorilor finali prin intermediul furnizorilor acestora: *„(10) Costurile dezechilibrelor producătorilor eligibili care utilizează sursa eoliană sau sursa fotovoltaică în intervalele stabilite la alin. (7)–(9) se suportă de furnizorul central de energie electrică și se transferă furnizorilor consumatorilor finali prin intermediul prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile.”* O piață de energie electrică dominată de contractele reglementate încheiate de către producători cu furnizorul central la prețuri/tarife reglementate și de contracte negociate pe termen lung cu furnizorii serviciului universal conform prevederilor art. 38^3 alin. (1), dar cu intervenția statului conform dispozițiilor alin. (2) și alin. (3) împiedică participarea întreprinderilor electroenergetice la PI și implicit lichiditatea acestei piețe. Subliniem faptul că îndeplinirea condiției de lichiditate a pieței intrazilnice nu poate fi realizată, în lipsa modificării de către legiuitori a cadrului normativ actual necesar pentru crearea concurenței reale pe piața angro a energiei electrice, numai prin implementarea funcționalităților pieței intrazilnice.	nu sunt taxați pentru dezechilibrele produse, iar orice depășire a acestui interval transpunându-se întru cost cu dezechilibrul pentru aceștia.
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova	36.	2) Propunem completarea Articolul 3 cu următoarea noțiune: „piața organizată a contractelor bilaterale - piață organizată pentru încheierea între participanții la piață, în mod transparent, prin licitație publică, a contractelor cu livrare fizică de energie electrică, organizată și administrată de operatorul pieței energiei electrice, având ca bază ofertarea publică și nediscriminatorie, cu scopul de a contracta energia electrică pe termen determinat, la un preț transparent, rezultat din echilibrul cererii și al ofertei;” Justificare Introducerea definiției pieței organizată a contractelor bilaterale, administrată de operatorul pieței energiei electrice conform art.87 alin. (4) din Legea nr.164/2025.	**Nu se accepta** Art. 87 alin. (4) din Legea 164/2025 cu privire la energie electrică nu stabilește o piață organizată distinctă, ci oferă dreptul operatorului pieței de energie electrică să înființeze o platformă de tranzacționare pentru contracte bilaterale de energie electrică. Cerințele pentru această platformă de tranzacționare sunt deja

			stabilite la art. menționat din Legea 164/2025 cu privire la energie electrică
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova	37.	3) Propunem reconsiderarea prevederilor de la Art.301 alin.(3) lit. c) „c) costurile de echilibrare ale producătorilor eligibili, în limita intervalelor și limitelor stabilite în conformitate cu art. 37 alin.(7)–(11) pentru o perioadă de tranziție de până la stabilirea existenței unui nivel suficient de lichiditate pe piața energiei electrice pe parcursul zilei;” Justificare Aceeași argumentație de la pct.1).	**Nu se acceptă** Elementele de stabilire a nivelului de lichiditate a pieței intrazilnice, acestea fiind un element structural al schemelor de sprijin aprobate până în acest moment în condițiile stabilite în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. De notat că prevederile ce țin de dezechilibrele producătorilor de eligibili nu restricționează/previn participarea acestora la piața zilei următoare sau piața intrazilnică pentru ajustarea poziției sale nete contractuale. Mai mult, cadrul legal actual stabilește la art. 37 alin. (7) și (8) din Legea nr. 10/2016 a intervalelor maxime pentru care producătorii eligibili nu sunt taxați pentru dezechilibrele produse, iar orice depășire a acestui interval transpunându-se întru cost cu dezechilibrul pentru aceștia.

OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova	38.	4) Propunem abrogarea prevederilor de la alin. (11) de la art.37: ~~„(11) Prevederile alin. (7) (10) se aplică tuturor producătorilor eligibili până la stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide.”~~ Justificare Aceeași argumentație de la pct.1).	**Nu se acceptă** Elementele de stabilire a nivelului de lichiditate a pieței intrazilnice, acestea fiind un element structural al schemelor de sprijin aprobate până în acest moment în condițiile stabilite în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. De notat că prevederile ce țin de dezechilibrele producătorilor de eligibili nu restricționează/previn participarea acestora la piața zilei următoare sau piața intrazilnică pentru ajustarea poziției sale nete contractuale. Mai mult, cadrul legal actual stabilește la art. 37 alin. (7) și (8) din Legea nr. 10/2016 a intervalelor maxime pentru care producătorii eligibili nu sunt taxați pentru dezechilibrele produse, iar orice depășire a acestui interval transpunându-se întru cost cu dezechilibrul pentru aceștia.
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M	39.	5) Propunem reformularea Articolul 38[1] alin.(1) după cum urmează:	**Nu se acceptă**

S.R.L. din Republica Moldova		„(1) Contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile încheiate cu producători eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații înainte de îndeplinirea condițiilor stabilite în prezentul alineat sunt înlocuite cu contracte pentru diferențe, cu decontare financiară, în termen de 6 luni, **de la adoptarea prezentei legi**. ~~după îndeplinirea următoarelor condiții:~~ ~~a) piața pentru ziua următoare este înființată și este operațională;~~ ~~b) prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive.~~” Justificare Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare „Legea nr.10/2016”) art. 29 alin. (1), alin. (11) și alin. (2), legiferează dominația totală a pieței angro de energie electrică de către furnizorul central, care cumpără toată energia electrică produsă, pe baza unor contracte reglementate, de la producătorii eligibili mari și mici care utilizează surse regenerabile de energie și de la producătorii care dețin centrale electrice de termoficare urbane și revinde energia electrică furnizorilor, până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38^1 alin. (1) din Legea nr.10/2016, cu precizarea faptului că aceste condiții nu pot fi niciodată îndeplinite în contextul legislativ actual care permite furnizorului central să intermedieze, practic, toate tranzacțiile cu energie electrică între producătorii din surse regenerabile care beneficiază de scheme de sprijin și furnizorii de energie electrică ai consumatorilor finali. Mai mult, conform art. 34 alin. (5) și alin. (6), citate în continuare: „(5) Prin contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, producătorul eligibil se obligă să vândă, cu respectarea condițiilor stabilite în Regulile pieței energiei electrice, întreaga cantitate de energie electrică produsă (conform notificărilor) de centrala/centralele electrice pentru care a obținut statutul de producător eligibil. (6) Producătorul eligibil poate renunța oricând la contractul reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile, fără drept de revenire asupra deciziei de renunțare.”, producătorii eligibili sunt obligați să vândă, întreaga cantitate de energie electrică produsă furnizorului central și practic acești producători au interdicția de a participa la alte piețe angro de energie electrică, inclusiv PZU și PI, piețe care au fost implementate tocmai pentru a pune la dispoziția acestora producători instrumentele necesare în vederea tranzacționării cât mai aproape de timpul real, inclusiv pentru reducerea dezechilibrelor între posibilitățile reale de producere prognozate și obligațiile contractuale.	Elementele de stabilire a nivelului de lichiditate a pieței intrazilnice, acestea fiind un element structural al schemelor de sprijin aprobate până în acest moment în condițiile stabilite în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Articolul 38^1 alin.(1) stabilește momentul trecerii de la contracte pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile de la producătorii eligibili mari la contracte pe diferențe, iar lipsa unui nivel suficient de lichiditate pe piața zilei următoare poate afecta veniturile producătorilor eligibili mari, ceea ce ar reprezenta o deviere esențială de la particularitățile schemei de sprijin, după cum a fost stabilită în documentația de licitație.

		Astfel, se constată faptul că ne aflăm, din punct de vedere legislativ, în prezența „unui cerc vicios", prin care actualul cadrul normativ: - nu creează condiții pentru a permite participanților la piață să tranzacționeze liber și să se genereze lichiditate pe PZU și pe PI, - dar condiționează introducerea contractelor pentru diferență și tranzacționarea liberă de existența lichidității pe PZU și respectiv pe PI. La 3 luni de la lansarea PZU și a PI, piața de energie electrică din Republica Moldova este în continuare puternic reglementată și este de așteptat ca, în cazul în care nu mai sunt adoptate alte modificări ale legislației primare, cota pieței concurențiale să fie în continuare practic „0". Alternativa propusă este: - înlocuirea contractelor reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile încheiate de producători eligibili mari cu furnizorul central, cu contracte pentru diferențe, care vor fi încheiate de către producătorii eligibili mari cu furnizorul central de energie electrică, - producătorii eligibili mari și producătorii fără schemă de sprijin vor tranzacționa pe pieţele organizate de energie electrică, respectiv pe Piața organizată a contractelor bilaterale și pe pieţele pe termen scurt PZU și PI, - producătorii eligibili mari vor participa nemijlocit la PZU pentru a contribui la formarea prețului de referință pe baza căruia se determină prima variabilă de care vor beneficia în baza contractului pentru diferență.	
OPEM – Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. din Republica Moldova	40.	6) La pct. 22 Propunem reformularea Articolul 38^3 alin.(4) după cum urmează: „(4) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și furnizorii de energie electrică care activează în piață liberă sunt în drept să se angajeze voluntar în tranzacții pe piața organizată a contractelor bilaterale sau să negocieze și să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, să tranzacționeze pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică în condițiile stabilite în Legea nr. 164/2025 și Regulile pieței energiei electrice, aprobate de Agenție." <u>Justificare</u> Având în vedere prevederile art.87 alin. (4) din Legea nr.164/2025 și anume: „În conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, operatorul pieței energiei electrice poate înființa în mod transparent și nediscriminatoriu o platformă de tranzacționare pentru contracte bilaterale de energie electrică. Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe platforma de tranzacționare pentru contracte bilaterale de energie electrică se desfășoară în mod transparent, public și nediscriminatoriu."	**Nu se acceptă** Redacția propusă limitează dreptul furnizorilor și producătorilor de energiei electrică din surse regenerabile de a tranzacționa energia electrică. Totodată precizăm că Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică stabilește dreptul organizării unei platforme de tranzacționare, fără a institui o piață

		vă informăm că OPEE a elaborat și urmează să propună spre consultare publică (după actualizarea Regulilor pieței energiei electrice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.164/2025) și ulterior să transmită la ANRE, spre avizare, următoarele documente, în vederea implementării platformei de tranzacționare a Pieței organizate a contractelor bilaterale (POCB): – Contractul cadru de participare la POCB; – Procedura privind tranzacționarea pe Piața organizată a contractelor bilateral (POCB); – Contractul cadru de vânzare-cumpărare aferent POCB.	organizată a contractelor bilaterale.
Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, *Nr.16/ 1186 din 26.03.2026*			
Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova	41.	Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026) și, în limitele competențelor funcționale, comunică lipsa obiecțiilor și a propunerilor asupra proiectului.	**Se ia act**
Ministerul Mediului al Republicii Moldova, *Nr.13-05/989 din 27.03.2026*			
Ministerul Mediului al Republicii Moldova	42.	Art. I pct. 5, la art. 5 alin. (4) se propune completarea la finalul alineatului cu următorul text: „cu respectarea legislației în domeniul protecției mediului, conservării biodiversității și fără a aduce atingere obiectivelor de conservare a habitatelor naturale și speciilor de interes național și internațional.”	**Nu se acceptă** Prevederile propuse la art. 5 alin. (4) fac deja referință la cadrul legal aferent legislației în domeniul mediului, iar statutul de interes public major urmează a fi interpretat în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014, Legii nr. 11/2017 și Legii nr. 272/2011 la care se face referință în redacția propusă.
Ministerul Mediului al Republicii Moldova	43.	Art. I pct. 11, la art. 17¹ alin. (3) se propune completarea cu o literă nouă, cu următorul cuprins: „h) date privind distribuția habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică, coridoarele ecologice și zonele de importanță majoră pentru biodiversitate, inclusiv cele identificate în cadrul rețelei ecologice naționale și rețelei Emerald.”	**Nu se acceptă** Art. respectiv urmărește dezvoltarea datelor privind resursele energetice, inclusiv in contextul Legii 254/2016 cu privire la

			infrastructura națională de date spațiale. De menționat că lit. a) de la redacția propusă a art. 17¹ alin. (3) face referință directă la seturile de date spațiale, serviciile de rețea și metadatele existente în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii urmând să considere celelalte seturi de date spațiale dezvoltate conform Legii nr. 254/2016, inclusiv cele ce țin de domeniul mediului.
Ministerul Mediului al Republicii Moldova	44.	Art. I pct. 13, la art. 21¹ alin. (3) se propune completarea cu o literă nouă: „o¹) asigură integrarea avizelor și acordurilor de mediu în procesul digitalizat de autorizare, inclusiv consultarea obligatorie a autorității de mediu la toate etapele relevante ale procedurii.”	**Se acceptă parțial** Considerarea actelor permisive în domeniul mediului este deja asigurată prin referința la SIA GEAP, care acoperă inclusiv actele permisive în domeniul mediului. De asemenea art. 21¹ alin. (3), specifică rolul de mediator al gestionarului ghișeului unic în raport cu solicitantul și autoritățile publice, instituțiile și întreprinderile energetice responsabile de eliberarea

			actelor permisive, conform Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător
Ministerul Mediului al Republicii Moldova	45.	La art. 21² alin. (5) se completează cu textul: „Determinarea acestor zone se realizează în baza studiilor de biodiversitate actualizate și a evaluării impactului asupra mediului.”	**Nu se accepta.** Cerințele specifice ce țin de studiile de biodiversitate și evaluare a impactului de mediu a proiectelor ce urmează a fi dezvoltate în cadrul zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile sunt incluse la art. 21² alin. (10) – (14) prin care sunt stabilite obligativitatea realizării unei evaluări strategice de mediu înainte de aprobarea unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile, cu elaborarea unui regulament privind măsurile de atenuare a impactului de mediu, pentru fiecare zona de accelerare. Proiectul nu stabilește excepții de la studiile de biodiversitate, aceasta urmând a fi realizate la etapele de evaluare strategică de mediu sau în cazul evaluării impactului de mediu, în modul stabilit în Legea nr. 11/2017, respectiv Legea nr. 86/2014.

			Totodată, orice derogări de la procedura de evaluare a impactului de mediu pot fi acordate doar cu respectarea cerințelor descrise la art. 21² alin. (14).
Ministerul Mediului al Republicii Moldova	46.	Suplimentar se atrage atenția asupra faptului că în textul legii lipsește Art. III; numărătoarea sare de la II la IV, iar la art. IV, alin, 34, pct. (62) urmează a fi modificată forma cuvântului „reconstrucție” în „reconstrucției”	**Se acceptă** Ordinea de numerotare și ortografia textului a fost revizuită.
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă, *15-759 din 30.03.2026*			
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	47.	La Clauza de armonizare, Art. I, pct. 1., se propune revederea referințelor actelor legislative ale Uniunii Europene, în vederea asigurării concordanței depline cu prevederile legale efectiv transpuse în textul proiectului de lege.	**Se acceptă** Clauza de armonizare a fost redactată cu considerarea recomandărilor primite de la Centrul de armonizare a legislației
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	48.	Se propune ca în tot textul legii, sintagma „instituția publică de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile”, la orice formă gramaticală, să fie substituită cu „Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED)” pentru alinierea la ultimele modificări efectuate la Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.	**Nu se acceptă** Organizarea și funcționarea instituției publice de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile este reglementată printr-un act normativ de nivel inferior (HG), atât denumirea acesteia cât și modul de organizare fiind posibil de modificat prin intervenții la nivel de Guvern. Pentru a

			exclude conflictul de norme, în eventualitatea unor modificări în denumirea instituției publice de suport, la nivelul legislației primare se va păstra sintagma „instituția publică de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile”
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	49.	La Noțiuni se propune includerea noțiunii de „notificare simplificată” deoarece este utilizata de mai multe ori în proiectul de Lege.	**Nu se acceptă** Detaliile aferente procedurii de notificare simplificată sunt incluse și detaliate prin modificările propuse la art. 28 din Legea nr. 10/2016
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	50.	La numerotarea punctelor din cadrul proiectului de lege (Art. I), se propune corectarea erorii de numerotare prin renumerotarea secvențială a punctelor de modificare. Astfel, punctul care începe cu sintagma „Articolul 17 după alin. (1) se completează...” va fi renumerotat din „10” în „11”, cu ajustarea corespunzătoare și consecutivă a numerotării pentru toate punctele ulterioare din proiect.	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	51.	La art. 16, alin. (1^1) se propune corectarea punctuației la finalul alin. (1^1) (eliminarea punctelor duble).	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	52.	La alin. (5), includerea expresă a ANRE, alături de INST, cu atribuții de control de stat, conform competențelor stabilite prin HG nr. 6/2026.	**Nu se acceptă** Art. 16 stabilește atribuțiile autorităților publice centrale și locale în domeniul construcțiilor, iar

			ANRE nu face parte din această categorie
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	53.	La art. 21[1] se propune ajustarea redacțională a finalului de frază pentru fluență: „...fără a se limita la, după cum urmează:”.	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	54.	La art. 21[1] se propune adăugarea cuvântului „energie” pentru completarea corectă a sintagmei „centralelor ce produc energie din surse regenerabile”, la litera i) și j) la fel.	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	55.	Articolul 21[1] , alineatul (3), se propune completarea textului cu o literă nouă, care va avea următorul cuprins: „p) servește drept platformă centralizată pentru monitorizarea continuă a activității producătorilor, prosumatorilor, comunităților de energie din surse regenerabile, a instalațiilor de stocare a energiei, precum și a oricăror altor instalații care produc energie din surse regenerabile, în perioada de exploatare, asigurând colectarea automatizată a datelor privind capacitățile instalate, cantitățile de energie produsă sau stocată, modificările de putere și starea de funcționare a fiecărei instalații individuale, facilitând raportarea electronică unificată prin interconectarea cu sistemele informaționale ale operatorilor de transport, de distribuție și ale furnizorilor.” - Această propunere este justificată de necesitatea transformării Ghișeului unic dintr-un simplu instrument de autorizare într-un ecosistem complet de gestionare a datelor energetice. În prezent, Centrul Național pentru Energie Durabilă colectează lunar date privind producția și capacitățile instalate, proces care implică un efort administrativ major de interconectare cu operatorii de rețea și furnizorii. Prin extinderea funcționalităților Ghișeului unic, toate aceste raportări se vor unifica. Sistemul va permite urmărirea precisă a ciclului de viață al fiecărei instalații individuale – de la racordare, la modificări de putere instalată sau sistarea activității – incluzând aici prosumatorii, comunitățile de energie din surse regenerabile, capacitățile de stocare și orice alte noi instalații regenerabile racordate la rețea. Colectarea centralizată a acestor date este esențială pentru aplicarea riguroasă a Hotărârii Guvernului nr. 74/2025 privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și determinarea ponderii acesteia. Totodată, digitalizarea acestui flux complex de informații va contribui la monitorizarea în timp real a gradului de îndeplinire a obiectivelor naționale și a țintelor asumate prin Planul Național Integrat privind Energia și Clima (PNIEC).	**Nu se acceptă** Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nu stabilește atribuții de monitorizare pentru CNED. Atribuții de monitorizarea sunt stabilite pentru Ministerul Energiei, ANRE, Agenția de mediu, cu limitarea acestora la un scop definit, în funcție de rolul acestei instituții stabilit conform cadrului legal. Crearea unor fluxuri paralele de transmitere și procesare a datelor, poate duce la cheltuieli bugetare ineficiente și dublarea sarcinilor, cu risc crescut de inconsistență a datelor. Prin urmare, procesarea datelor trebuie realizată de către fiecare instituție conform atribuțiilor, iar eventualele centralizări de

			date poate fi realizată prin colaborarea instituțiilor.
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	56.	La art. 21^1 , alineatul (4) se propune completarea denumirii integrale a actului normativ: „Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”.	**Nu se acceptă** Abrevierea utilizată este specificată mai sus, la alin. (3)
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	57.	La articolul 21^2 , alineatul (6), litera f) la determinarea limitelor teritoriale ale zonelor de accelerare, se propune modificarea textului, care va avea următorul cuprins: „f) *zonele de reproducere, hrănire, odihnă și rutele de migrare ale păsărilor sălbatice,* ***exclusiv în cazul planificării zonelor de accelerare pentru proiecte eoliene****; corpurile de apă artificiale, lacurile și bazinele artificiale, în cazul în care tehnologia de producere a energiei din surse regenerabile poate pune în pericol viața păsărilor sălbatice*.” Această completare este justificată de necesitatea delimitării clare a impactului de mediu în funcție de tehnologie. Riscul semnificativ asupra rutelor de migrare este specific centralelor eoliene, astfel, specificarea previne impunerea unor bariere administrative nejustificate pentru alte tehnologii (ex: fotovoltaice).	**Nu se acceptă** Redacția propusă deja face referință la tehnologiile de producere a energiei din surse regenerabile care pot pune în pericol viața păsărilor sălbatice
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	58.	La art. 21^1 , alineatul (7) și (10) se propune corectarea erorilor gramaticale și de acord: utilizarea formei de genitiv-dativ „Ghișeului unic”, „funcționare al acestuia” (alin. 7) și „prin intermediul ghișeului unic” (alin. 10).	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	59.	La art. 21^1 , alineatul (9) se propune divizarea alineatului în două părți/alineate distincte: o parte pentru elaborarea documentației/rezultatelor și o parte separată pentru prezentarea propunerilor de îmbunătățire către Ministerul Energiei.	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	60.	La articolul 21^2 se propune includerea prevederilor ce vor avea scop evitarea fraudelor și a speculei cu proiecte energetice. Norma garantează că investitorul care câștigă licitația organizată de stat își asumă și finalizează proiectul, prevenind vânzarea „pe hârtie” a statutului de producător eligibil mare. Implementarea va necesita corelarea cu prevederile HG 690/2018. Astfel, se propune completarea Articolului 21^2 cu un nou alineat, care va avea următorul cuprins: „(21) Orice schimbare directă sau indirectă a controlului acționar asupra producătorului eligibil mare căruia i-a fost oferit statutul în cadrul licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, survenită în perioada de la câștigarea licitației până la expirarea a 24 de luni de la punerea în funcțiune a centralei ce produce	**Nu se acceptă** Contravine drepturilor deja acordate producătorului eligibil stabilite la art. 37, care includ posibilitatea înstrăinării centralei de către producătorul eligibil mic și mare, cu considerarea cerințelor stabilite în art. menționat.

		energie din surse regenerabile, necesită aprobarea prealabilă a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii. Prin schimbarea controlului acționar se înțelege orice tranzacție sau serie de tranzacții care are ca rezultat dobândirea, direct sau indirect, de către o persoană fizică sau juridică ori de către un grup de persoane care acționează în mod concertat, a cel puțin 25% din drepturile de vot sau din participațiunile/acțiunile producătorului eligibil mare ori ale societății care deține, direct sau indirect, controlul asupra acestuia. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii aprobă schimbarea controlului acționar cu condiția îndeplinirii cumulative a următoarelor cerințe: a) noul titular al controlului acționar întrunește cerințele de admisibilitate stabilite în Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare; b) schimbarea controlului acționar nu afectează respectarea graficului de construcție și a termenului de punere în funcțiune a centralei; c) noul titular al controlului acționar preia integral obligațiile asumate de producătorul eligibil mare în cadrul licitației, inclusiv cele referitoare la garanția de bună execuție a contractului. Realizarea unei schimbări a controlului acționar fără aprobarea prealabilă a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii constituie temei pentru retragerea statutului de producător eligibil mare.”	
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	61.	Totodată, la Articolul 21^2 se propune completarea cu un nou alineat, care va avea următorul cuprins: „(22) Dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenurilor proprietate publică constituit prin efectul prezentei legi în beneficiul producătorului eligibil mare câștigător al licitației este un drept în considerarea persoanei și nu poate fi cedat, subînchiriat, gajat sau transmis sub orice formă către terți, integral sau parțial, pe toată durata de valabilitate a acestuia. Servituțile constituite în beneficiul producătorului eligibil mare conform alin. (19) sunt accesorii dreptului de exploatare a centralei ce produce energie din surse regenerabile și nu pot fi exercitate separat de acesta. Încercarea de cesiune, subînchiriere sau transmitere a drepturilor menționate în prezentul alineat constituie temei pentru retragerea statutului de producător eligibil mare și revenirea terenului în circuitul public, fără compensații pentru investițiile nerealizate.” Această completare este justificată de necesitatea protejării patrimoniului statului și al unităților administrativ-teritoriale, din moment ce aceste terenuri se transmit în folosință cu titlu gratuit. Norma asigură că terenurile și servituțile acordate prin efectul legii sunt utilizate strict în scopul utilității publice (producerea de energie regenerabilă) și elimină riscul tranzacționării paralele sau blocării abuzive a terenurilor publice. La	**Se acceptă parțial** Regimul de acordare a dreptului de folosință pentru terenurile aflate în proprietate publică a fost modificat, urmare a mai multor comentarii la acest subiect. Prevederile actualizate au fost incluse la alin. (17) și (18) din art. 21^2.

		articolul 21^2, alineatul (17), se propune instituirea unui mecanism care să asigure beneficii directe pentru comunitățile locale. Astfel, în situația în care terenurile transmise în folosință gratuită aparțin unităților administrativ-teritoriale, autoritățile publice locale vor avea dreptul să obțină din partea producătorului eligibil mare contribuții destinate exclusiv dezvoltării comunității.	
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	62.	La articolul 21^2 , alineatul (18), se propune includerea unui mecanism de garanție financiară. Potrivit proiectului actual, costurile rezultate din exproprierea terenurilor sunt rambursate organului central de specialitate abia în termen de 6 luni de la finalizarea procedurii de expropriere. Astfel, dacă investitorul intră în insolvență sau abandonează proiectul în acele 6 luni, statul rămâne cu banii plătiți proprietarilor privați și cu terenul blocat, fără a-și recupera costurile.	**Nu se acceptă** Conform propunerilor de modificare dezvoltarea proiectelor în cadrul zonelor de accelerare se va face doar în cadrul licitațiilor. Totodată, modalitatea de organizare a licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil implică oferirea garanțiilor de bună execuție pentru proiect.
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	63.	La art. 21^3 , alineatul (1), se propune substituirea denumirilor proprii ale ministerelor (Ministerul Mediului, MIDR) cu sintagma: „organul central de specialitate al administrației publice în domeniul mediului” / „în domeniul dezvoltării regionale”.	**Se acceptă**
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	64.	La art. 26^3 , alineatul (12), se propune completarea normei referitoare la beneficiile APL-urilor (în calitate de membri ai comunităților energetice) în cadrul achizițiilor publice cu sintagma „conform legii dedicate comunităților energetice” care va fi elaborată, astfel va avea următorul cuprins: „ Totodată, cerințele legale privind achizițiile publice urmează să includă prevederi dedicate modului în care autorității publice locale beneficiază în calitate de membru a unei comunități de energie din surse regenerabile de energia produsă la nivelul comunității din care face parte, conform legii dedicate comunităților energetice.”	**Nu se acceptă** Nu pot fin incluse referințe la un act normativ neaprobat.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, *nr. 03-04 2048 din 27.03.2026* *(Propunerile la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 210/MEn/2026) + Propuneri la Legea nr. 10/2016 ce ar eficientiza eforturile cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile)*			
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	65.	La art. I, pct. 3 din cadrul proiectului de lege - Se propune excluderea următorului text „„obligație referitoare la energia din surse regenerabile” înseamnă o schemă de sprijin care impune producătorilor de energie să includă în producția lor o	**Nu se acceptă** Noțiunea vizată urmărește asigurarea unui grad mai

		anumită proporție de energie din surse regenerabile, care impune furnizorilor de energie să includă în furnizarea de energie o anumită proporție de energie din surse regenerabile sau care impune consumatorilor de energie să includă în consumul lor o anumită proporție de energie din surse regenerabile, inclusiv scheme în cadrul cărora astfel de cerințe pot fi îndeplinite prin utilizarea certificatelor verzi;”.	înalt de transpunere a prevederilor Directivei UE 2018/2001 (reformată). Chiar daca nu avem o așa schema de sprijin pentru moment, aceasta ar putea apărea ulterior, mai ales în contextul necesității creșterii ponderii regenerabilelor în transport, în încălzire și răcire.
		- noțiunea *„punct de reîncărcare de putere normală”* de expus în următoarea redacție: *„punct de reîncărcare de putere normală - un punct de reîncărcare cu o putere de ieșire mai mică și egală cu 22 kW pentru transferul de energie electrică către un vehicul electric;” – în conformitate cu redacția în limba engleză a noțiunii cu nr. 37 din Regulamentul (UE) 2023/1804;*	**Se acceptă**
		- titlul noțiunii *„starea de sănătate a bateriei”* de substituit cu sintagma *„starea tehnică a bateriei”*	**Nu se acceptă** Redacția inițială corespunde noțiunii incluse în Regulamentul (UE) 2023/1542 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 2023 privind bateriile și deșeurile de baterii
		- de completat cu următoarea noțiune: *„punct de reîncărcare de putere înaltă” - un punct de reîncărcare cu o putere de ieșire **mai mare de** 22 kW pentru transferul de energie electrică către un vehicul electric;* – în conformitate cu noțiunea prevăzută la pct.31 din Regulamentul (UE) 2023/1804, redacția în limba engleză. **Argumentarea:** Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (*în*	**Se acceptă**

		continuare - Legea nr. 10/2016) și proiectul de lege nu prevede scheme de sprijin precum sunt expuse în noțiune, inclusiv cea aferentă certificatelor verzi.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	66.	La art. I, pct. 9 din cadrul proiectului de lege - Se propune excluderea art. I, pct. 9 din cadrul proiectului de lege: „Articolul 14 în alin (1) după lit. g^1) se completează cu lit. g^2) cu următorul g^2) „aprobă prin hotărâre prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune.””. **Argumentarea:** Pachetul energetic III exclude dreptul instituțiilor de reglementare de a aproba prețuri reglementate pentru energie, cu excepția cazurilor de impunere a obligației de serviciu public. În acest sens, atribuțiile suplimentare propuse prin modificare sunt improprii direcției de dezvoltare a pieței energiei electrice, care prevede dereglementarea activităților de producere și furnizare, și nu de a include mecanisme noi de reglementare excesivă;. Ținând cont de cele menționate, se propune includerea unei reguli simple pentru ca furnizorii serviciului universal să aplice direct legea fără a fi nevoie de aprobare a unor prețuri lunare de către Agenție. Suplimentar, orice procedură de aprobare se supune condițiilor de transparență decizională, care însumează circa 22-25 zile calendaristice. Prețurile aplicate urmează să respecte un algoritm simplu de calcul , care să echivaleze costul energiei cu prețul acesteia în momentul generării.	**Se acceptă**
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	67.	La art. I, pct.13, art.21^1 La articolul 21^1 în titlu, de substituit cuvântul *„producerii de”* cu cuvintele *„construcției, reconstrucției și modernizării centralelor ce produc energie din surse regenerabile”*. **Argumentarea:** Titlul articolului 21^1 în forma actuală poate genera confuzii, întrucât face referire la *„producerea energiei din surse regenerabile”,* activitate deja reglementată distinct și supusă licențierii de către ANRE. Astfel, este necesar de substituit cu formularea propusă, care vizează etapele de construcție, reconstrucție și modernizare a centralelor.	**Nu se acceptă**. Activitatea de producere implică și acțiunile aferente procesului de dezvoltare și modernizarea a unei centrale. Având în vedere că intenția este de a stabili un punct unic de contact, o denumire complexă a acestuia creează premise pentru un interes mai scăzut din partea publicului, intimidat de complexitatea

			activităților atribuite acestuia.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	68.	La art. I, pct. 22, alin. (5) din cadrul proiectului de lege - Se propune excluderea art. I, pct. 22, alin. (5) din cadrul proiectului de lege: "*(5) În cadrul exercitării funcției de monitorizare a piețelor de energie electrică, stabilită prin prevederile Legii nr. 164/2025 Agenția evaluează barierele normative și administrative din calea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, inclusiv a contractelor transfrontaliere, cu reflectarea rezultatelor în Raportul anual de activitate, împreună cu recomandările privind modalitatea de înlăturare a barierelor identificate.*". **Argumentarea:** În conformitate cu art. 101 alin. (8) din Legea nr. 164/2025, Agenția întocmește un raport privind piețele de energie electrică, care este parte integrantă a raportului anual de activitate prevăzut la art. 7 alin. (4) și care conține informații detaliate privind organizarea și funcționarea piețelor de energie electrică, privind nivelul de lichiditate al piețelor angro, privind tendințele evoluțiilor înregistrate pe piețele de energie electrică, precum și alte informații legate de funcțiile Agenției privind monitorizarea pieței energiei electrice. Astfel, cadrul legal primar deja prevede o obligație. Energia regenerabilă nu poate fi tratată privilegiat în procesul de organizare a pieței contractelor bilaterale și trebuie să se conformeze acelorași condiții, caz contrar vor denatura principiile de organizare a piețelor. Totodată, atât Ministerul Energiei cât și Agenția întreprind eforturi administrative cu privire la creșterea lichidității pe piețele organizate PZU și PI, ținând cont că piața locală este formată preponderent din contracte bilaterale.	**Nu se acceptă** Norma propusa urmărește transpunerea prevederilor art. 15 alin (8) din Directivei 2018/2001 (reformată) și este conformă cu responsabilitățile atribuite ANRE prin Legea nr. 164/2025 ce țin de promovarea, monitorizarea și asigurarea transparenței pieței de energie electrică, și nu include prevederi care ar acorda privilegii/facilități energiei din surse regenerabile comparativ cu alte tipuri de surse de energie sau vine în contradicție cu atribuțiile ANRE stabilite în art. 7 și 8 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. Din contra, se urmărește identificarea barierelor care previn utilizarea contractelor pe termen lung. Referința la efortul autorităților în creșterea lichidității piețelor organizate sunt un exemplu cum masurile propuse pot crea efecte transversale,

			care să contribuie și la înlăturarea barierelor pentru contractele pe termen lung
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	69.	Art. I, pct. 23, din cadrul proiectului de lege Se propune substituirea textului din art. I, pct. 23, din cadrul proiectului de lege: "*(2) În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnate contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție la prețul stabilit prin hotărâre de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, astfel încât să reflecte valoarea de piață a energiei electrice respective și care poate lua în considerare valoarea pe termen lung a energiei electrice introduse pentru rețea, mediu și societate. Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile."* cu următorul text: "(2) În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnate contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție **la prețul mediu ponderat de închidere a pieței pentru ziua următoare, calculat pentru intervalele orare 09:00 – 16:00 a lunii calendaristice. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune vor aplica prețul mediu ponderat de închidere a pieței pentru ziua următoare administrată de OPCOM S.A., calculat pentru intervalele orare 09:00 – 16:00 a lunii calendaristice.** Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu un furnizor care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile.*"*	**Nu se acceptă.** Prezenta propunere depășește atribuțiile funcționale ale Ministerul Energiei. Aceasta se încadrează în aria de competență a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

		Argumentarea: Redacția propusă de autori o considerăm inacceptabilă din următoarele considerente: - Agenția nu dispune de instrumente de stabilire a prețului care „ *să reflecte valoarea de piață a energiei electrice respective și care poate lua în considerare valoarea pe termen lung a energiei electrice introduse pentru rețea, mediu și societate*”. Implementarea propunerii enunțate ar însemna necesitatea elaborării unei metodologii dedicate de calcul al acestui preț, or o astfel de obligație nu este stabilită pentru ANRE conform Legilor 174 și 164/2025; - Valoarea de piață a energiei diferă semnificativ în funcție de orele de livrare în rețea a energiei, dar și de sezon. Prin urmare, o reflectare corectă a valorii de piață a energiei ar însemna aprobarea unor hotărâri ale ANRE în fiecare lună, cu parcurgerea etapelor obligatorii de consultări publice, cu prețuri diferite. Respectiv – propunerea duce la o birocratizare excesiva a procesului de stabilire a prețului; - Modificarea propusă creează confuzie privind semnificația prețului de piață (stabilit în baza cererii și ofertei de energie electrică) și prețurile reglementate, care prin definiție nu sunt prețuri de piață; - Modificarea propusă schimbă principial mecanismul deja existent în Lege, care face referință la prețul de piață, dar nu specifică doar care este piața și care este intervalul de timp, respectiv Agenția propune o modificare de precizare, și nu de schimbare completă a conceptului; - Prevederea propusă creează o diferență semnificativă de concept și cuantum între ofertele furnizorilor nereglementați versus furnizorul serviciului universal. Astfel, aplicarea altor repere de preț decât cele din piață va constitui un impediment de ieșire în piață pentru consumatorii activi; În această ordine de idei, propunerea Agenției este de a stabili prin Lege un mecanism simplu, bazat pe semnalele de preț ale pieței, și care ar putea fi aplicat de furnizorii serviciului universal direct, fără a fi nevoie de hotărâri ale Agenției.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	70.	Art. VII, alin. (2) din cadrul proiectului de lege - Se propune excluderea art. VII, alin. (2) din cadrul proiectului de lege: “*(2) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică: a) în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aproba prin hotărâre prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de*	**Se acceptă**

		prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune." **Argumentarea:** Ținând cont de propunerile Agenției cu privire la metoda de calculare a prețului aferent energiei electrice livrate de prosumatori, prevederea dată urmează a fi exclusă.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	71.	Art. 32 alin. (1) (1) Garanțiile de origine pot fi utilizate în termen de 12 luni de la data producerii unității de energie corespunzătoare. După utilizare, garanțiile de origine se anulează automat. - *Se propune substituirea textului din art. 32 alin. (5) cu următorul text:* *"(1)* Garanțiile de origine **pot fi anulate** în termen de 12 luni de la data producerii unității de energie corespunzătoare. **Utilizarea garanțiilor de origine se realizează doar după anularea acestora**." **Argumentarea:** În practică garanțiile de origine se anulează (cancellation) prin depunerea unei cereri la emitent, fiind indicată perioada de consum, cantitatea de energie și beneficiarul energiei din surse regenerabile. Ulterior, furnizorul/consumatorul final utilizează garanțiile de origine anulate, sau efectiv utilizează declarația (statement) de anulare a garanțiilor de origine eliberată de emitent, în scopul demonstrării originii energiei electrice consumate prin factură care poate fi remisă sau raport care poate fi publicat chiar și după perioada de 12 luni de la producere a energiei electrice aferente garanțiilor de origine.	**Se acceptă parțial** Art. 32 alin. (1) a fost ajustat pentru a lua în considerare recomandarea ANRE, prin alinierea la versiunea modificată a art. 19 din Directiva UE 2018/2001 (reformată). În versiunea definitivată, norma menționată va fi inclusă în următoarea redacție: „Garanțiile de origine sunt valabile pentru tranzacții timp de 12 luni de la producerea unității de energie în corespunzătoare. Garanțiile de origine care nu au fost anulate expiră cel târziu după 18 luni de la producerea unității de energie în corespunzătoare. Garanțiile de origine expirate se includ în calculul mixului energetic rezidual.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	72.	Art. 32 alin. (5) Garanțiile de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile Statelor Contractante ale Tratatului Comunității Energetice pot fi supuse procedurii de recunoaștere în condițiile prezentei legi și potrivit regulamentului elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. În acest scop, un participant la piața energiei electrice depune la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică o cerere privind recunoașterea garanțiilor de origine pe teritoriul Republicii Moldova, cu condiția că recunoașterea acestora se solicită în scopul de a demonstra unui consumator final că toată energia electrică sau o parte din aceasta este produsă din surse regenerabile. - *Se propune substituirea textului din art. 32 alin. (5) cu următorul text:* *"(5) Garanțiile de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile Statelor Contractante ale Tratatului Comunității Energetice* ***se recunosc prin efectul prezentei legi exclusiv ca dovadă a elementelor menționate la art. 31, alin. (5), fără a fi necesară parcurgerea unor proceduri naționale în acest sens.****"* **Argumentarea:** Actualmente pentru a fi recunoscută o garanție de origine este necesară depunerea unei cereri la Agenție pentru fiecare iterație de recunoaștere. Astfel, pentru a debirocratiza procesul dat se propune recunoașterea automată a garanțiilor de origine eliberate de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile Statelor Contractante ale Tratatului Comunității Energetice. Suplimentar redacția propusă de Agenție ar transpune prevederile din Art. 11 din Directiva (UE) 2018/2001 în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC: "Contracting Parties shall recognise guarantees of origin issued by other Contracting Parties in accordance with this Directive exclusively as evidence of the elements referred to in paragraph 1 and points (a) to (f) of the first subparagraph of paragraph 7.".	**Se acceptă parțial** Prevederile art. 19 din versiunea adaptată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC, implică o verificare a elementelor minime care trebuie să le întrunească o garanție de origine. Prin urmare, art. 32 alin. (5) poate fi ajustat pentru a simplifica procedura administrativă, totuși sunt lăsate la discreția ANRE de a stabili la nivelul Regulamentului privind garanțiile de origine cerințele care trebuie realizate pentru recunoașterea garanțiilor de origine eliberate de alte țări. Prin urmare, alin. (5) urmează a fi ajustat prin excluderea celei dea- doua frază.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	73.	Art. 32 alin. (6) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică examinează, în termen de 30 de zile, cererea prevăzută la alin. (5) și adoptă decizia privind recunoașterea unei garanții de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile părților contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice. - *Se propune substituirea textului din art. 32 alin. (6) cu următorul text:* *"****Garanțiile de origine emise de autoritățile statelor terțe se recunosc în cazul în care Uniunea Europeană sau Comunitatea Energetică a încheiat un acord cu țara***	**Se acceptă** Alin. (6) urmează a fi modificat după cum urmează: „(6) Garanțiile de origine emise de autoritățile din țări

		***terță respectivă privind recunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine emise în Uniunea Europeană și părțile contractante și există sistem compatibil de garanții de origine instituite în țara terță respectivă și numai în cazul în care există import sau export direct de energie**.”* **Argumentarea:** Actualmente pentru a fi recunoscută o garanție de origine este necesară depunerea unei cereri la Agenție pentru fiecare iterație de recunoaștere, iar Agenția urmează să adopte hotărâri ale consiliului de administrație al ANRE pentru fiecare cerere depusă. Astfel, pentru a debirocratiza procesul dat a fost propus o redacție nouă la alin. (5), prin urmare prevederea din alin. (6) urmează a fi exclusă. Totodată, pentru a reglementa și situația în cazul în care se propune recunoașterea garanțiilor de origine emise de autoritățile statelor terțe se propune o redacție dedicată situației date. Suplimentar, redacția propusă de Agenție ar transpune prevederile din Art. 11 din Directiva (UE) 2018/2001 în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC: “ Contracting Parties shall not recognise guarantees of origins issued by a third country except where the Union or the Energy Community has concluded an agreement with that third country on mutual recognition of guarantees of origin issued in the Contracting Parties and compatible guarantees of origin systems established in that third country, and only where there is direct import or export of energy.”.	terțe pot fi recunoscute în cazul în care Uniunea Europeană sau Comunitatea Energetică a încheiat cu țara respectivă un acord privind recunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine emise, există un sistem compatibil de garanții de origine instituit în țara terță respectivă, și numai în cazul în care există import sau export direct de energie cu Uniunea Europeană sau Comunitatea Energetică.”
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	74.	Art. 32 alin. (7) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică refuză recunoașterea unei garanții de origine în măsura în care există îndoieli întemeiate cu privire la exactitatea, fiabilitatea și veridicitatea acesteia. Constituie motiv de refuz și nerecunoașterea reciprocă a garanțiilor de origine emise în conformitate cu legislația națională a statelor membre ale Uniunii Europene și/sau a părților contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică notifică organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și Secretariatul Comunității Energetice despre refuzul de a recunoaște garanția de origine și motivele refuzului. - *Se propune substituirea textului din art. 32 alin. (7) cu următorul text:* *“**Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică refuză recunoașterea unei garanții de origine în măsura în care există îndoieli întemeiate cu privire la exactitatea, fiabilitatea și veridicitatea acesteia.***	**Se acceptă**

		Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică notifică organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, Secretariatul Comunității Energetice și/sau Comisia Europeană despre refuzul de a recunoaște garanția de origine și motivele refuzului. ***În cazul în care Secretariatul Comunității Energetice și/sau Comisia Europeană consideră că un refuz de a recunoaște o garanție de origine este neîntemeiat, Secretariatul Comunității Energetice și/sau Comisia Europeană poate emite un aviz prin care invită Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să o recunoască. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va ține cont în cea mai mare măsură de avizul respectiv și va furniza în scris motivele pentru orice abatere***.*"* **Argumentarea:** Se propune transpunerea prevederilor din Art. 11 din Directiva (UE) 2018/2001 în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC: " A Contracting Party may refuse to recognize a guarantee of origin only where it has well-founded doubts about its accuracy, reliability or veracity. The Contracting Party shall notify the Secretariat of such a refusal and its justification. If the Energy Community Secretariat finds that a refusal to recognise a guarantee of origin is unfounded, the Energy Community Secretariat may issue an opinion inviting the Contracting Party in question to recognise it. The Contracting Party in question shall take utmost account of the opinion and provide reasons for any deviation in writing."	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	75.	Art. 32^1 alin. (3) În cazul producătorului eligibil mic, inclusiv al producătorului de energie electrică care beneficiază de schema de sprijin stabilită până la intrarea în vigoare a prezentei legi, garanția de origine este emisă către furnizorul central de energie electrică. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune, cu o anumită periodicitate, comercializarea de către furnizorul central de energie electrică a garanțiilor de origine neexpirate direct furnizorilor sau consumatorilor finali ori în cadrul unui proces competitiv. Veniturile generate din comercializarea garanțiilor de origine sunt utilizate de furnizorul central de energie electrică în vederea reducerii prețului reglementat pentru energia electrică din surse regenerabile achitat de furnizorii de energie electrică. - Se propune substituirea textului *"Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune, cu o anumită periodicitate, comercializarea de către furnizorul*	**Se acceptă** A doua frază din Art. 32^1 alin. (3) se modifică după cum urmează: „Comercializarea garanțiilor de origine neexpirate direct furnizorilor sau consumatorilor finali se realizează de către furnizorul central de

		central de energie electrică a garanțiilor de origine neexpirate direct furnizorilor sau consumatorilor finali ori în cadrul unui proces competitiv." *cu următorul text:* *"**Furnizorul central de energie electrică comercializează furnizorilor și/sau consumatorilor finali* în cadrul unui proces competitiv *garanțiile de origine neexpirate în conformitate cu regulamentul privind garanțiile de origine aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.**".* **Argumentarea:** Actualmente pentru organizarea proceselor competitive de către furnizorul central de energie electrică Agenția adoptă hotărâri repetitive ale consiliului de administrație al ANRE pentru fiecare procedură de comercializare. Astfel, pentru a debirocratiza procesul dat, se propune ca reglementările privind comercializarea garanțiilor de origine să fie expuse în cadrul regulamentului privind garanțiile de origine aprobat de Agenție ce ar simplifica procedurile și ar facilita organizarea proceselor competitive.	energie electrică în cadrul unui proces competitiv"
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	76.	Art. 32^1 alin. (4) (4) Prin derogare de la alin.(3), în condițiile în care organizarea unor procese competitive de către furnizorul central de energie electrică nu duce la comercializarea garanțiilor de origine, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune transferul unor cote definite fiecărui furnizor de energie electrică. O astfel de decizie este aprobată în mod transparent și comunicată participanților la piața energiei electrice. - Se propune substituirea textului *"(4)* Prin derogare de la alin.(3), în condițiile în care organizarea unor procese competitive de către furnizorul central de energie electrică nu duce la comercializarea garanțiilor de origine, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică dispune transferul unor cote definite fiecărui furnizor de energie electrică. O astfel de decizie este aprobată în mod transparent și comunicată participanților la piața energiei electrice.*"* *cu următorul text:* *"(4)* Prin derogare de la alin.(3), în condițiile în care organizarea unor procese competitive de către furnizorul central de energie electrică nu duce la comercializarea garanțiilor de origine, **furnizorul central de energie electrică transferă garanțiile de origine necomercializate conform unor cote definite furnizorilor de energie electrică în conformitate cu regulamentul privind garanțiile de origine aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.**"	**Se acceptă**

		Argumentarea: Actualmente pentru a transfera garanțiile de origine necomercializate Agenția adoptă hotărâri repetitive ale consiliului de administrație al ANRE pentru fiecare transfer care inclusiv sunt consultate public cu părțile interesate. Regula de alocare a cotelor aferente garanțiilor de origine pentru fiecare furnizor este deja expusă în regulamentul privind garanțiile de origine aprobat iar în procesul de consultare Agenția nu recepționează careva propuneri sau obiecții în acest sens. Astfel, pentru a debirocratiza procesul dat, se propune ca reglementările privind transferul garanțiilor de origine necomercializate să fie expuse în cadrul regulamentului privind garanțiile de origine aprobat de Agenție ce ar simplifica procedurile și ar facilita organizarea procesului de transfer.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	77.	Articolul 32^2 (1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică calculează și include în raportul de activitate pentru anul precedent informații cu privire la cantitățile și valorile procentuale ale tuturor surselor de energie electrică din surse regenerabile în energia electrică furnizată consumatorilor finali în anul calendaristic precedent. - Se propune substituirea textului *"*Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică calculează și include în raportul de activitate pentru anul precedent informații cu privire la cantitățile și valorile procentuale ale tuturor surselor de energie electrică din surse regenerabile în energia electrică furnizată consumatorilor finali în anul calendaristic precedent.*"* *cu următorul text:* *"***Instituție publică de suport calculează cantitățile și valorile procentuale ale tuturor surselor de energie electrică din surse regenerabile în energia electrică furnizată consumatorilor finali în anul calendaristic precedent.***"** **Argumentarea:** În conformitate cu art. 7, alin. (13) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile (denumită și instituție publică de suport) calculează ponderea energiei din surse regenerabile pentru anul precedent de gestiune, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, și prezintă rezultatele calculelor în raportul său anual de activitate, elaborat în conformitate cu prevederile art.(11) alin.(7) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, sau organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, la cererea acestuia.	**Se acceptă parțial** Art. 32^2 a fost redactat ținând cont de atribuțiile și responsabilitățile ANRE ce țin de gestionarea registrului garanțiilor de origine, și de ținere a registrului producătorilor eligibili.. Astfel, în calitate de sursă primară de informație ANRE urmează să prezintă informațiile necesare pentru calculul ponderii energiei regenerabile, cum ar fi cele privind utilizarea garanțiilor de origine, și a producerii de energie de către producătorii eligibili.

		Astfel, obligativitatea de calcula ponderea energiei din surse regenerabile în energia furnizată/consumată de consumatorii finali este atribuită CNED-ului. Inclusiv, CNED calculează mixul rezidual ce urmează a fi utilizat de furnizori pentru demonstrarea originii energiei electrice furnizate.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	78.	Articolul 32^2 (2) La îndeplinirea prevederii alin. (1), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ia în considerare garanțiile de origine utilizate și expirate. - Se propune substituirea textului *"*La îndeplinirea prevederii alin. (1), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ia în considerare garanțiile de origine utilizate și expirate. *cu următorul text:* *"*La îndeplinirea prevederii alin. (1), **Instituție publică de suport** ia în considerare garanțiile de origine anulate/utilizate și expirate.*"* **Argumentarea:** Ținând cont de propunerea Agenției privind alin. (1) al Art. 32^2, se propune ajustarea corespunzătoare a prevederilor din alin. (2).	**Se acceptă parțial** Art. 32^2 a fost redactat ținând cont de atribuțiile și responsabilitățile ANRE ce țin de gestionarea registrului garanțiilor de origine, și de ținere a registrului producătorilor eligibili.. Astfel, în calitate de sursă primară de informație ANRE urmează să prezintă informațiile necesare pentru calculul ponderii energiei regenerabile, cum ar fi cele privind utilizarea garanțiilor de origine, și a producerii de energie de către producătorii eligibili.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	79.	Articolul 32^2 (3) Furnizorii de energie electrică, în contextul obligației impuse conform art. 69 alin.(7) lit. a) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei electrice furnizate, pe baza datelor publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în temeiul alin. (1) din prezentul articol și a garanțiilor de origine utilizate. - Se propune substituirea textului *"*Furnizorii de energie electrică, în contextul obligației impuse conform art. 69 alin. (7) lit. a) din Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică, calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei	**Se acceptă** Art. 32^2 alin. (3) se modifică după cum urmează: „Furnizorii de energie electrică, calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei electrice furnizate, respectând obligațiile impuse în acest

		electrice furnizate, pe baza datelor publicate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în temeiul alin. (1) din prezentul articol și a garanțiilor de origine utilizate*”* *cu următorul text:* *“***Furnizorii de energie electrică, în contextul obligațiilor impuse conform Regulamentului privind calculul consumului de energie din surse regenerabile și a Regulamentului privind furnizarea energiei electrice, calculează și prezintă consumatorului final date privind ponderea fiecărei surse de energie în totalul energiei electrice furnizate, pe baza datelor publicate de Instituția publică de suport în temeiul alin. (1) din prezentul articol și a garanțiilor de origine anulate și utilizate***”** **Argumentarea:** Ținând cont de propunerea Agenției privind alin. (1) al Art. 32^2, se propune ajustarea corespunzătoare a prevederilor din alin. (3). Suplimentar, în conformitate cu art. 112 alin. (1) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, pentru energia electrică furnizată, fiecare furnizor emite o factură în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta lege și în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Menționăm că Anexa nr. 1 cu privire la Cerințe minime privind facturarea și informațiile de facturare din Directiva (UE) 2019/944, urmează a fi transpusă în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice. Anexa nr. 1 cu privire la Cerințele minime privind facturarea și informațiile de facturare include cerințe cu privire la obligația Furnizorilor de a specifica în facturi contribuția fiecărei surse de energie la energia electrică achiziționată de clientul final (Disclosure of energy sources). Suplimentar, în conformitate cu pct. 29 din Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, furnizorii care furnizează energie electrică consumatorilor finali le prezintă acestora informații cu privire la structura și ponderea tuturor tipurilor de surse de energie în energia electrică pe care au furnizat-o prin intermediul unui raport.	sens în Regulamentul privind calculul consumului de energie din surse regenerabile, aprobate de Guvern, și în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. ”
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	80.	Articolul 38^3 Contractele de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung (1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și furnizorii serviciului universal sunt în drept să negocieze și să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung în următoarele condiții, care trebuie îndeplinite cumulativ la data semnării:	**Nu se acceptă** Normele vizate au drept scop crearea premiselor de dezvoltare a producerii de regenerabile în condițiile inexistenței pieței spot și

		a) prețul de contract este cu cel puțin 10% mai mic decât cel mai mic preț fix stabilit în cadrul celei mai recente licitații organizate conform art. 35 pentru aceeași tehnologie; b) contractul nu depășește durata de 15 ani; c) echipamentul de producere a energiei electrice utilizat nu are o dată de fabricare mai veche de 48 de luni la momentul punerii în funcțiune; d) puterea instalată pentru fiecare loc de producere nu depășește 18 MW. (2) Puterea instalată totală pentru care se pot negocia contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung este stabilită de Guvern, conform art.10 alin.(1), lit. e2), pentru fiecare furnizor al serviciului universal proporțional cotei-părți deținute pe piață de furnizorul respectiv. (3) Prețul de contract poate varia, pe durata contractului, proporțional cu ajustările efectuate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la prețurile fixe în vigoare la data semnării contractelor, în conformitate cu procedura stabilită la art.37 alin.(1) pentru producătorii eligibili. **- Se propune excluderea alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din art. 38[3].** **Argumentarea:** Ministerul Energiei cât și Agenția întreprind eforturi administrative cu privire la creșterea lichidității pe pieţele organizate PZU și PI, ținând cont că piața locală este formată preponderent din contracte bilaterale. Totodată, generarea provenită de la capacitățile deținute de producătorii eligibili, de prosumatori și de consumatorii ce beneficiază de contorizare netă deja creează în anumite intervale supraproducție de energie electrică pentru care este garantată achiziția de către furnizorul central de energie electrică sau de către furnizorii serviciului universal. Prin urmare, se propune excluderea unor prevederi ce ar impune garantarea achiziției de energie electrice de către furnizorii serviciului universal. Subliniem faptul că furnizorii de pe piața nereglementată au toate oportunitățile să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung cu producătorii de energie electrică fără a fi nevoie de cote sau de reglementarea prețurilor.	a unei piețe de energie electrică cu amănuntul concentrate la nivelul furnizorilor serviciului universal. Chiar dacă apariția pieţelor pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice reprezintă un pas important în schimbarea paradigmei, barierele care previn apariția unor contracte pe termen lung pentru energia produsă din surse regenerabile încă persistă, pe fonul unei lichidități încă insuficiente pe pieţele organizate menționate mai sus. Prin urmare, păstrarea prevederilor respective oferă Guvernului în continuare o măsură de intervenție suplimentară, care ar putea genera economii și pentru consumatorii finali, considerând condițiile pentru încheierea contractelor pe termen lung vizate. Precizăm că un element important al aplicării prevederilor vizate în comentariul ANRE este aprobarea de către Guvern a cotelor ce urmează a fi

			alocate pentru contracte pe termen lung. O decizie în acest sens ar putea fi luată doar în condițiile în care aceasta ar fi în interesul socio-economic general.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	81.	Art. 38[1], alin. (1) Contractele reglementate pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile încheiate cu producători eligibili mari stabiliți în cadrul procedurilor de licitații înainte de îndeplinirea condițiilor stabilite în prezentul alineat sunt înlocuite cu contracte pentru diferențe, cu decontare financiară, în termen de 6 luni, după îndeplinirea următoarelor condiții: a) piața pentru ziua următoare este înființată și este operațională; b) prețul pentru fiecare interval de tranzacționare pe piața pentru ziua următoare este stabilit pe durata ultimelor 6 luni consecutive. Art. 37, alin. (4[1]) Producătorii eligibili sunt obligați să facă parte din grupul de echilibrare pentru care este responsabil furnizorul central de energie electrică. La stabilirea existenței unei piețe pe parcursul zilei lichide, producătorii eligibili sunt în drept să decidă asupra grupului de echilibrare din care să facă parte. Se propune a se revedea condiționalitatea inclusă în Lege cu privire la posibilitatea producătorilor eligibili de a face parte dintr-un grup de echilibrare distinct față de cel al furnizorului central de energie electrică. Subliniem faptul că conform Legii nr. 10/2016 la stabilirea existenței **unei piețe pe parcursul zilei lichide**, producătorii eligibili sunt în drept să decidă asupra grupului de echilibrare din care să facă parte și nu la încheierea **contractului pentru diferență** care se încheie cu condiția existenței **pieței pentru ziua următoare** și cerințele prevăzute în art. 38[1], alin. (1) din Legea nr. 10/2016 **Argumentarea:** În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 10/2016, noțiunea de **piață pe parcursul zilei lichidă** este definite ca piață pe parcursul zilei stabilită și funcțională, (…) și care întrunește următoarele criterii:	**Nu se acceptă** Participarea producătorilor eligibili în cadrul grupului de echilibrare este un element al schemei de sprijin oferită producătorului eligibil respectiv, cu scopul de atenuare a devierilor financiare a dezechilibrelor provocate de acesta. Totuși. art. 37, alin. (4[1]) stabilește dreptul producătorului eligibil de a schimba grupul de echilibrare, decizie care are drept efect doar asupra costului de echilibrare a producătorului eligibil respectiv. Prin comparație cu schimbarea contractelor de achiziționare a energiei electrice cu contractele pe diferențe, care în condițiile lipsei lichidității pe piața de energie electrică pe parcursul zilei poate afecta veniturile producătorului eligibil din comercializarea

		a) există o platformă de tranzacționare operațională, bazată pe licitații sau pe un mecanism de tranzacționare prin corelare continuă, și unde piața pe parcursul zilei este funcțională de cel puțin 12 luni; b) este posibilă modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare (h-1); c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului din zona respectivă de licitație. Prevederile menționate sunt inclusiv prevăzute în Modelul contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile pentru producătorii eligibili mari, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 296/2024 (*în continuare – Modelul contractului*) inclus ca Anexa nr. 13 la Documentația de licitație pentru producătorii eligibili mari Ținând cont de cele menționate, Agenția constată divergența prevederilor incluse în Legea nr. 10/2016 și Modelul contractului cu următoarele prevederile din Anexa nr. 7 a Documentației de licitație: *3.5 În perioada CfD, Instalația de stocare și Centrala electrică pot face parte din același grup de echilibrare, iar notificările corespunzătoare și decontările de dezechilibru* ***pot fi efectuate de către partea responsabilă cu echilibrarea desemnată de Investitor****. Plățile primei CfD se vor baza pe producția sprijinită, calculată utilizând dispozitivele de măsurare descrise la punctul 3.3 de mai sus.* *3.6.* ***Până la trecerea la CfD, notificările și decontarea dezechilibrelor pentru Centrala electrică (Capacitate sprijinită) se vor efectua în cadrul grupului de echilibrare al furnizorului central de energie electrică****, în conformitate cu regulile pieței de energie electrică și procedurile relevante ale OST. Notificările și decontarea dezechilibrelor pentru Instalația de stocare se efectuează în cadrul grupului de echilibrare BESS de către partea responsabilă de echilibrare desemnată de Investitor.*	cantității produse de energie electrică. Prin urmare, aici sunt două elemente distincte ale schemei de sprijin, care urmează a fi implementate în conformitate cu prevederile legale existente.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	82.	Art. 3 prețul pieței angro a energiei electrice (în continuare – preț de piață) – prețul stabilit **pe piața pentru ziua următoare**, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, și care este utilizat drept referință pentru stabilirea valorii primei variabile; Art. 34, alin. (1) preț fix, stabilit în cadrul licitației, conform art. 35, pentru producătorul eligibil mare care urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform art.10 alin.(1), lit. e). La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38^1 alin. (1), în cadrul procedurilor de licitație are loc stabilirea prețului de exercitare, care este utilizat în vederea cuantificării	**Nu se acceptă** Având în vedere implicațiile pe care propunerea le are asupra schemelor de sprijin implementate la moment, este necesară o evaluare mai detaliată a efectelor acestei modificări atât asupra

		valorii primei variabile ca diferența dintre acest preț și **prețul de piață al tranzacționării pe piața pentru ziua următoare a energiei electrice produse**; Art. 38[1], alin. (3) (3) Furnizorul central de energie electrică și producătorii eligibili mari convin asupra încheierii contractului pentru diferențe, care prevede păstrarea echilibrului dintre beneficii, drepturi și responsabilități, riscuri și compensații, după cum s-a convenit între părți la semnarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile. Prevederile privind prețul de comercializare a energiei electrice obținut în cadrul procedurii de licitație se completează cu prevederi privind prețurile de piață înregistrate **pe piața pentru ziua următoare** și privind prima variabilă determinată de diferența dintre prețul de piață și prețul de exercitare stabilit în cadrul licitației. **Se propune** modificarea noțiunii din art. 3 după cum urmează: *"*prețul pieței angro a energiei electrice (în continuare – preț de piață) – prețul stabilit pe piața pentru ziua următoare, **piața intrazilnică, și piața de echilibrare după caz**, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, și care este utilizat drept referință pentru stabilirea valorii primei variabile;*"* **Se propune** modificarea art. 34, alin. (1) după cum urmează: *"*a) preț fix, stabilit în cadrul licitației, conform art. 35, pentru producătorul eligibil mare care urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform art.10 alin.(1), lit. e). La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 381 alin. (1), în cadrul procedurilor de licitație are loc stabilirea prețului de exercitare, care este utilizat în vederea cuantificării valorii primei variabile ca diferența dintre acest preț **și prețul pieței angro a energiei electrice** ;*"* **Se propune** modificarea art. 38[1], alin. (3) după cum urmează: *"*(3) Furnizorul central de energie electrică și producătorii eligibili mari convin asupra încheierii contractului pentru diferențe, care prevede păstrarea echilibrului dintre beneficii, drepturi și responsabilități, riscuri și compensații, după cum s-a convenit între părți la semnarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile. Prevederile privind prețul de comercializare a energiei electrice obținut în cadrul procedurii de licitație se completează cu prevederi privind **prețurile pieței angro a energiei electrice** și privind prima variabilă determinată de diferența dintre prețul de piață și prețul de exercitare stabilit în cadrul licitației.*"*	producătorilor eligibili care au contracte de achiziționare a energiei electrice semnate cu furnizorul central la moment, cât și asupra următoarelor licitații pentru oferirea statutului de producător eligibil mare. Prin urmare, se propune revenirea la acest subiect în cadrul unei inițiative legislative separate, care să vină cu o analiză comprehensivă a efectelor schimbărilor propuse asupra veniturilor producătorului eligibil, considerând gradul de dezvoltare a piețelor organizate din Republica Moldova.

		Argumentarea: În conformitate cu "ENTSO-E Position Paper Sustainable Contracts for Difference (CfDs) Design" publicată în februarie 2024 se atestă necesitatea ca Contractele pentru Diferență să fie elaborate în așa măsură ca producătorii să poate participa pe toate pieţele organizate și nu doar pe cea pentru ziua următoare: *"*Therefore, from a system perspective is of high importance that CfDs are designed to incentivise efficient dispatch in all market timeframes (i.e. day-ahead, intraday, balancing) as well as investments in system-optimal asset designs and siting that maximise the value and not the volume of electricity.*"* Astfel, se propune ca producătorii eligibili mari să dețină posibilitatea ca să participe pe toate pieţele de energie electrică - pentru ziua următoare, piața intrazilnică, și piața de echilibrare după caz. În acest sens, diferența dintre prețul de exercitare și prețul pieței angro a energiei electrice urmează să fie bazat și pe veniturile/prețurile înregistrate pe pieţele respective și nu doar pe piața pentru ziua următoare. Menționăm că abordarea asemănătoare este aplicată și în România în cadrul Metodologiei de calcul a prețului de referință: *"*(2) Dacă condiția prevăzută la alin. (1) este îndeplinită, se determină venitul total pe tehnologie al tuturor beneficiarilor schemei CfD prin cumularea veniturilor obținute de beneficiari din contractele bilaterale încheiate pe pieţele organizate, a veniturilor din vânzarea pe piața PZU, a veniturilor din vânzarea pe PI, a veniturilor obținute din vânzarea în piața de echilibrare, a veniturilor rezultate ca urmare a plăților efectuate de Contrapartea CfD către beneficiarii schemei CfD. (3) Venitul total pe tehnologie determinat conform alin.(2) se compară cu venitul anual total pe tehnologie permis, definit ca suma pe fiecare interval orar și pe fiecare beneficiar al produsului dintre prețurile de exercitare ale fiecărui beneficiar și cantitatea livrată măsurată, cu excepția intervalelor orare în care PZU a fost negativ, la care se adaugă suma veniturilor obținute din aplicarea prevederilor art. 12 alin.(7) din HG nr. 318/2024.*"*	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	83.	Articolul 39^5 (1^{15}) Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept să vândă energie electrică pe piața de energie electrică, iar, la solicitarea acesteia, furnizorii serviciului universal au obligația să încheie cu comunitatea respectivă un contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare în perioada de facturare. Până la stabilirea unei pieţe pentru ziua următoare lichide,	**Se acceptă** Norma a fost armonizată cu prețul de procurare utilizat în cazul contractelor furnizorilor serviciului

		furnizorii serviciului universal aplică **prețul mediu de procurare a energiei electrice, pentru perioada de facturare, de la toate sursele, cu excepția cantităților de energie electrică procurate de la furnizorul central de energie electrică.** În cazul în care, în urma unei analize, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că menținerea obligației stabilite prin prezentul alineat în sarcina furnizorilor serviciului universal poate afecta activitatea acestora, Agenția poate dispune retragerea obligației respective. **Se propune** modificarea art. 39^5, alin. (1^{15}) după cum urmează: (1^{15}) Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept să vândă energie electrică pe piața de energie electrică, iar, la solicitarea acesteia, furnizorii serviciului universal au obligația să încheie cu comunitatea respectivă un contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare **pentru fiecare interval de dispecerizare** în perioada de facturare. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal aplică **prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare administrate de OPCOM S.A. pentru fiecare interval de dispecerizare în perioada de facturare.** În cazul în care, în urma unei analize, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că menținerea obligației stabilite prin prezentul alineat în sarcina furnizorilor serviciului universal poate afecta activitatea acestora, Agenția poate dispune retragerea obligației respective. **Argumentarea:** Pentru a avea o abordare similar în cazul comunităților de energie din surse regenerabile cu cea propusă pentru prosumatori, se propune referința la PZU gestionată de OPCOM S.A. Totodată, pentru o mai mare claritate se propune indicarea expresă a faptului că urmează a fi luat în considerare prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare pentru fiecare interval de dispecerizare și nu unul mediu sau mediu ponderat. Menționăm faptul că distribuitorul și furnizorul în cazul comunităților de energie din surse regenerabile vor deține informația cu privire la cantitatea de energie electrică injectată în rețeaua electrică pentru fiecare interval de dispecerizare.	universal încheiat cu prosumatorii, pentru a asigura o abordare unică.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	84.	Art. 3 *producător eligibil mic*– producător eligibil care operează o centrală/mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu o capacitate cumulativă mai mică decât limita de capacitate stabilită de Guvern în conformitate cu	**Se acceptă**

		art.10 alin.(1) lit. e), inclusiv unități de producere a energiei electrice în regim de cogenerare pe bază de biomasă, singaz sau biogaz, indiferent de capacitate, dacă Guvernul stabilește astfel; **Se propune** înlocuirea textului "cu o capacitate cumulativă mai mică decât limita de capacitate stabilită de Guvern" cu textul "**cu o capacitate cumulativă mai mică sau egală decât limita de capacitate stabilită de Guvern**". **Argumentarea:** Noțiunea de producător eligibil mare este definită ca producător eligibil care operează o centrală/mai multe centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile **cu o capacitate cumulativă mai mare decât limita de capacitate stabilită** de Guvern în conformitate cu art.10 alin.(1) lit. e). Totodată, art. 34, alin. (1), lit. b) prevede că tariful fix este aprobat conform art. 14 lit.b1) pentru producătorul eligibil mic care deține sau urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată **ce nu depășește limita de capacitate stabilită conform** art.10 alin.(1), lit. e), dar care nu este mai mică de 10 kW. Astfel, puterea centralei/centralelor electrice eligibile deținute de producătorii eligibili mici este mai mică sau egală decât limita de capacitate stabilită de Guvern	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	85.	Art. 39^4. Aplicarea mecanismelor de contorizare netă și facturare netă de utilizatorii sistemelor de distribuție închise și de operatorii sistemelor de distribuție închise **Se propune** redenumirea art. 39^4 după cum urmează: „**Producerea energiei electrice din surse regenerabile în cadrul sistemelor de distribuție închise**" **Argumentarea:** În cadrul sistemelor de distribuție închise între utilizatorii de sistem și operatorul sistemului de distribuție închis al energiei electrice nu pot aplicate mecanisme de sprijin cum facturare netă și contorizare netă.	**Se acceptă**
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	86.	Art. 39^4, Alin (1) "Operatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu și al utilizatorilor sistemului de distribuție închis. Operatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică consumată lunar din rețeaua electrică la prețul pentru furnizarea energiei electrice în	**Nu se acceptă** Se creează o abordare diferențiată pentru operatorul sistemului de distribuție închis și

		conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, stabilit conform prevederilor prezentei legi. Cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică din sistemul de distribuție închis se achită operatorului sistemului de distribuție închis de către furnizor lunar, la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, în conformitate cu prevederile prezentei legi.” **Se propune** uniformizarea modalității de stabilire a prețului între prosumatori și operatorul sistemului de distribuție închis al energiei electrice după cum urmează: „Operatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu și al utilizatorilor sistemului de distribuție închis. Operatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică consumată lunar din rețeaua electrică la prețul pentru furnizarea energiei electrice în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, stabilit conform prevederilor prezentei legi. Cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică din sistemul de distribuție închis se achită operatorului sistemului de distribuție închis de către furnizor lunar, la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice, în **conformitate cu prevederile art. 39[2], alin. (2).**” **Argumentarea:** Pentru evitarea interpretării modalității de stabilire a prețului în contract pentru energia electrică injectată în rețeaua electrică de către instalațiile de producere ale operatorului sistemului de distribuție închis a energiei electrice, se propune aplicarea aceluiași mecanism ca și la prosumatori.	utilizatorii sistemului respectiv care au centrale electrice de producere a energiei electrice din surse regenerabile, care trebuie să negocieze prețul energiei electrice injectate în rețea.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	87.	Art. 39[4], Alin (2) „Utilizatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită operatorului sistemului de distribuție închis cantitatea de energie electrică consumată lunar din sistemul de distribuție închis la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de alimentare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către operatorul sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de alimentare/vânzare a energiei electrice.” **Se propune** completarea ultimei propoziții cu fraza **prin negociere** după cum urmează:	**Se acceptă**

		„Utilizatorul sistemului de distribuție închis este în drept să construiască centrală electrică de producere a energie electrice din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită operatorului sistemului de distribuție închis cantitatea de energie electrică consumată lunar din sistemul de distribuție închis la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de alimentare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către operatorul sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit **prin negociere** în contractul de vânzare a energiei electrice de către utilizatorul sistemului de distribuție închis.” **Argumentarea:** Pentru evitarea interpretării valorii identice a prețului pentru energia electrică consumată de utilizatorul sistemului de distribuție închis a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică injectată în rețeaua electrică a operatorului sistemului de distribuție închis, se propune diferențierea acestuia.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	88.	Art. 39^4, Alin (3) „În cazul în care utilizatorul sistemului de distribuție închis a încheiat contract de furnizare a energiei electrice cu un furnizor și are centrală electrică care produce energie electrică din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu, părțile contractului încheie contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică furnizată lunar utilizatorului de sistem la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către furnizor utilizatorului sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice.” **Se propune** uniformizarea modalității de stabilire a prețului între prosumatori și utilizatorii sistemului de distribuție închis al energiei electrice după cum urmează: „În cazul în care utilizatorul sistemului de distribuție închis a încheiat contract de furnizare a energiei electrice cu un furnizor și are centrală electrică care produce energie electrică din surse regenerabile pentru acoperirea consumului propriu, părțile contractului încheie contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Utilizatorul sistemului de distribuție închis achită furnizorului cantitatea de energie electrică furnizată lunar utilizatorului de sistem la prețul pentru energia electrică în conformitate cu contractul de furnizare/vânzare a energiei electrice. Cantitatea de energie electrică	**Se acceptă**

		livrată de utilizatorul sistemului de distribuție închis în sistemul de distribuție închis se achită lunar de către furnizor utilizatorului sistemului de distribuție închis la prețul pentru vânzarea energiei electrice stabilit în contractul de vânzare a energiei livrate de către utilizatorul sistemului de distribuție închis. **Argumentarea:** Pentru evitarea interpretării valorii identice a prețului pentru energia electrică consumată de utilizatorul sistemului de distribuție închis a energiei electrice și a prețului pentru energia electrică injectată în rețeaua electrică a operatorului sistemului de distribuție închis, se propune diferențierea acestuia.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	89.	Art. 39^4, Alin (7) „Prin derogare de la prevederile Legii nr.107/2016 cu privire la energia electrică, admiterea în exploatare a centralei electrice a utilizatorului sistemului de distribuție închis se confirmă prin actul de corespundere eliberat de organul supravegherii energetice de stat în conformitate cu Regulamentul de admitere în exploatare a instalațiilor electrice.” **Se propune abrogarea** alin. (7). **Argumentarea:** Ținând cont de prevederile art. 72 alin. (19) al Legii 164/2025 cu privire la energia electrică, Agenția emite actul de corespundere în cazul racordării la rețelele electrice de transport a instalațiilor de utilizare, precum și în cazul racordării la rețelele electrice de distribuție a: a) instalațiilor de utilizare cu o putere contractată mai mare de 150 kW; b) instalațiilor electrice ce implică instalarea posturilor de transformare; c) instalațiilor electrice ale instituțiilor de învățământ, inclusiv ale instituțiilor de învățământ preșcolar; d) instalațiilor electrice ale instituțiilor medicale; e) instalațiilor electrice ale azilurilor de bătrâni și ale orfelinatelor; f) părții electrice a centralelor electrice deținute de instituțiile specificate la lit. c)–e); g) surselor de energie electrică de rezervă ale instituțiilor specificate la lit. c)–e); h) rețelelor de iluminat public. Totodată în conformitate cu prevederile alin. (18) al art. 72, în cazul racordării la rețelele electrice a centralelor electrice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a instalațiilor de utilizare, altele decât cele indicate la alin. (19), admiterea în exploatare se confirmă prin declarația electricianului autorizat.	**Se acceptă**

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică	90.	Art. 37. Se propune adăugarea unui alineat nou (5^1) „(5^1) **Producătorilor eligibili li se interzice să modifice centralele electrice în baza cărora au obținut statut de producător , după admiterea în exploatare a centralelor electrice eligibile, prin majorarea puterii de generare a modulelor de generare, inclusiv în cazul centralelor electrice fotovoltaice a numărului și puterea panourilor fotovoltaice și/sau a numărului și puterea invertoarelor, și/sau instalarea capacităților de stocare a energiei electrice la centralele electrice eligibile, sub rezerva alin. (5).**” **Argumentarea:** În scopul excluderii abuzului din partea producătorilor și a produce energie electrică în baza schemei de sprijin la tarif/preț fix, se propune interzicerea efectuării de modificări în centralele electrice în baza cărora au fost obținute sau confirmate statutul de producător eligibil.	**Se acceptă** Art. 37 a fost completat cu un aliniat nou (5^1) cu următorul cuprins: „(5^1) În sensul alin. (5) se consideră majorare a capacității centralei electrice existente orice modificare operată după admiterea în exploatare a centralei electrice în baza căreia producătorul a obținut statut de eligibil, care are drept efect majorarea puterii sumare de generare a centralei electrice, inclusiv pe partea de curent continuu prin instalarea de module de generare și/sau capacități stocare a energiei electrice”
Ministerul Culturii al Republicii Moldova, *nr. 04/1-09/ 891 din 27.03.2026*			
Ministerul Culturii al Republicii Moldova	91.	La pct. 13, care prevede completarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile cu articolele 21^1 - 21^4 , menționăm următoarele. Referitor la art. 212 alin. (6) lit. c) care face trimitere la zonele de interes arheologic prioritar, clasificate astfel conform prevederilor Legii nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic, considerăm nejustificată utilizarea sintagmei „prioritar”, întrucât toate siturile arheologice sunt bunuri de patrimoniu cultural național și beneficiază de un regim special de protecție din partea statului Pe componenta patrimoniu cultural, se propune substituirea integrală a textelor de la art. 212 alin. (6) lit. c), d) și e) cu următorul cuprins: „c) siturile arheologice, înscrise în Registrul arheologic național, precum și cele descoperite ulterior, inclusiv zonele lor de protecție;” „d) bunurile imobile cu statut de monument, înscrise în Registrul național și registrele locale, precum și zonele lor de protecție;”	**Se acceptă**

		„e) monumentele de for public, înscrise în Registrul național și registrele locale, inclusiv terenurile acestora și zonele lor de protecție;” Totodată, se propune completarea alin. (6) al art. 21^2 cu două litere noi, lit. f) și g), cu următorul cuprins, iar textul actual al lit. f) se renumerotează corespunzător: „f) rezervațiile cultural-istorice sau cultural-naturale, precum și zonele lor de protecție;” „g) localitățile istorice, precum și zonele lor de protecție.”	
Ministerul Culturii al Republicii Moldova	92.	În temeiul Legii nr. 161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, pentru protejarea acestora, se recomandă consultarea Ministerului Apărării.	**Se ia act**
Ministerul Culturii al Republicii Moldova	93.	Referitor la prevederile art. 21^2 alin. (8), menționăm că, în condițiile actuale, Ministerul Culturii nu dispune de o autoritate sau structură responsabilă de gestionarea seturilor de date spațiale aferente protejării monumentelor istorice, monumentelor de for public și siturilor arheologice. Prin urmare, Ministerul Culturii nu poate asigura actualizarea și menținerea la zi a informațiilor în cadrul geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale, ceea ce poate afecta actualitatea completării datelor utilizate în procesul de identificare a patrimoniului cultural. În acest context, se propune revizuirea alin. (8), după cum urmează: „Zonele protejate prevăzute la alin. (6) se identifică de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, responsabil de seturile de date spațiale privind resursele energetice, utilizând geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, precum și alte surse relevante pentru identificarea inițială a acestora, cum ar fi planurile urbanistice generale ale localităților, Registrul bunurilor imobile și portalurile web oficiale ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, urmând a fi validate de către autoritățile publice responsabile.”	**Se acceptă parțial** Art. 21^2 alin. (8) a fost modificat astfel încât să țină cont și de datele incluse în registrele publice, cum ar fi registrele naționale și locale a monumentelor.

Ministerul Culturii al Republicii Moldova	94.	Referitor la modificările propuse la Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, art. 150 alin. 1 lit. q) propunem următorul cuprins: „q) lucrările de instalare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie sau a pompelor de căldură, realizate în baza documentației de proiect elaborate doar pentru compartimentele de electricitate și de rezistență, sunt permise în următoarele condiții: – în limita terenului proprietate privată pe care se instalează centrala electrică din surse regenerabile sau pompa de căldură, precum și pe acoperișul clădirilor sau construcțiilor existente, cu condiția ca puterea instalată a centrala electrice sau a pompei de căldură nu depășește 50 kW; - pe acoperișul blocurilor locative, destinate alimentării cu energie electrică a locurilor de uz comun; - pe fațadele orientate spre interiorul curților și/sau stradele, cu excepția fațadelor clădirilor orientate spre bulevarde și străzi.” După lit. q) se propune introducerea unei noi litere, lit. q^1) cu următorul cuprins: „q^1) *lucrările prevăzute la lit. q) sunt interzise la monumentele istorice. În cazul executării lucrărilor în zonele de protecție ale monumentelor istorice, în localități istorice, în rezervații cultural-istorice sau cultural-naturale, precum și în zonele de protecție ale acestora, se execută numai în baza avizului pozitiv emis de autoritatea administrației publice centrale de specialitate în domeniul patrimoniului cultural*”	**Se acceptă** Redacția finala propusă la art. 150 alin. 1 a fost modificată luând în considerare și propunerile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Asociația Businessului European, *Nr. 35-2026/SP din 01 aprilie 2026*			
Asociația Businessului European	95.	La **Articolul 18[1]** . Atribuțiile operatorilor de sistem - **Se propune** următoarea formulare: Se propune următoarea formulare: (1) La elaborarea planurilor de dezvoltarea a rețelelor electrice, rețelelor termice și a celor de gaze naturale operatorii de sistem iau în considerare necesitatea racordării centralelor ce produc din surse regenerabile de energie, inclusiv pentru autoconsum sau pentru necesitățile comunităților de energie din surse regenerabile. (2) În scopul implementării cerințelor stabilite la alin. (1) operatorii de sistem analizează în special capacitățile instalate a centralelor ce produc energie din surse regenerabile ce urmează a fi dezvoltate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, cele incluse de autoritățile publice locale și centrale în planurile de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și perioada propusă pentru racordarea acestora, în conformitate cu art. 28, alin. (6) și (6^1). Aceste tipuri de investiții se remunerează in tarife prin o rentabilitate (WACC) plus 3 puncte procentuale si o amortizarea accelerata prin diminuarea in jumătate duratei de amortizare.	**Se accepta parțial** Au fost realizate modificări pentru a exclude echivocuri privind acoperirea costurilor de racordare. Totodată a fost păstrată obligația operatorilor de sistem de a considera integrarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile. Cu referință la stimulentele specificate în aviz, menționăm că acestea țin de politica tarifară și

		Argumentare: Obligația operatorului de sistem de a lua în considerare racordarea centralelor din surse regenerabile, conform art. 18^1 alin. (1), trebuie analizată în corelație cu prevederile art. 28 alin. (6) și (6^1). În acest sens, dezvoltarea rețelei electrice se realizează de către operator și se include în tarif doar în cazul în care investiția este prevăzută în planurile de dezvoltare aprobate și servește interesul sistemic. În situațiile în care dezvoltarea rețelei este în beneficiul exclusiv al producătorului, se aplică derogarea prevăzută la alin. (6^1), costurile fiind suportate de solicitant, în baza unei evaluări justificate și notificate ANRE." Este necesară identificarea și asigurarea unor surse financiare suplimentare pentru a permite companiilor realizarea investițiilor în rețelele necesare racordării centralelor de producere a energiei din surse regenerabile. Resursele financiare disponibile în prezent, provenite din tarife (inclusiv prin mecanismul de amortizare a activelor), nu sunt suficiente nici pentru acoperirea necesarului de investiții în rețelele existente. În plus, au apărut noi necesități investiționale, precum dezvoltarea sistemelor de securitate cibernetică (cybersecurity), implementarea contorizării inteligente (smart metering) și alte modernizări esențiale pentru funcționarea eficientă și sigură a sistemului energetic. În acest context, este esențială completarea cadrului de finanțare, prin mecanisme care să sprijine investițiile strategice în infrastructura energetică	reglementările ANRE, urmând a fi discutate la nivelul legislației secundare, pentru fiecare sector de activitate (energie electrică, gaze naturale, termie)
Asociația Businessului European	96.	La **Articolul 28 (1^1)**. Atribuțiile operatorilor de sistem - **Se propune** următoarea formulare: Articolul 28 (1^1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și consumatorii finali care își propun racordarea la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice de capacitate mică care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv a celor deținute de prosumatori, sau a centralelor electrice ce produc energie din surse regenerabile instalate în cadrul unor proiecte demonstrative, sau racordarea pompelor de căldură, beneficiază de o procedură simplificată de racordare la rețea, cu condiția că stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Instalațiile electrice pentru care se aplică procedura de notificare simplificată și procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (1^1) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și	**Nu se acceptă** Modificările propuse la art. 28 țin să transpună un set de prevederi din art. 16e și 17 din versiune reformată a Directivei UE 2018/2001, prevederi care stabilesc inclusiv categoriile de instalații pentru care urmează a fi implementată procedura de notificare simplificată. Ținem să precizăm că la etapa aceasta proiectul propus include valorile

		siguranței rețelei electrice. Implementarea etapizată în cadrul Regulamentului permite evaluarea impactului asupra rețelei și ajustarea flexibilă a parametrilor tehnici și procedurali, asigurând echilibrul între facilitarea racordării și menținerea funcționării sigure a sistemului electroenergetic.	minime obligatorii stabilite de Directiva menționată.
Asociația Businessului European	97.	Articolul 28 (1^4) - **Se propune** excluderea acestuia. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (1^1) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și siguranței rețelei electrice.	**Nu se acceptă** Modificările propuse la art. 28 țin să transpună un set de prevederi din art. 16e și 17 din versiune reformată a Directivei UE 2018/2001, prevederi care stabilesc inclusiv categoriile de instalații pentru care urmează a fi implementată procedura de notificare simplificată. Ținem să precizăm că la etapa aceasta proiectul propus include valorile minime obligatorii stabilite de Directiva menționată.
Asociația Businessului European	98.	Articolul 28 (1^7) - **Se propune** excluderea acestuia. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (1^1) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și siguranței rețelei electrice.	**Nu se acceptă** Modificările propuse la art. 28 țin să transpună un set de prevederi din art. 16e și 17 din versiune reformată a Directivei UE 2018/2001, prevederi care stabilesc inclusiv categoriile de instalații pentru care urmează a fi implementată procedura de notificare simplificată.

			Ținem să precizăm că la etapa aceasta proiectul propus include valorile minime obligatorii stabilite de Directiva menționată.
Asociația Businessului European	99.	Articolul 39[2] alin. (2) - **Se propune** următoarea formulare: *În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnate contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție la prețul stabilit prin hotărâre de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, astfel încât să reflecte valoarea de piață a energiei electrice respective, asigurând un tratament echitabil al prosumatorilor și evitarea subevaluării energiei livrate, luând totodată în considerare beneficiile pe termen lung pentru rețea, mediu și societate. Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile.* **Argumentare:** Revizuirea formulării este necesară pentru a asigura că stabilirea prețului de achiziție a energiei electrice livrate de prosumatori reflectă nu doar valoarea de piață, ci și principiul tratamentului echitabil, evitând riscul subevaluării energiei produse. În lipsa unei astfel de precizări, mecanismul de stabilire a prețului poate conduce la descurajarea investițiilor în capacități de producere din surse regenerabile la nivel de prosumator. Totodată, completarea menține flexibilitatea ANRE de a lua în considerare beneficiile pe termen lung pentru rețea, mediu și societate, asigurând un echilibru între funcționarea pieței și promovarea generării distribuite.	**Se acceptă parțial** Redacția actualizată în baza tuturor avizelor primite la acest punct include o abordare cuplată la valoarea de piață a energiei stabilită pe piețele organizate de energie electrică.
Asociația Businessului European	100.	**Consolidarea regimului juridic aplicabil accesului la terenuri, servituților și utilizării temporare a proprietăților terților pentru infrastructura energetică.** Experiența statelor membre UE demonstrează că realizarea în termen a proiectelor energetice depinde în mod esențial de existența unor mecanisme legale clare, previzibile și neblocabile, care să permită exercitarea drepturilor de acces și utilizare a terenurilor, cu respectarea dreptului de proprietate și acordarea unor compensații echitabile.	**Se acceptă** Proiectul de modificare a legii include detalii privind servituțile oferite pentru proiectele ce urmează a fi amplasate in cadrul zonelor

		În acest sens, potrivit cadrului european actual consolidat prin Directiva (UE) 2023/2413, proiectele de energie regenerabilă și infrastructura aferentă sunt recunoscute ca fiind de interes public major, ceea ce justifică instituirea unor mecanisme juridice care să asigure implementarea lor eficientă și în termene rezonabile. Majoritatea statelor membre UE au instituit: • servituți legale de utilitate publică, aplicabile atât infrastructurii de rețea, cât și elementelor necesare funcționării proiectelor de producere; • drepturi explicite de acces și ocupare temporară a terenurilor pentru lucrări de construcție, mentenanță și intervenție; • mecanisme administrative prin care aceste drepturi pot fi exercitate independent de acordul proprietarului, în condițiile acordării unor despăgubiri juste. Un exemplu relevant îl constituie cadrul juridic din România, consacrat prin Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, care instituie: • drepturi de uz și servitute exercitate în temeiul legii, pe durata existenței capacităților energetice; • posibilitatea realizării lucrărilor necesare pe terenurile terților, fără blocaje procedurale, dar cu compensarea corespunzătoare a prejudiciilor; o un echilibru funcțional între interesul public și protecția dreptului de proprietate. • Cadrul actual din Republica Moldova, deși recunoaște formal drepturi de folosință și servitute, condiționează în mod excesiv exercitarea acestora de acordul proprietarului, inclusiv în cazul proiectelor noi, ceea ce conduce, în practică, la blocaje sistemice, întârzieri semnificative și creșterea costurilor investiționale. **Se propune suplinirea și îmbunătățirea cadrului legal prin:** - instituirea explicită a servituților legale terestre și aeriene, inclusiv pentru infrastructura aferentă proiectelor de producere a energiei regenerabile; - reglementarea clară a dreptului de acces și ocupare temporară a terenurilor pe durata lucrărilor de proiectare, construcție și mentenanță;	de accelerare, oferite prin prisma statutului de utilitate publică de care urmează să beneficieze astfel de proiecte. Drepturile acordate sunt similare celor oferite pentru infrastructura de transport a energiei electrice, bazându-se pe aceleași principii.
Asociația Businessului European	101.	**Indexarea justa a prețului la energia electrica pentru producătorii eligibili.** În prezent, cadrul legal nu consacră la nivel de lege primară un mecanism clar și expres de indexare, ceea ce reduce predictibilitatea schemei de sprijin și afectează bancabilitatea proiectelor. Într-o piață în care costurile investiționale, echipamentele și finanțările sunt în mare parte denominate în euro, iar veniturile se realizează în lei moldovenești, lipsa unei formule explicite de ajustare expune investitorii la un risc	**Nu se acceptă** Propunerea ține de modificarea unui element al schemei de sprijin în implementarea, prin urmare

		valutar și inflaționist semnificativ. Acest risc nu poate fi compensat prin simpla accelerare procedurală. Dimpotrivă, fără un mecanism clar de indexare, există riscul ca proiectele să poată fi autorizate mai repede, dar să nu poată fi finanțate și construite. **Se propune completarea articolului 37 cu un alineat nou, după cum urmează:** Prețurile fixe stabilite pentru producătorii eligibili se ajustează anual de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, prin aplicarea cumulativă a următorilor factori: *a) rata inflației la nivelul Uniunii Europene, determinată pe baza Indicelui Armonizat al Prețurilor de Consum (HICP), publicat de Eurostat sau de Banca Centrală Europeană;* *b) evoluția cursului de schimb al monedei naționale față de euro (EUR), stabilit de Banca Națională a Moldovei.* *Ajustarea prevăzută la prezentul alineat se aplică anual, în mod automat, pe întreaga perioadă de valabilitate a schemei de sprijin."* Astfel de modificări ar fi pe deplin coerente cu obiectivul declarat al legii de a asigura un cadru predictibil și transparent pentru atragerea investițiilor în energie regenerabilă, menționat și în nota de fundamentare. Totodată, aceasta ar contribui în mod real la creșterea bancabilității proiectelor, la reducerea costului capitalului și la sporirea șanselor ca proiectele autorizate să fie efectiv implementate.	trebuie de analizat modul cum modificarea poate influența veniturile proiectele pentru care deja este acordat statutul de eligibil. Având în vedere că subiectul dat este examinat și într-o inițiativă legislativă a unui grup de deputați (proiectul de lege înregistrat cu nr. 108 din 03.04.2026), poziția coordonată a Guvernului la acest subiect va fi expusă în avizul proiectului de lege
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A, *Nr. de ieșire: 0505/061985-20260324*			
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A	102.	La **Articolul 18[1]** . Atribuțiile operatorilor de sistem - **Se propune** următoarea formulare: La elaborarea planurilor de dezvoltarea a rețelelor electrice, rețelelor termice și a celor de gaze naturale operatorii de sistem iau în considerare necesitatea racordării centralelor ce produc din surse regenerabile de energie, inclusiv pentru autoconsum sau pentru necesitățile comunităților de energie din surse regenerabile. În scopul implementării cerințelor stabilite la alin. (1) operatorii de sistem analizează în special capacitățile instalate a centralelor ce produc energie din surse regenerabile ce urmează a fi dezvoltate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, cele incluse de autoritățile publice locale și centrale în planurile de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și perioada propusă pentru racordarea acestora, în conformitate cu art. 28, alin. (6) și (6[1]).	**Se accepta parțial** Au fost realizate modificări pentru a exclude echivocuri privind acoperirea costurilor de racordare. Totodată a fost păstrată obligația operatorilor de sistem de a considera integrarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile.

		Aceste tipuri de investiții se remunerează in tarife prin o rentabilitate (WACC) plus 3 puncte procentuale si o amortizarea accelerata prin diminuarea in jumătate duratei de amortizare. **Argumentare:** Obligația operatorului de sistem de a lua în considerare racordarea centralelor din surse regenerabile, conform art. 18^1 alin. (1), trebuie analizată în corelație cu prevederile art. 28 alin. (6) și (6^1). În acest sens, dezvoltarea rețelei electrice se realizează de către operator și se include în tarif doar în cazul în care investiția este prevăzută în planurile de dezvoltare aprobate și servește interesul sistemic. În situațiile în care dezvoltarea rețelei este în beneficiul exclusiv al producătorului, se aplică derogarea prevăzută la alin. (6^1), costurile fiind suportate de solicitant, în baza unei evaluări justificate și notificate ANRE." Este necesar da o oferi surse financiare companiilor de a face investiții in aceste rețele pentru racordarea centralelor ce produc din surse regenerabile. Cu sursele financiare din tarif sub forma de amortizarea activelor nu e suficient nici sa efectuam investițiile in rețelele existente, dar după cum cunoașteți au apărut noi necesitați de investiții ca cybersecurity, smart metering. etc.	Cu referință la stimulentele specificate în aviz, menționăm că acestea țin de politica tarifară și reglementările ANRE, urmând a fi discutate la nivelul legislației secundare, pentru fiecare sector de activitate (energie electrică, gaze naturale, termie)
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A	103.	La **Articolul 28 (1^1) - Se propune** următoarea formulare: Articolul 28 (1^1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și consumatorii finali care își propun racordarea la rețelele electrice de distribuție a centralelor electrice de capacitate mică care utilizează surse regenerabile de energie, inclusiv a celor deținute de prosumatori, sau a centralelor electrice ce produc energie din surse regenerabile instalate în cadrul unor proiecte demonstrative, sau racordarea pompelor de căldură, beneficiază de o procedură simplificată de racordare la rețea, cu condiția că stabilitatea, fiabilitatea și siguranța rețelei electrice sunt menținute. Instalațiile electrice pentru care se aplică procedura de notificare simplificată și procedura de notificare simplificată este descrisă în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat în conformitate cu Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (1^1) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și siguranței rețelei electrice. Implementarea etapizată în cadrul Regulamentului permite evaluarea impactului asupra rețelei și ajustarea flexibilă a parametrilor tehnici și	**Nu se acceptă** Modificările propuse la art. 28 țin să transpună un set de prevederi din art. 16e și 17 din versiune reformată a Directivei UE 2018/2001, prevederi care stabilesc inclusiv categoriile de instalații pentru care urmează a fi implementată procedura de notificare simplificată. Ținem să precizăm că la etapa aceasta proiectul propus include valorile minime obligatorii stabilite de Directiva menționată.

		procedurali, asigurând echilibrul între facilitarea racordării și menținerea funcționării sigure a sistemului electroenergetic.	
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A	104.	Articolul 28 (1^4) - **Se propune** excluderea acestuia. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (11) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și siguranței rețelei electrice. Implementarea etapizată în cadrul Regulamentului permite evaluarea impactului asupra rețelei și ajustarea flexibilă a parametrilor tehnici și procedurali, asigurând echilibrul între facilitarea racordării și menținerea funcționării sigure a sistemului electroenergetic.	
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A	105.	Articolul 28 (1^5) - **Se propune** excluderea acestuia. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (1^1) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și siguranței rețelei electrice. Implementarea etapizată în cadrul Regulamentului permite evaluarea impactului asupra rețelei și ajustarea flexibilă a parametrilor tehnici și procedurali, asigurând echilibrul între facilitarea racordării și menținerea funcționării sigure a sistemului electroenergetic.	
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A	106.	Articolul 28 (1^7) - **Se propune** excluderea acestuia. **Argumentare:** Se propune introducerea prevederilor aferente procedurii simplificate de racordare în Regulamentul de racordare, cu aplicare graduală, având în vedere că art. 28 alin. (11) condiționează explicit această procedură de menținerea stabilității, fiabilității și siguranței rețelei electrice. Implementarea etapizată în cadrul Regulamentului permite evaluarea impactului asupra rețelei și ajustarea flexibilă a parametrilor tehnici și procedurali, asigurând echilibrul între facilitarea racordării și menținerea funcționării sigure a sistemului electroenergetic.	
Î.C.S. „Premier Energy Distribution" S.A	107.	Articolul 39^2 alin. (2) - **Se propune** următoarea formulare: - *În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnate contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție la prețul stabilit prin hotărâre de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, astfel încât să reflecte valoarea de piață a energiei*	**Se acceptă parțial** Redacția actualizată în baza tuturor avizelor primite la acest punct include o abordare cuplată la valoarea de piață a energiei stabilită

		electrice respective, asigurând un tratament echitabil al prosumatorilor și evitarea subevaluării energiei livrate, luând totodată în considerare beneficiile pe termen lung pentru rețea, mediu și societate. Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile. **Argumentare:** Revizuirea formulării este necesară pentru a asigura că stabilirea prețului de achiziție a energiei electrice livrate de prosumatori reflectă nu doar valoarea de piață, ci și principiul tratamentului echitabil, evitând riscul subevaluării energiei produse. În lipsa unei astfel de precizări, mecanismul de stabilire a prețului poate conduce la descurajarea investițiilor în capacități de producere din surse regenerabile la nivel de prosumator. Totodată, completarea menține flexibilitatea ANRE de a lua în considerare beneficiile pe termen lung pentru rețea, mediu și societate, asigurând un echilibru între funcționarea pieței și promovarea generării distribuite	pe piețele organizate de energie electrică.
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, *nr. 09/2-03/207/485 din 31.03.2026*			
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova	108.	**La Nota de fundamentare:** Potrivit compartimentului 4.2 ,,Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative", costurile asociate aprobării acestei legi sunt nesemnificative, acestea limitându-se la eventuale cheltuieli pentru dezvoltarea și integrarea sistemului informațional legat de Ghișeul unic, instruirea personalului și actualizarea procedurilor interne. Cu toate acestea, reieșind din prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare urma să fie descris impactul financiar asupra bugetului de stat, cu indicarea exactă a costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative. Prin urmare, pe lângă indicarea cheltuielilor, atragem atenția asupra faptului că, realizarea prevederilor prezentei legi se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală sau cadrul bugetar pe termen mediu, aferente Ministerului Energiei, fără necesitatea alocării mijloacelor bugetare suplimentare, precum și din surse de asistență externă nerambursabilă. Reieșind din cele relatate, proiectul urmează a fi definitivat prin prisma propunerilor și obiecțiilor prezentate.	**Se acceptă** Nota informativă a fost actualizată pentru a reflecta impactul financiar preconizat.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, *Nr. 12-1742 din 01.04.2026*			
Ministerul Infrastructurii și	109.	**Art. I ce vizează modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:**	**Se acceptă**

Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova		1. Se propune revizuirea clauzei de armonizare, având în vedere că referința CELEX indicată în proiect este eronată, aceasta vizând o altă directivă, respectiv Directiva (UE) 2019/944, în timp ce referința corectă, relevantă obiectului proiectului, este CELEX 02018L2001-20240716, aferentă Directivei (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.	Clauza de armonizare a fost modificată considerând și avizul Centrului de armonizare a legislației.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	110.	2. La pct. 5, se propune revizuirea art. 5 alin. (4), întrucât formularea potrivit căreia statutul proiectelor respective urmează să prevaleze intereselor individuale are un caracter prea larg, în timp ce art. 16f din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată, consacră interesul public superior doar în contextul punerii în balanță a intereselor juridice în cazuri individuale, fără a înlătura obligațiile aplicabile în materia evaluării impactului asupra mediului și a protecției biodiversității sau a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor.	**Nu se acceptă** Redacția actuală a art. 5 alin. (4) este elaborată ținând cont de prevederile legislației în domeniul mediului ce țin de armonizată cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu. Totodată precizăm că redacția propusă aici nu oferă derogări de la procedurile de evaluare strategică de mediu sau a impactului de mediu. Eventualele derogări de la aceste proceduri și condițiile în care acestea pot fi acordate sunt incluse la art. $21^2 – 21^3$. De asemenea, menționăm că statul de interes public major este restrâns doar la proiectele ce urmează a fi dezvoltate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile și dezvoltarea

			rețelelor electrice în scopul racordării acestor centrale sau a instalațiilor de stocare necesare pentru integrarea centralelor ce produc energie din sure regenerabile amplasate în zonele de accelerare. Comparativ, art. 16f din Directive UE 2018/2001 stabilește acest statut pentru toate proiectele de producere a energiei din surse regenerabile.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	111.	3. La pct. 10, care prevede completarea art. 16 cu alin. (1^1), menționăm că, cerințele și modul de elaborare a documentației de urbanism se stabilește prin documentul normativ NCM B.01.02:2016 „Sistematizarea teritoriului și localităților. Instrucțiuni privind conținutul, principiile metodologice de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului". Astfel, la nivel de politici publice nu este clar cum va fi stabilită această obligație pentru autoritățile publice locale de a considera în procesul de elaborare sau revizuire a documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului integrarea surselor de energie regenerabile. Astfel, norma data urmează a fi exclusă.	**Se acceptă parțial** Redacția propusă la art. 16 cu alin. (1^1) a fost modificată pentru a alinia mai bine sfera de competență a MIDR și modul de stabilire a cerințelor privind considerarea producerii de energie regenerabilă de către APL la etapa de elaborare a documentației de urbanism. În versiunea modificată rolul MIDR rămâne de a promova sursele regenerabilele la nivelul de politici, acte normative și normative tehnice în construcții, iar APL urmând să respecte cerințele

			respective, ceea ce se va transpune în includerea producerii din regenerabile ca element al documentației de urbanism. Dacă e să oferim un exemplu, o astfel de abordare permite includerea graduală a cerințelor privind producerea energiei din surse regenerabile, similar modului cum au fost considerate aspectele de performanță energetică a clădirilor și de eficiență energetică în cadrul NCM B.01.02:2016 „Sistematizarea teritoriului și localităților. Instrucțiuni privind conținutul, principiile metodologice de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului”
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	112.	Cu referire la completarea art. 16 cu alin. (5), precizăm că, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică exercită controlul calității construcțiilor în ansamblu și nu separat la instalarea echipamentelor SER. Totodată, este de menționat că, sistemele SER care utilizează surse regenerabile de energie, precum și echipamentele și instalațiile auxiliare necesare funcționării acestora, nu se încadrează în categoria instalațiilor tehnice potențial periculoase, în sensul Legii nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova potențial periculoase. În acest context, se va ține cont de faptul că, *INST nu exercită atribuții privind verificarea echipamentelor și sistemelor SER*, ci atribuții ce țin de controlul general de stat al calității în construcții, potrivit Codului urbanismului și construcțiilor	**Se acceptă parțial** Redacția inițială propusă la art. 16 cu alin. (5) a fost modificată prin aliniere la atribuțiile INST stabilite în Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023. În redacția definitivată art. 16 cu alin. (5) urmează a fi

		nr. 434/2023, precum și de supraveghere a instalațiilor tehnice potențial periculoase, în sensul Legii nr. 151/2022. Prin urmare, alin . (5) se va exclude, deoarece vine în contradictoriu ca cadrul normativ primar amintit	expus în următoarea redacție: ”(5) În cadrul controalelor de stat al calității în construcții, realizate în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică verifică inclusiv respectarea cerințelor documentelor normativ-tehnice ce țin de instalarea, funcționarea și exploatarea cazanelor, furnalelor sau sobelor, pe bază de biomasă, a sistemelor fotovoltaice și termice solare, a sistemelor geotermale de mică adâncime și a pompelor de căldură.”
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	113.	5. Subsidiar, se va reține că, art. 16 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în redacția actuală, este constituit doar din 3 alineate. În acest sens urmează să se corecteze numerotarea alineatului (5).	**Se acceptă**

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	114.	6. La pct.10 (care ar urma să fie renumerotat succesiv cu 11, și ulterior asigurată numerotarea corectă pe tot textul proiectului), cu referire la completarea art. 17 cu alin. (1^1), evocăm faptul că, impune revizuirea normei propuse, deoarece prin normativele tehnice în construcții nu se promovează alimentarea centralizată cu energie termică, în contextul în care, normativele tehnice stabilesc cerințe de proiectare și construcție, dar nu aspecte privind modul de selectare a furnizorului de energie termică.	**Se acceptă** Prevederea propusă la art. 17 a fost exclusă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	115.	7. La pct. 13, se propune revizuirea art. 21^2 alin. (14), având în vedere că, deși textul instituie anumite condiții cumulative pentru emiterea acordului de mediu la etapa evaluării prealabile, derogarea propusă de la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului necesită o formulare mai riguroasă, în concordanță cu art.16a din Directiva (UE) 2018/2001, astfel încât să rezulte cu suficientă claritate menținerea verificării de către Agenția de Mediu a eventualelor efecte negative semnificative, inclusiv sub aspect transfrontalier.	**Se acceptă parțial** Obligativitatea evaluării prealabile a activității se menține, Agenția de mediu urmând la această etapă să examineze dacă solicitantul întrunește cerințele stabilite în art. $21^{2.}$
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	116.	8. Cu referire la completarea cu art. 21^2 alin. (18), având în vedere că, ulterior procedurii de expropriere, terenurile vizate rămân în proprietate publică și sunt transmise în folosință producătorului eligibil mare conform prevederilor alin. (17), iar costurile rezultate din exproprierea terenurilor sunt rambursate de către producătorul eligibil mare	**Se acceptă parțial** Regimul de acordare a dreptului de folosință

		organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în termen de 6 luni de la finalizarea procedurii de expropriere a terenurilor, este necesar de adus clarificări în Nota de fundamentare la proiect, de ce costurile se restituie organului central de specialitate în domeniul energeticii și nu, de exemplu, bugetului de stat. Astfel, se propune revizuirea art. 21² alin. (17)–(19) din proiect, având în vedere că soluțiile propuse instituie, în favoarea producătorului eligibil mare, un regim patrimonial special formulat excesiv de larg și insuficient individualizat. În particular, transmiterea cu titlu gratuit, pe o perioadă de până la 35 de ani, a terenurilor proprietate publică, coroborată cu posibilitatea inițierii exproprierii terenurilor proprietate privată în cazul neajungerii la un consens cu proprietarii și cu constituirea, prin efectul legii, a drepturilor de folosință și servitute asupra bunurilor imobile, necesită o reglementare mai riguroasă și o delimitare mai clară a instrumentului juridic aplicabil în fiecare situație concretă. Or, potrivit cadrului normativ special, exproprierea reprezintă un transfer pentru cauză de utilitate publică, realizat după o dreaptă și prealabilă despăgubire, iar obiect al exproprierii poate fi inclusiv dreptul de folosință asupra bunurilor imobile, în principiu, pe un termen de până la 5 ani, dacă părțile nu convin altfel.	pentru terenurile aflate în proprietate publică a fost modificat, urmare a mai multor comentarii la acest subiect. Prevederile actualizate au fost incluse la alin. (17) și (18) din art. 21^2.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	117.	**Art. II ce vizează modificarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023:** **1.** La pct. 32, completarea propusă nu este justificată, având în vedere că articolul vizat **se referă exclusiv** la Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile care urmează a fi utilizate în scopul exploatării zăcămintelor de substanțe minerale utile.	**Nu se acceptă** Prevederea propusă este aliniată cerințelor art. 15c alin. (1) lit. a, indice i) din Directiva UE 2018/2001, care stabilește că la promovarea dezvoltării surselor regenerabile de energie autoritățile trebuie **să prioritizeze utilizarea suprafețelor artificiale** și construite, cum ar fi acoperișurile și fațadele clădirilor, infrastructura de transport și împrejurimile sale directe, zonele de parcare, fermele, depozitele de deșeuri, **siturile**

			industriale, minele, corpurile de apă interioare artificiale, lacurile sau rezervoarele artificiale și, după caz, stațiile de tratare a apelor urbane reziduale, precum și terenurilor degradate care nu pot fi utilizate pentru agricultură. Prin urmare prevederile propuse au drept scop oferirea posibilității autorizării proiectelor regenerabil inclusiv în perimetrul zonelor de exploatare minieră. Această abordare ar permite valorificare potențialului regenerabil cu limitarea excluderii unor terenuri din circuitul agricol sau similar.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	118.	2. La pct. 33, solicităm excluderea obligatorie a propunerii, atenționând despre interzicerea amplasării surselor regenerabile de energie după **linia roșie**. Conform art.3 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, linie roșie reprezintă linie convențională inviolabilă, stabilită în documentația de urbanism, care delimitează terenurile construite sau destinate construcției, aflate în proprietate publică sau privată, de terenurile rezervate pentru domeniul public, inclusiv pentru străzi, căi de comunicație și rețele edilitare inginerești. În cazul zonelor protejate, linia roșie poate coincide cu aliniamentul stradal istoric. Sub aspectul „**rețele edilitare (inginerești)**” sunt prezumate ansamblu de conducte, instalații, canale, cabluri (subterane, supraterane și/sau aeriene) care sunt amplasate pe un anumit teritoriu și/sau în cadrul construcțiilor și care sunt destinate pentru asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, furnizării energiei electrice și termice, a gazelor naturale, a serviciilor de comunicații electronice etc., conform aceluiași articol din codul prenotat. Astfel amplasarea surselor regenerabile de energie nu se încadrează în lista obiectivelor permise a fi amplasate, conform cadrului normativ nominalizat.	**Nu se acceptă** Similar comentariului anterior, prevederea propusă este aliniată cerințelor art. 15c alin. (1) lit. a, indice i) din Directiva UE 2018/2001, care stabilește că la promovarea dezvoltării surselor regenerabile de energie autoritățile trebuie să prioritizeze utilizarea suprafețelor artificiale și construite, cum ar fi acoperișurile și fațadele

			clădirilor, **infrastructura de transport și împrejurimile sale** directe, zonele de parcare, fermele, depozitele de deșeuri, siturile industriale, minele, corpurile de apă interioare artificiale, lacurile sau rezervoarele artificiale și, după caz, stațiile de tratare a apelor urbane reziduale, precum și terenurilor degradate care nu pot fi utilizate pentru agricultură. Prin urmare prevederile propuse au drept scop oferirea posibilității autorizării proiectelor regenerabile inclusiv ca parte a infrastructurii rutiere. Redacția actuală inclusă în Codul urbanismului și construcțiilor împiedică dezvoltarea proiectelor regenerabile pe teritoriul Carierelor sau zonelor de exploatare miniere, sau in adiacentul infrastructurii rutiere (de-a lungul autostrăzilor, pe poduri, etc.). Precizăm că modificarea propusă doar oferă dreptul

			integrării centralelor de producere în astfel de infrastructură, regimul specific cum instalațiile de producere a energiei regenerabile urmează a fi integrate în infrastructura de transport urmând a fi clarificat la etapa emiterii actelor permisive în domeniul construcției, care va detalia cerințele specifice ce trebuie respectate pentru proiectul individual propus.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	119.	3. La pct. 34, alin. (1) lit. q) va avea următorul cuprins: „q) lucrările de instalare a panourilor fotovoltaice și/sau a pompelor de căldură și a infrastructurii asociate pentru casele individuale (inclusiv case de tip duplex, sau înșiruite) pe acoperiș, fațadă și/sau pe terenul aferent, în limita terenului proprietate privată, pentru blocurile locative, pe acoperiș sau fațadă doar pentru alimentarea cu energie electrică a locurilor de uz comun, precum și pentru alte tipuri de clădiri pe acoperiș sau pe fațadă.”	**Se acceptă**
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	120.	4. În continuare, alin. (3) va avea următorul cuprins: „(3) Lucrările expuse la alin. (1) lit. q) se efectuează în baza documentației de proiect elaborate doar pentru compartimentul de electricitate, întocmit în baza avizului de racordare emis proprietarului sau locatarului, cu acordul scris al proprietarului, coordonat cu operatorul, precum și pentru compartimentul de rezistență. În cazul instalării pe fațadele și/sau acoperișurile șarpante a altor tipuri de clădiri decât casele individuale, suplimentar compartimentul de rezistență va fi întocmit în baza expertizei tehnice și se va elabora inclusiv compartimentul arhitectural, avizat de către structura specializată de arhitectură și urbanism din cadrul autorității administrației publice locale. În cazul execuției lucrărilor respective în zonele protejate și în zonele de protecție ale monumentelor istorice se va prezenta avizul pozitiv al organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural.”.	**Se acceptă**
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Regionale al Republicii Moldova, *Nr. 03-1152 din 03.04.2026*			

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Regionale al Republicii Moldova	121.	La Art. I:- modificări la Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile: La pct.6, la art. 10 alin. (1) d1) proiectul introduce o atribuție suplimentară a Guvernului privind recunoașterea schemelor voluntare sau a schemelor naționale aprobate de Comisia Europeană. Formularea actuală generează confuzii, întrucât Comisia Europeană nu aprobă schemele naționale. Dacă s-ar considera că aprobarea schemelor naționale ține de competența Comisiei, această atribuție nu ar putea fi conferită Guvernului Republicii Moldova. De altfel, Directiva (UE) 2018/2001, care urmează a fi transpusă, prevede că, în cazul în care Comisia constată că un sistem național respectă condițiile stabilite de directivă, acesta poate fi recunoscut de către Comisia Europeană. În acest context, norma juridică menționată necesită revizuire pentru a reflecta corect mecanismul de recunoaștere și delimitarea atribuțiilor între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană.	**Se acceptă** Redacția propusă a fost revizuită pentru a delimita clar interacțiunea dintre schemele voluntare de certificare, aprobate de Comisia Europeană, și schemele naționale de certificare, care urmează a fi aprobate de Guvern. Prin prisma acestei divizări, art. 10 alin. (1) d[1]) urmează a fi expus în următoarea redacție: „d[1]) la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și a organului central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu recunoaște schemele voluntare de certificare prin care se stabilesc standarde pentru producția de biocarburanți, de biolichide și de combustibili din biomasă, aprobate de către Comisia Europeană, și/sau aprobă scheme naționale de certificare prin care se stabilesc standarde pentru producția de biocarburanți,

			de biolichide și de combustibili din biomasă și prin care se confirmă că respectivele standarde și criterii de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt îndeplinite de către producătorii de biocombustibili, cu respectarea prevederilor art. 26^{2}”
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Regionale al Republicii Moldova	122.	La pct. 10, potrivit alin. (1^{1}) al art. 17, proiectul stipulează că „prin documentele normative în construcții, Guvernul și autoritățile administrației publice locale promovează sistemul eficient…”. Formularea este imprecisă, întrucât Guvernul are atribuții de elaborare a politicilor publice și de adoptare a actelor normative cu forță juridică superioară (proiecte de legi, hotărâri de Guvern), nu de elaborare a documentelor normative în construcții. Or, conform art. 343 și 344 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, pentru fiecare cerință fundamentală aplicabilă construcțiilor, aferent etapelor de viață ale acestora (proiectare, execuție, exploatare, urmărirea comportării în exploatare, intervenții în timp și postutilizare), precum și pentru cerințele privind calitatea mediului construit, amenajarea teritoriului și urbanism, se elaborează „normative tehnice în construcții”. Acestea sunt acte normative inferioare, elaborate de organul central de specialitate prin intermediul comitetelor tehnice și aprobate prin ordinul conducătorului organului central de specialitate. În acest context, norma din proiect trebuie revizuită pentru a reflecta corect rolul Guvernului (politici și acte normative generale) și rolul organului central de specialitate (elaborarea și aprobarea normativelor tehnice în construcții). Obiecția este valabilă pentru pct. 11, care prevede că „*Guvernul prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură crearea, funcționarea și actualizarea infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice*” și pentru pct. 20, care, în linii generale, statuează că „*Guvernul recunoaște schemele voluntare sau naționale recunoscute de Guvern în cadrul cărora se recunosc documentele care confirmă calitatea biocarburanților importați cu luarea în considerare a pieței de pe care sunt importați*.”	**Se acceptă parțial** Propunerile de modificare a art. 17 se exclud, iar prevederile ce țin de atribuțiile Guvernului în contextul dezvoltării datelor spațiale au fost modificate.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Regionale al Republicii Moldova	123.	La pct.13, cu titlu general, referitor la completarea cu articolele 21^1 -21^4 cu privire la Ghișeul unic de autorizare, comunicăm că, în forma actuală, textul proiectului nu prevede expres coordonarea și integrarea procedurilor existente, ceea ce poate genera suprapuneri cu regimul general al actelor permisive reglementat prin Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, Legea nr. 86/2016 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, etc. Astfel, lipsa unor clarificări exprese poate conduce la dublarea circuitului documentar, prelungirea termenelor și incertitudine juridică pentru investitori. Proiectul menționează interconectarea cu SIA GEAP, dar nu stabilește expres utilizarea acestei platforme ca instrument principal pentru digitalizarea procedurilor. În acest context propunem: (i) introducerea unei prevederi exprese conform căreia procedura specială instituită prin Ghișeul unic coordonează și integrează procedurile existente, fără a genera etape suplimentare de autorizare; (ii) clarificarea raportului dintre procedura specială și regimul general al actelor permisive, prin stabilirea prevalenței procedurii speciale în caz de suprapunere, cu respectarea cerințelor de fond din legislația sectorială; (iii) stabilirea caracterului obligatoriu al digitalizării procedurilor prin utilizarea exclusivă a SIA GEAP ca platformă dedicată pentru Ghișeul unic; (iv) introducerea obligației ca în cadrul Ghișeului unic să se monitorizeze și să se publice periodic datele privind timpul mediu consacrat procedurilor de autorizare și numărul de proiecte procesate, pentru monitorizarea eficienței procedurii speciale (transparența și monitorizarea procesului de autorizare).	**Se acceptă** Conceptul inițial al ghișeului unic a fost modificat pentru a asigura integrarea cu portalul guvernamental al serviciilor publice, bazându-se inclusiv pe modificările propuse prin avizul primit de la Agenția de Guvernare Electronică și luând în considerare toate comentariile primite în acest sens.
Consiliul Concurenței, nr. DJ-06/223-552 din 06 aprilie 2026			
Consiliul Concurenței	124.	Proiectul utilizează termenul ”instituția publică de suport” fără a indica expres denumirea acesteia. În acest context, considerăm oportun ca, în cuprinsul proiectului, să fie prevăzută în mod expres denumirea concretă a autorității competente stabilită la nivel național și faptului că acțiunile propuse a fi realizate nu vor rămâne doar la nivel de intenție în vederea asigurării clarității și previzibilității normelor juridice.	**Nu se acceptă** Organizarea și funcționarea instituției publice de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al

			promovării utilizării energiei din surse regenerabile este reglementată printr-un act normativ de nivel inferior (HG), atât denumirea acesteia cât și modul de organizare fiind posibil de modificat prin intervenții la nivel de Guvern. Pentru a exclude conflictul de norme, în eventualitatea unor modificări în denumirea instituției publice de suport, la nivelul legislației primare se va păstra sintagma „instituția publică de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile”
Consiliul Concurenței	125.	Potrivit art.21^2 alin.(17) din proiect, terenurile proprietate publică aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse regenerabile amplasată în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor regenerabile desemnată prin Hotărâre de Guvern **se transmit în folosință cu titlu gratuit** producătorului eligibil mare, câștigător al licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice, pentru perioada de exploatare a centralei respective, **dar nu mai mult de 35 de ani**. Astfel, transmiterea în folosință cu titlu gratuit dar nu mai mult de 35 de ani a terenurilor proprietate publică necesare pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse regenerabile producătorului eligibil mare ar putea prezenta semne de ajutor de stat	**Se accepta** Prevederea inclusă în art. 21^2 alin. (17) a fost modificată, pentru a asigura că orice regim special aplicat la darea în folosință a terenurilor proprietate publică pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse

		reglementat de art.3 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă va conferi producătorului eligibil mare un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață.	regenerabile amplasată în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor regenerabile este realizată doar cu consimțământul și concursul autorităților în proprietatea cărora se află terenurile vizate. De asemenea, norma propusă a fost armonizată cu prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. Totodată, pentru a asigura respectarea prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat art. 21^2 a fost completat cu un alin. suplimentar cu următoarea redacție: „În scopul asigurării întrunirii cerințelor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, la etapa de elaborare a documentației de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii notifică Consiliul Concurenței intenția de acordare a

			ajutorului de stat prezentând informații detaliate privind structura ajutorului de stat preconizat, inclusiv prin considerarea facilităților prevăzute la alin. (17) – (19) din prezentul articol.”
Consiliul Concurenței	126.	Art.21[2] alin.(18) din proiect prevede că producătorul eligibil mare care urmează să construiască o centrală electrică ce produce din surse regenerabile energie amplasată în zona de accelerare a proiectelor regenerabile este responsabil de obținerea dreptului de proprietate sau folosință asupra terenurilor private destinate proiectului. În cazul în care nu se ajunge la un acord cu proprietarii, producătorul poate solicita organului central de specialitate în domeniul energeticii inițierea procedurii de expropriere, conform Legii nr. 488/1999. Ulterior procedurii de expropriere, terenurile expropriate devin proprietate publică **și sunt transmise în folosință producătorului eligibil mare**, iar costurile procedurii de expropriere se rambursează de către producătorul eligibil mare organului central de specialitate în termen de șase luni de la finalizarea acesteia. Prin urmare, în cazul în care organul central de specialitate transmite terenurile expropriate producătorului eligibil mare cu titlu gratuit, la un preț sub nivelul pieței sau rambursarea eșalonată, aceste măsuri sunt de natură să confere un avantaj economic producătorului eligibil mare față de concurenții săi, fapt ce ar putea întruni semne ale ajutorului de stat sau ajutor de minimis reglementat de Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Respectiv, în eventualitatea în care măsurile prevăzute de art. 21[2] alin.(17) și art.21[2] alin.(18) din proiect cad sub incidența Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite în Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Regulamentul privind ajutorul de minimis aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.06/2024 și actele normative ale Consiliului Concurenței și urmează, după caz, a fi notificate Consiliului Concurenței la nivel de intenție proiectele de acte juridice prin care se propune acordarea măsurilor de sprijin și, ulterior, raportate anual Consiliului Concurenței.	**Se accepta** Regimul de transmitere în folosință a terenurilor proprietate publică inclus la art. 21[2] alin. (18) a fost ajustat la cel propus în redacția modificată a alin. (17). Totodată, pentru a asigura respectarea prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat art. 21[2] a fost completat cu un alin. suplimentar cu următoarea redacție: „În scopul asigurării întrunirii cerințelor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, la etapa de elaborare a documentației de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii notifică

			Consiliul Concurenței intenția de acordare a ajutorului de stat prezentând informații detaliate privind structura ajutorului de stat preconizat, inclusiv prin considerarea facilităților prevăzute la alin. (17) – (19) din prezentul articol.”
Consiliul Concurenței	127.	Subsecvent, comunicăm că anterior Ministerul Energiei a notificat Consiliului Concurenței măsurile de sprijin acordate în temeiul art. 34 din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.EMAS-30 din 30 septembrie 2024 a fost autorizată schema de ajutor de stat sub formă de *preț fix/primă variabilă* (producător eligibil mare) și *tarif fix* (producător eligibil mic) până la 31 decembrie 2040. În acest context, ținem să informăm că în cazul în care beneficiarii măsurii de ajutor de stat autorizate prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.EMAS-30 din 30 septembrie 2024, vor fi eligibili și pentru măsurile de sprijin propuse prin aceste modificări la Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, furnizorul ajutorului de stat are obligația de a asigura controlul respectării regulilor privind cumulul ajutorului de stat astfel încât să nu fie admise acordarea măsurilor de sprijin pentru aceleași costuri eligibile.	**Se ia act**
Agenția de Guvernare Electronică, nr. 3007-092 din 21.04.2026			
Agenția de Guvernare Electronică	128.	Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” (în continuare - *AGE*), a examinat ***proiectul legii pentru modificarea acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile*) (număr unic 210/MEn/2026), autor – Ministerul Energiei,** prezentat pentru avizare, și în limita competențelor funcționale comunicăm următoarele obiecții și propuneri: **1. Obiecție conceptuală:** Conflictul cu cadrul normativ general În forma propusă, pe componenta de guvernanță digitală și autorizare electronică, proiectul nu poate fi susținut. Instituirea unui „ghișeu unic” sectorial, astfel cum este configurat la **art.211** din proiectul de lege, se suprapune peste infrastructura informațională și procedurală deja reglementată, generând un paralelism juridic și tehnic nejustificat.	**Se acceptă** Art.21[1] a fost modificat prin prisma prevederilor Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice. Atribuțiile ghișeului unic urmând a fi integrate în portalul guvernamental al serviciilor publice. Toate referințele în text la ghișeul unic au fost

		Astfel, art.21[1] definește ghișeul unic drept „platformă digitală comună de acces” și îi atribuie funcții ce depășesc sfera informării și orientării, inclusiv rol de punct unic de contact, proces digitalizat și unificat de solicitare a actelor permisive, mecanism de monitorizare a procedurilor administrative și a statutului examinării, confirmarea caracterului complet al cererii, precum și publicarea actelor pe portalul propriu. De asemenea, proiectul prevede realizarea prin intermediul acestui ghișeu a solicitării și eliberării anumitor avize de racordare. În această redactare, ghișeul unic nu apare ca simplu instrument de interoperabilitate ori agregare a informației, ci ca un canal procedural distinct, paralel cu sistemele informaționale de stat deja operaționale. Propunerea Ministerului Energiei de a crea o „platformă comună de acces” sectorială dublează inutil funcționalitățile de procesare care aparțin de drept și de fapt Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (în continuare - *SIA GEAP)*. 1.1 Conflictul cu cadrul normativ general Potrivit Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, arhitectura juridică generală pentru actele permisive este deja instituită. Legea definește SIA GEAP ca sistem informațional destinat procesării informației și gestionării eliberării actelor permisive și stabilește că acesta se accesează direct sau prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice. Totodată, aceeași lege p revede expres că portalul guvernamental al serviciilor publice se utilizează drept ghișeu unic electronic pentru solicitarea actelor permisive, iar actele permisive se eliberează, se refuză, se prelungesc, se reperfectează, se suspendă și se retrag în mod obligatoriu prin intermediul SIA GEAP (portalului guvernamental al serviciilor publice). Suplimentar, Legea nr. 160/2011 stabilește că autoritatea emitentă este cea care recepționează și înregistrează cererea, emite certificatul constatator, administrează dosarul de autorizare și asigură trasabilitatea etapelor procedurale și a statutului actual al actului permisiv. În acest context, atribuirea către ghișeul unic sectorial a unor funcții precum verificarea completitudinii cererii, monitorizarea procedurală ori gestionarea unui circuit propriu de publicare și interacțiune cu solicitantul generează un risc de conflict de competență și de deviere de la regimul juridic unitar instituit prin Legea nr. 160/2011. Relevant este și faptul că însăși legea sectorială în vigoare operează deja cu logica interoperabilității și a reutilizării infrastructurii digitale existente, p revăzând obținerea electronică a datelor disponibile prin platforma de interoperabilitate și evitarea solicitării repetate a documentelor justificative atunci când acestea pot fi accesate prin resursele	modificate pentru a reflecta abordare nou propusă a punctului unic de contact destinat dezvoltatorilor de proiecte în domeniul regenerabilelor

		informaționale de stat. În consecință, soluția normativă firească nu este multiplicarea unui nou mecanism procedural, ci valorificarea cadrului existent de interoperabilitate și a sistemelor deja instituite. Totodată, proiectul trebuie corelat și cu cadrul de consolidare a accesului la serviciile publice electronice în Portalul guvernamental integrat EVO, consacrat prin Hotărârea Guvernului nr. 677/2025. În această logică, accesul utilizatorului la serviciul public electronic nu ar trebui fragmentat prin crearea unui nou portal sectorial autonom, ci integrat în ecosistemul guvernamental existent, astfel încât să fie evitată dublarea front-office-ului public și dispersarea punctelor de acces la serviciile electronice. **1.2 Confuzie procedurală** În aceeași ordine de idei, proiectul nu delimitează suficient actele permisive de „hotărârile", „deciziile" și „avizele" incluse în același flux al ghișeului unic. Or, actele permisive sunt supuse unui regim juridic distinct și exhaustiv reglementat de Legea nr.160/2011, în timp ce alte categorii de servicii publice pot avea natură juridică, emitent și regim procedural diferit. **1.3 Neconformitatea cu acquis-ul Uniunii Europene** Totodată, în partea ce ține de instituirea ghișeului unic, se remarcă faptul că Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), parțial transpusă prin proiectul examinat, nu impune în mod expres crearea unui ghișeu unic sectorial distinct pentru autorizarea producerii energiei din surse regenerabile. În aceste condiții, o asemenea soluție trebuie justificată și corelată riguros cu cadrul normativ național deja existent. Or, la nivel național, mecanismele generale privind ghișeul unic electronic și prestarea serviciilor publice sunt reglementate prin Legea nr. 234/2021 și Legea nr. 282/2024. Subliniem că, prin acest cadru normativ, Portalul guvernamental integrat EVO este desemnat oficial drept **portalul web național de referință (national gateway)** în raport cu Uniunea Europeană și **ghișeul unic electronic (single point of contact)** pentru Republica Moldova. Instituirea unui alt „punct unic" sectorial prin prezentul proiect nu doar că încalcă mandatul legal ce urmează a fi atribuit exclusiv Portalului EVO, dar periclitează interoperabilitatea cu Portalul Digital Unic European (Single Digital Gateway) și generează un sistem de raportare fragmentat, redundant și contradictoriu. În plus, accesul la serviciile publice electronice este consolidat în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO. În lipsa unei delimitări exprese față de aceste mecanisme, instituirea prin lege sectorială a unui ghișeu unic autonom riscă să genereze paralelisme	

		normative, suprapuneri funcționale și fragmentarea punctelor de acces la serviciile publice electronice. Prin prisma obiecțiilor menționate la **pct.1.1-1.3** din prezentul aviz, redacția actuală a dispozițiilor proiectului de lege referitoare la ghișeul unic generează concomitent: • risc de neconcordanță cu Legea nr. 160/2011, prin dublarea sau deplasarea unor funcții rezervate SIA GEAP și autorităților emitente; • risc de dublare nejustificată a procedurilor administrative, inclusiv în privința depunerii, verificării și monitorizării cererilor; • risc de fragmentare a infrastructurii digitale a statului, prin apariția unui nou strat procedural și a unui nou punct de acces sectorial, în locul reutilizării și integrării soluțiilor deja instituite. Prin prisma obiecțiilor expuse, se impune revizuirea substanțială a art.211 și întregului proiect de lege, în sensul delimitării clare a rolului ghișeului unic. Acesta poate fi reglementat, eventual, doar ca mecanism de informare, orientare, interoperabilitate și agregare a informațiilor relevante pentru investitori, fără a dubla procesele de solicitare, înregistrare, examinare, trasabilitate și emitere a actelor permisive, care trebuie să rămână exclusiv în cadrul SIA GEAP / Portalului guvernamental integrat EVO, în condițiile Legii nr.160/2011. De asemenea, interfața publică a unei asemenea soluții urmează a fi corelată cu arhitectura Portalului guvernamental integrat EVO, pentru a asigura coerența și unitatea accesului la serviciile publice electronice. În concluzie, proiectul nu poate fi susținut în forma propusă pe componenta referitoare la ghișeul unic, întrucât dispozițiile respective creează suprapuneri funcționale și procedurale cu SIA GEAP și nu sunt suficient corelate cu cadrul normativ general privind actele permisive și cu arhitectura guvernamentală existentă de prestare a serviciilor publice electronice. Se recomandă revizuirea textului în sensul limitării ghișeului unic la funcții de informare și interoperabilitate, cu menținerea tuturor fluxurilor juridice ale actelor permisive în cadrul infrastructurii deja instituite.	
	129.	Separat, în partea ce ține de instituirea registrului de biocarburanți și a altor eventuale registre sectoriale, proiectul trebuie să clarifice cum se integrează acestea în sistemul existent al resurselor informaționale de stat, care este sistemul informațional de bază în care aceste registre vor fi reunite și modul în care ele vor face schimb de date cu registrele deja instituite în domeniu.	**Se ia act**. Ținem să menționăm că detaliile ce țin de instituirea registrului de biocarburanți este subiectul unei inițiative legislative distincte mai ample, focusată pe

			implementarea pieței de biocombustibili în Republica Moldova.
Avize recepționate urmare avizării și consultării publice repetate			
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova, *Nr. 36/01-06/718 din 28.05.2026*			
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova	130.	1) În art. 3 din proiect, noțiunea „*combustibili din surse regenerabile de origine nebiologică*” este introdusă de două ori, cu un conținut aproape identic. Menținerea ambelor definiții reprezintă o eroare de tehnică legislativă, care poate genera dificultăți de interpretare și aplicare a legii, precum și riscul apariției unor necorelări normative în cazul modificării ulterioare a uneia dintre definiții. În vederea asigurării clarității și coerenței actului normativ, recomandăm păstrarea unei singure definiții a noțiunii respective și excluderea definiției duplicate. Subsidiar, în același art. 3 din proiect, definițiile noțiunilor „*punct de reîncărcare de putere înaltă*” și „*punct de reîncărcare de putere normală*” prevăd în ambele cazuri că punctul de reîncărcare are „o *putere de ieșire mai mică sau egală cu 22 kW*”. Formularea respectivă generează o contradicție internă și este neconformă terminologiei și clasificării utilizate în legislația europeană în domeniu, potrivit căreia punctul de reîncărcare de putere normală are o putere de ieșire de până la 22 kW inclusiv, în schimb, punctul de reîncărcare de putere înaltă are o putere de ieșire mai mare de 22 kW. În vederea asigurării clarității și corectitudinii juridico-tehnice a proiectului, propunem reformularea definiției noțiunii „*punct de reîncărcare de putere înaltă”, după cum urmează: „punct de reîncărcare de putere înaltă – punct de reîncărcare cu o putere de ieșire mai mare de 22 kW pentru transferul de energie electrică către un vehicul electric*”.	**Se acceptă** Modificările propuse la art. 3 din Legea nr. 10/2016 au fost ajustate conform propunerilor AGCC
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova	131.	2) La art. 21[1] propunem revizuirea alin. (12), întrucât nu corespunde cadrului normativ aplicabil infrastructurii naționale de date spațiale și mecanismelor de publicare a datelor spațiale stabilite de cadrul normativ în vigoare. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora, entitățile publice au obligația de a crea și asigura disponibilitatea serviciilor de rețea pentru datele spațiale, inclusiv servicii de căutare (CSW), vizualizare (WMS), descărcare (WFS/WCS) și alte servicii conexe. Totodată, pct. 9 din Regulamentul menționat stabilește expres că serviciile de vizualizare sunt create inclusiv în scopul publicării seturilor de date spațiale prin intermediul geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale. În acest context, menționăm că, portalul guvernamental al serviciilor publice, nu reprezintă infrastructura tehnologică destinată publicării și interoperabilității	**Se acceptă**

		serviciilor de rețea aferente datelor spațiale. Prin urmare, pentru asigurarea conformității cu prevederile Legii nr. 254/2016 și ale Hotărârii Guvernului nr. 737/2017, considerăm necesară substituirea sintagmei „*prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice*” cu referința la geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, prin intermediul căruia se asigură accesul standardizat, interoperabil și conform cerințelor tehnice aplicabile serviciilor de rețea pentru datele spațiale.	
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova	132.	3) În art. 21^2 alin. (1) textul „*setul de date naționale spațiale*” propunem să fie reformulat după cum urmează: „*setul sau seturile de date spațiale*”. Identificarea și evaluarea potențialului regenerabil poate necesita utilizarea cumulativă a mai multor seturi de date spațiale aferente diferitor tematici și domenii de competență. Totodată, utilizarea calificativului „naționale” nu este necesară în contextul normativ al infrastructurii naționale de date spațiale, întrucât seturile de date spațiale sunt structurate și administrate conform tematicilor și responsabilităților instituționale	**Se acceptă**
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova	133.	4)La art. 34 alin. (5^4), textul „*infrastructurii naționale de date spațiale privind resursele energetice*” necesită a fi revizuit, întrucât infrastructura națională de date spațiale reprezintă un sistem unitar, instituit la nivel național, și nu o infrastructură distinctă aferentă unui anumit domeniu sectorial. În acest context, pentru asigurarea unei terminologii conforme cadrului normativ aplicabil și evitarea interpretărilor eronate privind existența unei infrastructuri distincte în domeniul resurselor energetice, recomandăm reformularea sintagmei „*infrastructura națională de date spațiale privind resursele energetice*” prin referire la „*seturile de date spațiale privind resursele energetice*”.	**Se acceptă** Notăm că propunerea de fapt se refera la modificările propuse la art. 45 din Legea nr. 10/2016. Sintagma menționată în aviz a fost modificată conform propunerii AGCC
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a Republicii Moldova	134.	5)În procesul examinării proiectului au fost identificate mai multe erori gramaticale, de acord și de redactare, care necesită a fi corectate pentru asigurarea clarității, coerenței și calității tehnico-legislative a actului normativ. Astfel, în art. 5 lit. d^1), formularea „*pentru a atingerea obiectivului*” este incorectă din punct de vedere gramatical. Recomandăm substituirea acesteia cu formularea „*pentru atingerea obiectivului*”. La art. 16 alin. (4), sintagma „*echipamentului și utilajului, aferent construcțiilor*” conține o eroare de acord. Forma corectă este „*echipamentului și utilajului, aferente construcțiilor*”. În art. 17^1 alin. (1), textul „*identificării și documentării potențialul de producere*” este formulat incorect. Se recomandă redactarea „*identificării și documentării potențialului de producere*”. La art. 17^1 alin. (7) lit. b), sintagma „*permite valorificare a mai multe tehnologii*” necesită corectare gramaticală. Formula corectă este „*permite valorificarea mai multor tehnologii*”. În art. 21^2 alin. (10), formularea „*înainte de aprobare a hotărârea de Guvern*” este incorectă. Recomandăm substituirea cu formularea „*înainte de aprobarea hotărârii de Guvern*”. La art. 21^2 alin.	**Se acceptă.** Redacțiile menționate au fost ajustate

		(12), sintagma „*regulament privind măsurile de atenuare*” necesită articulare corespunzătoare. Se recomandă utilizarea formulării „*regulamentul privind măsurile de atenuare*”. De asemenea, în art. art. 21^1 alin. (10), expresia „*prin intermediu evenimentului de viață*” este incorectă din punct de vedere gramatical. Forma corectă este „*prin intermediul evenimentului de viață*”.	
Cancelaria de Stat (Centrul de Armonizare a Legislației), *Nr. 31/02-69-5962 din 26 mai 2026*			
Centrul de Armonizare a Legislației	135	Se reiterează obiecția privind necesitatea includerii *clauzei de armonizare în textul proiectului de lege*, suplimentar celei prevăzute la pct. 1 din Art. I, cu următorul cuprins: „Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, CELEX: 32018L2001, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1711 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024.”	**Se acceptă**
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova, *Nr.03-1861 din 02.06.2026*			
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova	136.	Cu referire la avizare repetată a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile*) (**număr unic 210/MEn/2026**), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.	**Se ia act**
S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”, *Nr. 05-500 din 29.05.2026*			
S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”	137.	Referitor la solicitarea Dvs. nr. 04-1349 din 26.05.2026, privind avizarea repetată proiectului de hotărâre privind modificarea Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a procedurii energiei din surse regenerabile) (***număr unic 210/MEn/2026***), S.A. „FEE-Nord” comunică că nu are propuneri sau completări la proiectul menționat.	**Se ia act**
Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, *Nr. 01/5252 din 03.06.2026*			
Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova	138.	Ca urmare a examinării demersului Ministerului Energiei nr. 04-1349 din 26 mai 2026 cu privire la avizarea repetată a proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (**eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile**) (**număr unic 210/MEn/2026**), în limita competențelor funcționale, vă comunicăm despre lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul dat.	**Se ia act**
„Termoelectrica” S.A., *Nr. 79/173e din 03.06.2026*			
„Termoelectrica” S.A.	139.	Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. Vă informează că, a examinat repetat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026) și comunică lipsa propunerilor, în partea ce ține de competența sa.	**Se ia act**

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova. *Nr. 12-3083 din 04.06.2026*			
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	140.	Ca urmare a examinării *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile)*, **număr unic 210/MEn/2026**, remis în avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm despre menținerea obiecțiilor/propunerilor formulate în avizul nr. 12-1742 din 01.04.2026, în partea în care nu au fost acceptate. În acest sens, cu referire la modificările ce vizează Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, **la pct. 12 care prevede completarea art. 16 cu alin. (1^1)**, menționăm că, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor autorul indică acceptarea parțială a observației formulate, în textul proiectului se regăsește, în esență, aceeași normă prin care *organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor stabilește cerințe și dispoziții pentru autoritățile publice locale* de a considera în procesul de elaborare sau revizuire a documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului sursele de energie regenerabile. Astfel, ministerul își menține poziția prin avizul prenotat, iar norma data urmează a fi exclusă.	**Se acceptă** Norma menționată a fost revizuită pentru a exclude obligația de a stabili cerințe pentru APL, fiind coroborată cu obligațiile deja existente pentru organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, stabilite în Codului urbanismului și construcțiilor Nr. 434/2023. În versiune revizuită, norma propusă la art. 16 alin. (1^1) va avea următoarea redacție: „(1^1) *La elaborarea, promovarea și coordonarea politicilor publice de dezvoltare în sfera amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor, a actelor normative pentru aplicarea prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor Nr. 434/2023 și/sau a normativelor tehnice în construcții organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor*

			stabilește cerințe privind integrarea surselor de energie regenerabile în clădiri, inclusiv a surselor destinate autoconsumului de energie și/sau pentru necesitățile comunităților de energie din surse regenerabile, precum și cele privind utilizarea căldurii și a frigului reziduale inevitabile."
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	141.	Complementar, nu susținem derogarea de la prevederile art. 17[1] din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice propusă la pct. 15. În acest sens, considerăm că instituirea unei derogări prin care se permite acordarea dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică la un preț mai mic decât valoarea de piață riscă să afecteze principiile consacrate de Legea nr. 121/2007, inclusiv principiile administrării eficiente, transparente și nediscriminatorii a proprietății publice, precum și principiul asigurării valorificării optime a patrimoniului public. Totodată, Nota de fundamentare nu conține o justificare suficientă privind necesitatea derogării de la regimul general instituit de Legea nr. 121/2007 și nici o evaluare a impactului asupra patrimoniului public rezultat din acordarea dreptului de folosință la un preț inferior valorii de piață.	**Se acceptă parțial** Prevederile incluse la versiunea propusă a art. 21[2] alin. (18) au fost ajustate conform avizului și discuțiilor ulterioare cu Agenția Proprietăți Publice, prin care a fost agreat un model care să asigure că orice decizie de a acorda acest tip de facilități potențialilor dezvoltatori de proiecte este cuantificată și notificată drept ajutor de stat. Totodată, algoritmul propus, include suficiente elemente de control din partea Guvernului, pentru a asigura că beneficiile potențial oferite investitorului selectat în cadrul unui proces competitiv, sunt socializate prin prețul redus al energiei

			electrice ce urmează a fi produsă în cadrul proiectului respectiv, schema de sprijin urmând a fi avizată obligatoriu de către Consiliul Concurenței, conform prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Ținem să precizăm că Nota informativă a fost completată cu detalii justificative.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	142.	La **pct. 37** ce vizează modificarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, completarea propusă la art. 75 nu poate fi susținută, deoarece extinde domeniul de aplicare al normei asupra unor categorii de construcții care nu au legătură directă cu exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile. Având în vedere că, terenurile și zonele aferente exploatării sau prelucrării substanțelor minerale utile prezintă riscuri specifice și sunt supuse unor regimuri speciale de utilizare, amplasarea centralelor electrice din surse regenerabile în aceste perimetre poate afecta siguranța exploatării și poate genera conflicte de utilizare a terenurilor. Prin urmare, ministerul nu acceptă susținerea modificării acestuia.	**Se acceptă**
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova	143.	Totodată, cu referire la pct. 38, privind completarea articolul 86 alin. (1) cu textul „amplasarea surselor regenerabile de energie”, solicităm excluderea obligatorie a propunerii, atenționând despre interzicerea amplasării surselor regenerabile de energie după linia roșie, având în vedere că, amplasarea surselor regenerabile de energie nu se încadrează în lista obiectivelor permise a fi amplasate, conform cadrului normativ nominalizat.	**Se acceptă** Posibilitatea integrării surselor regenerabile în cadrul infrastructurii de transport va fi discutată în continuare cu MIDR, pentru a asigura identificarea unei soluției agreabile de ambele părți, care să țină cont de riscurile potențiale provocate de amplasarea SRE în adiacentul infrastructurii de transport.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, *nr. 03-04/3702 din 08.06.2026*			
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	144.	La art. I, pct. 11, din proiectul de lege: ANRE solicită o conlucrare mai eficientă intre autorități în scopul optimizării resurselor administrative. Or, în procesul de avizare a actelor normative elaborate de către ANRE: proiectul Regulamentului cu privire la Registrul producătorilor de biocarburanți și a Registrului instalațiilor industriale locale de producere a amestecului de biocarburanți cu carburanți, elaborat in conformitate cu obligațiile ANRE prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b^3) și b^4) din Legea nr. 10/2016 (*remise spre avizare prin scrisoarea nr. 07-01/1459 din 06.03.2026*), Ministerul Energiei urma să informeze ANRE că proiectul de modificare a Legii nr. 10/2016 (*în proces de elaborare de către MinEn*) prevede excluderea normelor legale respective in temeiul cărora au fost elaborate de ANRE proiectele actelor normative remise spre avizare. În pofida acestui fapt, prin scrisoarea nr. 07-740 din 25.03.2026, Ministerul Energiei a expus lipsa unor obiecții și propuneri la proiectele elaborate de către ANRE.	**Se acceptă** Totodată ținem să menționăm că modificările respective au fost incluse în proiectul de modificare a legii în baza recomandărilor propuse în cadrul asistenței în stabilirea unui cadru de reglementare pentru utilizarea durabilă a biomasei și dezvoltarea pieței bioenergiei, oferită în cadrul proiectului EU4Energy. Rezultatele finale ale acestuia au fost prezentate la sfârșitul lunii mai 2026, ANRE fiind de asemenea inclusă în discuțiile respective.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	145.	La art. I, pct. 30, alin. (5) din cadrul proiectului de lege: Se propune excluderea art. I, pct. 30, alin. (5) din cadrul proiectului de lege: "(5) În cadrul exercitării funcției de monitorizare a piețelor de energie electrică, stabilită prin prevederile Legii nr. 164/2025 Agenția evaluează barierele normative și administrative din calea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, inclusiv a contractelor transfrontaliere, cu reflectarea rezultatelor în Raportul anual de activitate, împreună cu recomandările privind modalitatea de înlăturare a barierelor identificate. ". *Argumentarea:* In conformitate cu art. 101 alin. (8) din Legea nr. 164/2025, Agenția întocmește un raport privind piețele de energie electrică, care este parte integrantă a raportului anual de activitate prevăzut la art. 7 alin. (4) și care conține informații detaliate privind organizarea și funcționarea piețelor de energie electrică, privind nivelul de lichiditate al piețelor angro, privind tendințele evoluțiilor înregistrate pe piețele de energie electrică, precum și alte informații legate de funcțiile Agenției privind monitorizarea pieței energiei electrice. Astfel, cadrul legal primar deja prevede o obligație. Energia	**Nu se acceptă** Norma propusă este complementară prevederilor art. 101 alin. (8) din Legea nr. 164/2025. Chiar dacă ANRE analizează organizarea și funcționarea piețelor de energie electrică conform prevederilor Legii nr. 164/2025, pe lângă barierele normative și administrative în calea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe termen

		regenerabilă nu poate fi tratată privilegiat în procesul de organizare a pieței contractelor bilaterale și trebuie să se conformeze acelorași condiții, caz contrar vor denatura principiile de organizare a piețelor. Totodată, atât Ministerul Energiei cat și Agenția întreprind eforturi administrative cu privire la creșterea lichidității pe piețele organizate PZU și PI, ținând cont că piața locală este formată preponderent din contracte bilaterale.	lung, valabile pentru toți participanții la piața angro de energie electrică,. sursele regenerabile prin prisma variabilității și caracterului intermitent al surselor regenerabile se confruntă cu un specific diferit la negocierea contractelor pe termen lung. Anume din acest motiv prevederile art. 15 alin (8) din Directiva UE 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (care sunt propuse a fi transpuse în acest punct din proiect) fac o distincție a specificului regenerabilelor și stabilește o normă distinctă, dar complementară prevederilor Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (transpus prin Legea nr. 164/2025).
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	146.	Art. I, pct. 31, din cadrul proiectului de lege: Se propune substituirea textului din art. I, pct. 31, din cadrul proiectului de lege: La articolul 39^2 alin. (2) va avea următorul cuprins: "(2) În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal, și furnizorii de ultimă	**Se acceptă parțial** Norma propusă a fost considerată pentru proiectele ce urmează a fi

		opțiune care au semnate contracte de prosumator de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție la prețul calculat conform metodologiei aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare in Energetică. La elaborarea hotărârii Agenția Națională pentru Reglementare in Energetică se asigură că valoarea prețului reflectă valoarea de piață a energiei electrice respective în intervalele în care este livrată in rețea și care poate lua în considerare valoarea pe termen lung a energiei electrice introduse pentru rețea, mediu și societate. Prețul pentru energia electrică livrată in rețeaua electrică de prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu furnizorul care furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile. " Cu următorul text: La articolul 39^2 alin. (2) va avea următorul cuprins: (2) În vederea aplicării schemei de sprijin pentru prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune care au semnate contracte cu prosumatori de energie electrică din surse regenerabile procură energia electrică livrată de prosumatori în rețeaua electrică de distribuție **la prețul mediu ponderat de închidere a pieței pentru ziua următoare, calculat pentru intervalele orare 09:00–16:00 ale lunii calendaristice. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal și cei de ultimă opțiune vor aplica prețul mediu ponderat de închidere a pieței pentru ziua următoare administrată de OPCOM S.A., calculat pentru intervalele orare 09:00–16:00 ale lunii calendaristice.** Prețul pentru energia electrică livrată în rețeaua electrică de către prosumatorii de energie electrică din surse regenerabile care au semnate contracte de furnizare cu un furnizor ce furnizează energie electrică la prețuri negociate se stabilește în contract, în urma negocierilor dintre furnizor și prosumatorul de energie electrică din surse regenerabile." *Argumentarea:* Pachetul energetic III exclude dreptul instituțiilor de reglementare de a aproba prețuri reglementate pentru energie, cu excepția cazurilor de impunere a obligației de serviciu public. În acest sens, atribuțiile suplimentare propuse prin modificare sunt improprii direcției de dezvoltare a pieței energiei electrice, care prevede dereglementarea activităților de producere și furnizare, și nu includerea unor mecanisme noi de reglementare excesivă.	dezvoltate de prosumatorii noi, totodată păstrând redacția actuală în vigoare pentru proiectele existente, cu condiția ca perioada tranzitorie de trecere la aplicarea indexului de preț determinat conform valorii înregistrate pe PZU să nu depășească 31 decembrie 2027.

		Ținând cont de cele menționate, se propune includerea unei reguli simple pentru ca furnizorii serviciului universal să aplice direct legea, fără a fi nevoie de aprobarea unei metodologii de către Agenție. Suplimentar, orice procedură de aprobare a unui preț reglementat se supune condițiilor de transparență decizională, care însumează circa 22–25 de zile calendaristice. Prețurile aplicate urmează să respecte un algoritm simplu de calcul, care să echivaleze costul energiei cu prețul acesteia în momentul generării. Redacția propusă de autori o considerăm inacceptabilă din următoarele considerente: Valoarea de piață a energiei diferă semnificativ în funcție de orele de livrare în rețea a energiei, dar și de sezon. Prin urmare, o reflectare corectă a valorii de piață a energiei ar însemna aprobarea unor hotărâri ale ANRE în fiecare lună, cu parcurgerea etapelor obligatorii de consultări publice, cu prețuri diferite. Respectiv, propunerea duce la o birocratizare excesivă a procesului de stabilire a prețului; - Modificarea propusă creează confuzie privind semnificația prețului de piață (stabilit în baza cererii și ofertei de energie electrică) și prețurile reglementate, care prin definiție nu sunt prețuri de piață; - Modificarea propusă schimbă principial mecanismul deja existent în Lege, care face referință la prețul de piață, dar nu specifică doar care este piața și care este intervalul de timp, respectiv Agenția propune o modificare de precizare, și nu de schimbare completă a conceptului. În această ordine de idei, propunerea Agenției este de a stabili prin Lege un mecanism simplu, bazat pe semnalele de preț ale pieței, și care ar putea fi aplicat de furnizorii serviciului universal direct, fără a fi nevoie de hotărâri ale Agenției..	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	147.	Art. I, pct. 31, din cadrul proiectului de lege*:* Solicităm revizuire aliniat (2^1): (2^1) In sensul alin. (2) piața pentru ziua următoare se consideră lichidă în termen de o lună calendaristică de la îndeplinirea condițiilor stabilite la art. 38^1 alin. (1).". *Argumentarea:* Această propunere urmează a fi reformulată în sensul revizuirii redacției proiectului pentru alin. (2), care este una echivocă, întrucât nu se face referință la piața lichidă.	**Nu se acceptă** Redacția alin. (2) a suferit modificări, și face totuși referință la piața zilei următoare lichidă
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	148.	Art. I, pct. 33, din cadrul proiectului de lege*:* Se propune substituirea textului din art. 1, pct. 33, din cadrul proiectului **Articolul 39^5 alin. (1^{15}) se modifică după cum urmează:** **„(1^{15})** Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept să vândă energie electrică pe piața de energie electrică. La solicitarea unei comunități de energie din surse regenerabile, furnizorii serviciului universal au obligația să încheie cu	**Se acceptă** Prevederile Articolul 395 alin. (1^{15}) au fost corelate cu modificările propuse la art. 39^2 din Legea nr. 10/2016

		comunitatea respectivă un contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul stabilit pentru contractele de procurare a energiei electrice de la prosumatorii de energie electrică, specificat la art. 39^2 alin. (2). În cazul în care, în urma unei analize, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că menținerea obligației stabilite prin prezentul alineat în sarcina furnizorilor serviciului universal poate afecta activitatea acestora, Agenția poate dispune retragerea obligației respective." **Cu următorul text:** **Articolul 39^5 alin. (1^{15}) se modifică după cum urmează:** „**(1^{15})** Comunitatea de energie din surse regenerabile este în drept să vândă energie electrică pe piața de energie electrică, iar, la solicitarea acesteia, furnizorii serviciului universal au obligația să încheie cu comunitatea respectivă un contract pentru achiziționarea energiei electrice la prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare pentru fiecare interval de dispecerizare din perioada de facturare. Până la stabilirea unei piețe pentru ziua următoare lichide, furnizorii serviciului universal aplică prețul de închidere a pieței pentru ziua următoare administrate de OPCOM S.A. pentru fiecare interval de dispecerizare din perioada de facturare. În cazul în care, în urma unei analize, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată că menținerea obligației stabilite prin prezentul alineat în sarcina furnizorilor serviciului universal poate afecta activitatea acestora, Agenția poate dispune retragerea obligației respective." *Argumentarea:* Agenția susține propunerea de a utiliza aceeași abordare în cazul comunităților de energie din surse regenerabile ca cea propusă pentru prosumatori, totodată propunând referința expresă la PZU gestionată de OPCOM S.A. Totodată, subliniem faptul că există o diferențiere între disponibilitatea datelor orare înregistrate de contoarele instalate în cazul prosumatorilor față de cele instalate în cazul comunităților de energie. Astfel, ținând cont de faptul că în cazul comunităților există posibilitatea deținerii informațiilor privind injectarea orară a energiei electrice, se propune indicarea expresă a faptului că urmează a fi luat în considerare prețul de închidere al pieței pentru ziua următoare pentru fiecare interval de dispecerizare, și nu un preț mediu sau mediu ponderat. Reiterăm faptul că distribuitorul și furnizorul, în cazul comunităților de energie din surse regenerabile, vor deține informația cu privire la cantitatea de energie electrică injectată în rețeaua electrică pentru fiecare interval de dispecerizare.	

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	149.	Art. IX alin. (3) punctul 1) din cadrul proiectului de lege: Se propune excluderea art. IX alin. (3) punctul 1) din cadrul proiectului de lege: „Art. IX (3) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică: „1) *în termen de o lună de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aproba Metodologia privind determinarea prețului energiei electrice livrate de prosumatori în rețeaua electrică, care reflectă valoarea prețului de piață*." *Argumentare:* Ținând cont de propunerile Agenției cu privire la metoda de calculare a prețului aferent energiei electrice livrate de prosumatori, prevederea dată urmează a fi exclusă.	**Se acceptă**
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(propuneri proiect număr unic 210/MEn/2026)*	150	Art. IX alin. (3) punctul 2) din proiectul de lege Se propune excluderea art. IX alin. (3) punctul 2) din proiectul de lege: „2) în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aproba Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor." *Argumentare:* Conform pct. 23 alin. (5) din proiectul de lege, „*Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor stabilește, în special, fără a se limita la:* *a) modalitatea de calcul a obligației de plasare pe piață a energiei din surse regenerabile;* *b) modalitatea de determinare a îndeplinirii obligației de către entitatea obligată;* *c) categoriile de certificate RTF și procedura de eliberare, transfer și anulare a certificatelor RTF;* *d) cerințele privind modul de raportare și monitorizare;* *e) procedura de aplicare a sancțiunilor pentru nerespectarea obligației prevăzute la alin. (3) din prezentul articol."* În acest sens, se relevă faptul că metodologia ar stabili un set de reglementări care sunt deja prevăzute în alte dispoziții ale proiectului de lege și în cadrul normativ existent. Astfel, art. I pct. 8 alin. (6) lit. a) din proiectul de lege stabilește expres obligația entităților obligate de a prezenta rapoarte către ANRE și CNED. De asemenea, procedura de aplicare a sancțiunilor financiare este deja reglementată de art. 20 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Totodată, categoriile de certificate RTF și procedura de eliberare, transfer și anulare a certificatelor RTF vor fi prevăzute în Registrul de biocarburanți, care va fi	**Nu se acceptă** Prevederile propuse la alin. (5) al art. 26^7 au fost actualizate pentru a reflecta mai exact scopul propus al metodologiei date. În versiune actualizată norma respectivă va avea următorul cuprins: „5) Metodologia privind stabilirea cotei obligatorie de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor, stabilește în special, fără a se limita la: a) Criteriile calare și transparente de calcul atât a obligației de plasare pe piață a energiei din surse regenerabile, cât și a gradului de îndeplinire a acesteia, care să prevină contabilizarea dublă a cantităților de energie regenerabile;

		instituit și ținut de către CNED, în conformitate cu prevederile pct. 10 și pct. 24 din proiectul de lege. Respectiv, modalitatea de calcul a obligației, determinarea îndeplinirii acesteia, cerințele de raportare și monitorizare, precum și procedura de sancționare sunt elemente care derivă direct din normele primare ale proiectului și legislația aplicabilă. La fel, regimul certificatelor RTF este deja integrat în arhitectura normativă a proiectului prin instituirea Registrului de biocarburanți și atribuțiile CNED. În acest mod, se poate concluziona că elementele propuse pentru includerea în metodologie sunt deja suficient reglementate la nivel legislativ, iar menținerea trimiterii la elaborarea unei astfel de metodologii nu este necesară din perspectiva asigurării unui cadru normativ complet și funcțional. Prin urmare, se consideră necesară excluderea normei respective, întrucât elaborarea metodologiei propuse ar genera un paralelism normativ prin reglementarea repetată a acelorași raporturi juridice. În consecință, pentru a asigura coerența reglementării, referințele la metodologie urmează a fi excluse din cuprinsul întregului proiect de lege.	b) Modalitatea de calcul a obligațiilor individuale pentru fiecare furnizor de combustibili privind plasarea pe piață a unei cantități minime de energie din surse regenerabile; Modalitatea de determinare a îndeplinirii obligației de către entitatea obligată, prin utilizarea certificatelor RTF, care să permită evidența în funcție de categorii de energie regenerabilă utilizate în transport; c) cerințele privind modul de raportare și monitorizare.” Totodată precizăm că prevederile de mai sus nu oferă suficiente detalii tehnice pentru a asigura un proces clar, transparent și nediscriminatoriu pentru părțile obligate, acestea urmând a fi dezvoltate la nivelul cadrului normativ secundar.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(Propuneri la Legea nr. 10/2016 ce ar eficientiza eforturile cu*	151.	Articolul 38^3 Contractele de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung *(1) Producătorii de energie electrică din surse regenerabile și furnizorii serviciului universal sunt în drept să negocieze și să semneze contracte de vânzare-*	**Se acceptă**

privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile)		*cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung în următoarele condiții, care trebuie îndeplinite cumulativ la data semnării:* *a) prețul de contract este cu cel puțin 10% mai mic decât cel mai mic preț fix stabilit în cadrul celei mai recente licitații organizate conform art. 35 pentru aceeași tehnologie;* *b) contractul nu depășește durata de 15 ani;* *c) echipamentul de producere a energiei electrice utilizat nu are o dată de fabricare mai veche de 48 de luni la momentul punerii în funcțiune;* *d) puterea instalată pentru fiecare loc de producere nu depășește 18 MW*. (2) Puterea instalată totală pentru care se pot negocia contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung este stabilită de Guvern, conform art. 10 alin. (1) lit. e2), pentru fiecare furnizor al serviciului universal, proporțional cotei-părți deținute pe piață de furnizorul respectiv. (3) Prețul de contract poate varia, pe durata contractului, proporțional cu ajustările efectuate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la prețurile fixe în vigoare la data semnării contractelor, în conformitate cu procedura stabilită la art. 37 alin. (1) pentru producătorii eligibili. **Se propune excluderea alin . (l), alin. (2) și alin. (3) din art. 38[3].** *Argumentare:* Ministerul Energiei cât și Agenția întreprind eforturi administrative cu privire la creșterea lichidității pe pieţele organizate PZU și PI, ținând cont că piața locală este formată preponderent din contracte bilaterale. Totodată, generarea provenită de la capacitățile deținute de producătorii eligibili, de prosumatori și de consumatorii ce beneficiază de contorizare net deja creează in anumite intervale supraproducție de energie electrică pentru care este garantată achiziția de către furnizorul central de energie electrică sau de către furnizorii serviciului universal. Prin urmare, se propune excluderea unor prevederi ce ar impune garantarea achiziției de energie electrice de către furnizorii serviciului universal. Subliniem faptul furnizorii de pe piața nereglementată au toate oportunitățile să semneze contracte de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung cu producătorii de energie electrică fără a fi nevoie de cote sau de reglementarea prețurilor.	
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică *(Propuneri la Legea nr. 10/2016 ce ar*	152.	Se propune modificarea noțiunii din art. 3 după cum urmează: „prețul pieței angro a energiei electrice (în continuare — preț de piață) — prețul stabilit pe piața pentru ziua următoare, **piața intrazilnică și piața de echilibrare, după**	**Nu se acceptă** Având în vedere implicațiile pe care

eficientiza eforturile cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile)		**caz**, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice, și care este utilizat drept referință pentru stabilirea valorii primei variabile.” Se propune modificarea art. 34 alin. (1) după cum urmează: a) preț fix, stabilit în cadrul licitației, conform art. 35, pentru producătorul eligibil mare care urmează să dețină o centrală electrică/centrale electrice cu o putere electrică instalată/cumulată mai mare decât limita de capacitate stabilită conform art. 10 alin. (1) lit. e). La îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38^1 alin. (1), în cadrul procedurilor de licitație are loc stabilirea prețului de exercitare, care este utilizat în vederea cuantificării valorii primei variabile ca diferență dintre acest preț și prețul pieței angro a energiei electrice; Se propune modificarea art. 38^1 alin. (3) după cum urmează: „(3) Furnizorul central de energie electrică și producătorii eligibili mari convin asupra încheierii contractului pentru diferențe, care prevede păstrarea echilibrului dintre beneficii, drepturi și responsabilități, riscuri și compensații, după cum s-a convenit între părți la semnarea contractului reglementat pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile. Prevederile privind prețul de comercializare a energiei electrice obținut în cadrul procedurii de licitație se completează cu prevederi privind prețurile pieței angro a energiei electrice și privind prima variabilă determinată de diferența dintre prețul de piață și prețul de exercitare stabilit în cadrul licitației.” *Argumentare:* În conformitate cu „ENTSO-E Position Paper Sustainable Contracts for Difference (CfDs) Design”, publicată în februarie 2024, se atestă necesitatea ca Contractele pentru Diferență să fie elaborate în așa măsură încât producătorii să poată participa pe toate piețele organizate și nu doar pe cea pentru ziua următoare: „Therefore, from a system perspective it is of high importance that CfDs are designed to incentivise efficient dispatch in all market timeframes (i.e. day-ahead, intraday, balancing) as well as investments in system-optimal asset designs and siting that maximise the value and not the volume of electricity.” Astfel, se propune ca producătorii eligibili mari să dețină posibilitatea de a participa pe toate piețele de energie electrică — pentru ziua următoare, piața intrazilnică și piața de echilibrare. În acest sens, diferența dintre prețul de exercitare și prețul pieței angro a energiei electrice urmează să fie bazată și pe veniturile/prețurile înregistrate pe piețele respective și nu doar pe piața pentru ziua următoare.	propunerea le are asupra schemelor de sprijin implementate la moment, este necesară o evaluare mai detaliată a efectelor acestei modificări atât asupra producătorilor eligibili care au contracte de achiziționare a energiei electrice semnate cu furnizorul central la moment, cât și asupra următoarelor licitații pentru oferirea statutului de producător eligibil mare. Prin urmare, se propune revenirea la acest subiect în cadrul unei inițiative legislative separate, care să vină cu o analiză comprehensivă a efectelor schimbărilor propuse asupra veniturilor producătorului eligibil, considerând gradul de dezvoltare a piețelor organizate din Republica Moldova.

		Menționăm că abordarea asemănătoare este aplicată și în România, în cadrul Metodologiei de calcul a prețului de referință: „(2) Dacă condiția prevăzută la alin. (1) este îndeplinită, se determină venitul total pe tehnologie al tuturor beneficiarilor schemei CfD prin cumularea veniturilor obținute de beneficiari din contractele bilaterale încheiate pe piețele organizate, a veniturilor din vânzarea pe piața PZU, a veniturilor din vânzarea pe PI, a veniturilor obținute din vânzarea în piața de echilibrare, a veniturilor rezultate ca urmare a plăților efectuate de Contrapartea CfD către beneficiarii schemei CfD.” „(3) Venitul total pe tehnologie determinat conform alin. (2) se compară cu venitul anual total pe tehnologie permis, definit ca suma pe fiecare interval orar și pe fiecare beneficiar al produsului dintre prețurile de exercitare ale fiecărui beneficiar și cantitatea livrată măsurată, cu excepția intervalelor orare în care PZU a fost negativ, la care se adaugă suma veniturilor obținute din aplicarea prevederilor art. 12 alin. (7) din HG nr. 318/2024.” Subliniem faptul că abordarea propusă nu modifică veniturile ce urmează a fi încasate de către producătorii eligibili mari, dar aduce o mai mare claritate cu privire la modul de calculare a primelor ce urmează a fi încasate de producători, suplimentar față de veniturile provenite din vânzările directe pe piețele organizate.	
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”, *Nr. 227-08/0774 din 05.06.2026*			
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”	153.	Urmare a examinării Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative(eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026), Vă comunicăm despre lipsa propunerilor sau obiecțiilor	**Se ia act**
Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă, *15-1637 din 09.06.2026*			
Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă	154.	Se menține propunerea ca în tot textul legii, sintagma „*instituția publică de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile*”, la orice formă gramaticală, să fie substituită cu „Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED)”. Menționăm faptul că prin Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică , inclusiv articolul 11 din Cap. III al Legii nr. 139/2018, sintagma „*instituția publică de suport*”, la orice formă gramaticală, a fost substituită cu denumirea proprie „Centrul Național pentru Energie Durabilă”. Aceeași denumire este utilizată și în HG nr. 1060/2023. Prin urmare, legiuitorul a considerat deja această modificare la nivelul legislației primare.	**Nu se acceptă** Organizarea și funcționarea instituției publice de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile este reglementată printr-un act

		Față de cele expuse, IP CNED își menține propunerea și solicită reconsiderarea acesteia în procesul de definitivare a proiectului de lege.	normativ de nivel inferior (HG), atât denumirea acesteia cât și modul de organizare fiind posibil de modificat prin intervenții la nivel de Guvern. Pentru a exclude conflictul de norme, în eventualitatea unor modificări în denumirea instituției publice de suport, la nivelul legislației primare se va păstra sintagma „instituția publică de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile”
S.A. „ENERGOCOM”, *nr. 1/10/07 - 2401 din 05.06.2026*			
S.A. „ENERGOCOM”	155.	În contextul modificării propuse la Art. I Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, pct. 27, la art. 321 alin. (4), prin care se prevede că „furnizorul central de energie electrică transferă garanțiile de origine necomercializate în conformitate cu modalitatea stabilită în regulamentul privind garanțiile de origine aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”, considerăm necesar a exclude modificarea alin. (4) în vederea menținerii coerenței cadrului normativ. Potrivit cadrului normativ în materia garanțiilor de origine (GO), instituit inclusiv prin Regulamentul aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 402/2025, ANRE deține un rol central în gestionarea mecanismului de emitere, transfer și alocare a GO, în calitate de administrator al sistemului informațional și al Registrului (pct. 2, 4), emitent al garanțiilor (pct. 31, 35) și autoritate care validează transferul acestora (pct. 50–51). Totodată, ANRE exercită competențe de verificare și control, inclusiv corectare și retragere a garanțiilor (pct. 26, 33, 45), precum și atribuții de distribuire a acestora prin	**Nu se acceptă** Modificările vizate în avizul nr. 1/10/07 - 2401 din 05.06.2026 au fost incluse în proiect la propunerea ANRE, care în procesul de consultare publică inițială a proiectului a argumentat necesitatea debirocratizării procesului de transfer a garanțiilor de origine (aprobarea hotărârilor ANRE), în condițiile în care acest proces poate fi

		mecanisme centralizate, inclusiv transferul cotelor către furnizori (pct. 65–66), în baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii (pct. 2). În acest context, menținerea în sarcina ANRE a atribuției de transfer al GO necomercializate este justificată, asigurând trasabilitatea, imparțialitatea și unitatea de reglementare. Această abordare este în concordanță și cu practica Uniunii Europene, consolidată în temeiul Directivei (UE) 2018/2001 (RED II), unde gestionarea mecanismelor privind GO sunt atribuite autorităților publice independente, tocmai pentru a garanta neutralitatea, încrederea participanților la piață și evitarea potențialelor conflicte de interese. În acest sens, păstrarea competenței decizionale la nivelul ANRE corespunde standardelor europene și asigură alinierea sistemului național la bunele practici în domeniu, în timp ce entitățile operaționale pot avea un rol tehnic de implementare. nr. 1/10/07 - 2401 din 05.06.2026 la nr. 04-1349 din 26.05.2026 De asemenea, art. 32¹ alin. (3) din Legea nr. 10/2016 stabilește în mod expres că transferul gratuit al GO intervine doar ulterior parcurgerii procedurii de comercializare a acestora de către furnizorul central de energie electrică. Legiuitorul a delimitat astfel în mod intenționat două etape distincte: comercializarea GO și repartizarea cu titlu gratuit a celor rămase nevalorificate. În prezent, această delimitare este reflectată și instituțional, comercializarea GO fiind realizată de furnizorul central de energie electrică, iar transferul gratuit al GO necomercializate fiind atribuit autorității de reglementare, în calitatea sa de gestionar al Registrului GO. În aceste condiții, atribuirea către aceeași entitate a competenței de a organiza și desfășura procesul de comercializare, iar ulterior de a decide asupra transferului gratuit al GO rămase nevalorificate, ar elimina orice separare între procesul de valorificare și procesul de repartizare. **O asemenea concentrare a atribuțiilor este incompatibilă cu exigențele de transparență și imparțialitate care trebuie să caracterizeze gestionarea GO și creează un conflict între necesitatea de a demonstra epuizarea posibilităților de comercializare și competența de a dispune asupra transferului gratuit al GO rămase.** În esență, aceeași entitate nu poate fi simultan vânzătorul GO, evaluatorul rezultatului procedurii de comercializare și decidentul final asupra transferului gratuit al GO rămase necomercializate. O asemenea soluție anulează orice mecanism real de control și elimină garanțiile de imparțialitate pe care cadrul legal actual încearcă să le asigure prin separarea expresă a acestor competențe.	asigurat în condiții clare, transparente și nediscriminatorii, prin procedurile stabilite de ANRE în Regulamentul privind garanțiile de origine, la care se face referință directă în redacția propusă în proiectul de modificare a legii. În scop informativ, vezi avizul ANRE nr. 03-04 2048 din 27.03.2026 mai sus. Precizăm că norma propusă nu lasă drept discreționar FCEE de a transfera garanțiile de origine necomercializate, ci stabilește un cadru de reglementare secundar, menit să asigure transparența și caracterul nediscriminatoriu al procesului. De asemenea, modificarea propusă este în corespundere cu principiul general de transfer al garanțiilor de origine de la titular la titular. Totodată notăm caracterul eronat al afirmației privind concentrarea atribuțiilor, care face abstracție de faptul că transferul

		Totodată, susținem menținerea obiectivului de debirocratizare a procesului de transfer al GO, prin reglementarea detaliată a respectivului mecanism, în vederea eliminării actelor administrative repetitive și simplificării procedurilor. În considerarea caracterului pertinent și fundamentat al propunerii înaintate, apreciem că aceasta va fi luată în considerare la redactarea finală a proiectului supus consultărilor.	garanțiilor de origine necomercializate constituie doar o etapa suplimentară în valorificarea acestora, care este o consecință directă a imposibilității FCEE de a comercializa aceste garanții de origine (în lipsa cererii) și este absolut necesară pentru a asigura că chiar și în aceste condiții garanțiile de origine sunt valorificate în final, comparativ cu situația curentă în care aprobarea Hotărârilor ANRE privind utilizarea garanțiilor de origine necomercializate poate fi tergiversată, ducând la expirarea termenului de valabilitate a garanțiilor de origine.
S.A. „RED-Nord”, *Nr. 3-012-09/383 din 05.06.2026*			
S.A. „RED-Nord”	156.	Prin prezenta, Vă informăm că proiectul de hotărâre privind modificarea Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile) (număr unic 210/MEn/2026), a fost examinat în cadrul S.A. „RED-Nord” și, în consecință, Vă comunicăm că susținem și considerăm oportun proiectul de hotărâre, iar în ceea ce ne privește nu avem propuneri de modificare a acestuia.	**Se ia act**
Agenția Proprietăți Publice, *Nr. 05-04-4438 din 11.06.2026*			
Agenția Proprietăți Publice	157.	Potrivit textului proiectului, pentru dezvoltarea centralelor electrice din surse regenerabile amplasate în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile se propune acordarea dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale la un preț mai mic decât valoarea de piață, prin derogare de la prevederile art. 17^1 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice.	**Se acceptă** Redacția propusă la art. 21^2 alin. (18) din proiectul de lege a fost modificată urmare a avizului APP și a

		În opinia Agenției Proprietății Publice, o asemenea abordare contravine principiilor fundamentale de administrare eficientă a proprietății publice consacrate de Legea nr. 121/2007. Conform art. 7 din Legea nr. 121/2007, administrarea proprietății publice se realizează în baza principiilor legalității, transparenței, eficienței economice și asigurării protecției intereselor patrimoniale ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale. Totodată, regimul juridic al bunurilor proprietate publică impune valorificarea acestora în condiții care să asigure obținerea unui beneficiu economic corespunzător pentru proprietar. Stabilirea prin lege a posibilității de acordare a dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică la un preț inferior valorii de piață ar conduce la diminuarea nejustificată a veniturilor care ar putea fi obținute de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale din administrarea patrimoniului public și ar crea premise pentru prejudicierea intereselor patrimoniale ale acestora. În context, transmiterea în folosință a terenurilor proprietate publică urmează să se efectueze cu respectarea principiului contraprestației echitabile, iar utilizarea terenurilor proprietate publică în mod gratuit sau la prețuri diminuate nejustificat nu este admisă. Or, bunurile proprietate publică reprezintă un activ economic al statului și al unităților administrativ-teritoriale, iar punerea acestora la dispoziția unor operatori economici în condiții preferențiale trebuie să fie justificată prin mecanisme clare, transparente și conforme cu legislația privind administrarea patrimoniului public. Suplimentar, argumentul potrivit căruia diferența dintre valoarea de piață și prețul diminuat al dreptului de folosință ar urma să fie reflectată în calculul prețului plafon al licitației nu oferă garanții suficiente că avantajul economic acordat.	concluziilor ședinței lucrative din 12.06.2026 dintre Ministerul Energiei și Agenția Proprietăți Publice, consemnate în Procesul Verbal al ședinței. În versiunea definitivată art. 21^2 alin. (18) se propune în următoarea redacție. „(18) În scopul obținerii în beneficiul consumatorilor finali de energie electrică a unui preț de procurare a energiei electrice produse de centrala electrică ce produce din surse regenerabile mai mic, la etapa de elaborare a documentației de licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în comun cu autoritățile publice centrale și locale care au în patrimoniul lor terenuri publice amplasate în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor, pot decide acordarea pentru perioada de exploatare a centralei electrice regenerabile, dar nu mai

			mult de 35 de ani, a dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse regenerabile oferind, prin derogare de la prevederile art. 17^1 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, un preț mai mic decât valoarea de piață. Diferența dintre prețul de referință privind valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, determinat în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și prețul pentru folosința terenurilor proprietate publică inclus în documentația de licitație sunt luate în considerare de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la calcularea prețului plafon utilizat în cadrul licitației pentru

			oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice prin reducerea cheltuielilor totale a proiectului investițional.”
Ministerul Mediului, *Nr.13-05/1946 din 12.06.2026*			
Ministerul Mediului	158.	1) La Art. I, completarea art. 5 din Legea nr.10/2016 cu alin. (4) : *„(4) Până la atingerea obiectivului de neutralitate climatică, stabilit prin prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, construcția și exploatarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, definite în condițiile prezentei legi, racordarea acestora la rețeaua electrică, dezvoltarea rețelelor electrice în scopul racordării acestor centrale sau a instalațiilor de stocare necesare pentru integrarea centralelor ce produc energie din sure regenerabile amplasate în zonele menționate se consideră proiecte de utilitate publică ce servesc interesului public major în sensul prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și Legii apelor nr. 272/2011, urmând ca în procesul de autorizare statutul proiectelor respective să prevaleze intereselor individuale.”* - **nu se acceptă**. Prevederea preia doar parțial sensul art. 16f din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413. Directiva permite calificarea proiectelor de energie regenerabilă, a racordării la rețea, a rețelei aferente și a instalațiilor de stocare ca fiind de interes public superior, însă această calificare operează la punerea în balanță a intereselor juridice în cazuri individuale. Textul proiectului merge mai departe și transformă această prezumție într-o regulă generală de prevalență. Formula „*să prevaleze intereselor individuale*” este improprie, deoarece în procedurile de mediu nu sunt analizate doar interese individuale. Sunt protejate interese publice distincte, cum ar fi protecția mediului, conservarea biodiversității, protecția resurselor de apă, sănătatea publică, participarea publicului și prevenirea impactului semnificativ asupra mediului. Prin urmare, textul trebuie reformulat în sensul că proiectele respective pot fi considerate de interes public superior doar atunci când se pun în balanță interese juridice în cazuri individuale, cu respectarea prevederilor Legii nr. 86/2014, Legii nr. 11/2017, Legii apelor nr. 272/2011 și legislației privind conservarea biodiversității.	**Se acceptă** Prevederea propusă preia și transpune integral prevederile art. 16f din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413. De notat că în conformitate cu a doua parte articolului 16f, proiectul de lege limitează acordării statului de interes public major doar proiectelor care urmează a fi amplasate în limita teritorială a zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile. Totodată, ținând cont de obiecțiile invocate de Ministerul Mediului în aviz, redacția inițială a fost ajustată în scopul asigurării că norma propusă nu oferă un grad de prioritate peste cel propus la nivelul Directivei UE 2018/2001. În acest sens, în versiunea definitivată norma va fi

			expusă în următoarea redacție: „Până la atingerea obiectivului de neutralitate climatică, stabilit prin prevederile Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, construcția și exploatarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, definite în condițiile prezentei legi, racordarea acestora la rețeaua electrică, dezvoltarea rețelelor electrice în scopul racordării acestor centrale sau a instalațiilor de stocare necesare pentru integrarea centralelor ce produc energie din sure regenerabile amplasate în zonele menționate se consideră proiecte de utilitate publică ce servesc interesului public major în sensul prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și Legii apelor nr. 272/2011, **și că sunt în serviciul sănătății și**

			siguranței publice, atunci când se pun în balanță interese juridice în cazuri individuale”
Ministerul Mediului	159.	2) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21² alin. (7): *„(7) Prin derogare de la alin. (6) suprafețele artificiale și cele construite cum ar fi acoperișurile, zonele de parcare sau infrastructura de transport, situate în limita teritorială a zonelor și siturilor specificate în alin. (6) lit. a), b) și f) pot fi incluse în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile doar în urma realizării unei evaluări a biodiversității, care demonstrează, în mod obiectiv, că proiectele nu afectează integritatea sitului și nu aduc prejudicii stării favorabile de conservare a habitatelor și speciilor pentru care acesta a fost desemnat*.” - **nu se susține redacția propusă**. Art. 15c din Directiva (UE) 2018/2001, în redacția Directivei (UE) 2023/2413, permite desemnarea zonelor de accelerare, însă această desemnare trebuie să fie fundamentată prin planificare prealabilă, evaluare strategică de mediu și, după caz, evaluare corespunzătoare potrivit art. 6 alin. (3) din Directiva 92/43/CEE privind habitatele naturale. Directiva nu operează cu o procedură generică denumită „evaluare a biodiversității”, care să substituie evaluarea strategică de mediu, evaluarea impactului asupra mediului sau evaluarea corespunzătoare. În forma propusă, nu este clar ce reprezintă această „evaluare a biodiversității”, cine o efectuează, după ce metodologie, cu ce participare publică și cu ce efect juridic. Această formulare poate crea o procedură paralelă, nereglementată de Legea nr. 11/2017 și Legea nr. 86/2014. Se propune ca includerea suprafețelor artificiale sau construite din interiorul zonelor sensibile să fie posibilă numai dacă, în cadrul evaluării strategice de mediu și, după caz, al evaluării impactului asupra mediului sau al evaluării biodiversității, se constată că includerea acestor suprafețe nu este susceptibilă să producă impact semnificativ asupra mediului și nu afectează obiectivele de conservare ale sitului sau zonei respective.	**Se acceptă** Pornind de la cerințele de excluderea a elementelor rețelei ecologice naționale, etc. din limita teritorială a unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile, art. 21² alin. (7) a fost exclus din proiect.
Ministerul Mediului	160.	3) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21² alin. (14): *„(14) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului de mediu (în continuare Legea nr. 86/2014), procedura de evaluare a impactului de mediu nu se aplică pentru proiectele individuale de dezvoltare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în limitele zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, acordul de mediu urmând a fi emis la etapa*	**Se acceptă parțial** Pentru a evita potențiale derogări abuzive de la prevederile *Legii nr. 86/2014*, redacția art. 21² alin. (14) a fost ajustată pentru a asigura că norma

		evaluării prealabile a activității planificate, cu condiția că proiectul întrunește cumulativ următoarele condiții: *a) cererea privind emiterea acordului de mediu descrie în detaliu cum au fost luate în considerate măsurile de atenuare, de minimizare, de restaurare și, după caz, compensatorii, incluse în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu, aprobat pentru zona de accelerare a proiectelor regenerabile unde proiectul individual urmează a fi amplasat;* *b) Agenția de Mediu nu a stabilit necesitatea evaluării impactului activității planificate în context transfrontalier sau evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier nu a fost solicitată de către țările vecine;* *c) la etapa de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu Agenția de mediu nu identifică efecte de mediu semnificative, care nu au fost incluse în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu, aprobat pentru zona de accelerare a proiectelor regenerabile unde proiectul individual urmează a fi amplasat."* **- nu se acceptă redacția propusă.** Aceasta este una dintre prevederile care afectează direct regimul juridic al Legii nr. 86/2014. Articolul 16a din Directiva (UE) 2018/2001, în redacția Directivei (UE) 2023/2413, permite instituirea unei proceduri accelerate pentru proiectele amplasate în zone de accelerare, însă această procedură este construită pe existența unei evaluări strategice de mediu, pe măsuri de atenuare stabilite anterior și pe verificarea proiectului individual. Directiva nu impune și nu justifică formularea unei derogări generale potrivit căreia procedura de evaluare a impactului asupra mediului nu se aplică. În redacția propusă, accentul este pus pe neaplicarea Legii nr. 86/2014, nu pe instituirea unei proceduri accelerate. O asemenea abordare poate duce la interpretarea că zona de accelerare este un spațiu în care Legea nr. 86/2014 încetează să producă efecte. Or, zonele de accelerare trebuie înțelese ca zone selectate anterior, în baza evaluării strategice de mediu, în care procedura poate fi simplificată, dar nu eliminată. De asemenea, formula „acordul de mediu urmând a fi emis la etapa evaluării prealabile" nu corespunde prevederilor Legii nr. 86/2014. Evaluarea prealabilă are rolul de a stabili dacă activitatea planificată necesită sau nu evaluarea impactului asupra mediului. Acordul de mediu este actul emis în urma procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, nu actul care se emite automat la etapa prealabilă. Se propune excluderea sintagmei „*Prin derogare de la prevederile Legii nr. 86/2014*" și reformularea prevederii ca procedură specială de examinare accelerată, aplicabilă cu respectarea prevederilor Legii nr. 86/2014 și cu menținerea competenței	asigură doar o potențială emitere a acordului de mediu în cazul îndeplinirii cerințelor. În redacția actualizată antetul art. 21² alin. (14) va avea următoarea redacție: „(13) În cazul proiectelor individuale de dezvoltare a centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în limitele zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, acordul de mediu este emis la etapa evaluării prealabile a activității planificate, cu condiția că proiectul întrunește cumulativ următoarele condiții".

		Agenției de Mediu de a decide dacă proiectul necesită evaluarea impactului asupra mediului.	
Ministerul Mediului	161.	4) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21² alin. (15): *„(15)În cazul în care la etapa de evaluare prealabilă a impactului de mediu a activității planificate a unui proiect ce urmează a fi amplasat în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile Agenția de mediu constată că cerințele alin. (14) nu sunt îndeplinite și proiectul este foarte probabil să aibă efecte negative neprevăzute semnificative, având în vedere sensibilitatea ecologică a zonei în care proiectul urmează a fi amplasat, care nu pot fi atenuate prin măsurile identificate în regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu sau propuse de dezvoltatorul de proiect, evaluarea impactului de mediu pentru acest proiect se realizează în cel mult șase luni. Termenul poate fi prelungit cu cel mult șase luni dacă acest lucru este justificat în mod corespunzător din motive legate de circumstanțe excepționale.”* **- nu se susține redacția propusă**. Textul încearcă să preia mecanismul de verificare prevăzut de RED III, însă pragul utilizat este prea restrictiv. Directiva 2011/92/UE privind evaluarea impactului asupra mediului operează cu criteriul proiectelor susceptibile să producă efecte semnificative asupra mediului. Evaluarea impactului asupra mediului nu se declanșează doar atunci când efectele negative semnificative sunt „foarte probabile”, ci atunci când, în funcție de caracteristicile proiectului, amplasament și impactul potențial, nu poate fi exclusă producerea unor efecte semnificative. În forma propusă, Agenția de Mediu ar putea fi limitată în intervenție doar la cazurile în care impactul este aproape cert. Această abordare nu corespunde sensului Directivei EIA și poate reduce eficiența procedurii de evaluare prealabilă. Se propune reformularea textului astfel încât Agenția de Mediu să poată solicita evaluarea impactului asupra mediului ori de câte ori constată că proiectul este susceptibil să producă efecte semnificative asupra mediului, inclusiv efecte cumulative, efecte asupra biodiversității, efecte asupra zonelor sensibile sau efecte în context transfrontalier.	**Nu se acceptă** Norma propusă la art. 21² alin. (15) este transpunerea directă a prevederilor din primul paragraf al art. 16a alin. (5) din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413. Menționăm că aspectul de susceptibilitate invocat în aviz este de fapt considerat - *proiectul este foarte probabil să aibă efecte negative neprevăzute semnificative,* ***având în vedere sensibilitatea ecologică a zonei în care proiectul urmează a fi amplasat,*** fiind factorul în baza căruia este evaluată probabilitatea de producere a efectelor de mediu negative.
Ministerul Mediului	162.	5) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21³ alin. (4): *„(4) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 86/2014, în cazul în care dezvoltarea unui proiect de infrastructură de rețea sau de stocare, ce urmează a fi amplasat în limitele teritoriale ale planului de amplasare a infrastructurii de rețea dedicate pentru dezvoltarea proiectelor de rețea și de stocare, este necesară pentru accelerarea integrării energiei din surse regenerabile și/sau în vederea realizării obiectivelor privind energia și clima, acordul de mediu pentru proiectul respectiv*	**Se acceptă**

		urmează a fi emis la etapa evaluării prealabile a activității planificate dacă sunt întrunite următoarele condiții:" – **nu se acceptă redacția propusă.** Articolul 15e din Directiva (UE) 2018/2001, în redacția Directivei (UE) 2023/2413, permite desemnarea unor zone pentru infrastructura de rețea și de stocare necesară integrării energiei regenerabile. Totuși, această posibilitate nu elimină caracterul propriu al impactului pe care îl pot avea asemenea proiecte. Infrastructura de rețea și de stocare nu este un element tehnic neutru din punct de vedere ecologic. Liniile electrice, stațiile de transformare, instalațiile de stocare, coridoarele de infrastructură, lucrările de racordare și consolidare pot genera impact asupra solului, peisajului, habitatelor, speciilor, păsărilor, apelor și zonelor sensibile. De aceea, nu poate fi acceptată o derogare generală de la Legea nr. 86/2014 doar pentru că proiectul contribuie la integrarea energiei regenerabile. Necesitatea energetică poate fi luată în considerare la analiza interesului public, dar nu poate substitui verificarea impactului asupra mediului. Se propune excluderea sintagmei „Prin derogare de la prevederile Legii nr. 86/2014" și reformularea prevederii ca procedură accelerată de examinare, cu utilizarea informațiilor rezultate din evaluarea strategică de mediu, dar cu menținerea competenței Agenției de Mediu de a decide asupra necesității evaluării impactului asupra mediului.	
Ministerul Mediului	163.	6) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21^3 alin. (5): *„(5) În cazul în care în procedura de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu menționată în alin. (4) se constată că este foarte probabil ca proiectul de infrastructură de rețea sau de stocare să genereze efecte negative semnificative de mediu, neprevăzute anterior, Agenția de mediu se asigură, pe baza datelor existente, că se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale pentru a aborda respectivul impact. În caz că nu este posibil, operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate pentru a contracara impactul respectiv care, dacă nu sunt disponibile alte măsuri compensatorii proporționale, pot lua forma unei compensații financiare pentru programele de protecție a speciilor cu scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate."* - **nu se susține redacția propusă în partea referitoare la compensațiile financiare.** Directiva (UE) 2023/2413 admite, în anumite cazuri, posibilitatea utilizării compensațiilor financiare pentru programe de protecție a speciilor, însă această soluție nu poate fi preluată mecanic, fără un mecanism normativ național de calculare, aprobare, administrare, utilizare și monitorizare. În lipsa unui asemenea mecanism, prevederea poate deveni inaplicabilă sau poate crea riscul ca prejudiciul ecologic să fie substituit printr-o plată financiară	**Se acceptă** Redacția actuală a art. 21^3 a fost inclusă ținând cont de propunerea Ministerului Mediului din scrisoare nr. nr. 13-05/297 din 02.02.2026. Urmare a propunerilor din avizul curent, a doua propoziție a fost modificată, după cum urmează: *„În caz că nu este posibil, operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate și proporționale pentru a contracara impactul respectiv cu*

		insuficient determinată. Nu este clar cine calculează compensația, cine o aprobă, cine administrează mijloacele, ce programe pot fi finanțate, cum se asigură legătura cu specia afectată și cum se verifică efectul ecologic real. Această prevedere trebuie corelată și cu Directiva 92/43/CEE privind habitatele naturale și cu Directiva 2009/147/CE privind păsările sălbatice, unde măsurile compensatorii au rolul de a asigura protecția efectivă a speciilor și habitatelor, nu de a institui o soluție financiară generală. Se propune fie excluderea referinței la compensațiile financiare, fie condiționarea aplicării acestora de aprobarea unui mecanism normativ distinct privind calcularea, administrarea, utilizarea, monitorizarea și raportarea compensațiilor financiare pentru protecția speciilor.	*scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate."*
Ministerul Mediului	164.	7) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21^3 alin. (6): *„(6) În cazul în care integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul de energie electrică necesită un proiect de consolidare a infrastructurii de rețea în limitele teritoriale ale planului de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare, sau în afara acestuia, evaluarea impactului de mediu, realizată conform prevederilor Legii nr. 86/2014, se limitează doar la analiza la efectele potențiale care rezultă din modificarea sau din extinderea rețelei în comparație cu infrastructura de rețea originală."*- **nu se susține redacția propusă.** RED III permite, în anumite situații, limitarea evaluării la efectele care rezultă din modificarea sau extinderea unui proiect existent. Totuși, această regulă nu poate fi transpusă ca limitare automată, aplicabilă indiferent de natura lucrărilor, amplasament, sensibilitatea zonei sau efectele cumulative. În forma propusă, obiectul evaluării este limitat direct prin lege, fără o apreciere prealabilă a Agenției de Mediu. Dacă consolidarea rețelei presupune trasee noi, amplasamente noi, lucrări în zone sensibile, impact asupra habitatelor și speciilor sau efecte cumulative, evaluarea nu poate fi redusă doar la diferența față de infrastructura inițială. Se propune reformularea textului astfel încât limitarea evaluării la efectele modificării sau extinderii să fie posibilă numai dacă Agenția de Mediu constată, în cadrul evaluării prealabile, că proiectul nu generează efecte semnificative noi sau cumulative care ar impune o evaluare mai largă.	**Nu se acceptă** Norma propusă reprezintă transpunerea directă a prevederilor art. 15e alin.(5) din Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413. Ținem să precizăm că proiectul nu include derogări de la procedura de evaluare a impactului de mediu, așa cum este stabilit la alin. 2 și 3 din art. 15e din Directivă, care oferă dreptul statelor membre UE **să excepteze** proiectele de rețea și de stocare necesare pentru integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul de energie electrică de la evaluarea impactului asupra mediului în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Directiva

			2011/92/UE, de la o evaluare a implicațiilor acestora pentru siturile Natura 2000 în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE și de la evaluarea implicațiilor acestora asupra protecției speciilor, în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și al articolului 5 din Directiva 2009/147/CE, cu condiția ca proiectul de rețea sau de stocare să fie situat într-o zonă de infrastructură dedicată desemnată. În cazul nostru, proiectul nu propune o derogare generală de la procedura de evaluare a impactului de mediu, ci stabilește detalii suplimentare privind obiectul evaluării, acesta fiind restrâns la efectele modificării instalației, pornind de la premisa ca instalația existentă a fost pusă în funcțiune cu respectarea cadrului legal, și respectă cerințele de mediu impuse la etapa construcției acesteia. Prin urmare, norma inclusă în proiect asigură compatibilitatea cu

			prevederile art. 15e alin.(5) din Directiva (UE) 2018/2001, chiar dacă nu face referințe le derogarea inclusă la alin. (3).
Ministerul Mediului	165.	8) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21^4 alin. (9): *„(9) Evaluarea impactului de mediu a unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile se realizează conform cerințelor Legii nr. 86/2014, cu considerarea derogărilor incluse în prezenta lege. În cazul în care la dezvoltarea unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile au fost respectate toate cerințele și măsurile compensatorii și de atenuare incluse în avizul și/sau în acordul de mediu, eventuala ucidere sau perturbare a speciilor protejate nu poate fi considerată drept deliberată.”* - **nu se acceptă redacția propusă**. Reiterăm prima obiecție care confirmă problema de fond a proiectului: Legea nr. 10/2016 este tratată ca act normativ care poate institui derogări de la Legea nr. 86/2014. Această formulă inversează raportul dintre legea-cadru de mediu și legea sectorială. Legea nr. 10/2016 trebuie aplicată în concordanță cu Legea nr. 86/2014, **nu invers**. A doua obiecție are legătură cu reglementările europene privind protecția speciilor, inclusiv cu Directiva habitate și Directiva păsări, însă formularea din proiect este prea largă. Respectarea cerințelor și măsurilor din avizul sau acordul de mediu poate fi luată în considerare la examinarea unui caz concret, dar nu poate conduce automat la concluzia că eventuala ucidere sau perturbare a speciilor protejate nu este deliberată. O asemenea formulare poate fi interpretată ca o excludere anticipată a răspunderii pentru afectarea speciilor protejate. Această chestiune trebuie reglementată prin raportare la legislația specială privind biodiversitatea, speciile și habitatele, cu menținerea posibilității de examinare a fiecărui caz concret. Se propune excluderea sintagmei „cu considerarea derogărilor incluse în prezenta lege” și reformularea propunerii privind speciile protejate astfel încât aceasta să nu excludă automat răspunderea și să fie corelată cu legislația privind biodiversitatea.	**Se acceptă**
Ministerul Mediului	166.	9) La Art. I, completarea Legii nr. 10/2016 cu art. 21^4 alin. (12): *„(12) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 86/2014:* *a) reconstrucția sau modernizarea centralelor electrice fotovoltaice care nu duce la o creștere a capacității instalate mai mare de 15%, și nu implică utilizarea unor spații suplimentare, comparativ cu instalația inițială sunt exceptate de la procedura de*	**Se acceptă parțial** Redacția inițială a fost ajustată pentru a exclude interpretări abuzive, care să ducă la inaplicabilitatea

		evaluare a impactului de mediu cu condiția respectă măsurile aplicabile de atenuare a impactului asupra mediului stabilite pentru instalația inițială; *b) pentru reconstrucția sau modernizarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, altele decât cele de la lit. a) în cadrul procedurii de evaluare a impactului de mediu evaluarea impactului asupra mediului se limitează la efectele potențiale care rezultă din modificare sau din extindere în comparație cu proiectul inițial;* *c) lucrările de reconstrucție sau modernizării centralelor electrice fotovoltaice, care nu implică utilizarea unor spații suplimentare, comparativ cu instalația inițială și respectă măsurile aplicabile de atenuare a impactului asupra mediului stabilite pentru instalația inițială nu se supun procedurii de evaluare de mediu."* - **nu se acceptă redacția propusă.** RED III conține reguli speciale pentru retehnologizare, reconstrucție, modernizare și instalarea unor echipamente solare, inclusiv termene reduse și simplificări procedurale. Totuși, proiectul transpune aceste mecanisme sub forma unei derogări generale de la Legea nr. 86/2014. Faptul că o modernizare nu implică spații suplimentare sau nu depășește o anumită creștere a capacității instalate nu înseamnă automat că nu există efecte asupra mediului. Pot exista modificări tehnologice, deșeuri rezultate din înlocuirea echipamentelor, lucrări auxiliare, schimbări ale regimului de funcționare, efecte cumulative sau impact asupra unor zone sensibile. De asemenea, lit. b) limitează automat evaluarea doar la efectele modificării sau extinderii față de proiectul inițial, fără ca Agenția de Mediu să poată aprecia dacă există efecte semnificative noi sau cumulative, iar lit. c) dublează parțial lit. a) și creează confuzie între exceptarea de la procedura de evaluare a impactului asupra mediului și nesupunerea procedurii de evaluare de mediu. Se propune excluderea alin. (12) în redacția propusă și înlocuirea acestuia cu o normă care să prevadă examinarea simplificată a lucrărilor de reconstrucție sau modernizare, cu menținerea competenței Agenției de Mediu de a confirma lipsa efectelor semnificative noi sau cumulative.	prevederilor Legii nr. 86/2014. Totodată, având în vedere că prin art. 21^4 alin. (12) sunt transpuse prevederile art. 16c alin. 2 și 3, sunt păstrate prevederile care simplifică procesul de autorizare în cazul retehnologizării proiectelor SRE. În versiune definitivată art. 21^4 alin. (12) urmează a fi inclus în următoarea redacție: *„ (12) În cazul reconstrucției sau modernizării centralelor ce produc energie din surse regenerabile în cadrul procedura de evaluare a impactului de mediu evaluarea se limitează la efectele potențiale care rezultă din modificare sau din extindere în comparație cu proiectul inițial. Prin derogare de la prevederile Legii nr. 86/2014 în cazul proiectelor de reconstrucție sau modernizarea a centralelor electrice ce*

			produc din surse fotovoltaice, acordul de mediu este emis la etapa evaluării prealabile a activității planificate, în cazul în care sunt respectate cumulativ următoarele condiții: *a) reconstrucția sau modernizarea nu duce la o creștere a capacității instalate mai mare de 15%, și nu implică utilizarea unor spații suplimentare, comparativ cu instalația inițială;* b) *proiectul respectă măsurile aplicabile de atenuare a impactului asupra mediului stabilite pentru instalația inițială."*
Ministerul Mediului	167.	10) La Art. IV, completarea art. 4 din Legea nr. 86/2014 cu alin. (6^1): „(6^1) Prevederile prezentei legi se aplică în raport cu centralele ce produc energie din surse regenerabile prin coroborare cu cerințele stabilite în Legea nr. 10/2016 privind promovarea energiei din surse regenerabile." - Nu se acceptă. Se propune excluderea integrală a Art. IV. Modificarea propusă nu este necesară pentru transpunerea Directivei (UE) 2023/2413. Mecanismele prevăzute de această directivă — zonele de accelerare, screening-ul accelerat, termenele reduse, măsurile de atenuare, regulile speciale pentru reconstrucție/modernizare și instalarea unor echipamente solare — pot fi reglementate în Legea nr. 10/2016, fără modificarea Legii nr. 86/2014. Legea nr. 86/2014 are caracter general și transversal. Aceasta nu reglementează doar proiectele din domeniul energiei regenerabile, ci proiecte din mai multe sectoare:	**Se acceptă**

		energie, infrastructură, industrie, transport, agricultură, gestionarea deșeurilor, gospodărirea apelor, extracții și alte activități prevăzute în anexele legii. Acest caracter corespunde Directivei 2011/92/UE, care stabilește cadrul general privind evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectele publice și private susceptibile să producă efecte semnificative asupra mediului. Formula „*prin coroborare cu cerințele stabilite în Legea nr. 10/2016*” creează un raport normativ greșit. Nu Legea nr. 86/2014 trebuie aplicată prin coroborare cu Legea nr. 10/2016, ci Legea nr. 10/2016 trebuie aplicată fără a aduce atingere Legii nr. 86/2014. Acceptarea unei asemenea modificări ar crea un precedent prin care fiecare sector economic ar putea solicita ca Legea nr. 86/2014 să se aplice „prin coroborare” cu propria lege sectorială. Aceasta ar fragmenta regimul evaluării impactului asupra mediului și ar afecta caracterul unitar al procedurii evaluării impactului asupra mediului. Se propune excluderea Art. IV și, dacă autorul proiectului consideră necesară clarificarea raportului dintre cele două legi, introducerea unei norme în Legea nr. 10/2016 cu următorul sens: *„Procedurile speciale prevăzute de prezenta lege se aplică fără a aduce atingere prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și legislației privind conservarea biodiversității.”* În contextul celor consemnate, Ministerul Mediului **nu susține** promovarea acestui proiect în redacția propusă de autor. Ministerul Mediului constată că proiectul preia mecanisme prevăzute de Directiva (UE) 2023/2413, însă în mai multe cazuri acestea sunt formulate ca derogări generale de la Legea nr. 86/2014. Această abordare nu corespunde pe deplin logicii directivelor europene, deoarece RED III nu elimină cadrul EIA, SEA, Habitate și Păsări, ci permite accelerarea procedurilor în condiții determinate: planificare prealabilă, evaluare strategică de mediu, măsuri de atenuare, screening al proiectelor individuale și menținerea garanțiilor de mediu. Prin urmare, Ministerul Mediului propune excluderea Art. IV și revizuirea prevederilor din Art. I care instituie derogări de la Legea nr. 86/2014, astfel încât acestea să fie formulate ca norme de procedură accelerată, aplicabile cu respectarea Legii nr. 86/2014, Legii nr. 11/2017 și legislației privind conservarea biodiversității.	**Se ia act** Proiectul a fost ajustat pentru a răspunde la potențialele echivocuri sau interpretări abuzive în acordarea derogărilor, fiind limitate strict la etapa procedurală a emiterii acordului de mediu, după cum a fost menționat în comentariile de mai sus. Totodată precizăm că regimul juridic propus în proiectul de lege este

		Rezumând cele evocate, considerăm imperios necesar în mod reiterat de a evidenția relevanța abordării de fond a proiectului de lege prin prisma obiectului și scopului acestuia în procesul de transpunere/armonizare a legislației.	echivalent regimului stabilit în Directiva (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413, și modul cum aceasta este corelată cu prevederile Directivei 92/43/CE, Directivei 2009/147/CE, etc.
Ministerul Finanțelor, *nr. 09/2-09/408 din 16.06.2026*			
Ministerul Finanțelor	168.	La proiectul de Hotărâre: La pct. 15, art. 21^2 „*Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile*”, alin. (19) din proiect, se consideră necesară revizuirea textului „prin transferul la bugetul de stat a contravalorii cheltuielilor suportate”, având în vedere că prevederile Legii nr. 488/1999 utilizează noțiunea de „despăgubire”. În scopul asigurării coerenței terminologice și a concordanței cu cadrul normativ în vigoare, se recomandă substituirea sintagmei „cheltuielilor suportate” cu termenul „despăgubirii”.	**Se acceptă** În urma avizelor recepționate în procesul de consultare publică repetată a proiectului de modificare a legii alin. (19) art. 21^2 a fost modificat prin excluderea prevederilor privind exproprierea terenurilor.
Ministerul Finanțelor	169.	La art. 21^3 „*Planuri de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare a energiei necesare pentru integrarea în sistemul de energie electrică a energiei produse în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile*”, alin. (5), se prevede că, în cazul în care Agenția de mediu nu se poate asigura, pe baza datelor existente, că se aplică măsuri de atenuare pentru a aborda impactul negativ semnificativ de mediu, operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate pentru a contracara impactul respectiv care, dacă nu sunt disponibile alte măsuri proporționale, pot lua forma unei compensații financiare pentru programele de protecție a speciilor. În acest context, se relevă necesitatea formulării normei într-o manieră clară și expresă, întrucât utilizarea sintagmei „pot lua forma” lasă loc de interpretări diferite cu privire la tipul și modalitatea de aplicare a măsurilor compensatorii. Totodată, se atenționează asupra faptului că, pentru implementarea mecanismului de compensare financiară este necesară stabilirea unor criterii și principii în baza cărora se vor acorda compensațiile financiare respective	**Se acceptă** Prevederile propuse la art. 21^3 alin. (5) au fost ajustate prin excluderea referințelor la compensațiilor financiare, urmând ca măsurile compensatorii să fie stabilite în conformitate cu prevederile legislației în domeniul mediului
Ministerul Finanțelor	170.	La pct. 22, art. 26^3 alin. (1^3) se propune de expus în următoarea redacție: „Pentru facilitarea creșterii utilizării energiei din surse regenerabile în clădiri, Guvernul prin politicile sale promovează rolul de model al clădirilor publice în	**Se acceptă**

		integrarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin participarea activă a autorităților publice locale în cadrul comunităților de energie din surse regenerabile. În acest sens cerințele legale privind darea în folosință a spațiilor aflate în proprietate publică urmează a fi adaptate pentru a permite amplasarea pe acoperișurile sau terenurile aflate în proprietatea autorităților publice locale a surselor regenerabile de energie, pompelor de căldură sau instalațiilor de stocare destinate necesităților de energie a comunităților de energie din surse regenerabile din care face parte și autoritatea publică locală respectivă. Totodată, autoritățile publice locale pot coopera cu comunitățile de energie din surse regenerabile, inclusiv prin integrarea în cadrul procedurilor de achiziții publice a cerințelor și criteriilor care promovează eficiența energetică și utilizarea energiei din surse regenerabile, în condițiile legislației în domeniul achizițiilor publice.”. Norma propusă de autor este formulată într-o manieră neclară și susceptibilă de interpretări diverse, nefiind evident modul în care această prevedere urmează să fie integrată în cadrul normativ din domeniul achizițiilor publice.	
Ministerul Finanțelor	171	**La Nota de fundamentare:** La compartimentul 4.2 „*Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative*” se menționează că, potrivit unei analize preliminare, costurile estimate pentru dezvoltarea funcționalităților portalului guvernamental al serviciilor publice pentru dezvoltarea evenimentului de viață aferent autorizării producerii energiei din surse regenerabile vor fi de aproximativ 1,5-2,0 milioane lei. Totodată, autorul precizează că implementarea punctului unic de contact se va realiza, în mare parte, prin valorificarea platformelor informatice deja existente în administrația publică sau cu sprijinul programelor de asistență externă, circumstanțe care ar putea contribui la diminuarea costurilor estimate. În acest context, în vederea expunerii asupra aspectului ce ține de finanțarea punctului unic de contact, se consideră necesară efectuarea analizei comprehensive a proceselor care pot fi deja implementate utilizând funcționalitățile portalului guvernamental al serviciilor publice și a platformelor informaționale conexe aflate la moment în dezvoltare sau existente. Prin urmare, la etapa actuală, Ministerul Finanțelor atenționează că realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală sau cadrul bugetar pe termen mediu, aferente Ministerului Energiei	**Se ia act** Analiza comprehensivă a proceselor la care se face referință în avizul Ministerului Finanțelor urmează a fi realizată la etapa de elaborare a Regulamentului comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice aferente autorizării producerii de energie din surse regenerabile, menționat la redacția propusă la art. 21^1 alin. (4) din proiect.
S.A. Premier Energy Distribution, nr. 0505/132608-20260615			
S.A. Premier Energy Distribution	172	Redacția propusă la art.18^1 implică riscuri în activitatea operatorului sistemului de distribuție, inclusiv pentru consumatorii finali, deoarece ar urma să construiască	**Nu se acceptă**

		rețele electrice pentru instalații de generare RES care ar putea să nu mai ajungă la etapa de punere în exploatare și respectiv de generare a energiei electrice. Ba mai mult, investițiile în potențiale instalații de racordare a centralelor RES sunt în competiție cu investițiile în renovarea rețelelor de distribuție care contribuie la îmbunătățirea calității energiei electrice pentru consumatorii finali. Pentru a face față la noi direcții de investiții precum cele pentru instalații de racordare aferente RES este necesar să fie atrase resurse financiare externe suplimentare, deoarece resursele financiare obținute din amortizarea inclusă în tarifele de distribuție sunt unele limitate. Aici ar fi de menționat că, redirecționarea amortizării tarifare către alte direcții de investiții, implică pierderi financiare pentru operatorul de rețea, deoarece pentru abaterea de la indicatorii de calitate sunt achitate compensații către consumatorii finali. Atragerea de resurse financiare suplimentare externe intra în competiție cu alte domenii ce oferă o remunerarea mai mare decât cea prevăzută în tarifele de distribuție. În acest sens, o soluție ar putea fi ca statul să asigure fonduri pentru investiții în instalații de racordare a centralelor RES sau atragerea surselor suplimentare de către operatorul de rețea pentru ce să fi oferită o rentabilitate adițională. Propunere – de exclus art. 18[1]	Afirmația că OSD ar urma să construiască să construiască rețele electrice pentru instalații de generare RES care ar putea să nu mai ajungă la etapa de punere în exploatare și respectiv de generare a energiei electrice este eronată și nu corespunde proiectului de modificare a legii. Norma propusă la art. 18[1] nu face careva derogări de la cerințele Legii nr. 164/2026 cu privire la energia electrică, ce țin de dezvoltarea rețelelor electrice, principiile și cerințele stabilite în legea menționată urmând a fi respectate în totalitate. Dezvoltarea rețelelor electrice nu se face doar în scopul asigurării fiabilității consumului de energie, sistemul electroenergetic fiind un sistem integrat, care cuprinde producerea, transportul, distribuția, furnizarea și utilizarea de energie electrică Art. 68 alin. (4) din Legea nr. 164/2025 indică expres că OSD elaborează planurile de dezvoltare pe **baza ofertei și cererii**

			existente și prognozate de energie electrică. Mai mult, la lit. b) din acest aliniat deja este trecută obligația OSD de a descrie scenariile de integrare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie din perspectiva analizei cost-beneficiu, în conformitate cu obiectivele naționale stabilite în actele normative în domeniul energiei regenerabile. Cu referință la subiectul finanțării investițiilor, precizăm că acestea nu fac obiectul prezentului proiect, ci țin de prevederile Legii nr. 164/2025 și a cadrului de reglementare aprobat de ANRE. De asemenea menționăm că prevederile Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de distribuție (nr. 247/2025) oferă deja stimulente tarifare pentru creșterea investițiilor de către OSD.
S.A. Premier Energy Distribution	173	Propunere de a exclude modificările propuse la art. 39^5 Legea 10/2016 conține un șir de prevederi referitoare la comunitățile de energie. În același timp, Ministerul Energiei a înaintat spre consultări publice un proiect de Lege	**Se acceptă parțial** Proiectul Legii privind comunitățile de energie urmărește dezvoltarea

		privind comunitățile de energie. În acest mod, vom avea prevederi referitoare la comunitățile de energie în cel puțin două legi. Drept urmare, considerăm că ar fi mai util ca prevederile referitoare la comunitățile de energie să fie reduse la minimum în Legea 10/2016, cu reflectarea și desfășurarea mai largă în noul proiect de lege.	cadrului legislativ aferent formei organizatorica-juridică aplicabilă comunităților de energie din surse regenerabile. În acest sens, proiectul de lege se dorește a fi complementar la structura cadrul legislativ existent. Totodată, în pe măsură ce proiectul de lege respectiv urmează a definitivat, este posibil ca unele intervenții în redacția actuală a Legii nr. 10/2016 să fie necesare, însă acestea vor fi reflectate în cadrul inițiativei legislative respective.
AO „Asociația Producătorilor de Energie Eoliană și Energie Fotovoltaică”, nr. 26 din 17.06.2026			
AO „APEEEF”	174	PARTEA I — PROBLEMA CENTRALĂ: EXPROPRIEREA TERENURILOR PRIVATE ÎN FAVOAREA INVESTITORILOR PRIVAȚI I.1. Ce prevede proiectul— lanțul juridic al exproprierii. Articolul 21^2, alineatele (16)–(24) din proiect instituie un mecanism care poate fi sintetizat în următorii pași: Pasul 1 — Monopol de acces (alin. 16): Construcția centralelor ESR în Zonele de Accelerare a Proiectelor Regenerabile (ZAR) este permisă exclusiv câștigătorilor licitațiilor organizate de stat, prin Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice. Pasul 2 — Declarare utilitate publică (alin. 17): Centralele ESR din ZAR sunt declarate proiecte de utilitate publică de interes național, cu aplicarea Legii nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică.	**Se acceptă** În urma avizelor recepționate în procesul de consultare publică repetată a proiectului de modificare a legii alin. (19) art. 21^2 a fost modificat prin excluderea prevederilor privind exproprierea terenurilor.

		Pasul 3 — Expropriere la cererea privatului (alin. 19): Dacă producătorul eligibil mare câștigător al licitației nu poate obține prin negociere dreptul asupra terenurilor private necesare, acesta poate solicita Ministerului Energiei inițierea procedurii de expropriere a terenurilor private. Costurile sunt suportate de producătorul privat posterior, în 6 luni de la finalizarea procedurii. Terenul expropriat rămâne proprietate publică și se transmite în folosințăproducătorului privat câștigător. Concluzia mecanismului: Statul expropriază un cetățean sau o persoană juridică privată la cererea unui alt actor privat, în beneficiul direct și exclusiv al acestuia din urmă. Aceasta nu este o expropriere pentru utilitate publică în sensul constituțional și european— este o expropriere privată mediată de stat, un instrument fără corespondent în legislația niciunui stat membru al Uniunii Europene în domeniul energiei regenerabile. I.2. Argumentul constituțional. Art. 46 din Constituția Republicii Moldova garantează că: *„Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilităpotrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire."* Mecanismul din proiect încalcă această normă constituțională în trei privințe distincte și cumulative. Prima încălcare— beneficiarul exproprierii este un privat, nu publicul. Utilitatea publică în sensul Constituției presupune că bunul expropriat servește interesului general, administrat de stat sau de o autoritate publică. În cazul de față, terenul expropriat este transmis în folosință unui producător eligibil mare— persoană juridică de drept privat, cu scop lucrativ, al cărui produs este vândut pe piață. Declararea formală a statutului de „utilitate publică de interes național" prin lege nu transformă un beneficiar privat într-o cauză publică. Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat în mod constant că utilitatea publică trebuie să fie reală, nu declarativă.	

A doua încălcare— despăgubirea nu este prealabilă. Art. 46 impune că despăgubirea trebuie să fie prealabilă exproprierii. Proiectul prevede că producătorul eligibil mare compenseazăcosturile exproprierii în termen de 6 luni după finalizarea procedurii (alin. 19). Proprietarul privat este deposedat de teren înainte ca producătorul privat să fi achitat contravaloarea. Statul suportă temporar costul unei operațiuni în beneficiul unui privat, fără garanții clare că acesta va plăti în termenul stabilit sau că va rămâne solvabil.

A treia încălcare— lipsa consimțământului și a procedurii echitabile. Proprietarul terenului privat nu este parte la licitație, nu a consimțit la includerea terenului său în ZAR și nu beneficiază de un drept efectiv de contestație prealabilă a desemnării ZAR, anterior adoptării Hotărârii de Guvern care îi afectează proprietatea.

Riscul neconstituționalității: Orice proprietar al unui teren afectat de ZAR poate sesiza Curtea Constituțională după adoptarea legii. Un astfel de scenariu ar bloca aplicarea întregului mecanism de ZAR, inclusiv a elementelor pozitive ale acestuia, și ar crea incertitudine juridicăpentru toți investitorii angajați în licitații.

I.3. Argumentul CEDO

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în interpretarea Art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO (protecția proprietății), a statuat în mod constant că exproprierea în beneficiul unui actor privat este admisibilă numai în condiții extrem de restrictive și cu despăgubiri integrale, imediate și corespunzătoare valorii de piață:

- *Sporrong și Lönnroth c. Suediei*— incertitudinea prelungită privind soarta proprietății constituie ea însăși o încălcare a art. 1 Protocolul 1

- *James și alții c. Regatului Unit*— exproprierea în beneficiul privat necesită un scop de utilitate publică real și proporțional, cu despăgubire integrală

- *Vistins și Perepjolkins c. Letoniei*— despăgubirea vădit inferioară valorii de piață încalcăart. 1 Protocolul 1

		Mecanismul din proiect nu îndeplinește niciunul dintre aceste standarde. I.4. Argumentul dreptului european RED III nu autorizează exproprierea privată mediată de stat. Directiva (UE) 2023/2413 (RED III), pe care proiectul pretinde că o transpune, reglementează în art. 15e Zonele de Accelerare a Energiei Regenerabile (RAA). Niciunul dintre art. 15e, 16, 16a, 16b sau 16c din RED III nu prevede, nu sugerează și nu autorizează exproprierea terenurilor private în beneficiul investitorilor câștigători de licitații. Considerentul 47 subliniază cădesemnarea RAA trebuie să țină cont de „impactul asupra proprietarilor de terenuri și a comunităților locale." Practica unanimă în statele U E — modelul terenurilor publice. Raportul European Environmental Bureau și Climate Action Network Europe (aprilie 2026), analizând progresul a 12 state membre în desemnarea RAA, confirmă că niciun stat UE nu a implementat un mecanism de expropriere a terenurilor private în beneficiul investitorilor privați în contextul zonelor de accelerare ESR. Practica unanimă este utilizarea terenurilor publice degradate, neproductive sau dezafectate: România — Modelul ADS/PNRR (decembrie 2025): Cel mai relevant model comparativ pentru Moldova. Ministerul Agriculturii, prin Agenția Domeniilor Statului (ADS), implementează un proiect finanțat prin PNRR, Componenta C16 — REPowerEU, care: identifică terenuri agricole de clasă IV și V (slab productive) și terenuri degradate aflate în proprietatea statului; creează un registru național public al suprafețelor pretabile pentru investiții ESR; oferă aceste terenuri prin contracte de concesiune investitorilor câștigători ai licitațiilor. Nicio expropriere a proprietăților private. Termenul pentru semnarea contractelor de concesiune: T2 2026. Germania— Legea EEG 2023 prevede că Länderele desemnează zone prioritare exclusiv pe terenuri publice sau cu acordul prealabil al proprietarilor, cu compensații negociate anterior desemnării.	

		Franța— Legea APER (2023) creează zone d'accélération des énergies renouvelables pe baza propunerilor comunelor, cu vot al consiliului municipal și consultare obligatorie a proprietarilor. Spania— Decretul regal 960/2020 privind zonele cu potențial ridicat ESR utilizează exclusiv terenuri publice sau cu acordul scris al proprietarilor, obținut anterior includerii în zonă. I.5. Argumentul economic— de ce modelul exproprierii descurajează investițiile. Nebancabilitate garantată. Finanțatorii internaționali (BERD, BEI, IFC) exclud prin politicile lor de salvgardare socială— IFC Performance Standard 5, EBRD Environmental and Social Standard 5 — finanțarea proiectelor care implică deposedarea involuntară de terenuri fărăconsimțământ liber și informat prealabil. Un proiect ESR care se bazează pe exproprierea terenurilor private devine nebancabil la exact finanțatorii de care Moldova are nevoie pentru a atrage capital de calitate. Impredictibilitate financiară. Un investitor serios care analizează un proiect de 50–100 MW nu poate include în modelul financiar costurile și durata unei proceduri de expropriere— variabile complet impredictibile, dependente de numărul proprietarilor vizați, disponibilitatea lor de a negocia și durata contestațiilor judiciare, care în Moldova poate ajunge la 3–5 ani. Valul de litigii. Proprietarii de terenuri din zonele cu potențial ESR ridicat vor anticipa riscul exproprierii și vor contesta în instanță atât desemnarea ZAR, cât și procedurile individuale de expropriere. Durata litigiilor va depăși cu mult actuala procedură de autorizare, documentată de APEEEF în sesizarea nr. 01/11.06.2026 adresată MIDR. Chilling effect asupra agriculturii. Proprietarii din zonele cu potențial ESR ridicat vor ezita săinvestească în îmbunătățirea terenurilor lor— irigații, plantații, construcții agricole— anticipând riscul exproprierii. Aceasta dăunează atât agriculturii, cât și coeziunii sociale în zonele rurale.	

		Răspunderea patrimonială a statului. Dacă mecanismul de expropriere este declarat neconstituțional după ce unii proprietari au fost deja deposedați, statul va fi răspunzător patrimonial față de aceștia. Totodată, investitorii care s-au bazat pe mecanismul de expropriere pentru a-și planifica proiectele pot solicita despăgubiri statului pentru prejudiciile cauzate de un act normativ neconstituțional— conform principiului răspunderii statului pentru acte normative contrare dreptului superior (principiul Francovich, aplicabil prin angajamentele de aliniere la acquis-ul UE). I.6. Clusterul 1 de negocieri— impactul asupra procesului de aderare. Republica Moldova a deschis negocierile de aderare la UE, inclusiv Clusterul 1 „Valorile fundamentale", care acoperă statul de drept, drepturile fundamentale și protecția proprietății private. Comisia Europeană evaluează conformitatea legislației naționale cu aceste valori pe parcursul întregului proces de negociere, nu doar la momentul aderării. Adoptarea unui mecanism de expropriere privată mediată de stat, fără corespondent în legislația niciunui stat membru UE, ar reprezenta un semnal negativ în cadrul acestui cluster și ar putea afecta progresul negocierilor tocmai în domeniul în care Moldova a obținut recent recunoaștere internațională pentru reformele din justiție și statul de drept.	
AO „APEEEF”	175	PARTEA a II-a — ALTE PRINCIPII FUNDAMENTALE DENATURATE PRIN LOGICA „UTILITĂȚII PUBLICE" DIN PROIECT II.1. Principiul nediscriminării și al egalității de tratament. Problema: Art. 21² alin. (16) creează două categorii radical diferite de investitori ESR pe același teritoriu al ZAR: câștigătorii licitațiilor mari cu acces exclusiv și pachet complet de facilități, față de orice alt investitor ESR— interzis în ZAR pentru capacități mari, fără niciuna din facilitățile acordate câștigătorilor. Norma încălcată: Art. 16 din Constituție (egalitatea în fața legii) și art. 3 din RED III, care impune că schemele naționale nu trebuie să discrimineze între participanți pe criterii care nu sunt obiective și proporționale cu scopul urmărit.	**Nu se acceptă** Afirmația că sunt create două categorii de investitori este eronată. Având în vedere că particularitățile zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile sunt unice

		Argument specific: Dacă statul declară ZAR ca zone de interes național și acordă pe acest temei drepturi excepționale, aceste drepturi trebuie să fie accesibile tuturor investitorilor ESR care îndeplinesc criterii tehnice și de mediu— nu exclusiv câștigătorilor unei licitații organizate de același stat care a creat zona. Propunere— completare art. 21² alin. (16): *„Construcția centralelor ce produc energie din surse regenerabile cu o capacitate instalată mai mare de 5 MW în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile se realizează în baza licitațiilor organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice. Construcția centralelor cu o capacitate instalată de până la 5 MW, a instalațiilor destinate autoconsumului și a centralelor dezvoltate de comunități de energie din surse regenerabile este permisăîn baza procedurii simplificate de autorizare prevăzute la art. 21⁴, cu respectarea regulamentului privind măsurile de atenuare a impactului de mediu aprobat pentru zona respectivă."*	(potențial energetic ridicat și infrastructură existentă), și având în vedere că pentru desemnarea acestora statul trebuie să depună eforturi, inclusiv financiare (documentare potențial, evaluare strategică de mediu, etc.), acestea fiind în beneficiul dezvoltatorului. Prin urmare este corect ca aceste facilități să fie documentate și considerate drept elemente a unei scheme de ajutor de stat, notificată către Consiliul concurenței conform prevederilor Legii nr. 139/2012. Totodată beneficiarul va fi identificat în baza unui proces competitiv (licitație), care să ofere certitudine că beneficiile oferite sunt reflectate în prețul energiei electrice produse, care să fie astfel în interesul socio-economic general. Abordarea propusă este compatibilă cu Orientările Comisiei Europene din 2022 privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie (Guidelines on State aid for climate, environmental

			protection and energy 2022). Precizăm că proiectul nu intervine în activitatea entităților care nu sunt interesate să dezvolte proiectele în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, acestea fiind în măsură să își desfășoare activitate conform cadrului legal general aplicabil. Comparativ, cu abordarea proiectului propunerea APEEEF este cea care creează tratament inechitabil între agenți economici, instituind regim diferențiat pentru aceiași categorie de dezvoltatori – care urmează să dezvolte proiecte în limitele teritoriale ale zonei de accelerare. Prin comparație proiectul de modificare a legii pe lângă entitățile selectate prin procedură competitivă oferă dreptul de dezvoltare a proiectelor doar prosumatorilor sau comunităților de energie din surse regenerabile, în ambele cazuri aceștia fiind entități care nu au

			activitatea de producere de energie electrică drept activitate de bază.
		II.2. Principiul proporționalității. Problema: Declararea de „utilitate publică de interes național" și aplicarea Legii nr. 488/1999 sunt instrumente constituționale create pentru infrastructuri cu adevărat publice— drumuri, poduri, linii electrice de transport național. Aplicarea lor la centrale electrice exploatate de persoane juridice private cu scop lucrativ, al căror produs este vândut pe piață, este vădit disproporționată față de mijloace alternative mai puțin invazive — concesiunea terenurilor publice, negocierea voluntară, comasarea benevolă. Norma încălcată: Principiul proporționalității din dreptul UE, aplicabil prin Acordul de Asociere, impune că măsurile restrictive ale drepturilor fundamentale trebuie să fie necesare și sănu depășească ceea ce este strict indispensabil pentru atingerea obiectivului legitim. Propunere— aliniat nou (19^2) după art. 21^2 alin. (19): *„Inițierea procedurii de expropriere conform Legii nr. 488/1999 pentru proiecte ESR este admisă exclusiv pentru infrastructura de rețea și de stocare cu caracter efectiv public, necesară integrării centralelor din ZAR în sistemul electroenergetic național. Aceasta nu poate fi inițiată la cererea producătorului eligibil mare și nu poate viza terenurile necesare construcției și exploatării centralei electrice private a acestuia, atât timp cât există terenuri publice disponibile în ZAR sau în zone adiacente, identificate în registrul prevăzut la alin. (18^1)."*	**Se acceptă parțial** Prevederile privind posibilitatea exproprierii au fost excluse din proiect Totodată precizăm că categoriile lucrărilor care sunt considerate de utilitate publică sunt stabilite în art. 5 din Legea nr. 488/1999, instalațiile de producere a energiei electrice fiind deja listate acolo.
		II.3. Principiul transparenței ajutorului de stat.	**Nu se acceptă**

		Problema: Alin. (18) permite acordarea terenurilor publice la prețuri sub valoarea de piață, cu valoarea subsidiului „ascunsă" în prețul plafon al licitației ESR, fără publicare separatătransparentă. Norma încălcată: Art. 107-108 TFUE (regulile ajutorului de stat), aplicabile prin Acordul de Asociere RM-UE, și Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Consiliul Concurenței a semnalat acest risc (pct. 125–127 din Sinteză), dar analiza a vizat exclusiv elementul „teren"—nu cumulul tuturor avantajelor acordate câștigătorilor licitațiilor ZAR. Propunere— completare art. 21² alin. (18): *„Valoarea subsidiului reprezentat de diferența dintre prețul de piață al terenului public și prețul stabilit în documentația de licitație se calculează de un evaluator independent, se publică separat în documentația de licitație și se notifică Consiliului Concurenței anterior organizării licitației, ca element distinct al ajutorului de stat supus autorizării. Ministerul Energiei solicită Consiliului Concurenței o analiză de compatibilitate a întregului pachet de avantaje acordate câștigătorilor licitațiilor ZAR anterior organizării primei licitații, cu publicarea concluziilor."* II.4. Principiul autonomiei locale. Problema: Alin. (17) permite Guvernului central să declare utilitate publică națională terenuri aflate în proprietatea UAT-urilor și să oblige transmiterea lor în folosință producătorilor privați, fără consimțământul autorității locale proprietare. Norma încălcată: Art. 109 alin. (1) din Constituție (autonomia locală), Carta Europeană a Autonomiei Locale (ratificată de Moldova), care garantează că autoritățile locale administreazăliber bunurile din patrimoniul lor. Congresul Autorităților Locale din Moldova a semnalat exact această problemă (pct. 4 din Sinteza avizelor). Propunere— completare art. 21² alin. (17) și (18):	Prevederile art. 21² alin. 26 indică expres obligativitatea notificării tuturor facilităților oferite de către stat producătorului eligibil mare câștigător al licitației pentru locații specifice către Consiliul Concurenței în scopul asigurării respectării cerințelor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat **Se acceptă parțial** Art. 21² alin. 17 a fost ajustat pentru a include expres referințe la participarea APL în proces.

		„Transmiterea terenurilor aflate în proprietatea unităților administrativ-teritorialeîn beneficiul producătorilor eligibili mari se realizează exclusiv prin decizie a consiliului local, adoptată cu votul majorității consilierilor, și nu poate fi impusă de Guvern prin hotărârea de desemnare a ZAR sau prin orice alt act administrativ. Consiliile locale pot stabili prin decizie proprie condițiile și contraprestațiile pentru transmiterea terenurilor UAT, inclusiv participarea comunității locale la beneficiile economice ale proiectului." II.5. Principiul securității juridice și al previzibilității normative. Problema: Proprietarii de terenuri din potențiale ZAR se află în stare permanentă de incertitudine— nu știu dacă terenul lor va fi inclus în ZAR, dacă un investitor va câștiga o licitație pentru zona lor, dacă acel investitor va solicita exproprierea și dacă vor fi despăgubiți efectiv. Această incertitudine descurajează investițiile în îmbunătățirea terenurilor agricole din zonele cu potențial ESR ridicat. Norma încălcată: Principiul securității juridice din dreptul UE (C-212/80, Meridionale), art. 23 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative (cerința previzibilității). Propunere— alineat nou (8^1) după art. 21^2 alin. (8): *„Ministerul Energiei publică hărțile preliminare ale potențialelor ZAR, cu indicarea limitelor teritoriale propuse, cu cel puțin 12 luni înainte de adoptarea Hotărârii de Guvern privind desemnarea. Proprietarii de terenuri private situate în limitele propuse sunt notificați individual, prin scrisoare recomandată, în termen de 30 de zile de la publicarea hărților preliminare și au dreptul de a formula obiecții scrise, examinate obligatoriu în cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu, cu răspuns motivat în scris."* II.6. Principiul participării publicului— Convenția Aarhus. Problema: Procedura de desemnare a ZAR include o evaluare strategică de mediu— element pozitiv— dar consultarea publicului vizează aspectele de mediu, nu drepturile proprietarilor privați de terenuri. Nu există niciun mecanism formal	**Se acceptă parțial** Prevederile privind posibilitatea exproprierii au fost excluse din proiect **Se acceptă parțial** Prevederile privind posibilitatea exproprierii au fost excluse din proiect

		prin care un proprietar privat poate fi notificat individual și poate formula obiecții cu efect suspensiv înainte de adoptarea HG. Norma încălcată: Convenția Aarhus (ratificată de Moldova), art. 6 — participarea publicului la decizii privind activități specifice care afectează direct persoane determinate. Curtea de Justiție a UE a interpretat Convenția Aarhus în sensul că persoanele ale căror proprietăți sunt direct afectate au dreptul la participare individuală efectivă, nu doar la consultare publică generală. Propunere— completare art. 21² alin. (10): *„În cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu aferentă desemnării unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură notificarea individuală, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, a tuturor proprietarilor de terenuri private situate în limitele propuse ale ZAR, cu cel puțin 60 de zile înainte de adoptarea Hotărârii de Guvern. Obiecțiile formulate de proprietarii notificați sunt examinate în mod obligatoriu și individualizat în cadrul raportului privind evaluarea strategică de mediu, cu răspuns motivat publicat pe pagina web a Ministerului Energiei.”* II.7. Riscul răspunderii patrimoniale duble a statului. Problema: Adoptarea proiectului în forma actuală expune statul moldovenesc la răspundere patrimonială dublă: față de proprietarii expropriați dacă mecanismul este declarat neconstituțional, și față de investitorii care s-au bazat pe un mecanism declarat ulterior neconstituțional. Norma invocată: Principiul răspunderii statului pentru prejudiciile cauzate prin acte normative contrare dreptului superior (principiul Francovich și Bonifaci c. Italiei, aplicabil prin angajamentele de aliniere la acquis-ul UE). Propunere: Includerea în nota de fundamentare a proiectului a unei evaluări explicite a riscului de răspundere patrimonială a statului în scenariul declarării neconstituționalității mecanismului de expropriere, cu estimarea costurilor fiscale aferente.	**Se acceptă parțial** Prevederile privind posibilitatea exproprierii au fost excluse din proiect

AO „APEEEF”	176	**PARTEA a III-a** — ABATERI DE LA ACQUIS-UL COMUNITAR ÎN DOMENII SPECIFICE III.1. Garanții de origine— procedura de recunoaștere excesiv de birocratică. **Articolul problematic:** Art. 32 alin. (5)–(7) **Problema:** Proiectul menține un sistem în care garanțiile de origine din statele UE și ale Comunității Energetice sunt recunoscute prin procedură individuală la ANRE, cu examinare caz cu caz și posibilitate de refuz, deși ANRE a propus recunoașterea automată (pct. 71-74 din Sinteză)— acceptată doar parțial. **Norma încălcată:** Art. 19 alin. (9) din RED III (consolidat) prevede că garanțiile de origine emise de statele membre UE și părțile contractante ale CE se recunosc automat, fără procedură națională separată. Singura excepție admisă este refuzul motivat pe baza unor îndoieli documentate privind autenticitatea— nu o procedură generală de examinare. **Propunere— reformulare art. 32 alin. (5):** *„Garanțiile de origine emise de autoritățile statelor membre ale Uniunii Europene și de autoritățile statelor contractante ale Tratatului Comunității Energetice se recunosc de drept pe teritoriul Republicii Moldova, exclusiv ca dovadă a originii regenerabile a energiei electrice corespunzătoare, fără necesitatea parcurgerii unei proceduri naționale de recunoaștere. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică poate refuza recunoașterea unei garanții de origine exclusiv în cazul existenței unor îndoieli documentate privind autenticitatea, fiabilitatea sau veridicitatea acesteia, cu notificarea Secretariatului Comunității Energetice și a Ministerului Energiei în termen de 5 zile lucrătoare, cu prezentarea motivelor refuzului."* III.2. PPA transfrontaliere— bariere neeliminate. **Articolul problematic:** Art. 38³ alin. (4)–(7) **Problema:** Proiectul introduce dreptul producătorilor și furnizorilor de pe piața liberă de a negocia PPA pe termen lung— pozitiv în principiu. Însă art. 38³ alin. (5) obligă ANRE să evalueze barierele administrative în calea PPA fără a stabili un termen pentru eliminarea lor și fără nicio sancțiune pentru inacțiune.	**Nu se acceptă** Modificările incluse la art. 32 exclud necesitatea depunerii cererii către ANRE pentru recunoașterea garanțiilor. Mecanismul urmează a fi detaliat de către ANRE în Regulamentul privind garanțiile de origine, ținând cont și de posibilitățile sistemului informațional utilizat, precum și de evoluția proiectului Deciziei de recunoaștere reciprocă a garanțiilor de origine între statele membre UE și Părțile Contractante ale Comunității Energetice, proiect aflat în discuții pe platforma Comisiei Europene și Secretariatului Comunității energetice. **Nu se acceptă** Proiectul include două etape pentru eliminarea barierelor: 1. Identificarea de către ANRE;

		Norma încălcată: Art. 15 alin. (8) din RED III obligă statele să **elimine efectiv** barierele nejustificate în calea PPA, nu doar să le identifice. Considerentul 44 din RED III subliniază căPPA transfrontaliere trebuie să fie accesibile producătorilor ESR fără restricții administrative nejustificate. **Propunere— completare art. 38³ alin. (5):** *„În termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică publică un raport privind barierele normative și administrative identificate în calea încheierii contractelor de vânzare-cumpărare a energiei electrice din surse regenerabile pe termen lung, inclusiv a contractelor transfrontaliere, și un plan de acțiuni cu termene concrete pentru eliminarea fiecărei bariere identificate. Planul de acțiuni se aprobă de Agenție prin hotărâre publică și se transmite Ministerului Energiei și Secretariatului Comunității Energetice."* III.3. Proceduri de autorizare— principiul aprobării tacite exclus ilegal. **Articolul problematic:** Art. 21⁴ — ultimul paragraf **Problema:** Proiectul prevede că „Principiul aprobării tacite nu poate fi aplicat în cazul autorizațiilor de mediu sau în domeniul construcției." Aceasta exclude aprobarea tacită tocmai pentru cele mai frecvent depășite termene, documentate de APEEEF în sesizarea nr. 01/11.06.2026 adresată MIDR: Avizul general OATUCL nu a fost emis după **8 luni de la depunerea documentației complete** pentru un proiect ESR al unui membru APEEEF, față de termenul legal de 30 zile. **Norma încălcată:** Art. 16 alin. (1) din RED III prevede că termenele de autorizare sunt obligatorii și că depășirea lor trebuie să aibă **consecințe juridice clare**. Considerentul 50 din RED III precizează că statele membre pot folosi mecanismul aprobării tacite pentru a asigura respectarea termenelor. Excluderea completă a aprobării tacite pentru autorizațiile cele mai blocante golește de conținut juridic termenele din art. 21⁴. **Propunere— înlocuire paragraf final art. 21⁴:** *„În cazul în care termenele stabilite în prezentul articol sunt depășite de autoritățile emitente ale autorizațiilor de mediu sau în domeniul construcțiilor, solicitantul poate sesiza o comisie de arbitraj administrativ,*	2. Stabilirea politicilor și măsurilor destinate eliminării barierele la nivelul PNIEC. Abordarea pornește de la faptul că ANRE are un set concret de atribuții, și nu toate potențialele bariere în semnarea PPA țin de competența lor. **Se acceptă parțial** Propoziția privind actele permisive în domeniul mediului și construcțiilor a fost exclusă. Totodată precizăm că legislația sectorială stabilește norme specială care includ derogări de la principiul aprobării tacite (a se vedea exemplul Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023)

		instituită prin hotărâre de Guvernîn termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, compusă din reprezentanți ai Ministerului Energiei, ai autorității emitente și un expert tehnic independent. Comisia emite o decizie în termen de 15 zile lucrătoare de la sesizare. Decizia comisiei, favorabilă solicitantului dacă autoritatea emitentă nu prezintămotive temeinice de refuz, substituie autorizația neemisă și produce aceleași efecte juridice." III.4. Proceduri de autorizare — interzicerea recalculării termenului prin solicitări succesive. **Articolele problematice:** Art. 21⁴ alin. (1) coroborat cu Ordinul MIDR nr. 11/2025 pct. 14 **Problema:** Sesizarea APEEEF nr. 01/11.06.2026 adresată MIDR documentează că OATUCL solicită completări succesive după luni de la depunerea dosarului, resetând artificial termenul de 30 zile— mecanism contrar art. 56 alin. (1) din Codul Urbanismului și Construcțiilor, dar permis implicit de pct. 14 din Ordinul MIDR nr. 11/2025. Efectul practic: procedura PUD pentru un parc eolian sau fotovoltaic durează 18–36 luni în total, iar în cazuri concrete documentate de APEEEF, Avizul general OATUCL singur nu a fost emis după 8 luni de la depunerea documentației complete— cu procedura încă în derulare. **Efectul critic:** Avizul de Racordare emis de operatorul de sistem, cu valabilitate limitată, **expiră**înainte ca investitorul să finalizeze procedura PUD, blocând practic investiția chiar dacă aceasta respectă toate cerințele legale. **Norma încălcată:** Art. 56 alin. (1) din Codul Urbanismului și Construcțiilor (modificat prin Legea nr. 44/2025), art. 16 alin. (1) RED III. **Propunere— alineat nou (1¹) după art. 21⁴ alin. (1):** *„Autoritățile competente pot solicita completarea documentației exclusiv în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii. Ulterior acestui termen, documentația se consideră completă și termenul de autorizare nu poate fi recalculat, suspendat sau resetat pe motiv de documente lipsă sau completări suplimentare. Termenul de valabilitate al Avizului de Racordare emis de operatorul de sistem se suspendă de drept pe durata procedurilor de autorizare ESR prevăzute de prezenta lege și se repune în curs de la data obținerii ultimului act permisiv necesar pentru demararea construcției centralei."*	**Nu se acceptă** Prevederile proiectului nu intervin în procedurile de eliberare a unui act permisiv individual, acestea urmând a fi realizate în continuare în conformitate cu cadrul legal specific. Totodată, prin prevederile proiectului sunt create premise pentru a identifica potențiale blocaje de tipul celor semnalate în aviz, care ulterior să fie analizate prin prisma procedurii de eliberare a actului permisiv respectiv. În cazul de fața avizul OATUCL la PUD. În baza solicitărilor medului de afaceri Ministerul Energiei și MIDR au inițiat deja discuții pentru a soluționa problema invocată, acestea având loc inclusiv pe platforma parlamentară. Totuși, soluțiile identificate urmează a fi incluse într-o

			inițiativă legislativă distincte.
		III.5. Proceduri de autorizare— sancțiuni pentru depășirea termenelor. **Articolul problematic:** Art. 21⁴ — lipsă completă **Problema:** Niciun articol din proiect nu prevede sancțiuni administrative sau disciplinare pentru funcționarii sau instituțiile care depășesc termenele de autorizare ESR. **Norma încălcată:** Art. 16 alin. (2) din RED III obligă statele să se asigure că autoritățile competente care depășesc termenele de autorizare sunt „pasibile de consecințe." **Propunere— alineat nou (13) la art. 21⁴:** *„Instituția publică de suport monitorizează și raportează trimestrial Guvernului și Parlamentului rata de conformitate a fiecărei autorități competente cu termenele legale de autorizare ESR stabilite prin prezentul articol. Autoritatea a cărei rată de conformitate este sub 80% în două trimestre consecutive este supusă unui audit administrativ obligatoriu, ale cărui concluzii și recomandări sunt publicate și implementate în termen de 90 de zile. Funcționarul public responsabil de depășirea repetată și nejustificată a termenelor de autorizare ESR răspunde disciplinar conform prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public."*	**Nu se acceptă** Prevederile proiectului nu intervin în procedurile de eliberare a unui act permisiv individual, acestea urmând a fi realizate în continuare în conformitate cu cadrul legal specific. Potențialele abateri ale instituțiilor publice sau autorităților emitente urmând a fi examinate prin prisma cadrului legal deja existent.
		III.6. Repowering— lacună critică. **Articolul problematic:** Lipsă completă— niciun articol nu reglementează repowering-ul **Problema:** Nici proiectul de lege 210/MEn/2026 și nici Ordinul 50/2025 nu reglementează înlocuirea turbinelor existente cu unități mai performante. Primele parcuri eoliene din Moldova vor necesita înlocuirea turbinelor în orizontul 2030–2035. Fără cadru legal, fiecare înlocuire de turbină va trebui să parcurgă procedura completă de 18–36 luni documentată de APEEEF—ceea ce face repowering-ul practic imposibil.	**Nu se acceptă** Prevederile art. 16c din Directiva UE 2018/2001 (reformată) sunt integrate în proiectul de modificare a legii. A se vedea prevederile propuse la art. 21⁴ alin. (7) și (12).

		Norma încălcată: Art. 16c din RED III este explicit: repowering-ul beneficiază de proceduri simplificate cu termene reduse la jumătate, EIA limitată la diferența față de instalația existentă, fără necesitatea unui nou certificat de urbanism dacă zona de amplasament nu se modifică. **Propunere— articol nou 21[5]:** *„Articolul 21[5]. Procedura simplificată de repowering* *(1) Înlocuirea turbinelor eoliene sau a echipamentelor fotovoltaice existente cu unități mai performante (repowering), în perimetrul unui parc energetic existent, este supusă unei proceduri simplificate de autorizare, cu termene reduse la jumătate față de cele prevăzute la art. 21[4].* *(2) Repowering-ul care nu implică modificarea zonei de amplasament a parcului existent nu necesită obținerea unui nou certificat de urbanism. Documentația de proiect se depune direct la autoritatea emitentă a autorizației de construire, fărăparcurgerea procedurii PUD.* *(3) Procedura de evaluare a impactului asupra mediului pentru repowering vizeazăexclusiv efectele potențiale care rezultă din diferența față de instalația existentă, nu* *o evaluare completă de novo.* *(4) Toate termenele de avizare prevăzute de legislația în vigoare se reduc la jumătate în cazul proiectelor de repowering.* *(5) Prezentul articol transpune art. 16c din Directiva (UE) 2023/2413.”* III.7. Stocare la centrale eligibile— restricție excesivă față de RED III. **Articolul problematic:** Art. 37 alin. (5[1]) **Problema:** Textul acceptat la propunerea ANRE interzice orice modificare a centralei după admiterea în exploatare care majorează puterea, inclusiv instalarea de capacități de stocare. AO„APEEEF" recunoaște că interdicția are o justificare contractuală legitimă — protejarea integrității calculului primei variabile în cadrul contractului de sprijin. Totuși, textul este formulat mai larg decât este necesar, interzicând inclusiv instalarea de stocare cu contorizare separată, care nu influențează cantitatea de energie eligibilă pentru schemă.	**Nu se acceptă** Statutul de producător eligibil presupune un contract pe termen lung semnat cu producătorul eligibil care a asigurat un set concret de cerințe. Eventualele devieri de la aceste cerințe implică

		Norma încălcată: Art. 16c din RED III, care prevede proceduri simplificate pentru adăugarea de instalații de stocare la centralele ESR existente, fără distincție bazată pe schema de sprijin. **Propunere— completare art. 37 alin. (5¹):** *„Prin derogare de la prevederile alin. (5¹), instalarea capacităților de stocare a energiei electrice la centralele electrice ale producătorilor eligibili este permisă cu condiția că instalația de stocare este dotată cu echipamente de măsurare distincte față de centrala eligibilă, este operată separat față de centrala eligibilă și nu modifică cantitatea de energie electrică înregistrată ca producție eligibilă pentru calculul schemei de sprijin. Producătorul eligibil notifică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu privire la instalarea capacității de stocare cu cel puțin 30 de zile înainte de punerea în funcțiune."* III.8. Indexarea prețului fix— condiție de bancabilitate. **Articolul problematic:** Art. 37 — lipsă completă a mecanismului de indexare **Problema:** Proiectul refuză introducerea indexării prețurilor fixe, motivând că subiectul face obiectul altei inițiative legislative. Procedura de autorizare durează 18–36 luni (documentat de APEEEF în sesizarea nr. 01/11.06.2026), iar perioada totală de la decizia de investiție până la punerea în funcțiune poate ajunge la 5–7 ani. Pe o perioadă atât de lungă, fără indexare, riscul valutar și inflaționist face proiectele nebancabile la finanțatorii internaționali. **Norma relevantă:** Liniile directoare privind ajutoarele de stat pentru energie și mediu (EEAG 2022) ale Comisiei Europene cer explicit că schemele de sprijin pentru energie regenerabilătrebuie să includă mecanisme de ajustare pentru a menține atractivitatea investitorilor pe durataîntregii perioade de sprijin. Considerentul 15 din RED III subliniază că schemele de sprijin trebuie să fie stabile și previzibile. **Propunere— alineat nou (1¹) după art. 37 alin. (1):** *„(1¹) Prețurile fixe și prețurile de exercitare stabilite pentru producătorii eligibili în cadrul procedurilor de licitație se ajustează anual de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, prin aplicarea cumulativă a: (a) ratei inflației la nivelul Uniunii Europene, determinată pe baza Indicelui*	schimbarea regimului contractual agreat. Prin urmare, art. 37 alin. 5[1] a fost inclus pentru a exclude potențialele interpretări și echivocuri create de noțiunea de majorare a capacității. **Nu se acceptă** Subiectul indexării ține de aplicarea schemele de sprijin deja existente, și depășește scopul prezentului proiect de lege. Precizăm că acest subiect este analizat separat, în cadrul unei inițiative legislative a deputaților din Parlamentul Republicii Moldova.

		Armonizat al Prețurilor de Consum (HICP), publicat de Eurostat pentru anul calendaristic precedent; și (b) variației cursului de schimb al monedei naționale față de euro (EUR), calculată ca medie a cursurilor zilnice publicate de Banca Națională a Moldovei în anul calendaristic precedent față de anul anterior. Ajustarea se aplică anual, în mod automat, începând cu al doilea an de la data semnării contractului de sprijin, peîntreaga perioadă de valabilitate a schemei de sprijin, și se reflectă în prețul aplicatîn luna ianuarie a fiecărui an." III.9. Consultare publică insuficientă— standarde Aarhus și Legea nr. 239/2008. **Problema procedurală:** Proiectul a parcurs o singură rundă de consultare publică, urmată de o avizare repetată (demersul ME nr. 04-1530/10.06.2026). Modificările substanțiale aduse între cele două runde — inclusiv mecanismul de expropriere, restricțiile privind modificarea centralelor eligibile, reformularea prețului prosumatorilor— nu au fost supuse unei consultări publice separate. **Norma încălcată:** Convenția Aarhus, art. 8, și Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional impun că modificările substanțiale aduse unui proiect legislativ după prima rundă de consultare trebuie supuse unei noi runde specifice, cu termen rezonabil. **Propunere:** Ministerul Energiei să organizeze o rundă suplimentară de consultare publicădedicată exclusiv modificărilor aduse proiectului față de versiunea inițial consultată, cu un termen de minimum 30 de zile și cu publicarea tuturor modificărilor în format track-changes fațăde versiunea consultată anterior.	**Nu se acceptă** Procedura de promovare a proiectului de lege a respectat integral cerințele privind transparența procesului decizional, afirmația APEEEF fiind eronată. Necesitatea desfășurării unor potențiale ședințe suplimentare va fi analizat în funcție de pozițiile exprimate în avizele primite la proiectul de lege și de potențialele divergențe indicate în acestea.
AO „APEEEF”	177	PARTEA a IV-a—PROPUNERI PRIORITARE PRIVIND TERENURILE PUBLICE IV.1. Registrul național al terenurilor publice—condiție prealabilă ZAR. Propunere—alineat nou (18^1) la art. 21^2: „(18^1) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, în colaborare cu Agenția Proprietății Publice și autoritățile publice locale, elaborează până la 31 martie 2027 un registru național al terenurilor publice disponibile pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, care include terenuri de clasă inferioară de bonitate, terenuri degradate, foste platforme industriale și zone miniere dezafectate, aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-	**Nu se acceptă** Propunerile APEEEF cresc neargumentat efortul administrativ fără a oferi valoare adăugată. Sistemele și platformele existente, cum ar fi geoportalul infrastructurii naționale de date spațiale, și altele, oferă informații

		teritoriale. Registrul este public, accesibil prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice și actualizat semestrial. Terenurile publice identificate în registru constituie baza prioritară pentru desemnarea ZAR și pentru organizarea licitațiilor de producător eligibil mare. Registrul național al terenurilor publice disponibile pentru ESR constituie condiție prealabilă obligatorie pentru propunerea spre aprobare a primelor zone de accelerare a proiectelor regenerabile." IV.2. Prioritatea absolută a terenurilor publice la delimitarea ZAR. Propunere—completare art. 21² alin. (5): „La determinarea limitelor teritoriale ale zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile se acordă prioritate absolută suprafețelor aflate în proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, identificate în registrul prevăzut la alin. (18¹), inclusiv terenuri degradate, cu bonitate redusă, foste platforme industriale sau zone miniere dezafectate. Includerea terenurilor proprietate privată în limitele unei zone de accelerare este admisă numai cu acordul scris prealabil al proprietarilor acestora, obținut anterior aprobării Hotărârii de Guvern privind desemnarea zonei respective." IV.3. Eliminarea exproprierii private și înlocuirea cu mecanismul relocării. Propunere—reformulare integrală art. 21² alin. (19): „(19) Producătorul eligibil mare câștigător al licitației organizate conform Regulamentului privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice este responsabil de obținerea dreptului de proprietate sau folosință asupra terenurilor private necesare proiectului, exclusiv prin negociere directă și acord liber consimțit cu proprietarii acestora, anterior demarării construcției. În cazul în care acordul cu proprietarii terenurilor private nu poate fi obținut, producătorul eligibil mare poate propune Ministerului Energiei relocarea proiectului pe terenuri publice disponibile identificate în registrul prevăzut la alin. (18¹) din aceeași zonă de accelerare sau din zone adiacente, cu ajustarea corespunzătoare a documentației de licitație. Mecanismul exproprierii prevăzut de Legea nr. 488/1999 nu poate fi inițiat la cererea producătorului eligibil mare și nu poate fi utilizat în scopul dobândirii de drepturi în favoarea acestuia asupra terenurilor proprietate privată.”	publice suficiente despre terenuri, inclusiv specificarea tipului acestora și proprietarul. Totodată, limitarea zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile doar la terenurile publice ar reduce esențial potențialele beneficii ce pot fi obținute în interes socio-economic general.

		IV.4. Reformularea declarației de utilitate publică. Propunere—reformulare art. 21² alin. (17): „(17) Infrastructura de rețea și de stocare necesară integrării centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile în sistemul electroenergetic național este de utilitate publică de interes național. Declararea utilității publice a acestei infrastructuri se aprobă conform prevederilor Legii nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică. Centralele electrice ce produc energie din surse regenerabile, exploatate de persoane juridice și fizice de drept privat cu scop lucrativ, nu pot face obiectul declarării de utilitate publică în temeiul prezentei legi." IV.5. Termen de implementare a registrului Propunere—alineat nou (5⁵) la art. 45: „(5⁵) Până la 31 martie 2027, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, în colaborare cu Agenția Proprietății Publice, autoritățile publice locale și operatorii sistemelor de transport și distribuție, elaborează și publică registrul național al terenurilor publice disponibile pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, prevăzut la art. 21² alin. (18¹). Registrul constituie condiție prealabilă obligatorie pentru propunerea spre aprobare a primelor zone de accelerare a proiectelor regenerabile.”	
AO „APEEEF”	178	PARTEA a V-a—OBSERVAȚII TEHNICO-JURIDICE PRIVIND ARHITECTURA INSTITUȚIONALĂ A GHIȘEULUI UNIC, ÎNCADRAREA ACTELOR PERMISIVE ȘI COMPETENȚELE INSTITUȚIONALE Notă introductivă la Partea a V-a. Dincolo de problema fundamentală a exproprierii, examinarea tehnică detaliată a mecanismului ghișeului unic instituit prin art.21¹–21³relevă o arhitectură instituțională imprecisă, care creează confuzie între regimuri juridice diferite—actele permisive în sensul Legii nr. 160/2011, pe de o parte, și documentele tehnice comerciale emise de	

		întreprinderi energetice reglementate, pe de altă parte—atribuie unor instituții publice competențe care excedează cadrul legal al organizării lor și socializează, prin tarif, costuri generate de proiecte private specifice. Această imprecizie nu este o chestiune pur redacțională: ea generează incertitudine privind regimul juridic aplicabil, căile de atac disponibile și răspunderea instituțională pentru blocajele administrative—exact tipul de incertitudine pe care proiectul își propune să îl elimine. V.1. Confuzia între Avizul de Racordare și actele permisive — încadrare juridică incorectă. Articolul problematic: Art. 21¹ alin. (2), (5), (10), (11)—întregul mecanism al ghișeului unic Problema: Proiectul tratează în mod repetat Avizul de Racordare (AR) ca parte a fluxului „actelor permisive, hotărârilor, deciziilor și avizelor" supuse monitorizării prin ghișeul unic și instituției publice de suport. În realitate, AR nu se încadrează în Nomenclatorul actelor permisive reglementat de Legea nr. 160/2011—este un document tehnic-comercial emis de o întreprindere energetică (operator de sistem) în baza unui raport contractual de drept privat cu solicitantul, nu un act administrativ unilateral emis de o autoritate publică în exercitarea funcției de autorizare. Norma încălcată: Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător definește exhaustiv ce constituie „act permisiv". Asimilarea AR la acest regim, fără temei legal, creează incertitudine privind regimul juridic aplicabil — inclusiv privind răspunderea pentru întârzieri, căile de atac și aplicabilitatea aprobării tacite. Propunere—completare art. 21¹ alin. (2): „În sensul prezentului articol, se face distincție expresă între: (a) actele permisive în sensul Legii nr. 160/2011, supuse regimului juridic specific al acesteia; și (b) Avizul de Racordare și alte documente tehnice emise de întreprinderile energetice în exercitarea activității lor reglementate, care nu constituie acte permisive și cărora nu li se aplică principiul aprobării tacite reglementat pentru actele permisive, ci regimul specific stabilit prin Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și regulamentele aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică."	**Nu se acceptă** Scopul propus al art. 21¹ este cel de a alinia toate fluxurile de solicitare-eliberarea a actelor permisive și a altor categorii de acte și decizii, care sunt obligatorii pentru dezvoltarea unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile, într-un proces integrat, pentru a crește transparența procesului prin descrierea etapelor necesare de parcurs și termenelor stabilite pentru obținerea fiecărei decizii, oferind astfel predictibilitate investitorilor interesați, indiferent de dimensiunea proiectului. Atât prin prisma prevederilor procesului de racordare, descris în art. 72 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, cât și reieșind din cerințele stabilite în Regulamentul

			privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 311/2026, avizul de racordare este un aviz emis de operatorul de sistem, care indică condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua electrică, cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice. Astfel, cerințele stabilite conform actelor normative menționate sunt obligatorii pentru orice solicitant care dorește să se racordeze la rețelele electrice. Menționăm că redacția art. 21^1 alin. (1) în care este descrisă procedura de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile. Cât și alin. (2) recunoaște și delimitează actele permisive eliberate conform cerințelor Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător de alte avize și decizii, necesare pentru autorizarea construcției conform altor acte

			normative, așa cum este cazul avizelor de racordare. Distincția între 2 categorii de acte se face prin enumerarea separată a acestora atât în alin. (1), cât și în alin. (2) din art. 21[1]. Precizăm că conform redacției propuse la alin. (2) din art. 21[1] avizele de racordare sunt încadrate la lit. d), care menționează expres că aceste tipuri de avize sau decizii nu se încadrează în categoria actelor permisive, dar pot impune restricții privind dezvoltarea unui proiect **Se acceptă parțial** Art. 2 din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice califică drept prestatori de servicii publice inclusiv - persoană juridică de drept privat care, în limita competențelor delegate în conformitate cu actele normative, prestează servicii publice. Totodată, având în vedere că portalul guvernamental integrat EVO permite să fie utilizat atât de către
		V.2. Calificarea eronată a întreprinderilor energetice ca „prestatori de servicii publice” în sensul Legii nr. 234/2021. Articolul problematic: Art. 21[1] alin. (5). Problema: Textul prevede că întreprinderile energetice responsabile de eliberarea avizelor de racordare „sunt considerate persoane juridice de drept privat care prestează servicii publice” în sensul Legii nr. 234/2021. Această calificare este incorectă: art. 2 din Legea nr. 234/2021 definește „servicii publice” ca activități administrative necomerciale cu caracter individual, realizate în regim de putere publică. Eliberarea unui Aviz de Racordare de către un operator de sistem (inclusiv Î.S. „Moldelectrica”, întreprindere de stat aflată sub fondarea Ministerului Energiei) are caracter tehnic-	

		comercial, reglementat și remunerat prin tarif—nu este o activitate „necomercială” realizată „în regim de putere publică”. Norma încălcată: Definiția legală din art. 2 al Legii nr. 234/2021. Propunere—eliminarea calificării din art. 21¹ alin. (5) și înlocuire cu: „Întreprinderile energetice responsabile de eliberarea avizelor de racordare la rețelele electrice, rețelele de gaze naturale sau rețelele termice asigură interoperabilitatea sistemelor informaționale proprii cu portalul guvernamental al serviciilor publice, în calitatea lor de operatori reglementați conform legislației sectoriale aplicabile, fără ca această obligație de interoperabilitate să le confere calitatea de prestatori de servicii publice în sensul Legii nr. 234/2021.”	prestatorii de servicii publice, cât și de către alte entități, care respectă condițiile de interoperabilitate, pentru a evita echivocuri sau potențiale interpretări care derivă de la prevederile cadrul legislativ primar (în cazul de față Legea nr. 234/2021), prevederile care califică direct operatorii de sistem drept prestatori de servicii publice au fost excluse, încadrarea acestora în categoria menționată urmând a fi evaluată prin prisma prevederilor Legii nr. 234/2021.
		V.3. Excedarea competenței legale a instituției publice de suport (CNED) în materie de monitorizare a actelor permisive. Articolul problematic: Art. 21¹ alin. (10) și (11) Problema: Proiectul atribuie instituției publice de suport (Centrul Național pentru Energie Durabilă) monitorizarea respectării duratei totale a procedurii de autorizare, inclusiv pentru acte permisive emise de alte autorități. Conform Hotărârii de Guvern nr. 1060/2023 privind organizarea și funcționarea CNED, misiunea acestei instituții este de a coordona și organiza activități orientate spre implementarea politicii de stat în domeniile eficienței energetice și energiei regenerabile, prin atragerea și gestionarea resurselor financiare pentru programe—nu de a controla sau verifica modul în care alte	**Se acceptă parțial** Competențele atribuite la art. 21¹ alin. (10) și (11) sunt limitate la evaluarea respectării duratei totale a procedurii de autorizare, fără a acorda atribuții în evaluarea procedurilor administrative gestionate de fiecare autoritate.

		autorități publice își exercită competența de eliberare a actelor permisive. Atribuirea unei funcții de monitorizare cu efecte asupra termenelor legale și a aprobării tacite unei instituții al cărei statut legal nu îi conferă instrumente de control sau sancțiune este lipsită de eficacitate practică și expune mecanismul unui risc de neaplicabilitate. Norma încălcată: Principiul legalității competenței administrative—o instituție publică nu poate exercita atribuții de control asupra altor autorități fără temei legal expres care să modifice cadrul ei de organizare (HG 1060/2023) și fără a intra în conflict cu competențele Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, care deja exercită monitorizare și aplică sancțiuni în domeniul energetic conform Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Propunere—reformulare art. 21¹ alin. (10) și (11): „(10) Monitorizarea respectării duratei totale a procedurii de autorizare se realizează de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în baza datelor colectate prin intermediul evenimentului de viață instituit la nivelul portalului guvernamental al serviciilor publice, cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică în cazul constatării abaterilor imputabile întreprinderilor energetice reglementate. (11) Instituția publică de suport care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile colectează și centralizează informațiile privind barierele administrative care determină tergiversarea procesului de autorizare, în scopul formulării propunerilor de modificare a cadrului legal, fără a exercita atribuții de control sau verificare asupra actelor permisive emise de alte autorități publice, atribuții care excedează misiunii sale stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1060/2023.”	În scopul mai bunei reflectări a acestui principiu, alin. (10) și (11) au fost comasate și redactate pentru a exclude potențiale echivocuri sau interpretări extensive a normei.
		V.4. Omiterea consumatorilor și prosumatorilor din funcțiile de informare ale ghișeului unic. Articolul problematic: Art. 21¹ alin. (7) Problema: Lista funcțiilor portalului guvernamental al serviciilor publice în materie de informare și consiliere (lit. a–l) vizează exclusiv „dezvoltatorii de proiecte" și	**Nu se acceptă** Art. 21¹ alin. (7) descrie funcționalitățile minime necesare pe care portalul guvernamental integrat urmează să le asigure pentru

		investitorii. Nu există nicio referire explicită la consumatori, prosumatori sau comunități de energie ca beneficiari ai informării prin acest mecanism—categorii esențiale pentru atingerea obiectivelor RED III privind autoconsumul și energia comunitară. Eficiența energetică în clădiri, instalarea panourilor fotovoltaice pentru autoconsum, dobândirea statutului de prosumator, formarea comunităților energetice și programele de sprijin pentru renovare și tehnologii verzi sunt domenii care necesită exact tipul de informare centralizată pe care ghișeul unic ar trebui să îl ofere—dar proiectul îl rezervă exclusiv segmentului investițional mare. Norma încălcată: Art. 21 și art. 22 din RED III, care impun statelor membre să asigure informare și asistență accesibilă atât dezvoltatorilor de proiecte mari, cât și prosumatorilor și comunităților de energie. Propunere—completare art. 21¹ alin. (7) lit. g): „g) oferă consiliere și suport informațional publicului interesat de dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile, inclusiv consumatorilor finali, prosumatorilor individuali și colectivi și comunităților de energie din surse regenerabile interesate de dobândirea acestui statut, pe întreg parcursul procedurii administrative de solicitare și de acordare a autorizațiilor, cu informații specifice privind eficiența energetică în clădiri, instalarea sistemelor fotovoltaice pentru autoconsum, procedura de dobândire a statutului de prosumator, formarea și beneficiile comunităților energetice și programele de sprijin disponibile pentru renovare și tehnologii verzi;”	utilizatori. Precizăm că redacțiile curente ale art. 21¹ alin. (7) includ referințe la autoconsumatori și comunități de energie, contrar celor exprimate în avizul APEEEF.
		V.5. Mecanism paralel de planificare a infrastructurii de rețea—conflict cu Legea nr. 164/2025. Articolul problematic: Art. 21³. Problema: Articolul instituie un mecanism separat prin care Ministerul Energiei, în colaborare cu operatorul sistemului de transport, propune Guvernului planuri de amplasare a infrastructurii de rețea și stocare necesare integrării energiei din ZAR. Acest mecanism nu este corelat explicit cu planul de dezvoltare a rețelei, deja reglementat la art. 37 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Există riscul creării a două instrumente paralele de planificare a aceleiași infrastructuri, cu autorități de aprobare diferite	**Nu se acceptă** Abordarea propusă corespunde prevederilor art. 15e din Directiva UE 2018/2001 (reformată). Comparativ cu planurile de dezvoltare stabilite prin prevederile Legii nr. 164/2025, planurile de amplasare a infrastructurii

		(Guvern, prin Hotărâre de Guvern, versus ANRE, prin hotărâre proprie), generând incertitudine privind care plan prevalează în caz de discrepanță. Norma încălcată: Principiul coerenței și unicității planificării rețelei electrice, esențial pentru predictibilitatea investițională, precum și principiile privind planurile de dezvoltare a rețelei ca instrument unitar de planificare, consacrate în Directiva (UE) 2019/944. Propunere—completare art. 21³ alin. (1): „Planurile de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare propuse conform prezentului articol se elaborează în deplină corelare cu planul de dezvoltare a rețelei electrice de transport, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică conform art. 37 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, și constituie o componentă specifică a acestuia dedicată integrării energiei din zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, nu un instrument de planificare distinct și paralel. În cazul oricărei discrepanțe între planurile aprobate conform prezentului articol și planul de dezvoltare a rețelei, prevalează acesta din urmă, planurile aprobate prin hotărâre de Guvern urmând a fi ajustate corespunzător.”	de rețea și de stocare a energiei urmăresc identificare soluțiilor spațiale necesare pentru dezvoltarea infrastructurii energetice de transport sau de stocare a energiei electrice. Prin urmare cele două documente sunt compatibile și complementare, planurile de amplasare oferind soluții pentru proiectele de infrastructură, acestea din urmă urmând a fi planificate conform cerințelor Legii nr. 164/2025.
		V.6. Transferul costurilor de mediu ale unor proiecte private către toți consumatorii prin tarif. Articolul problematic: Art. 21³ alin. (5). Problema: Textul prevede că, în cazul în care proiectul de infrastructură de rețea sau stocare generează efecte negative de mediu neprevăzute, „operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate"—costuri care, fiind suportate de operatorul de sistem reglementat, se includ în final în tariful de transport/distribuție, plătit de toți consumatorii finali. Această infrastructură de rețea și stocare este însă dezvoltată în mod specific pentru a permite integrarea centralelor private din ZAR, deci servește în mod direct interesului comercial al producătorilor eligibili mari câștigători ai licitațiilor. Adoptarea măsurilor compensatorii pentru daune aduse mediului în beneficiul unor proiecte private este, din perspectiva alocării costurilor, o soluție inechitabilă: costurile	**Nu se acceptă** Principiul „poluatorul plătește” este respectat în totalitate, dezvoltatorul proiectului urmând să fie responsabil de implementarea măsurilor de atenuare și compensatorii, astfel cum este prevăzut în legislația națională în domeniul mediului.

		vor fi incluse în tarif și suportate de toți consumatorii, în timp ce proiectul rămâne unul privat, ale cărui beneficii economice revin exclusiv investitorului. Problema de echitate: Costurile de atenuare a impactului de mediu generat de o infrastructură construită pentru beneficiul direct al unor investitori privați specifici sunt socializate pe toți consumatorii, în timp ce beneficiul economic (vânzarea energiei la preț garantat) rămâne exclusiv al investitorului privat. Norma încălcată: Principiul „poluatorul plătește" (Art. 191 alin. (2) TFUE, aplicabil prin Acordul de Asociere) și principiul proporționalității în alocarea costurilor de rețea, care impune ca beneficiarii direcți ai unei infrastructuri specifice să contribuie la costurile generate de aceasta. Propunere—completare art. 21^3 alin. (5): „Costurile măsurilor compensatorii adoptate de operatorul de sistem conform prezentului alineat, în măsura în care sunt generate de proiecte de infrastructură dedicate exclusiv integrării centralelor producătorilor eligibili mari amplasate într-o zonă de accelerare determinată, se recuperează prin tariful de racordare sau prin contribuții specifice ale producătorilor eligibili mari beneficiari ai infrastructurii respective, stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, și nu se includ în tariful general de transport sau distribuție suportat de toți consumatorii finali.” V.7. Pragul de 15% pentru exceptarea de la EIA—lipsa unui mecanism de validare. Articolul problematic: Art. 21^4alin. (12) lit. a) Problema: Textul exceptează de la procedura de evaluare a impactului de mediu reconstrucția sau modernizarea centralelor fotovoltaice care „nu duce la o creștere a capacității instalate mai mare de 15%”. Nu există niciun mecanism prin care acest prag și încadrarea proiectului în el sunt validate printr-o procedură transparentă, lăsând loc unei aplicări discreționare—fie excesiv de restrictive, fie excesiv de permisive, fără control. Eficiența economică reală a acestui prag de 15% ar trebui să fie confirmată printr-un mecanism formal, nu lăsată la auto-evaluarea dezvoltatorului.	Menționăm caracterul tendențios al afirmației că costurile respective sunt socializate, costurile generate de implementarea măsurilor de atenuare și compensatorii fiind dictate de necesitatea cerințelor legislației de mediu, și sunt destinate dezvoltării proiectelor pentru care au fost sau urmează a fi catalogate drept proiecte de utilitate publică, ceea ce demonstrează că răspund caracterului socio-economic general. **Nu se acceptă** Prevederile propuse în proiectul de lege stabilesc clar și fără echivoc condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca proiectul să se încadreze în derogarea propusă. Menționăm că Legea nr. 86/2014 privind evaluarea

		Norma de referință: Art. 16c din RED III permite proceduri simplificate pentru repowering și modernizare, dar impune ca statele membre să stabilească criterii clare și verificabile, nu praguri auto-aplicate fără mecanism de confirmare. Propunere—completare art. 21⁴alin. (12) lit. a): „...sunt exceptate de la procedura de evaluare a impactului de mediu cu condiția respectării măsurilor aplicabile de atenuare a impactului asupra mediului stabilite pentru instalația inițială. Încadrarea proiectului de reconstrucție sau modernizare în pragul de 15% prevăzut la prezenta literă se confirmă de Agenția de Mediu prin act de constatare emis în termen de 15 zile lucrătoare de la notificarea depusă de dezvoltator, însoțită de documentația tehnică justificativă privind capacitatea instalată inițială și cea preconizată."	impactului de mediu include dreptul inițiatorului care planifică realizarea unei activități, indiferent de natura acesteia, poate solicita, în caz de necesitate, efectuarea evaluării prealabile a activității planificate în scopul stabilirii măsurii în care aceasta se încadrează în activitățile prevăzute în anexa nr. 1 sau nr. 2, a necesității efectuării evaluării biodiversității și/sau a posibilității desfășurării activității respective, în conformitate cu legislația de mediu, în zona propusă de inițiator.
		V.8. Lipsa unui prag cuantificabil pentru evaluarea impactului asupra avifaunei. Articolul problematic: Art. 21⁴ alin. (10). Problema: Textul se referă la „eventuala ucidere sau perturbare" a speciilor de păsări sălbatice ca o condiție de analiză în procedura de autorizare, fără a stabili un prag cuantificabil, un coeficient sau o metodologie de referință care să permită evaluarea obiectivă și verificabilă a acestui impact. Formularea vagă poate genera fie blocaje administrative excesive (orice perturbare minoră interpretată ca obstacol), fie, dimpotrivă, o aplicare laxă care nu protejează efectiv biodiversitatea.	**Nu se acceptă** Norma la care se face referință reprezintă o transpunere directă a prevederilor art. 16b alin. (2) din Directiva UE nr. 2018/2001 (reformată). Această abordare presupună că orice proiect realizat a obținut acordul de mediu și a respectat

		Norma de referință: Art. 16b din RED III impune ca evaluarea impactului cumulativ asupra speciilor protejate să se realizeze pe baza unor metodologii științifice standardizate, nu a unor formulări generale fără indicatori. Propunere—completare art. 21⁴ alin. (10): „...eventuala ucidere sau perturbare a speciilor de păsări sălbatice se evaluează pe baza metodologiei de evaluare a impactului cumulativ asupra avifaunei, elaborată de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul mediului, în colaborare cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, care stabilește indicatori cuantificabili și praguri de semnificație a impactului, diferențiați pe tehnologie și specie protejată.”	cerințele și măsurile de atenuare și compensatorii stabilite în acordul de mediu și, după caz, în evaluarea strategică de mediu realizată pentru zona de accelerare a proiectelor regenerabile, la eliberarea cărora au fost luate în considerare și impactul asupra biodiversitate (cerință a Legii nr. 86/2014). Includerea unui pas birocratic suplimentar, creează o sarcină administrativă suplimentară, fără a evidenția beneficiile adiționale care pot fi obținute.
		V.9. Formulare redundantă și confuzie privind instituția care „asigură suportul" Articolul problematic: Art. 21¹ alin. (4) și (6). Problema redacțională cu efecte juridice: Textul folosește de trei ori expresia „suport”/„suportul” în cadrul aceleiași fraze pentru a descrie relația dintre Ministerul Energiei, instituția publică de suport (CNED) și organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Repetarea excesivă nu este doar o problemă stilistică—ea face neclar care instituție are rolul decizional și care are rolul de simplu suport tehnic, cu implicații asupra răspunderii pentru elaborarea și implementarea regulamentului comun. Propunere—clarificare redacțională art. 21¹ alin. (4):	**Se acceptă** Prevederile menționate au fost ajustate pentru a exclude potențiale echivocuri.

		„Regulamentul comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice aferente autorizării producerii de energie din surse regenerabile este elaborat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, cu asistența tehnică a Centrului Național pentru Energie Durabilă, și se aprobă de Guvern. Autoritățile responsabile de eliberarea, aprobarea sau emiterea actelor permisive, hotărârilor, deciziilor sau avizelor menționate la alin. (2) cooperează la elaborarea regulamentului și își coordonează activitățile pentru prestarea calitativă și eficientă a serviciilor respective.”	
AO „APEEEF”	179	În temeiul celor expuse, AO „APEEEF” solicită respectuos Ministerului Energiei: **1.** Reformularea integrală a art. 21² alin. (19) pentru eliminarea mecanismului de expropriere a terenurilor private în beneficiul producătorilor eligibili mari, conform propunerii din Secțiunea IV.3; **2.** Reformularea art. 21² alin. (17) pentru limitarea declarației de utilitate publică exclusiv la infrastructura de rețea și stocare cu caracter efectiv public, conform propunerii din Secțiunea IV.4; **3.** Completarea art. 21² alin. (5) cu obligația prioritizării absolute a terenurilor publice la delimitarea ZAR și condiționarea includerii terenurilor private de acordul scris prealabil al proprietarilor, conform propunerii din Secțiunea IV.2; **4.** Introducerea unui alineat nou (18¹) la art. 21² privind registrul național al terenurilor publice disponibile pentru ESR, conform propunerii din Secțiunea IV.1; **5.** Modificarea art. 21² alin. (16) pentru a permite accesul în ZAR al investitorilor cu capacități sub 5 MW, al prosumatorilor colectivi și al comunităților de energie, fără obligativitatea participării la licitații mari, conform propunerii din Secțiunea II.1; **6.** Reformularea art. 32 alin. (5) pentru recunoașterea automată a garanțiilor de origine din statele UE și ale CE, conform propunerii din Secțiunea III.1; **7.** Completarea art. 38³ alin. (5) cu un termen de 6 luni pentru eliminarea barierelor în calea PPA transfrontaliere, conform propunerii din Secțiunea III.2;	**Se ia act.** A se vedea răspunsurile de mai sus, unde Ministerul și-a exprimat poziția la fiecare propunere enumerată aici corespondent poziționării acestora în avizul APEEEF. Respectiv, acolo sunt incluse și argumentele aduse în favoarea considerării fiecărei solicitări.

		8. Înlocuirea paragrafului final al art. 21⁴ privind excluderea aprobării tacite cu mecanismul comisiei de arbitraj administrativ, conform propunerii din Secțiunea III.3; **9.** Completarea art. 21⁴ cu alin. (1¹) privind interzicerea recalculării termenului de autorizare și suspendarea valabilității Avizului de Racordare pe durata procedurii PUD, conform propunerii din Secțiunea III.4; **10.** Completarea art. 21⁴ cu alin. (13) privind sancțiunile pentru depășirea termenelor de autorizare ESR, conform propunerii din Secțiunea III.5; **11.** Introducerea articolului 21⁵ privind procedura simplificată de repowering, transpunând integral art. 16c RED III, conform propunerii din Secțiunea III.6; **12.** Reformularea art. 37 alin. (5¹) pentru a permite instalarea de stocare cu contorizare separată la centralele producătorilor eligibili, conform propunerii din Secțiunea III.7; **13.** Introducerea unui alineat nou (1¹) la art. 37 privind indexarea anuală automată a prețurilor fixe, conform propunerii din Secțiunea III.8; **14.** Organizarea unei runde suplimentare de consultare publică dedicată modificărilor substanțiale aduse proiectului față de versiunea inițial consultată, conform solicitării din Secțiunea III.9; **15.** Completarea art. 45 cu alin. (5⁵) privind termenul de implementare a registrului național al terenurilor publice disponibile pentru ESR, conform propunerii din Secțiunea IV.5; **16.** Introducerea unei distincții juridice expres formulate între actele permisive în sensul Legii nr. 160/2011 și Avizul de Racordare, conform propunerii din Secțiunea V.1; **17.** Eliminarea calificării întreprinderilor energetice ca „prestatori de servicii publice” în sensul Legii nr. 234/2021 din art. 21¹ alin. (5), conform propunerii din Secțiunea V.2;	

		18. Reformularea art. 21¹ alin. (10)–(11) pentru atribuirea monitorizării și sancționării respectării termenelor de autorizare în competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, cu limitarea rolului instituției publice de suport la colectarea de date și formularea de propuneri, conform propunerii din Secțiunea V.3; **19.** Completarea art. 21¹ alin. (7) lit. g) cu funcția explicită de informare și consiliere a consumatorilor, prosumatorilor și comunităților de energie din surse regenerabile, conform propunerii din Secțiunea V.4; **20.** Completarea art. 21³ alin. (1) cu obligația corelării planurilor de amplasare a infrastructurii de rețea și stocare cu planul de dezvoltare a rețelei aprobat de ANRE conform Legii nr. 164/2025, conform propunerii din Secțiunea V.5; **21.** Completarea art. 21³ alin. (5) pentru alocarea costurilor măsurilor compensatorii de mediu către beneficiarii direcți ai infrastructurii dedicate, nu către toți consumatorii prin tarif general, conform propunerii din Secțiunea V.6; **22.** Completarea art. 21⁴ alin. (12) lit. a) cu un mecanism de validare a pragului de 15% prin act de constatare al Agenției de Mediu, conform propunerii din Secțiunea V.7; **23.** Completarea art. 21⁴ alin. (10) cu obligația elaborării unei metodologii de evaluare cuantificabilă a impactului asupra avifaunei, conform propunerii din Secțiunea V.8; **24.** Clarificarea redacțională a art. 21¹ alin. (4) pentru eliminarea ambiguității privind rolul decizional versus rolul de suport tehnic între Ministerul Energiei și CNED, conform propunerii din Secțiunea V.9.	
Î.S. „Moldelectrica”, nr. 46-39/2083 din 22.06.2026			
Î.S. „Moldelectrica”	180	*zona de accelerare a proiectelor regenerabile - o locație sau zona specific§, delimitata geografic, care a fast desemnata în condițiile prezentei legi ca fiind în mod special adecvata pentru instalarea centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie* Urmează a fi analizat minuțios conceptul de utilitate publica versus proiectele private și modalitatea prin care se va aplica exproprierea. Având în vedere competenta	**Se acceptă parțial** Prevederile privind posibilitatea exproprierii au fost excluse din proiect

		operatorului de sistem de a verifica deținerea dreptului de proprietate sau folosința asupra terenurilor, în cazul depunerii cererii privind eliberarea avizului de racordare, analiza minuțioasa a actelor anexate de către solicitanți și procedurile pe care urmează sa le parcurgă solicitanții, în condiții de bază, consideram ca, instituirea unui mecanism care facilitează procesul de obținerea terenurilor pentru construcția centralelor de producere a energiei din surse regenerabila, prin expropriere, este o opțiune de ultima instanța și necesita o abordare complexa. Propunem ca modalitatea de determinare a zonelor sa fie stabilita printr-un Regulament separat, în care sa fie implicate direct, cu titlu de competente Ministerul agriculturii și industriei alimentare, Ministerul dezvoltării economice și digitalizării, iar bunurile care urmează sa facă obiectul utilității publice sa fie proprietate publică sau conceptul sa se axeze pe caracterul unui proiect public-privat. Acest aspect ar asigura un echilibru între respectarea dreptului de proprietate - drept constituțional și dezvoltarea raporturilor juridice de drept privat, care sunt reglementate de legislația în vigoare. De asemenea, proiecte de utilitate publica ce servesc interesului public major urmează a fi analizate minuțios din perspectiva prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat.	
Î.S. „Moldelectrica”	181	*Organizarea procedurii de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile* Cu referire la avize sau decizii ale autorităților și instituțiilor publice, menționam ca atât operatorii sistemului de transport, cât și de distribuție nu se încadrează în categoria " autorităților și instituțiilor publice". Conceptul portalului guvernamental al serviciilor publice nu este fundamentat prin prisma Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin HANRE 311/2026, astfel ca nu este clar cum vor funcționa platformele diferitor subiecți implicați: de la ideea de a construi o centrala electrica, pana la ideea de modificare, modernizare a acesteia. Legea muta procesul spre un model centralizat/digital integrat, iar regulamentul păstrează modelul descentralizat, operator-cu-operator. Mai mult, reieșind din competentele CNED, acesta nu deține competentele de monitorizare a altor entități în sensul alin. 10, art. 21[1] "*Monitorizarea respectării duratei totale a procedurii de autorizare se realizează de către instituția publică de suport care asigura suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficientei energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile prin intermediu evenimentului de viață instituit la nivelul protalului guvernamental al serviciilor publice*". Potrivit pct. 6 al art. 21 ”*În scopul documentarii etapelor de dezvoltare a unui proiect în domeniul energiei din surse regenerabile autoritățile și instituțiile publice,*	**Se acceptă parțial** Scopul propus al art. 21[1] este cel de a alinia toate fluxurile de solicitare-eliberarea a actelor permisive și a altor categorii de acte și decizii, care sunt obligatorii pentru dezvoltarea unui proiect de producere a energiei din surse regenerabile, într-un proces integrat, pentru a crește transparența procesului prin descrierea etapelor necesare de parcurs și termenelor stabilite pentru obținerea fiecărei decizii, oferind astfel predictibilitate

		întreprinderile energetice responsabile de eliberarea actelor permisive, conform Legii nr. 160/2011, sau de aprobarea hotărârilor, deciziilor și avizelor necesare pentru autorizarea proiectului de producere a energiei din surse regenerabile, colaborează cu instituția publică de suport care asigura suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficientei energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile și îi oferă informațiile aferente procedurilor administrative gestionate de fiecare autoritate, instituție sau întreprindere energetică", ar reieși că Î.S. "Moldelectrica" emite acte permisive, ceea ce este contrar Legii nr. 160/2011. Refuzul de emite un aviz de racordare va constitui temei de aplicare a prevederilor Codului administrativ, iar acest fapt schimba total paradigma și pârghiile de apărare ale întreprinderii. La cererile prealabile și/sau de adresare în instanțele de judecată, prin care se contesta notificările de anulare a avizelor de racordare, atât Î.S. "Moldelectrica", cât și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetica reiterează ca Î.S. "Moldelectrica nu este autoritate publica, iar avizele de racordare nu reprezenta acte permisive. Potrivit pct. 4 din Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 311 din 06.05.2026 avizul de racordare reprezintă, - aviz scris, care se emite de către operatorul de sistem, la cererea unui utilizator de sistem, potențial sau existent, în care se indica condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua electrica a instalației de utilizare, a centralei electrice, instalației de stocare a energiei, cat și condițiile de utilizare a rețelei electrice după punerea sub tensiune a instalației de utilizare, centralei electrice sau instalației de stocare respective. Pentru a stabili daca o anumita structura organizatorica sau organ poate fi considerat autoritate publica este necesar sa fie întrunite următoarele elemente: a) structura organizatorica sau organul sa fie instituita/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ; b) să acționeze în regim de putere publica în scopul realizării unui interes public. c) să acționeze în scopul realizării unui interes public. Potrivit art. 8 din Codul administrativ regimul de putere publica reprezintă ansamblul competentelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forța juridica obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice; c În sensul enunțat, art. 18 din Codul administrativ prevede ca, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor,	investitorilor interesați, indiferent de dimensiunea proiectului. Atât prin prisma prevederilor procesului de racordare, descris în art. 72 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, cât și reieșind din cerințele stabilite în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 311/2026, avizul de racordare este un aviz emis de operatorul de sistem, care indică condițiile tehnico-economice de racordare la rețeaua electrică, cât și condițiile de utilizare a rețelei electrice. Astfel, cerințele stabilite conform actelor normative menționate sunt obligatorii pentru orice solicitant care dorește să se racordeze la rețelele electrice. Menționăm că redacția art. 211 alin. (1) în care este descrisă procedura de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile. Cât și alin. (2)

		precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesitaților sociale, realizarea competentelor autorităților publice, funcționarea lor legala și în bune condiții. Întreprinderea de Stat ,,Moldelectrica" este persoana juridica care desfășoară activitate de 1ntreprinzator în baza bunurilor proprietate de stat transmise ei în administrare și/sau ca aport în capitalul social și în baza proprietății obținute de aceasta în rezultatul activității economice-financiare. Activitatea întreprinderii este reglementata de Codul civil al Republicii Moldova, Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Hotărârea Guvernului nr. 484 din 18.10.2019 pentru aprobarea unor acte normative privind punerea în aplicare a Legii nr. 246/2017 cu privire la 1ntreprinderea de stat și întreprinderea municipală, precum și alte acte normative. Respectiv, I.S. ,,Moldelectrica" nu are calitatea de autoritate publica în sensul art. 7 Cod administrativ. Ultima, deși este persoana juridica de drept public și cu capital social de stat, nu este instituita pentru exercitarea prerogativelor de putere publica, ci pentru desfășurarea activității economice în domeniul energetic, în condițiile Legii nr. 246/2017 și ale Codului civil. În susținerea celor menționate mai sus, comunicam ca, în cauza "Dorsequ Solar Trei" SRL, judecătoria Râșcani și-a declinat competenta [cauza privind contestarea anularii actului administrativ, pentru examinarea cauzei în procedura civila, dar nu de contencios administrativ. La moment, soluționarea conflictului de competenta este atribuita Curții de Apel Chișinău. Astfel de situații și noile reglementari prin care întreprinderilor energetice li se atribuie statutul de "persoane juridice de drept privat care prestează servicii publice" creează incertitudine privind modalitatea de contestare, dar și obligațiile operatorului de sistem, care reies din alte prevederi legale.	recunoaște și delimitează actele permisive eliberate conform cerințelor Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător de alte avize și decizii, necesare pentru autorizarea construcției conform altor acte normative, așa cum este cazul avizelor de racordare. Distincția între 2 categorii de acte se face prin enumerarea separată a acestora atât în alin. (1), cât și în alin. (2) din art. 21^1. Precizăm că conform redacției propuse la alin. (2) din art. 21^1 avizele de racordare sunt încadrate la lit. d), care menționează expres că aceste tipuri de avize sau decizii nu se încadrează în categoria actelor permisive, dar pot impune restricții privind dezvoltarea unui proiect. Totodată, având în vedere argumentările invocate de Î.S. Moldelectrica privind calificarea avizului de racordare drept act administrativ, prevederile proiectului au fost ajustate pentru a asigura că

			procedura de autorizare a producerii de energie din surse regenerabile nu califică toate actele, avizele și deciziile drept acte administrative, urmând ca fiecare dintre acestea să fie examinat distinct prin prisma prevederilor Codului administrativ nr. 116/2018.
Î.S. „Moldelectrica”	182	*Coordonarea proiectelor, emiterea avizelor, analiza pachetului de documente aferent avizului de racordare:* Pct. j) din art. 21^1 contravine HANRE 311/2026 "*la etapa de înregistrare a solicitării de eliberare a fiecărui act permisiv, hotărâre, decizie și aviz necesar pentru autorizarea proiectului de producere a energiei din surse regenerabile confirmă caracterul comp/et al cererii sau, în cazul în care solicitantul nu a transmis toate informațiile necesare pentru prelucrarea cererii, solicită din partea solicitantului sa depună o cerere completă fără ,întârzieri nejustificate*". Având în vedere ierarhia actelor normative, prevederile legii sunt superioare prevederilor Regulamentului [HANRE311/2026], fapt care implica o imposibilitate de verificare a pachetului de acte de către întreprinderile energetice. În practică, această lipsă de aliniere ar crea dubii asupra canalului juridic valid, inclusiv și asupra obligației reale a operatorului de a lucra prin portalul guvernamental. Directiva [UE] 2018/2001 păstrează posibilitatea solicitantului de a alege modalitatea de depunere a actelor sau de a alege procedura prin care poate solicita un aviz de racordare sau un act permisiv, direct către autoritate/emitent sau printr-un mecanism centralizat. 0 astfel de opțiune nu se regăsește în proiectul propus spre examinare. Susținem ideea creării unui ghișeu unic, după modelul României [un studiu recent arata lipsa alinierii altor state membre la prevederile Directivei [UE] 2018/20011], care poate desfășura activități și crea ghișeu unic, care sa țină de următoarele etape: • eficienta energetica în clădiri, • surse regenerabile de energie și panouri fotovoltaice, dobândirea statutului de prosumator, • formarea și beneficiile Comunităților Energetice,	**Se acceptă parțial** Prevederile art. 21^1 alin. (7) au fost ajustate pentru a asigura că instituie cerințe pentru portalul guvernamental integrat (a se vedea și propunerile Agenției de Guvernanță Electronică în acest sens). Suplimentar, precizăm că conform prevederilor Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice ((HANRE nr. 311/2026) OST și OSD sunt obligați să dezvolte o platformă electronică pentru gestionarea procesului de eliberare a avizelor de racordare, în scopul asigurării transparenței procesului.

		• programe de sprijin pentru renovare și tehnologii verzi. Acest exercițiu de creare a unui ghișeu unic ar reprezenta un punct de pornire ferm, care ar realiza scopul Directivei și ar scoate în evidenta eventuale lacune, fără a compromite procese care deja funcționează, și care, implica proceduri, instituții și procese separate, în funcție de fiecare etapă.	Notăm propunerea privind experiența României, însă modelul ghișeului unic propus în proiectul de lege ține cont de eforturile Guvernului și se integrează în infrastructura ghișeului unic național, care pe lângă elementele specificate în cazul României, oferă beneficii extinse utilizatorilor, și integrează sau, în cazul unor funcționalități, urmează să integreze toate procesele administrative și de autorizare într-un singur portal informațional integrat.
Î.S. „Moldelectrica”	183	Referitor la desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice consideram oportun de a fi evaluata minuțios necesitatea realizării unor astfel de licitații, având în vedere impactul asupra licitațiilor care urmează a fi organizate în contextul HANRE 311/2026.	**Se acceptă** Conform redacției actuale a proiectului de lege, cât și a prevederilor Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice, aprobat prin Hotărârii ANRE nr. 311/2026, nu sunt identificate careva contradicții în abordările propuse. Licitațiile pentru oferirea capacităților de racordare la rețea, stabilite conform Regulamentului privind racordarea reprezintă

			opțiunea de rezervă, care este pusă în aplicare în cazul în care sunt întrunite un șir de precondiții, algoritmul de bază fiind depunerea solicitărilor de racordare la operator. Totodată, pentru a asigura că capacitatea de rețea rămâne disponibilă pentru racordarea centralelor electrice în limitele teritoriale ale zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile, prevederile art. 21^2 alin. (16) privind interdicțiile de construcție a centralelor, au fost extinse pentru a specifica și cerințe similare pentru eliberarea avizelor de racordare.
Î.S. „Moldelectrica”	184	I.S. "Moldelectrica" își arată deschiderea pentru organizarea unei ședințe pentru continuarea dialogului instituțional și pentru participarea activa la procesul de definitivare a cadrului normativ în domeniul racordării la rețelele electrice și al autorizării capacităților de producere a energiei din surse regenerabile, în special pe partea de elaborare/modificare a planului de dezvoltare a rețelelor electrice de către operatorul de sistem, în funcție de zonele de accelerare a proiectelor regenerabile, dezvoltarea sistemului GIS, inclusiv modalitatea de finanțare a acestuia, precum și armonizarea procesului de autorizare cu prevederile HANRE 311/2026 și Legea 164/2025 și, nu în ultimul rând, atribuțiile operatorului de sistem și calitatea acestuia în procesul administrativ.	**Se ia act**
Agenția de Guvernare Electronică, nr. 3007-195 din 19.06.2026			
Agenția de Guvernare Electronică	185	Examinând modificările operate față de varianta proiectului avizată anterior constatăm că Ministerul Energiei a dat curs obiecției conceptuale principale, renunțând la configurarea unui portal sectorial autonom de autorizare și înlocuind	**Se acceptă**

		soluția cu instituirea unui *eveniment de viață* în sensul Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, desfășurat prin intermediul *portalului guvernamental al serviciilor publice*. Aceastăreformulare reprezintă o îmbunătățire față de varianta anterioară și elimină riscul principal de fragmentare a infrastructurii digitale guvernamentale identificat în avizul precedent. Cu toate acestea, examinarea textului revizuit impune formularea unor precizări suplimentare. **1.** Pe tot parcursul textului utilizarea expresiei „*portalul guvernamental al serviciilor publice*" urmează a fi substituită cu denumirea„*Portalul guvernamental integrat EVO*", consacrată prin HG nr. 677/2025. La același subiect, informăm că în momentul actual se află în procedură de avizare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice (număr unic 366/MDED/AGE/2026) prin care în cuprinsul legii menționate cuvintele„portalul guvernamental al serviciilor publice" se vor substitui cu cuvintele „Portalul guvernamental integrat EVO".	
Agenția de Guvernare Electronică	186	La **alin. (7) al art. 21[1]** , din proiect, dispoziția este redactată în sensul că portalul guvernamental integrat EVO (portalul guvernamental al serviciilor publice, în proiect) ar fi titularul unor obligații și acțiuni proprii, fiind enumerate, drept funcționalități ale portalului, acțiuni precum: „pune la dispoziția publicului un manual de proceduri",„asigură schimbul de informații și dialogul dintre solicitant și autoritățile publice", „oferă consiliere și suport informațional publicului interesat", „furnizează informații cu privire la procedurile pentru soluționarea litigiilor". Această formulare este eronată din punct de vedere tehnico-juridic, întrucât portalul guvernamental al serviciilor publice este o platformă tehnică, lipsită de capacitate juridică și de personal, care nu poate „oferi consiliere", nu poate „asigura dialogul" și nu poate „furniza informații cu privire la procedurile de soluționare a litigiilor" în sens propriu. Aceste activități sunt, prin natura lor, prestate de autorități și instituții publice, prin intermediul personalului lor, eventual cu suportul mijloacelor tehnice puse la dispoziție de portal. Subiecții obligației legale trebuie să fie organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și instituția publică de suport, iar portalul trebuie descris exclusiv ca mijlocul tehnic prin care aceste autorități își execută obligațiile, nu ca subiect al raportului juridic. Se recomandă reformularea integrală a art. 21[1] alin. (7), astfel încât dispozițiile să fie structurate în jurul obligațiilor organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii și ale	**Se acceptă** Alin. (7) al art. 21[1] a fost redactat pentru a păstra particularitățile aferente protalului guvernamental și a exclude prevederi ce țin de activitățile administrative ale autorităților

		instituției publice de suport, care *asigură, prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice*, realizarea funcționalităților enumerate, iar nu în jurul unor pretinse „funcționalități" pe care portalul le-ar exercita în nume propriu. Totodată, se va delimita expres în cuprinsul alineatului care dintre acțiunile enumerate constituie funcționalități tehnice ale portalului (de exemplu, publicarea informațiilor, urmărirea stadiului cererii) și care constituie activități administrative de competența autorităților (de exemplu, consilierea publicului, soluționarea litigiilor), pentru a evita confuzia între instrumentul tehnic și titularii obligațiilor legale.	
Agenția de Guvernare Electronică	187	**Art. 21[1] alin. (3),** după cuvântul „publice", se va completa cu expresia"*utilizand Sistemul informațional automatizat de gestionare şi eliberare a actelor permisive (în continuare– SIA GEAP)".*	**Nu se acceptă** Specificarea SIA GEAP aici ar putea limita lista autorizațiilor necesare doar la acte permisive. Aceste detalii tehnice urmează a fi dezvoltate la etapa elaborării regulamentului comun privind organizarea și prestarea serviciilor publice
Agenția de Guvernare Electronică	188	**La pct. 25, care vizează art. 28 alin. (1[3])** se prevede că operatorii de sistem asigură depunerea notificărilor simplificate în format digital, direct pe pagina web oficială a operatorului de sistem, sau prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice. Această formulare este contrazisă de art. 21[1] alin. (5) din proiect, care instituie în sarcina întreprinderilor energetice responsabile de eliberarea avizelor de racordare obligația de a asigura interoperabilitatea sistemelor informaționale proprii cu portalul guvernamental al serviciilor publice, astfel încât solicitările și eliberarea avizelor de racordare, inclusiv cele aferente mecanismului de notificare simplificată prevăzut la art. 28, să poată fi realizate prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice.În cazul în care autorul a optat, la art. 21[1] alin. (5), pentru soluția interoperabilității și a accesului unificat prin portal, inclusiv pentru notificările simplificate de la art. 28, atunci posibilitatea alternativă instituită la art. 28 alin. (1[3]) (depunerea directă pe pagina web a operatorului de sistem, în afara portalului) golește de conținut obligația de interoperabilitate și creează un al doilea canal necontrolat,	**Se acceptă** Norma propusă la art. 28 alin. (1[3]) a fost ajustată cu prevederile art. 21[1] alin. (5)

		paralel cu cel reglementat la art. 21^1. Cele două norme nu pot coexista în formele actuale. Se recomandă autorului să opteze pentru o singură soluție și să asigure corelarea celor două dispoziții, evitând formularea care lasă loc de interpretare contradictorie cu art. 21^1 alin. (5).	
Agenția de Guvernare Electronică	189	**La art. 21^2 alin. (12)** se prevede că regulamentul privind măsurile de atenuare a impactului de mediu, împreună cu acordurile de mediu obținute pentru proiectele individuale amplasate în zona de accelerare respectivă, sunt publicate de către instituția publică de suport pe pagina web oficială și, în măsura în care acest lucru este posibil, în cadrul portalul guvernamental al serviciilor publice. Norma este formulată deficitar din punct de vedere tehnico-juridic, întrucât nu precizează ce anume presupune publicarea în cadrul portalului guvernamental al serviciilor publice. Nu se delimitează dacă este vorba despre o secțiune informativă a portalului care redă, prin republicare sau prin legătură (link), documente deja existente pe pagina web oficială a instituției publice de suport, sau dacă se are în vedere instituirea unui sistem informațional propriu, prin intermediul căruia datele respective ar fi gestionate și expuse către portal. Această ambiguitate este de natură să genereze dificultăți de implementare, întrucât regimul juridic aplicabil diferă fundamental în cele două situații: - în cazul în care se are în vedere un sistem informațional propriu pentru gestionarea acestor date, devin aplicabile prevederile Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, inclusiv obligația de elaborare și avizare a Conceptului sistemului informațional. - în cazul în care se are în vedere doar o publicare de conținut static, norma trebuie să precizeze expres acest fapt, fără a crea aparența instituirii unei noi componente a infrastructurii guvernamentale digitale. Suplimentar, formularea condiționată„*în măsuraîn care acest lucru este posibil*” , este improprie unei norme legale, lăsând la liberă apreciere a instituției publice de suport executarea unei obligații care ar trebui să fie certăși necondiționată. Se recomandă reformularea alin. (12) astfel încât să se precizeze în mod clar natura publicării avute în vedere (publicare de conținut versus sistem informațional propriu) și, în funcție de opțiunea aleasă, corelarea cu cadrul normativ aplicabil resurselor informaționale de stat, eliminând în același timp condiționarea„în măsura în care acest lucru este posibil”.	**Se acceptă** Pentru a exclude echivocul, aliniatul vizat a fost ajustat prin mențiunea expresă a necesității publicării conținutului și prin excluderea formulării condiționate menționate în aviz.
Agenția de Guvernare Electronică	190	În măsura în care proiectul conține prevederi referitoare la infrastructura națională de date spațiale sau geospațiale, instrumente geospațiale (art.17^1, art. 21^2 din proiect) se recomandă ca aceste prevederi să fie coordonate cu Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, în calitate de autoritatea responsabilă de infrastructura	**Se acceptă** Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a fost vizată în ambele runde

		naționalăde date spațiale, pentru asigurarea conformității cu cadrul normativ privind datele geospațiale și interoperabilitatea acestora cu Infrastructura Națională de Date Spațiale.	de consultări ale proiectului, transmițând de fiecare dată propuneri, care în mare parte au fost acceptate și integrate la adefinitivarea proiectului.
Asociația Producătorilor de Energie Electrică Eoliană și Fotovoltaică (APEEEF), nr. 27 din 04.07.2026			
APEEEF	191	I.1. Declararea utilității publice a centralelor private — neconstituționalitate reziduală. Art. 21² alin. (17) — versiunea finală. **Textul rămas în proiect:** *„Centralele ce produc energie din surse regenerabile ce urmează a fi amplasate în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile sunt considerate proiecte de utilitate publică de interes național. Declararea utilității publice a acestora se aprobă conform prevederilor Legii nr. 488/1999..."* Problema juridică identificată de către AO „APEEEF". Deși alin. (19) a fost eliminat, **alin. (17) rămâne nemodificat** în versiunea transmisă spre expertiză. Declararea centralelor electrice private — exploatate de persoane juridice sau fizice de drept privat cu scop lucrativ, al căror produs (energia electrică) este vândut pe piață la prețuri reglementate sau negociate — ca „*proiecte de utilitate publică de interes național*" în sensul Legii nr. 488/1999 nu are acoperire constituțională. Art. 46 din Constituție și art. 5 din Legea nr. 488/1999 stabilesc categoriile de lucrări pentru care se poate declara utilitatea publică. Conform art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 488/1999, instalațiile de producere a energiei sunt incluse — dar aceasta se referă la infrastructura efectiv publică, nu la centrale private concesionate temporar unui operator privat câștigător de licitație. Ministerul Energiei a răspuns la pct. 175 din Sinteză: *„categoriile lucrărilor care sunt considerate de utilitate publică sunt stabilite în art. 5 din Legea nr. 488/1999, instalațiile de producere a energiei electrice fiind deja listate acolo."* Aceasta este o interpretare extensivă și incorectă: includerea în lista din art. 5 a instalațiilor de producere a energiei vizează infrastructura energetică națională (linii de înaltă tensiune, posturi de transformare etc.), nu centralele private care valorifică comercial energia produsă. **Riscul juridic pentru procesul de aderare.** Declararea centralelor private ca „*utilitate publică de interes național*" este o normă fără echivalent în niciun stat UE și contravine jurisprudenței CEDO privind limitele admisibile ale utilizării conceptului de utilitate publică în beneficiul actorilor privați (*James și alții c. Regatului Unit*).	**Se acceptă parțial** În redacția definitivată s-a decis excluderea alin. (17), pornind de la pozițiile expuse de APP și pentru a exclude eventuale riscuri de corupție ce ar putea apărea la stabilirea prețului de arendă. Eventualele facilități privind utilizarea proprietății publice urmând a fi acordate în conformitate cu cadrul legal general aplicabil în domeniul proprietății publice și cel al stimulării investițiilor. Totodată, cu referință la afirmațiile privind neconstituționalitatea reziduală comunicăm că proiectele regenerabile din zonele de accelerare nu servesc exclusiv interesului patrimonial al dezvoltatorului. Prin integrarea lor în sistemul

		Astfel AO „APEEEF” vine cu propunere pentru expertiza Ministerului Justiției. Art. 21² alin. (17) să fie reformulat pentru a limita declararea utilității publice exclusiv la **infrastructura de rețea și de stocare** necesară integrării centralelor din ZAR în sistemul electroenergetic național — în conformitate cu practica europeană și cu limitele constituționale ale conceptului de utilitate publică: *„(17) Infrastructura de rețea și de stocare necesară integrării centralelor ce produc energie din surse regenerabile amplasate în limitele teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor regenerabile în sistemul electroenergetic național este de utilitate publică de interes național. Declararea utilității publice se aprobă conform prevederilor Legii nr. 488/1999. Centralele electrice ce produc energie din surse regenerabile exploatate de persoane juridice și fizice de drept privat nu pot face obiectul declarării de utilitate publică în temeiul prezentei legi.”*	electroenergetic, acestea contribuie la diversificarea surselor de aprovizionare, reducerea dependenței de importuri, dezvoltarea capacităților interne de producere, stabilitatea prețurilor, reducerea emisiilor și realizarea obiectivelor naționale privind energia și clima. Caracterul privat al investiției sau al investitorului nu exclude, în sine, existența utilității publice, dacă lucrarea furnizează sistemului energetic un beneficiu obiectiv, general și verificabil. Totodată, mecanismul de declarare a utilității publice asigură ca proiectul într-adevăr întrunește criteriile pentru declarare drept proiect de utilitate publică și asigură existența beneficiului socio-economic general. A se vedea și completările incluse în Nota de fundamentare și răspunsul Ministerului Energiei la comentariile Ministerului Justiției privind modificările propuse la

			Legea nr. 488/1999 (comentariul nr. 235 din Tabelul de sinteză)
APEEEF	192	I.2. Drepturile de folosință și servituți asupra proprietăților private — constituie totuși o ingerință. Art. 21² alin. (20)–(24) — rămase în versiunea finală. **Problema juridică identificată de AO „APEEEF”.** Deși alin. (19) privind exproprierea a fost eliminat, proiectul menține alin. (20)–(24) care conferă producătorului eligibil mare, **prin efectul legii** și **cu simpla notificare prealabilă** a proprietarului, drepturi extinse asupra terenurilor private: - dreptul de folosință pentru construcție; - dreptul de folosință pentru funcționare normală pe toată durata exploatării; - servitute de trecere subterană, de suprafață sau aeriană; - dreptul de a desființa culturi și plantații; - dreptul de a restricționa activitatea proprietarului. Aceste drepturi se constituie **„cu acordul prealabil al proprietarului”** (alin. 21) — dar textul alin. (22)–(23) descrie exercitarea lor **„cu notificarea prealabilă”** a proprietarului, fără a mai cere acordul. Această inconsistență creează un regim ambiguu: se cere acordul pentru constituire, dar nu pentru exercitare? Art. 46 din Constituție protejează dreptul de proprietate inclusiv față de restricțiile aduse de terți privați. Constituirea prin efectul legii a unor drepturi de folosință extinse și a unor servituți în favoarea unui privat specific (câștigătorul licitației), cu posibilitatea desființării culturilor și restricționării activității proprietarului pe toată durata exploatării centralei (până la 35 ani), reprezintă o ingerință disproporționată față de scopul declarat. **AO „APEEEF” vine cu propunere pentru Ministerului Justiției și anume** clarificarea expresă că drepturile prevăzute la alin. (20)–(24) se constituie și se exercită **exclusiv cu acordul scris prealabil și reînnoit** al proprietarului, că refuzul proprietarului nu poate fi depășit prin niciun alt mecanism administrativ, și că despăgubirile se stabilesc anterior oricărei exercitări a drepturilor, nu ulterior. I.3. Absența registrului terenurilor publice — lacună structurală. Ministerul Energiei a refuzat propunerea AO „APEEEF” privind registrul național al terenurilor publice disponibile (pct. 177, răspuns: *„cresc neargumentat efortul administrativ fără a oferi valoare adăugată"*).	**Se acceptă parțial** Având în vedere comentariile primite de la Ministerul Justiției la prevederile respective propuse în proiect au fost redactate pentru înlătura echivocul dintre constituirea drepturilor de folosință și de servitute prin efectul legii și constituirea acestora cu acordul proprietarului, fiind validat mecanismul contractual de stabilire a regimului de aplicare a drepturilor de folosință și de servitute acordate proiectelor regenerabile calificate. **Nu se acceptă** Registrul bunurilor imobile conține deja informații privind regimul de

		Fără un registru public al terenurilor publice disponibile în ZAR, procedura de licitație nu poate fi evaluată în privința conformității cu regulile ajutorului de stat. *Consiliul Concurenței a semnalat riscul (pct. 125-126 din Sinteză)* și a obținut angajamentul notificării — dar notificarea ajutorului de stat presupune identificarea clară a valorii subsidiului, imposibilă fără evaluarea comparativă față de prețul de piață al terenurilor alternative. **AO „APEEEF" propune** verificarea dacă absența registrului public al terenurilor în ZAR creează premisele favorabile pentru atribuirea discreționară a avantajelor patrimoniale în cadrul licitațiilor, cu riscul corupției în procesul de selectare și evaluare a loturilor incluse în ZAR.	proprietate a terenului. Informațiile privind terenurile aflate în proprietate publică există atât la nivelul registrului menționat, cât și în evidența APP și APL. Prin urmare, necesitatea creării unui nou registru doar pentru a evidența terenurile aflate în proprietate publică nu se justifică.
APEEEF	193	II.1. Repowering — lacuna transpunerii art. 16c RED III. Ministerul Energiei a refuzat introducerea articolului 21^5 privind repowering-ul, argumentând că art. 21^4 alin. (7) și (12) ar acoperi subiectul. **Argumentul Ministerului este insuficient deoarece** Art. 21^4 alin. (7) și (12) reglementează **modernizarea** cu o creștere de capacitate sub 15% și **reconstrucția** în ZAR — nu repowering-ul ca procedură distinctă aplicabilă **oricărei centrale SER existente**, indiferent de amplasamentul în ZAR sau în afara acesteia. Art. 16c din RED III (Directiva 2023/2413) are un câmp de aplicare explicit: *„repowering of renewable energy plants"* — înlocuirea turbinelor sau echipamentelor existente cu altele mai performante, fără modificarea amplasamentului, **oriunde s-ar afla centrala**, nu doar în ZAR. **Consecința acestei lacune va fi că** primele parcuri eoliene/fotovoltaice construite în Moldova vor necesita repowering în orizontul 2030–2035. Fără procedura simplificată din art. 16c RED III, fiecare înlocuire de turbină/PV va fi tratată ca o instalare nouă. **Astfel AO „APEEEF" reiterează propunerea de** includere în expertiza juridică a verificării transpunerii integrale a art. 16c din RED III, cu constatarea că art. 21^4 alin. (7) și (12) nu acoperă integral cerințele directivei privind repowering-ul în afara ZAR.	**Nu se acceptă** Articolul 16c din Directiva UE 2018/2001 (reformată) sunt transpuse în art. 21^4 la alineatul (7) și (12), după cum se poate vedea și din tabelul de concordanță, parte a dosarului de însoțire.
APEEEF	194	II.2. Sancțiuni pentru depășirea termenelor de autorizare — lipsă. Ministerul Energiei a refuzat introducerea unui mecanism de sancționare pentru depășirea termenelor, argumentând că *„potențialele abateri urmează a fi examinate prin prisma cadrului legal deja existent."* Art. 16 alin. (1) din RED III impune ca procedurile de autorizare să fie respectate fără întârzieri nejustificate, cerință care implică nu doar consacrarea unor termene în	**Nu se acceptă** Proiectul de lege nu intervine în regimul de eliberare a actelor permisive, a deciziilor și hotărârilor necesare pentru

		legislația primară, ci și existența unor mecanisme efective de remediu pentru solicitant în cazul depășirii acestora. Un termen legal fără remediu nu produce efectul util impus de directivă. Practica documentată de AO „APEEEF" în sesizarea nr. 01/11.06.2026 adresată MIDR demonstrează că Avizul general OATUCL — singura etapă pentru care termenul legal de 30 zile există deja în dreptul intern (art. 56 alin. 1 CUC) — nu a fost emis după 8 luni de la depunerea documentației complete(un caz al unui membru AO „APEEEF"), fără nicio cale de remediu efectivă pentru investitor. Proiectul de lege 210/MEn/2026 stabilește termene maxime noi (art. 21⁴), dar nu introduce niciun instrument prin care aceste termene să fie opozabile autorităților emitente — principiul aprobării tacite este exclus explicit pentru autorizațiile de mediu și construcție, iar cadrul administrativ general invocat de ME nu diferențiază SER și nu a produs niciun efect în cazurile documentate. Rezultatul este că proiectul adaugă termene declarative, fără să rezolve problema identificată chiar în nota sa de fundamentare. **AO „APEEEF" reiterează propunerea ca** Art. 21⁴ să fie completat cu un alineat privind consecințele depășirii termenelor imputabile autorităților emitente, diferențiat față de cadrul general administrativ.	autorizarea unei centrale, ci urmărește armonizarea și sincronizarea acestora într-un proces unificat. Prin urmare, atât procedura de eliberare a actelor menționate cât și consecințele nerespectării termenului de eliberare rămâne reglementat prin legislația specială. Totodată, întru asigurarea unui proces de îmbunătățire și simplificare continuă a procedurilor de autorizare se instituie obligația de monitorizare a întregului proces de autorizare și raportare a cazurilor care determină tergiversarea/depășirea termenelor către Ministerul Energiei și Cancelaria de Stat, care la rândul lor pot inița modificări a cadrului legislativ ulterior.
APEEEF	195	II.3. Indexarea prețului fix — condiție de bancabilitate refuzată. Ministerul Energiei a refuzat indexarea motivând că *„subiectul depășește scopul prezentului proiect de lege"* și face obiectul altei inițiative legislative (nr. 108 din 03.04.2026). Faptul că există o inițiativă legislativă separată nu rezolvă problema pentru proiectele care vor fi autorizate și contractate în baza prezentei legi **înainte** ca acea inițiativă să fie adoptată. Dat fiind că procedura de autorizare durează 18–36 luni (documentat), iar construcția durează 18-24 luni, un proiect lansat astăzi va produce energie în 2029–2030 — fără indexare, cu prețul fix din licitație 2025.	**Nu se acceptă** Toți producătorii eligibili existenți la moment beneficiază de schema de sprijin în baza unor condiții comunicate în prealabil, care au rezultat într-un raport contractual. În acest sens, producătorul respectiv

		Liniile directoare EEAG 2022 ale CE impun că schemele de sprijin trebuie să includă mecanisme de ajustare pentru menținerea atractivității pe durata întregii perioade de sprijin. Absența indexării în prezenta lege, cu trimiterea la o lege viitoare incertă, nu satisface această cerință. II.4. Stocare la centrale eligibile — interdicție excesivă față de art. 16c RED III. Ministerul Energiei a refuzat modificarea art. 37 alin. (5¹) pentru a permite instalarea de stocare cu contorizare separată, argumentând că *„statutul de producător eligibil presupune un contract pe termen lung semnat cu producătorul eligibil care a asigurat un set concret de cerințe."* AO „APEEEF" recunoaște că interdicția are o justificare contractuală legitimă pentru protejarea calculului primei variabile. Totuși, textul este mai larg decât necesarul legitim: interzice instalarea de stocare **cu contorizare separată** care **nu influențează cantitatea de energie eligibilă** pentru calculul schemei. Art. 16c RED III nu distinge între producători eligibili și neeligibili în privința simplificării adăugării de stocare. **AO „APEEEF" vine cu propunere de compromis pentru Ministerul Energiei** și anume Art. 37 alin. (5¹) să permită explicit adăugarea de stocare cu contorizare separată, cu notificarea ANRE, fără modificarea parametrilor contractuali ai schemei de sprijin — formulare care protejează integritatea schemei și respectă concomitent art. 16c RED III.	și-a asumat un set de obligații, în schimbul de a beneficia de facilitățile acordate de stat. Prin urmare, schimbarea condițiilor stabilite anterior, prin acordarea de facilități suplimentare ar trebui să fie subiectul unei analize suplimentare, care să garanteze că beneficiile sunt obținute de ambele părți. Astfel, modificarea unui singur element al schemei de sprijin nu poate fi discutată fără a evalua în complex efectul acestei schimbări și modificarea la nivelul ajutorului de stat care se oferă beneficiarului. Totodată menționăm că în aviz sunt vizate proiecte puse în funcțiune, pentru care valoarea ajutorului de stat a fost estimată și notificată Consiliului Concurenței.
APEEEF	196	III.1. Calificarea Avizului de Racordare — clarificare insuficientă. Ministerul Energiei a acceptat parțial, modificând art. 21¹ alin. (2) lit. d) pentru a specifica că AR *„nu se încadrează în categoria actelor permisive."* Î.S. Moldelectrica a documentat (pct. 181 din Sinteză) că există litigii active în care statutul juridic al AR este disputat în instanță — cauza „Dorsequ Solar Trei" SRL, cu conflict de competență la Curtea de Apel Chișinău. Clarificarea din proiect rezolvă problema la nivel de lege, dar nu rezolvă incertitudinea din litigiile pendinte.	**Nu se acceptă** Statutul avizului de racordare este stabilit de Legea nr. 164/2025 privind energia electrică, care reprezintă norma specială în acest sens.

		AO „APEEEF" propune verificarea dacă ambiguitatea privind statutul juridic al AR a generat sau poate genera practici administrative neuniforme cu potențial de corupție în relația dintre solicitanți și operatorii de sistem.	
APEEEF	197	III.2. Competența CNED — parțial remediată. Ministerul Energiei a acceptat parțial comasarea alin. (10)-(11) din art. 21¹, cu redactare ajustată. Monitorizarea respectării termenelor rămâne totuși atribuită CNED, nu ANRE. **AO „APEEEF" semnalează o problemă reziduală** și anume**,** HG nr. 1060/2023 privind organizarea CNED nu conferă acestei instituții instrumente de sancționare sau control asupra altor autorități. Monitorizarea fără instrumente de sancțiune rămâne declarativă.	**Nu se acceptă** Atribuțiile atribuite CNED prin proiectul de lege nu stabilesc obligații de control pentru această instituție, ci doar de monitorizare cu raportare a rezultatelor către Cancelaria de stat și Ministerul Energiei. De notat că soluțiile de facilitare a procedurilor de autorizare urmează să fie discutate (agreate) cu emitenții. Eventualele acțiuni care se impun pentru simplificarea procedurilor de autorizare urmând a fi realizate la nivelul Guvernului.
APEEEF	198	IV.1. Mecanismul de licitații pentru ZAR — riscuri de corupție. Proiectul instituie un mecanism prin care Ministerul Energiei: 1. Propune Guvernului desemnarea ZAR; 2. Elaborează documentația de licitație pentru ZAR; 3. Poate include terenuri publice la prețuri sub piață în documentația de licitație; 4. Notifică Consiliul Concurenței privind ajutorul de stat. Concentrarea tuturor acestor atribuții la nivelul unui singur minister, fără un mecanism independent de verificare și fără registrul public al terenurilor disponibile, creează premisele pentru exercitarea discreționară a autorității în selectarea terenurilor incluse în ZAR și în stabilirea prețului acestora. **AO „APEEEF" propune** ca printr-o expertiză să fie verificat dacă proiectul include suficiente garanții anticorupție pentru: - Procesul de selectare a limitelor teritoriale ale ZAR;	**Nu se acceptă** Mecanismul de licitație este conform cu recomandările Comisiei Europene incluse în Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy 2022, și alte Staff Working Document, care recomandă licitațiile drept instrument transparent pentru asigurarea alocării sprijinului de stat pe criterii

		- Stabilirea prețului terenurilor publice incluse în documentația de licitație; - Mecanismul de aprobare a licitațiilor pentru producător eligibil mare.	competitive și nediscriminatorii. De asemenea, constatăm drept eronată mențiunea de concentrare a rolurilor, având în vedere că desemnarea zonelor, aprobarea documentației de licitație se aprobă de Guvern, nu de Minister, iar validarea schemei de sprijin inclusă în documentația de licitație se face de către Consiliul Concurenței – instituție aflată sub control parlamentar.
APEEEF	199	IV.2. Lipsa transparenței valorii ajutorului de stat cumulat. Ministerul Energiei a acceptat notificarea Consiliului Concurenței (pct. 175, răspuns la solicitarea APEEEF II.3), dar a refuzat publicarea separată a valorii subsidiului per licitație. Fără publicarea acestei valori, beneficiarii și opinia publică nu pot evalua raportul cost-beneficiu al fiecărei ZAR. Astfel proiectul permite acordarea unui avantaj patrimonial concret — terenuri publice sub prețul pieței — unui beneficiar privat selectat prin licitație, fără ca valoarea acestui avantaj să fie publicată separat și explicit în documentația de licitație sau în registrul public al ajutoarelor de stat. Notificarea Consiliului Concurenței este o procedură tehnică interinstituțională care nu asigură transparența față de public, față de Parlament și față de ofertanții alternativi care nu beneficiază de același acces la terenuri publice subvenționate. Aceasta contravine principiului transparenței ajutorului de stat și principiului egalității de tratament între participanții la licitație, întrucât valoarea reală a subvenției — care influențează direct competitivitatea ofertelor — nu este vizibilă pentru toți participanții în mod egal și verificabil. Totodată Regulamentul UE privind transparența ajutoarelor de stat (*Regulamentul (UE) 2015/1589 și obligațiile de transparență din art. 9 din același regulament*) impune că ajutoarele de stat individuale **peste 100.000 euro** trebuie publicate în registre publice accesibile. Moldova, prin Acordul de Asociere, s-a angajat la reguli compatibile cu acestea.	**Nu se acceptă** Proiectul de lege stabilește principii și condiții care urmează a fi considerate drept facilități (ajutor de stat) acordat potențialilor investitori. Având în vedere că valoarea exactă a suportului alocat poate fi calculată doar ulterior identificării zonelor de accelerare și desemnarea acestora, stabilirea tehnologiei concrete pentru care se dorește acordare sprijinului și determinarea capacităților pentru care se va organiza licitația, cuantificarea suportului de

			sprijin poate fi realizată doar la etapa de elaborare a documentației de licitație, care va include suficiente detalii pentru a determina exact cuantumul ajutorului de stat oferit. Prin urmare în proiect este specificat momentul concret când urmează să fie realizată notificarea către Consiliul Concurenței.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aviz nr. 12-3784 din 07.07.2026			
MIDR	200	La **pct. 41**. *al articolului III ce vizează modificarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023*, completarea propusă **la art. 75** nu poate fi susținută, întrucât extinde domeniul de aplicare al normei asupra unor categorii de construcții care nu sunt specifice regimului juridic instituit de art. 75 din Cod. Norma respectivă reglementează particularitățile amplasării construcțiilor în perimetrele aferente exploatării și prelucrării substanțelor minerale utile, terenuri caracterizate prin existența unor riscuri geotehnice, tehnologice și de securitate, precum și prin instituirea unor restricții speciale de utilizare. Prin urmare, ministerul nu susține modificarea propusă.	**Se acceptă**
MIDR	201	Complementar, cu referire la **pct. 40**, privind completarea art. 40 alin. (7) după lit. g) cu lit. g1 cu următorul cuprins: „g1) *delimitarea zonelor în care amplasarea surselor regenerabile de energie destinate autoconsumului beneficiază de regim simplificat de autorizare a lucrărilor de construcție*;”, se solicită excluderea acestei completări, deoarece aceasta nu este compatibilă cu obiectul și conținutul documentației de urbanism de nivel „plan urbanistic zonal”. Potrivit art. 40 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, Planul urbanistic zonal stabilește reglementări urbanistice privind organizarea și dezvoltarea teritoriului, inclusiv funcțiunile admise, indicatorii urbanistici, condițiile de construire și, după caz, zonele de protecție și servituțile de utilitate publică. În schimb, regimul de autorizare a lucrărilor de construcție reprezintă o materie distinctă, reglementată prin art. 148 din Cod, care stabilește condițiile și categoriile de lucrări pentru care se aplică procedurile de autorizare sau excepțiile de la acestea.	**Se acceptă**

		Astfel, prin documentația de urbanism nu pot fi instituite sau extinse regimuri juridice privind simplificarea procedurilor de autorizare, întrucât aceasta ar conduce la depășirea obiectului de reglementare al PUZ și la confundarea instrumentelor de planificare urbanistică cu procedurile administrative de emitere a actelor permisive. Prin urmare, completarea propusă este necorelată cu sistematica Codului urbanismului și construcțiilor și introduce reglementări care depășesc obiectul de reglementare al documentației de urbanism, motiv pentru care se solicită excluderea acesteia.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova, aviz nr. 246 din 13.07.2026			
CALM	202	**În Art. I** (*Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (...), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 15. După articolul 21 se completează cu articolele 211 - 214, cu următorul cuprins:* ***Articolul 21². Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile*** *(20) Dreptul de folosință și/sau de servitute stabilite la alin.* ***(20)*** *se constituie cu acordul prealabil al proprietarului respectivului teren sau bun imobil. ...(23) În scopul acordării despăgubirii cuvenite pentru prejudiciile cauzate în contextul efectuării unor activități sau lucrări, aferente exercitării drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la alin. (****20****), ...):* **în alin. (20) și alin. (23) - textul „*** ***alin. (20)*** **” necesită a se substitui cu textul „alin. (19), pe motiv că la alin. „(19) se regăsesc „drepturile de folosință și/sau de servitute”** **menționate.**	**Se acceptă**
CALM	203	În **Art. I (Articolul 21². Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile** *(17) În scopul obținerii în beneficiul consumatorilor finali de energie electrică a unui preț de procurare a energiei electrice produse de centrala electrică ce produce din surse regenerabile mai mic, la etapa de elaborare a documentației de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în comun cu autoritățile publice centrale și locale care au în patrimoniul lor terenuri publice amplasate în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor, pot decide acordarea pentru perioada de exploatare a centralei electrice regenerabile, dar nu mai mult de 35 de ani, a dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică aflate în proprietatea statului, sau a unităților administrativ teritoriale, necesare pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse regenerabile oferind, prin derogare de la prevederile art. 171 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice,* ***un preț mai mic decât valoarea de piață.***	**Se acceptă** Având în vedere toate comentariile recepționate la acest subiect, alin. (17) a fost exclus.

		Diferența dintre prețul de referință *privind valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, determinat în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și* ***prețul pentru folosința terenurilor*** *...*): **atragem atenția că sintagma „*_un preț mai mic decât valoarea de piață_*” nu se articulează cu restul normei, fiind necesară soluționarea inadvertenței. Totodată, enunțul „*_Diferența dintre prețul de referință_* *... și* _prețul pentru folosința terenurilor_” nu este posibil, pe motiv că stabilește o „diferență” dintre un „preț” al terenului și o „plată” a folosinței acestuia, care sunt categorii de valori diferite** (diferența poate fi, de exemplu, dintre valoarea de piață și prețul de referință al terenului sau diferența dintre valoarea de piață a folosinței, calculată reieșind din valoarea de piață evaluată a terenului, și valoarea folosinței terenului, calculată reieșind din prețul de referință).	
Expertizare			
Centrul Național Anticorupție nr. ELO26/11691 din 15.07.2026			
CNA	204	Deși autorul proiectului menționează că *impactul asupra bugetului este nesemnificativ* compartimentul destinat analizei impactului de reglementare nu conține o argumentare privind măsura prevăzută la Art. I pct. 15 (redacția art. 21/2 alin. (17)) din proiectul de lege, care permite acordarea dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică, pentru o perioadă de până la 35 de ani, la un preț mai mic decât valoarea de piață, prin derogare de la prevederile art. 17/1 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice. În special, nu este justificat impactul bugetar rezultat din diminuarea veniturilor aferente valorificării bunurilor proprietate publică și nici proporționalitatea acestei măsuri de sprijin în raport cu interesul public urmărit.	**Se acceptă** Având în vedere toate comentariile recepționate la acest subiect, alin. (17) a fost exclus.
CNA	205	**Art. I pct. 4 din proiectul de lege** 4. La articolul 3: *[…],,deșeuri biologice* - astfel cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile;” *[...],,entitate obligată - titular al licenței de import și comercializare cu ridicata a benzinei și motorinei, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care importă, depozitează și comercializează cu ridicata motorină sau benzină, cu excepția titularilor de licențăcare, în cursul anului calendaristic ce precede cu doi ani (t-2) anul luat în considerare la stabilirea obligațiilor de plasare pe piață a carburanților în amestec cu o anumită cotă/cantitate de biocarburanți (anul t), au pus pe piața cu ridicata o cantitate de carburanți mai mică decât echivalentul a 1000 GJ;[...]”*	**Se acceptă** Noțiunea „deșeu biologic” a fost substituită cu noțiunea de „deșeu”, cu păstrarea definiției anterioare.

		Obiecții: Norma citată introduce o nouă definiție în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, și anume definiția noțiunii de *„deșeuri biologice”*, cu trimitere la art. 2 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. Astfel, potrivit art.2 din Legea privind deșeurile *„Articolul 2. Noțiuni* *În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate au următoarele semnificații: [...]* *9) deşeu– orice substanţă sau obiect pe care deținătorul îl aruncă sau are intenţia ori obligaţia să îl arunce; 91) deșeuri biodegradabile– deșeuri care sunt supuse digestiei aerobe sau anaerobe, precum deșeurile alimentare și cele provenite din grădini, hârtia și cartonul;* *10) deșeuri municipale– se referă la:* *a) deșeuri amestecate și deșeuri colectate separat care provin din gospodării, și deșeuri similare ca natură sau compoziție care provin din activități comerciale, industriale și administrative, menționate la categoria 20 din Lista deșeurilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2018, inclusiv hârtie și carton, sticlă, metale, materiale plastice, deșeuri biodegradabile, lemn, textile, ambalaje, echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori, precum și deșeuri voluminoase, inclusiv saltele și mobilă;* *b) deșeuri amestecate și deșeuri colectate separat din alte surse, în cazul în care deșeurile respective sunt similare ca natură și compoziție cu deșeurile menajere. Deșeurile municipale nu includ deșeurile din producție, cele rezultate din activitatea medicală, deșeurile din agricultură, silvicultură, pescuit, fose septice, ape uzate și tratarea apelor uzate, inclusiv nămolurile de epurare, vehiculele scoase din uz și deșeurile provenite din activități de construcție și demolări.* *101) deșeuri nepericuloase– deșeuri care nu intră sub incidența punctului 11);* *11) deşeuri periculoase– orice deşeuri care prezintă una sau mai multe din proprietăţile periculoase specificate în anexa nr. 3 și care se încadrează în categoria deșeurilor periculoase din Lista deșeurilor,* *aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2018;* *111) deșeuri provenite din activități de construcție și demolări– deșeuri generate de activități de construcțieși demolări; [...]”*	

		În acest sens, autorul urmează să precizeze în mod expres conținutul noțiunii de *„deșeuri biologice”*, întrucât simpla trimitere la art. 2 din Legea nr. 209/2016 nu permite identificarea cu exactitate a sferei de aplicare a acesteia. Or, art. 2 din Legea nr. 209/2016 cuprinde definițiile mai multor categorii de deșeuri *(deșeu, deșeuri biodegradabile, deșeuri municipale, deșeuri nepericuloase, deșeuri periculoase, deșeuri provenite din activități de construcție și demolări etc.)*, fără a defini noțiunea de *„deșeuri biologice”*. În aceste condiții, trimiterea generică la art. 2 poate crea dificultăți cu privire la categoria de deșeuri avută în vedere de autor, întrucât din definiția propusă nu rezultă dacă aceasta se referă exclusiv la deșeurile biodegradabile, la o altă categorie de deșeuri reglementată de Legea nr. 209/2016 sau la o categorie distinctă. Prin urmare, noțiunea de *„deșeuri biologice”* nu poate fi interpretată ca incluzând toate categoriile de deșeuri prevăzute la art. 2 din Legea nr. 209/2016. În ceea ce privește noțiunea de *„entitate obligată”*, se constată o necorelare între cele două componente ale definiției, prima parte definește *entitatea obligată ca titular al licenței pentru importul și comercializarea cu ridicata a benzinei și motorinei*, iar partea a doua prevede că licența este eliberată de Agenția Naționalăpentru Reglementare în Energetică *entități obligate* care *importă*, *depozitează* și *comercializează* cu ridicata *motorină sau benzină*. Această diferență de formulare poate genera incertitudini, fiind recomandatăutilizarea unei terminologii unitare în cadrul definiției.	
CNA	206	**Art. I pct. 8 din proiectul de lege** 8. La articolul 8 alin. (6) și (7) se modifică după cum urmează: „ (6) În vederea realizării prevederilor prezentului articol, se introduc următoarele obligații de raportare anuală, în formă electronică, către Agenția Națională pentru Reglementare în Energeticăși instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile: a) pentru entitățile obligate– obligația de a prezenta rapoarte în conformitate cu cerințele Metodologiei privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor;	**Se acceptă** Prevederile menționate sunt dictate de necesitatea armonizării Legii Nr. 10/2016 cu terminologia utilizata de statele membre UE (entitate obligată). Totodată, raportarea anuala este inclusa pentru a alinia obligațiile de raportare cu mecanismul de impunere a obligațiilor de plasare pe

		b) pentru producătorii de biocarburanți– obligația de a prezenta informații privind cantitățile de biocarburanți vândute pe piața locală și exportate, pe categorii, astfel cum se prevede la art. 267 alin. (1), precum și alte informații prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocombustibili, biolichide și combustibili din biomasă (denumit în continuare– Regulamentul privind criteriile de durabilitate); (7) Pentru nerespectarea obligațiilor stabilite la alin.(6) din prezentul articol, entitățile obligate sunt pasibile de a fi sancționate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu sancțiune financiară în valoare de maximum 1% din venitul anual obținut din comercializarea produselor petroliere principale și, respectiv, din comercializarea biocarburanților, conform procedurii stabilite la art. 20 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică." **Obiecții:** Norma citată substituie raportarea anualăcu raportarea semestrială, iar importatorii de produse petroliere,în calitate de subiecți ai obligației de raportare, sunt substituiți cu *„entitățile obligate"*, care, potrivit noțiunii introduse, reprezintă *„titularul licenței de import și comercializare cu ridicata a benzinei și motorinei, eliberată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care importă, depozitează și comercializează cu ridicata motorină sau benzină, cu excepția titularilor de licență care, în cursul anului calendaristic ce precedă cu doi ani (t-2) anul luat în considerare la stabilirea obligațiilor de plasare pe piață a carburanților în amestec cu o anumită cotă/cantitate de biocarburanți (anul t), au pus pe piața cu ridicata o cantitate de carburanți mai mică decât echivalentul a 1000 GJ."* În același timp, redacția actuală a articolului supus modificării identifică în mod expres subiecții obligației de raportare, precum și sancțiunile aplicabile în cazul nerespectării acestei obligații, după cum urmează: Articolul 8. Calcularea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final de energie în transporturi *[...] (6) În vederea realizării prevederilor prezentului articol se introduc următoarele obligații de raportare semestrială, în termen de 30 de zile după finalizarea perioadei*	piața a cotelor obligatorii de biocarburant. Obligația urmează a fi stabilită pentru comercializarea biocarburanților pe parcursul unui an, iar scopul raportării este cel de a oferi instituției responsabile de monitorizarea respectării acestei obligații a informațiilor confirmative care sa demonstreze îndeplinirea obligației impuse. Având în vedere comentariile CNA, alin. (7) a fost modificat prin enumerarea producătorilor de biocarburanți drept pasibili de sancțiuni în cazul specificat în proiect.

		de gestiune, în formă electronică, către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și instituția publică de suport: *a) pentru importatorii de produse petroliere– obligația de a prezenta informațiile cu privire la cantitățile de biocarburanți și de produse petroliere procurate de la producătorii locali sau, după caz, importate în vederea producerii amestecului în conformitate cu prevederile prezentei legi și/sau cu privire la cantitățile de produse petroliere importate care deja conțin cota prestabilită de biocarburanți. Informațiile prezentate vor include detalii privind cantitățile și cota biocarburanților în amestec, pe categorii, astfel cum sunt stabilite la art. 267 alin. (1), precum și alte informații prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă;* *b) pentru producătorii de biocarburanți – obligația de a prezenta informațiile cu privire la cantitățile de biocarburanți comercializate pe piața locală și exportate, pe categorii, astfel cum sunt stabilite la art. 267 alin.(1), precum și alte informații prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibilii din biomasă.* *(7) Pentru nerespectarea obligațiilor stabilite la alin.(6) din prezentul articol, importatorii de produse petroliere principale și producătorii de biocarburanți sunt pasibili de a fi sancționați de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică cu sancțiune financiară în valoare de maximum 1% din venitul anual obținut din comercializarea produselor petroliere principale și, respectiv, din comercializarea biocarburanților, conform procedurii stabilite la art. 20 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. [...]* Totodată, se constată că, potrivit notei de fundamentare, autorul menționează că *„modul de transpunere a prevederilor relevante ale Directivei (UE) 2018/2001, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2023/2413, în legislația națională este evidențiat în tabelul de concordanță, completat în conformitate cu art. 21 și art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative”.* În acest context, se observă că tabelul de concordanță anexat proiectului nu reflectă justificările care au stat la baza modificărilor propuse privind autoritățile raportoare și nici schimbarea periodicității raportării.	

		Totodată, modificările propuse generează o necorelare între alin. (6) și alin. (7). Astfel, deși obligația de raportare prevăzută la alin. (6) continuă să vizeze și producătorii de biocarburanți, redacția alin. (7), care reglementează răspunderea pentru nerespectarea acestei obligații, se referă exclusiv la entitățile obligate. În consecință, producătorii de biocarburanți sunt excluși din sfera subiecților pasibili de sancționare pentru neîndeplinirea obligației de raportare, ceea ce poate genera dificultăți în aplicarea normei, prin lipsa unui mecanism de răspundere aplicabil acestei categorii de subiecți.	
CNA	207	**Art. I pct. 15 (art. 21/2 alin. 10) din proiectul de lege** (10) Odată cu aprobarea fiecărei hotărâri privind desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, Guvernul aprobă pentru zona de accelerare respectivă un regulament privind măsurile de atenuare a impactului de mediu. Regulamentul menționat trebuie să documenteze cel puțin impactul de mediu estimat, un set minim de măsuri de atenuare, de minimizare, de restaurare, și, eventual, de compensare a impactului de mediu care trebuie adoptate pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile și a stocării energiei în același amplasament, precum și pentru instalațiile de racordare a unor astfel de centrale și instalații de stocare la rețea, cu scopul de a evita sau, dacă nu este posibil, de a reduce în mod semnificativ impactul negativ asupra mediului care poate apărea. Măsurile incluse se stabilesc luând în considerare particularitățile zonei de accelerare a proiectelor identificată, tipul sau tipurile de tehnologie din domeniul energiei din surse regenerabile care urmează să fie implementate în zona respectivă, urmând a fi definite pentru fiecare etapă de dezvoltare și de viață a proiectului. De asemenea, regulamentul trebuie să includă referințe privind tehnologiile și modul de monitorizare a indicatorilor de mediu și a eficienței măsurilor implementate. **Obiecții:** Norma prevăzută la alin. (10) stabilește că, odată cu aprobarea fiecărei hotărâri privind desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, Guvernul aprobă pentru zona respectivă un regulament privind măsurile de atenuare a impactului asupra mediului. Totodată, textul utilizează în mod repetat expresia *„trebuie să”* pentru a descrie conținutul regulamentului *(de exemplu, „Regulamentul menționat trebuie sădocumenteze...” și „regulamentul trebuie să includă...”).*	**Se acceptă** Prevederile menționate au fost modificate pentru a asigura caracterul imperativ al normei.

		În acest context, conținutul regulamentului este redat prin utilizarea repetată a sintagmei *„trebuie să”,* formulare care nu reflectă caracterul imperativ specific normelor procedurale. Respectiv, având în vedere cădispoziția stabilește cerințele obligatorii privind conținutul regulamentului, acestea urmează a fi exprimate prin formulări imperative, care să redea în mod clar elementele obligatorii ale regulamentului.	
CNA	208	**Art. I pct. 15 (art. 21/2 alin. 17) din proiectul de lege** 17. În scopul obținerii în beneficiul consumatorilor finali de energie electrică a unui preț de procurare a energiei electrice produse de centrala electrică ce produce din surse regenerabile mai mic, la etapa de elaborare a documentației de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice *organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii în comun cu autoritățile publice centrale și locale* care au *în patrimoniul lor terenuri publice* amplasate în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor, *pot decide acordarea pentru perioada de exploatare a centralei electrice regenerabile, dar nu mai mult de 35 de ani, a dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică aflate în proprietatea statului, sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția centralei electrice* ce produce energie din surse regenerabile oferind, prin derogare de la prevederile art. 171 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, un preț mai mic decât valoarea de piață. Diferența dintre prețul de referință privind valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, determinat în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și prețul pentru folosința terenurilor proprietate publică inclus în documentația de licitație sunt luate în considerare de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la calcularea prețului plafon utilizat în cadrul licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice prin reducerea cheltuielilor totale ale proiectului investițional. **Obiecții:** Norma citată reglementează că în scopul obținerii în beneficiul consumatorilor finali de energie electrică a unui preț de procurare a energiei electrice produse de centrala electrică ce produce din surse regenerabile mai mic, la etapa de elaborare a documentației de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice *organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticiiîn comun cu autoritățile publice centrale și locale* care au *în patrimoniul lor terenuri publice* amplasate în limita teritorială a zonei de accelerare a proiectelor,	**Se acceptă** În versiunea definitivată alin. (17) a fost exclus.

		pot decide acordarea pentru perioada de exploatare a centralei electrice regenerabile, dar nu mai mult de 35 de ani, a dreptului de folosință asupra terenurilor proprietate publică aflate în proprietatea statului, sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția centralei electrice ce produce energie din surse regenerabile oferind, prin derogare de la prevederile art. 171 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, un prețmai mic decât valoarea de piață. Diferența dintre prețul de referință privind valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, determinat în condițiile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice și prețul pentru folosința terenurilor proprietate publică inclus în documentația de licitație sunt luate în considerare de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică la calcularea prețului plafon utilizat în cadrul licitației pentru oferirea statutului de producător eligibil mare pentru locații specifice prin reducerea cheltuielilor totale ale proiectului investițional. Prin urmare, se constată că mecanismul propus privind acordarea dreptului de folosință asupra terenurilor publice la un preț inferior valorii de piață, prin derogare de la regimul general prevăzut de Legea nr. 121/2007, va determina diminuarea veniturilor care ar putea fi obținute din valorificarea patrimoniului public. Mai mult, acordarea dreptului de folosință pentru o perioadă de până la 35 de ani reprezintă un risc ridicat în ceea ce privește utilizarea eficientă și administrarea corespunzătoare a bunurilor proprietate publică. Suplimentar, norma nu permite verificarea ulterioară a faptului că facilitatea acordată investitorului se reflectă efectiv în reducerea costului energiei electrice, existând riscul ca aceasta să constituie doar un beneficiu economic suplimentar, fără o justificare proporțională în raport cu interesul public.	
CNA	209	**Art. I pct. 15 (art. 21/3 alin. 5) din proiectul de lege** Articolul 21/3. Planuri de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare a energiei necesare pentru integrarea în sistemul de energie electrică a energiei produse în zonele de accelerare a proiectelor regenerabile *[...] (5) În cazul în care în procedura de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu menționată în alin. (4) se constată că este foarte probabil ca proiectul de infrastructură de rețea sau de stocare să genereze efecte negative semnificative de mediu, neprevăzute anterior, Agenția de Mediu se asigură, pe baza datelor existente, că se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale pentru*	**Se acceptă parțial** Norma propusă la alin. (5) este complementară prevederilor Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului de mediu. Competenței Agenție de Mediu și a operatorului de sistem, în calitate de

		a aborda respectivul impact. În caz că nu este posibil, operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate și proporționale pentru a contracara impactul respectiv cu scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate.[...] **Obiecții:** Norma citată se va analiza în coroborare cu redacția alin.(4) care stabilește *că în cazul în care dezvoltarea unui proiect de infrastructură de rețea sau de stocare, ce urmează a fi amplasat în limitele teritoriale ale planului de amplasare a infrastructurii de rețea dedicate pentru dezvoltarea proiectelor de rețea și de stocare, este necesarpentru accelerarea integrării energiei din surse regenerabile și/sau în vederea realizării* *obiectivelor privind energia și clima, acordul de mediu pentru proiectul respectiv urmează a fi emis la etapa evaluării prealabile a activității planificate dacă sunt întrunite următoarele condiții:* *a) fără dezvoltarea proiectului există riscul ca obiectivele în domeniile energiei și climei stabilite în documentele de politici publice să nu fie atinse;* *b) cererea privind emiterea acordului de mediu descrie în detaliu cum au fost luate în considerare măsurile de atenuare, de minimizare, de restaurare și, după caz, compensatorii, incluse în evaluarea strategică de mediuși avizul de mediu emis pentru planul de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare în care urmează a fi amplasat proiectul;* *c) Agenția de Mediu nu a stabilit necesitatea evaluării impactului activității planificate în context transfrontalier sau evaluarea impactului de mediu în context transfrontalier nu a fost solicitată de către țările vecine;* *d) la etapa de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu Agenția de Mediu nu identifică efecte de mediu semnificative, care nu au fost considerate în avizul de mediu, emis pentru planul de amplasare a infrastructurii de rețea și de stocare în care urmează a fi amplasat proiectul.* Astfel, în cazul în care în procedura de examinare a cererii privind emiterea acordului de mediu menționatăîn alin. (4) se constată că este foarte probabil ca proiectul de infrastructură de rețea sau de stocare săgenereze efecte negative semnificative de mediu, neprevăzute anterior, Agenția de Mediu se asigură, pe baza datelor existente, că se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale pentru a	solicitant, sunt descrise la nivelul normei speciale privind evaluarea impactului de mediu (Legea nr. 86/2014). Pentru a preciza exact cum prevederile alin. (5) se înscriu în procedura de evaluarea a impactului de mediu, a fost inclusă o precizare cu referință la acțiunile Agenției de Mediu, care urmează a fi realizate la etapa de evaluare prealabilă a cererii.

		aborda respectivul impact. În caz că nu este posibil, operatorul de sistem adoptă măsuri compensatorii adecvate și proporționale pentru a contracara impactul respectiv cu scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate. În acest sens, procedura descrisă este expusă într-o manieră neclară, nefiind delimitate cu precizie competențele Agenției de Mediu și ale operatorului de sistem. Norma nu stabilește care sunt acțiunile concrete pe care Agenția de Mediu urmează să le întreprindă în situația identificării unor efecte negative semnificative asupra mediului și nici criteriile în baza cărora se determină caracterul adecvat și proporțional al măsurilor de atenuare. Totodată, în ipoteza în care asemenea măsuri nu pot fi aplicate, textul proiectului prevede obligația operatorului de sistem de a adopta măsuri compensatorii adecvate și proporționale, fără a preciza autoritatea competentă să stabilească, să aprobe sau să verifice caracterul adecvat și proporțional al acestor măsuri ori procedura de evaluare a acestora	
CNA	210	**Art. III pct. 40 din proiectul de lege** 40. Articolul 40 alin. (7) după lit. g) este completat cu lit. g1) cu următorul cuprins: *„g1) delimitarea zonelor în care amplasarea surselor regenerabile de energie destinate autoconsumului beneficiază de regim simplificat de autorizare a lucrărilor de construcție;”* **Obiecții:** Redacția actuală a art. 40 din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 institulat „Planul urbanistic zonal”, stabilește, la *alin.(7) Conținutul-cadru al planului urbanistic zonal abordează următoarele categorii generale de aspecte:* *a) organizarea rețelei stradale;* *b) zonificarea funcțională a terenurilor;* *c) organizarea arhitectural-urbanistică în funcție de caracteristicile structurii urbane;* *d) indicatorii urbanistici (aliniamentul stradal, regimul de înălțime, procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului, densitatea maximă admisă) pentru zona în cauză;* *e) dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;*	**Se acceptă** Norma propusă a fost exclusă din proiectul definitivat

		f) statutul juridic al terenurilor și circulația acestora; *g) delimitarea și protejarea monumentelor istorice, siturilor arheologice, monumentelor de for public și a zonelor de protecție ale acestora, în conformitate cu prevederile legislației din domeniul patrimoniului cultural, precum și stabilirea servituților în zonele de protecție respective;* *h) delimitarea zonelor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă;* *i) măsurile de delimitare a unor terenuri până la eliminarea unor riscuri de naturale și tehnogene, dacă există; j) obiectivele de utilitate publică;* *k) măsurile de protecție a mediului, ca rezultat al unor programe speciale;* *l) reglementările speciale detaliate, permisiunile și restricțiile, incluse în regulamentul local de urbanism aferent planului urbanistic zonal;* *m) planul de acțiuni privind realizarea obiectivelor planului de amenajare a regiunii de dezvoltare.* Astfel, completarea alin. (7) cu lit. g/1) delimitarea zonelor în care amplasarea surselor regenerabile de energie destinate autoconsumului beneficiază de regim simplificat de autorizare a lucrărilor de construcție, are un obiect de reglementare distinct de elementele enumerate la alin. (7).	
CNA	211	**Obiecție generală** Obiecția descrisă vizează, în principal, noua redacție a art. 21/2 privind „Zonele de accelerare a proiectelor regenerabile”, astfel, potrivit proiectului, redacția art. 17/1 (Art. I, pct. 13 din proiectul de lege), stabilește criteriile generale pentru identificarea zonelor teritoriale disponibile. În acest sens, sunt considerate prioritare zonele în care: *a) dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile este compatibilă cu destinația și modul de folosință a terenului, construcțiilor sau infrastructurii existente;* *b) zona teritorială identificată permite dezvoltarea mai multor tehnologii regenerabile.* Totodată, proiectul prevede că *zonele teritoriale disponibile pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile sunt actualizate periodic în contextul elaborării sau actualizării Planului național integrat pentru energie și climă, dar nu mai rar de o dată la cinci ani* (Hotărârea Guvernului nr. 86/2025 cu privire la aprobarea Planului național integrat privind energia și clima pentru perioada 2025-2030).	**Nu se acceptă** Art. 17^1 și art. 21^2 instituie două regimuri juridice distincte. La art. 17^1 este stabilește un mecanism de mapare (cartografiere) a întregului potențial energetic regenerabile, cu scopul de a evolua care sunt tehnologiile SRE care se impun a fi promovate la nivelul PNIEC, reieșind din potențialul de producere si din posibilitatea efectiva de a obține o anumita cantitate de energie regenerabila.,

		Suplimentar, potrivit redacției art. 21/2 alin.(2) (Art. I pct. 15 din proiectul de lege) zonele de accelerare a proiectelor regenerabile reprezintă zone teritoriale cu potențial ridicat de producere a energiei din surse regenerabile, suficient de omogene pentru dezvoltarea uneia sau mai multor centrale ce produc energie din surse regenerabile, cu capacitate sumară semnificativă, fără a avea un impact negativ semnificativ asupra mediului, utilizând una sau mai multe tipuri de tehnologii regenerabile, inclusiv stocarea de energie. Pentru fiecare tehnologie de producere din surse regenerabile Guvernul la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energetic desemnează una sau mai multe zone de accelerare a proiectelor regenerabile, ținând cont de țintele de producere din surse regenerabile stabilite în documentele de politici publice și de obiectivul de neutralitate climatică. Alin.(5) reglementează că, în scopul minimizării impactului asupra mediului, la determinarea limitelor teritoriale ale zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile sunt utilizate toate instrumentele și seturile de date adecvate și proporționale pentru a identifica zonele în care centralele producătoare de energie din surse regenerabile nu ar avea niciun impact semnificativ asupra mediului. De asemenea, se acordă prioritate utilizării terenurilor degradate, a terenurilor destinate construcțiilor și amenajărilor, a celor destinate transporturilor, infrastructurii de rețea și exploatărilor miniere, suprafețelor de teren ocupate de infrastructura agricolă, de infrastructura industrială, precum și infrastructura urbană cum ar fi construcțiile în sine, zonele pentru parcare, stații de tratare a apelor, etc. Iar redacția alin. (9) înainte de aprobare, hotărârile de Guvern privind desemnarea unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile se supun procedurii de evaluare strategică de mediu, stabilită în Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu (în continuare Legea nr. 11/2017). În sensul prevederilor Legii nr. 11/2017 Hotărârile de Guvern privind desemnarea unei zone de accelerare a proiectelor regenerabile sunt considerate documente de planificare în domeniul energetic, urmând ca înainte de aprobare hotărârea de Guvern să fie supusă obligatoriu procedurii de evaluare strategică de mediu. Astfel, potrivit redacției alin. (10), odată cu aprobarea fiecărei hotărâri privind desemnarea zonei de accelerare a proiectelor regenerabile, Guvernul aprobă pentru zona de accelerare respectivă un regulament privind măsurile de atenuare a impactului de mediu. Regulamentul menționat trebuie să documenteze cel puțin impactul de	acordând prioritate suprafețelor specificate la alin. (7) din articolul respectiv. Art. 21^2 reglementează aspectele de identificare, desemnare si valorificare a potențialului regenerabil la nivelul zonelor de accelerare a proiectelor SRE, care prin comparație cu 17^1 trebuie să mai treacă printr-un exercițiu de excludere, care se evite potențialele conflicte de norme în procesul de autorizare (spre exemplu de mediu sau patrimonial). Suplimentar, zonele identificate conform art. 17^1 au caracter indicativ, pe când zonele de accelerare sunt aprobate prin Hotărâre de guvern, oferind un set de facilități suplimentare (incluse la alin. menționate), menite să reducă riscurile pentru investitorii care urmează să dezvolte proiecte în limitele teritoriale respective. Alineatele (18)–(23) țin de asemenea de regimul juridic aplicabil proiectelor ce

		mediu estimat, un set minim de măsuri de atenuare, de minimizare, de restaurare, și, eventual, de compensare a impactului de mediu care trebuie adoptate pentru dezvoltarea centralelor ce produc energie din surse regenerabile și a stocării energiei în același amplasament, precum și pentru instalațiile de racordare a unor astfel de centrale și instalații de stocare la rețea, cu scopul de a evita sau, dacă nu este posibil, de a reduce în mod semnificativ impactul negativ asupra mediului care poate apărea. Măsurile incluse se stabilesc luând în considerare particularitățile zonei de accelerare a proiectelor identificată, tipul sau tipurile de tehnologie din domeniul energiei din surse regenerabile care urmează să fie implementate în zona respectivă, urmând a fi definite pentru fiecare etapă de dezvoltare și de viață a proiectului. De asemenea, regulamentul trebuie să includă referințe privind tehnologiile și modul de monitorizare a indicatorilor de mediu și a eficienței măsurilor implementate. Adițional potrivit noțiunii de *„zona de accelerare a proiectelor regenerabile”,* inclusă la art. 3 (Art. I pct. 4 din proiectul de lege) acesta este definită ca *o locație sau zonă specifică, delimitată geografic, care a fost desemnată în condițiile prezentei legi ca fiind în mod special adecvată pentru instalarea centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie.* Astfel, art. 21/2 are ca obiect reglementarea mecanismului de desemnare și a regimului juridic al zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile. Cu toate acestea, autorul proiectului a inclus la alin. (18)–(23) dispoziții care reglementează drepturile de folosință și de servitute asupra terenurilor aflate în proprietate privată, precum și mecanismul de despăgubire a proprietarilor afectați. Aceste prevederi nu vizează mecanismul de desemnare și funcționare a zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile, ci instituie reguli privind raporturile juridice dintre producătorii eligibili și proprietarii terenurilor necesare dezvoltării și exploatării centralelor electrice	urmează a fi dezvoltate in limitele teritoriale ale zonelor de accelerare a proiectelor regenerabile, pornind de la statutul de proiecte du utilitate publica a acestora, stabilit conform prevederilor propuse la art. (de verificat in proiect) si este similar regimurilor juridice oferite proiectelor de utilitate publica oferite pentru infrastructura energetica conform Legii nr. 164/2025 De menționat că proiectul stabilește că facilitățile menționate sunt oferite în virtutea statutului de utilitate publică declarată a proiectelor respective și doar în baza unei proceduri competitive de licitație, iar potențialele beneficii oferite producătorului eligibil fac parte a schemei de ajutor de stat, care trebuie validată de către Consiliul Concurenței.
Ministerul Justiției, aviz nr. 04/2-8066 din 20.07.2026			
Ministerul Justiției	212	Potrivit notei de fundamentare, proiectul urmărește simplificarea și accelerarea procedurilor de autorizare a proiectelor de producere a energiei din surse regenerabile, instituirea unui mecanism de ghișeu unic, desemnarea zonelor de accelerare și transpunerea unor dispoziții din *Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului Europeanși*	**Se acceptă** Denumirea proiectului a fost modificată, fiind completată și Nota informativă pentru a oferi

		a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare) (în continuare– *Directiva (UE) 2018/2001*). Aferent redacției proiectului se expun următoarele observații și propuneri, în vederea îmbunătățirii calității acestuia: Cu titlu general, se remarcă faptul că, deși denumirea proiectului indică drept obiect „eficientizarea procesului de autorizare a producerii energiei din surse regenerabile", intervențiile propuse depășesc semnificativ acest domeniu și vizează, între altele, regimul biocarburanților, instituirea Registrului de biocarburanți, certificatele RTF, obiectivele privind energia regenerabilă în transport și clădiri, bateriile, contractele de achiziție a energiei, garanțiile de origine, mecanismul de sprijin pentru prosumatori și activitatea comunităților de energie. În aceste condiții, paranteza din denumirea proiectului nu reflectă integral obiectul reglementării, contrar art. 42 alin. (1), (2) și (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017)*. Se impune fie limitarea proiectului la procedurile de autorizare și la modificările indispensabile implementării acestora, fie ajustarea denumirii și completarea fundamentării pentru toate intervențiile normative incluse.	detalii suplimentare privind modificările ce urmăresc dezvoltarea pieței durabile a biocarburanților.
Ministerul Justiției	213	Totodată, modificările ample operate asupra *Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile* se vor examina prin prisma art. 63 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017*. Or, intervențiile asupra majorității instituțiilor reglementate de lege, inclusiv introducerea unor mecanisme administrative, informaționale, de sancționare și de planificare noi, pot afecta caracterul unitar al actului și justifică evaluarea oportunității elaborării unei redacții noi a *Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (în continuare– Legea nr. 10/2016).*	**Se ia act.** Proiectul de modificare nu afectează conceptul general și caracterul unitar al Legii nr. 10/2016 (care sufere majoritatea intervențiilor) ci doar dezvoltă elemente ale normelor legale aferente promovării utilizării energiei din surse regenerabile (eficientizarea procesului de autorizare), sau în unele cazuri ajustând prevederi existente (cazul biocarburanților).
Ministerul Justiției	214	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:***	**Se acceptă**

		La **pct. 2**, dispoziția de modificare va avea următorul cuprins:„În tot textul legii, textul „Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică” la orice formă gramaticală se substituie cu textul „Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică” la forma gramaticală corespunzătoare.”. Menționăm că, potrivit regulilor de tehnică legislativă, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă în tot textul proiectului).	
Ministerul Justiției	215	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 3**, dispoziția de modificare se va expune astfel:„În tot textul legii, cuvintele „piața pe parcursul zilei” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele„piața intrazilnică” la forma gramaticală corespunzătoare.”.	**Se acceptă**
Ministerul Justiției	216	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 4**: Modificările operate la art. 3 se vor expune în ordinea succesiunii firești a elementelor structurale modificate. La dispoziția de modificare a noțiunii „energie din surse regenerabile”, cuvintele„se modifică după cum urmează” se vor substitui cu cuvintele„va avea următorul cuprins” (obiecție valabilă pentru toate situațiile similare din proiect). La noțiunea „biocarburant avansat” semnalăm că în textul legilor este inadmisibilă referința expresă la actele normative subordonate lor (a se vedea art. 55 alin. (3) din *Legea nr. 100/2017*). În acest caz, este posibilă referința generală la un act normativ aprobat de Guvern (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect, spre exemplu, pentru noțiunile „valoare efectivă”, „valoare implicită” etc.). Referința la noțiunea „producător de biocombustibili” nu corespunde noțiunii existente „producător de biocombustibil”. În acest sens, elementul supus modificării se va identifica exact. Din punct de vedere al respectării regulilor de tehnică legislativă sugerăm ca noțiunile propuse să fie integrate în *Legea nr. 10/2016* în ordine alfabetică. Astfel, se va indica, în mod particular, după care noțiuni se introduc acestea. Totodată, se va reține că	**Se acceptă** **Se acceptă** **Se acceptă** **Se acceptă** **Se acceptă**

		definirea noțiunilor se justifică doar în cazul în care la momentul adoptării actului normativ se știe cu certitudine că, un termen nu este definit în alte acte normative sau acesta este pasibil de mai multe interpretări. La noțiunea „certificat de combustibil regenerabil pentru transport”, abrevierea„RTF”nu rezultă din denumirea în limba română. În cazul menținerii, se va explica originea abrevierii la prima utilizare, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din *Legea nr. 100/2017*. În definirea noțiunii „combustibili pe bază de carbon reciclat”, referința la art. 3 din *Legea privind deșeurile nr. 209/2016* se va corecta, întrucât acesta reglementează ierarhia gestionării deșeurilor, dar nu criteriile de determinare a deșeurilor care nu pot fi valorificate material. Noțiunea „deșeuri biologice” nu corespunde terminologiei *Legii nr. 209/2016 privind deșeurile,* care utilizează noțiunea „biodeșeuri”. Astfel, se va utiliza termenul consacrat sau se va justifica instituirea unei noțiuni distincte. Noțiunea „entitate obligată” conține o excepție substanțială, un prag cantitativ și o formulă temporală„t-2”.Aceste elemente reprezintă dispoziții de conținut și se vor reglementa la art. 26^7, dar nu în articolul destinat noțiunilor. Noțiunea „energie din surse regenerabile utilizată în transport” propusă include termenul „combustibili din carbon reciclat”, în timp ce proiectul definește„combustibili pe bază de carbon reciclat”. În acest sens, terminologia se va uniformiza. Noțiunea„zonă de accelerare a proiectelor regenerabile” se referă numai la centrale electrice, în timp ce art. 21^1–21^4 include și producerea energiei termice, pompele de căldură, infrastructura de stocare și alte tehnologii. Domeniul definiției se va corela cu dispozițiile în care aceasta este utilizată.	**Se acceptă** Abrevierea a fost modificată pentru a rezulta din versiunea în română **Se acceptă** Noțiunea a fost actualizată pentru a o armoniza cu prevederile Legii nr. 209/2016 **Se acceptă** Urmare a revizuirii proiectului noțiunea a fost exclusă **Se acceptă parțial** Noțiunea a fost modificată pentru a exclude formulele temporale și excepțiile, păstrând condiționalitățile care indică calificarea drept entitate obligată (pragul minim. **Se acceptă** Referința la centralele electrice a fost exclusă pentru a armoniza noțiunea cu prevederile art. 21^1–21^4
Ministerul Justiției	217	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 6**, ce vizează completarea art. 5 cu alin. (4), sub aspect redacțional, cuvintele„și că sunt” se vor reformula.	**Se acceptă**

Ministerul Justiției	218	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 8:** În partea ce vizează redacția art. 8 alin. (6) lit. a), cu referire la Metodologia privind stabilirea cotei obligatorii de energie din surse regenerabile în sectorul transporturilor, se va indica de către cine se aprobă. Totodată, elementele esențiale ale obligației de raportare, inclusiv subiecții, perioada, termenul și conținutul minim al raportului, se vor stabili prin lege, metodologia urmând să reglementeze doar aspectele tehnice de executare. La lit. b), cuvintele „producători de biocarburanți" se vor corela cu noțiunea utilizată la art. 3 și se vor uniformiza în tot cuprinsul proiectului. Tot aici, trimiterea la „art. 26^7 alin. (1)" se va verifica în raport cu obiectul concret al normei. Cuvintele „precum și alte informații prevăzute în Regulamentul privind criteriile de durabilitate" se va exclude, întrucât permite stabilirea printr-un act normativ inferior a unor obligații suplimentare de raportare. Categoriile informațiilor solicitate se vor stabili expres în lege. La alin. (7), subiecții răspunderii se vor corela cu alin. (6), care instituie obligații atât pentru entitățile obligate, cât și pentru producătorii de biocarburanți, în timp ce sancțiunea este prevăzută numai pentru entitățile obligate. Totodată, se vor concretiza fapta sancționată, perioada și venitul utilizat drept bază de calcul, precum și criteriile de individualizare a sancțiunii. Aplicarea obligației de raportare și a sancțiunii se va corela cu aprobarea cadrului normativ necesar executării acesteia, astfel încât răspunderea să nu poată fi angajată anterior stabilirii clare a cerințelor de raportare.	**Se acceptă** Prevederile propuse la pct. 8 din proiectul de lege au fost revizuite pentru a integra propunerile MJ
Ministerul Justiției	219	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 9**: În redacția, ce vizează modificarea art. 10 alin. (1) lit. d^1), se vor delimita expres recunoașterea schemelor voluntare de certificare recunoscute de Comisia Europeană sau de Secretariatul Comunității Energetice și aprobarea schemelor naționale de certificare de către Guvern. În redacția actuală, norma atribuie instituțiilor menționate aprobarea inclusiv a schemelor naționale și, concomitent, prevede aprobarea acestora de către Guvern, generând dublări și incertitudine privind autoritatea competentă.	**Se acceptă** Redacția modificată propusă la art. 10 alin. (1) diferențiază recunoașterea schemelor voluntare aprobate de Comisei sau de către Secretariatul Comunității Energetice de aprobarea schemelor naționale

		Modificarea propusă pentru alin. (2) se va exclude ca redundantă, întrucât, potrivit pct. 2, toate referințele la *Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică* se substituie cu referințe la *Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică*.	
Ministerul Justiției	220	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 10**, la prima liniuță ce vizează completarea cu lit. l) și m), textul„după lit. k)”se va exclude ca fiind inutil. Se va reține că, în cazul în care se completează cu un nou element structural, nu se va menționa după care element structural acesta se amplasează (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).	**Se acceptă**
Ministerul Justiției	221	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La pct. 11, ce vizează modificarea art. 14, cuvintele„se exclud” se vor substitui cu cuvintele„seabrogă”. Se va reține că, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele„se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma„se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții (obiecție valabilă pentru toate situațiile similare din proiect). Tot aici, textul „iar după lit. i) se adaugă” se va reformula și se va indica distinct în felul următor:„se completează cu literele j) și k) cu următorul cuprins:”. Subsecvent, completarea cu lit. j) se va revizui, întrucât atribuția de monitorizare și sancționare dublează competența prevăzută deja la lit. h). În vederea evitării paralelismului normativ, dispozițiile se vor comasa, iar trimiterea la art. 29 se va concretiza prin indicarea alineatului aplicabil.	**Se acceptă**
Ministerul Justiției	222	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 12**, ce vizează modificarea art. 16, alin. (4) propus spre completare reproduce atribuțiile generale de control ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică. Se va verifica necesitatea normei prin prisma art. 55 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit căruia reglementările de același nivel și cu același obiect se includ, de regulă, într-un singur act normativ, iar pentru evitarea reproducerii se utilizează trimiterea la actul care conține norma.	
Ministerul Justiției	223	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 13:** În denumirea art. 17^1, referința la „atribuțiile autorităților publice centrale” se va reformula, întrucât articolul stabilește, în principal, atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.	**Se acceptă**

		La alin. (3), textul „inclusiv, fără a se limita la” și lit. g) conferă enumerării un caracter nedeterminat. Categoriile de date utilizate se vor stabili clar și exhaustiv. La alin. (4), obligația de partajare și de acordare a accesului gratuit la date se va corela cu regimul informațiilor cu accesibilitate limitată, al datelor privind infrastructura critică, al secretului comercial și al datelor cu caracter personal. La alin. (5), informațiile privind aplicarea unui regim special de autorizare se vor include în seturile de date spațiale, dar nu în metadatele care descriu aceste seturi. Totodată, abrevierea„etc.”se va exclude, iar regimurile speciale avute în vedere se vor indica expres.	**Se acceptă** Textul menționat a fost modificat, la fel ca și prevederile propuse la lit. g) **Se acceptă** **Se acceptă** Alin. (5) a fost revizuit, iar prevederile ce țin de informațiile aferente regimurilor speciale de autorizare au fost incluse la alin. (6)
Ministerul Justiției	224	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 15**: Referitor la art. 21^1: La alin. (2), categoriile actelor incluse în procedura de autorizare se vor determina exhaustiv. Textul „alte avize sau decizii [...] pot impune restricții” este imprecis și nu permite identificarea actelor, autorităților emitente și a efectelor juridice ale acestora. Actele care condiționează desfășurarea activității de întreprinzător se vor corela cu *Nomenclatorul actelor permisive* expus în anexa nr. 1 la *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.*	**Se acceptă parțial** Textul de la alin. (2) lit. d) a fost modificat pentru a exclude paralelisme cu statutul actelor permisive. Totodată precizăm că cadrul legal impune necesitatea deținerii și a altor avize, decizii și hotărâri, care nu sunt incluse în Nomenclatorul actelor permisive, dar sunt prevăzute de alte acte normative. O parte din ele sunt specificate în alin. (2) (Decizia Consiliului de

			examinare a investițiilor strategice, HG de aprobare a centralei, avizele de racordare la rețelele de transport sau de distribuție a energiei electrice, avize de la autoritatea aeronautică civilă în cazul turbinelor eoliene, etc. Pornind de la scopul de eficientizare a procesului de autorizare, nu putem să documentăm toate etapele necesare dezvoltării infrastructurii energetice indicând doar actele permisive incluse în nomenclator, și ignorând alte cerințe legale aplicabile în cazul dezvoltării proiectelor de infrastructurii energetice.
		La alin. (3)–(6), rolul portalului guvernamental integrat EVO se va delimita de rolul Sistemul informațional automatizat de gestionare şi eliberare a actelor permisive (în continuare– SIA GEAP), prin intermediul căruia se gestionează actele permisive reglementate de *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activităţii de întreprinzător*. Se va evita instituirea unui mecanism informațional paralel și dublarea depunerii cererilor.	**Nu se acceptă** A se vedea avizele recepționate de la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și de la Agenția de Guvernare Electronică. Pentru a asigura ca soluția propusă în proiectul de lege este conformă cu prevederile legale ce țin de

			serviciile publice și integrarea acestora la nivelul ghișeului unic, prevederile proiectului au fost avizate și suplimentar, discutate cu Agenția de Guvernare Electronică. În acest sens precizăm că SIA GEAP este parte a portalului guvernamental integrat, care reprezintă o structură ierarhică superioară și integrează, pe lângă eliberarea actelor permisive, și alte servicii publice. Prin urmare, prevederile proiectului nu stabilesc un mecanism informațional paralel ci, din contra, urmăresc integrarea într-un sistem informațional unic, așa cum este dezvoltat și promovat la nivelul Guvernului.
		La alin. (7), cuvintele„fără a se limita la”se vor substitui cu cuvintele „cel puțin”, iar funcționalitățile portalului se vor formula clar. În redacția lit. i) cuvintele „din prezenta lege” se vor exclude, întru respectarea art. 55 alin. (4) al *Legii nr. 100/2017*, potrivit căruia, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural.	**Se acceptă**

		La lit. j), se vor indica autoritatea care confirmă caracterul complet al cererii, termenul și efectele juridice ale confirmării.	**Se acceptă parțial** Prevederea menționată a fost redactată pentru a evidenția rolul distinct al unei autorități de a confirma caracterul complet al solicitării ce ține de eliberarea unui act, hotărâre, decizie respectiv aviz de care este responsabilă. Nu au fost precizate termenele sau efectele juridice ale confirmării, deoarece procesul procedura dedicată de eliberare a unui act, hotărâre, decizie respectiv aviz de către autoritatea responsabilă este stabilit prin norma specială prin care aceasta este autorizată să gestioneze procesul respectiv.
		La alin. (9), referința la principiul „eficiența energetică înainte de toate” se va concretiza, întrucât noțiunea nu este definită în proiect, iar mecanismul de aplicare a acesteia nu este stabilit.	**Se acceptă** Au fost incluse referințe la Legea nr. 139/2018
		Referitor la art. 21^2: La alin. (1), sintagma „setul sau seturile de date naționale spațiale” se va corela cu terminologia art. 17^1, prin utilizarea formulei „seturile de date spațiale privind resursele energetice”.	**Se acceptă**
		La alin. (2), criteriile „suficient de omogene”, „capacitate sumară semnificativă” și „impact negativ semnificativ” se vor concretiza prin indicatori obiectivi și verificabili, pentru a limita marja discreționară la desemnarea zonelor de accelerare.	**Nu se acceptă** Pe lângă faptul că propoziția 2 din alin.

			menționat corelează desemnarea zonelor de accelerare de țintele de producere din surse regenerabile stabilite în documentele de politici publice și de obiectivul de neutralitate climatică, aplicarea prevederilor de la alin. (2) trebuie coroborată și cu cerințele aplicabile pentru zonele de accelerare a proiectelor regenerabile incluse la alin. (5) – (7). De asemenea precizăm că tehnologiile regenerabile sunt diferite și implică caracteristici și efecte diferite în funcție de tehnologie și de sursă de energie utilizată. Prin urmare aplicarea acelorași indicatori pentru toate tehnologiile poate avea un efect limitativ neargumentat.
		La alin. (3), periodicitatea revizuirii zonelor se va stabili expres.	**Se acceptă** Periodicitatea revizuirii a fost corelată cu procesul de aprobare și actualizare a PNIEC, care are un ciclu nu mai rar de 10 ani.
		La alin. (5), abrevierea„etc.”se va exclude, iar categoriile avute în vedere se vor indica expres.	**Se acceptă**

		La alin. (8), etapele de dezvoltare a infrastructurii de rețea convenite cu Ministerul Energiei se vor corela cu planurile de dezvoltare a rețelelor elaborate și aprobate în condițiile *Legii nr. 164/2025*. Planificarea prevăzută de proiect nu poate substitui competențele operatorilor de sistem și ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE).	**Se acceptă** Redacția alin. (8) a fost ajustate pentru a accentua ancorarea procesului de coordonare privind dezvoltarea rețelelor în scopul asigurării racordării capacităților instalate în zonele de accelerare a proiectelor cu procedura de elaborare a planurilor de dezvoltare de către operatorii de sistem.
		La alin. (9), hotărârea Guvernului nu se va califica drept document de planificare. Documentul de planificare îl constituie planul privind desemnarea zonei, aprobat prin hotărâre a Guvernului.	**Se acceptă parțial** Proiectul de lege nu operează cu noțiunea de plan, ci face referințe la limite teritoriale ale zonei de accelerare a proiectelor. Prin urmare, aspectul de planificare teritorială menționat la alin. (9) a fost ajustat prin utilizarea terminologiei existente deja în proiect.
		La alin. (10) și (11), natura juridică a „regulamentului privind măsurile de atenuare a impactului de mediu” și corelarea acestuia cu raportul și avizul de mediu se vor clarifica, pentru evitarea instituirii unui document paralel cu cele reglementate de *Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu*.	**Se acceptă** La alin. (10) au fost include prevederi suplimentare, care să indice că regulamentul privind masurile de atenuare a impactului de mediu este elaborat in baza raportului

			de evaluare strategica de mediu si a avizului de mediu.
		La alin. (13) și (14), procedura specială de emitere a acordului de mediu se va corela cu *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*. Condițiile, motivele de refuz și termenele evaluării impactului asupra mediului se vor reglementa în legea specială în domeniul mediului, pentru evitarea unor regimuri procedurale paralele.	**Se acceptă** Au fost incluse referințe pentru a evidenția că evaluarea prealabilă se realizează conform Legii nr. 86/2014
		La alin. (16), calificarea automată a tuturor centralelor drept proiecte de utilitate publică de interes național se va revizui și se va delimita de procedura de declarare a utilității publice prevăzută de *Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999*. Totodată, denumirea legii se va reda corect.	**Se acceptă** Pentru a exclude echivocul redacția inițială a fost modificată, prin evidențierea obligativității parcurgerii procedurii stabilite în legea nr. 488/1999.
		La alin. (18)–(23), se va înlătura contradicția dintre constituirea drepturilor de folosință și de servitute prin efectul legii și constituirea acestora cu acordul proprietarului. În cazul existenței acordului, drepturile se vor constitui prin act juridic, cu stabilirea prealabilă a duratei, întinderii, despăgubirilor și modului de înregistrare. Trimiterile la alin. (20) se vor corecta prin raportare la alin. (19).	**Se acceptă** Prevederile alin. (18) și (19) au fost corelate în scopul excluderii echivocului.
		La alin. (24), trimiterea generală la „cerințele Legii nr. 164/2025” se va concretiza prin indicarea art. 106, care reglementează autorizarea noilor capacități de producere cu puterea instalată mai mare de 20 MW.	**Se acceptă**
		La art. 21^3, în alin. (4)–(6), normele privind emiterea acordului de mediu la etapa evaluării prealabile și limitarea evaluării impactului se vor corela cu *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*, pentru evitarea dublării reglementării procedurii de mediu.	**Se acceptă** Au fost incluse referințe pentru a evidenția că evaluarea prealabilă se

			realizează conform Legii nr. 86/2014
		Referitor la art. 21⁴: Denumirea articolului se va corela cu conținutul său, întrucât acesta reglementează și instalațiile de stocare, echipamentele solare și pompele de căldură, nu doar centralele care produc energie din surse regenerabile.	**Se acceptă** Denumirea articolului a fost modificată
		La alin. (1), referințele la „toate actele necesare” și „setul complet de documente pentru etapa inițială” se vor concretiza, iar momentul de la care începe calcularea duratei totale se va stabili fără echivoc.	**Se acceptă** Alin. (1) a fost redactat pentru a concretiza data concretă a inițierii procesului de autorizare și pentru a exclude formulările vagi
		La alin. (4), sintagma „Codul al urbanismului și construcțiilor” se va substitui cu sintagma „Codul urbanismului și construcțiilor”.	**Se acceptă**
		La alin. (8), trimiterea la condițiile prevăzute în alin. (6) se va substitui cu trimiterea la alin. (7).	**Se acceptă**
		La alin. (10), respectarea măsurilor de atenuare nu poate determina automat concluzia că uciderea sau perturbarea speciilor protejate nu este deliberată. Caracterul faptei se apreciază în funcție de circumstanțele concrete și de legislația privind protecția biodiversității.	**Nu se acceptă** Norma propusă aici urmărește transpunerea directă a prevederilor art. 16b alin. (2) din Directiva UE 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformată). Prevederea pornește de la faptul că procesul de autorizarea a unui proiect,

			inclus pe domeniul de mediu, a stabilit un set de condiționalități pentru dezvoltatorul proiectului pentru a atenua impactul negativ de mediu, iar eventualele cazuri care au produs efecte de mediu nu pot fi imputate drept deliberate (cu intenție) dezvoltatorului care a respectat cu bună credință cerințele impuse.
		La alin. (11), se vor stabili condițiile aprobării proiectelor-pilot, durata, obligațiile de monitorizare, criteriile de evaluare a eficienței și măsurile aplicabile în cazul producerii unor efecte negative.	**Se acceptă** Norma propusă inițial a fost completată cu o propoziție suplimentară, care descrie modalitatea de stabilirea a măsurilor, criteriilor de evaluare și de monitorizare a impactului acestora.
		La alin. (13), referința generală la „excepțiile [...] incluse în art. 150” se va concretiza prin indicarea alineatelor și literelor aplicabile.	**Se acceptă**
		La alin. (14), aprobarea tacită se va limita la actele permisive pentru care aceasta este admisă de *Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător*. Procedura aprobării tacite nu se aplică actelor permisive din domeniul urbanismului și construcțiilor, iar *Codul urbanismului și construcțiilor* exclude expres aplicarea acesteia (a se vedea art. 2 alin. (3)).	**Se acceptă** Alin. (14) a fost completat în scopul menționării excepțiilor de la procedura de aprobare tacită, stabilite în Legea nr. 160/2011
Ministerul Justiției	225	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 17**, ce vizează completarea art. 24 cu alin. (4), cuvintele „din timp” se vor exclude. În acest sens, se va stabili un termen minim în care condițiile contractelor și	**Se acceptă** Cuvintele „din timp” au fost excluse iar obligația de publicare a cerințelor

		criteriile de acces la acestea trebuie publicate înainte de inițierea procedurii de selectare.	privind specificațiile tehnice ce trebuie respectate a fost precizat mai exact.
Ministerul Justiției	226	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 19**, în partea ce vizează completarea art. 26^1 cu alin. (7), data de 25 decembrie 2024 precedă data preconizată a adoptării proiectului. Aplicarea normei asupra unor raporturi consumate anterior intrării în vigoare va fi exclusă.	**Nu se acceptă** Norma propusă la alin. (7) nu instituie regimuri juridice noi, ci doar clasifică instalațiile care sunt considerate la calculul contribuției pentru atingerea obiectivelor naționale și la măsurarea respectării obligațiilor referitoare la consumul de energie din surse regenerabile (menționate la alin. 2 din acest articol).
Ministerul Justiției	227	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 20**: În redacția art. 26^2, în dispoziția de modificare a alin. (1) cuvintele „la final” se vor exclude. Se va reține că, potrivit regulilor de tehnică legislativă, completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică completarea textului la sfârșitul acestuia. Cu referire la modificarea alin. (4)-(7), în care se utilizează alternativ „registrul de biocarburanți” și „bază de date centralizată”, se va preciza dacă este vorba despre aceeași resursă informațională.	**Se acceptă** **Se acceptă**
Ministerul Justiției	228	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 21**, dispoziția de modificare se va expune în felul următor: „Denumirea capitolului IV^1 va avea următorul cuprins:”.	**Se acceptă**
Ministerul Justiției	229	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 22,** în partea ce vizează art. 26^3 alin. (1^3), cuvintele „urmează a fi adaptate” se vor exclude, întrucât au caracter declarativ și nu instituie o normă juridică aplicabilă.	**Se acceptă**

Ministerul Justiției	230	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 26**, în partea ce vizează modificarea art. 32, la dispoziția de modificare a alin. (5), cuvântul„frază”se va substitui cu cuvântul „propoziție” (obiecție valabilă și pentru alte situații similare din proiect).	**Se acceptă**
Ministerul Justiției	231	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 31** ce vizează art. 39^2: La alin. (2^1), se va indica autoritatea și actul prin care se constată îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38^1 alin. (1), precum și data de la care piața se consideră lichidă. La alin. (2^2), diferențierea prosumatorilor în funcție de data semnării contractului se va fundamenta. Totodată, se va revizui referința la „ziua următoare din România”, iar mecanismul de calcul se va completa cu sursa datelor, moneda, cursul de schimb și modul de determinare a mediei ponderate. La alin. (2^3), se va preciza categoria prosumatorilor căreia i se aplică norma, întrucât textul poate fi interpretat ca aplicabil tuturor prosumatorilor după 31 decembrie 2027.	**Se acceptă** Art. 38^1 a fost completat cu alin. (1^2) care descriu algoritmul de constatare a întrunirii condițiilor stabilite la alin. (1). **Se acceptă** Nota informativă a fost completată cu argumente suplimentare pentru fundamentarea modificării propuse. Referința inclusă în proiect este la piața zilei următoare din România, aceasta oferind indici de preț care reflectă valoarea de piață a energiei electrice. Totodată textul a fost ajustat prin includerea referințelor la sura datelor, moneda și curs de schimb utilizat. **Se acceptă**

Ministerul Justiției	232	***La Art. I - modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile:*** La **pct. 33** ce vizează art. 39^5: Cuvintele „poate afecta activitatea” sunt prea generale pentru retragerea unei obligații legale. Se vor stabili criterii obiective, procedura de analiză, durata măsurii, consultarea comunităților afectate, efectele asupra contractelor în derulare și calea de contestare a hotărârii ANRE.	**Se acceptă** Articolul 39^5 alin. (1^{15}) a fost redacta cu includerea unor prevederi suplimentare, conform propunerii MJ.
Ministerul Justiției	233	***Art. II,*** prin care se modifică *Legea nr. 331/2023 pentru modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile*, se va exclude,întrucât dispozițiile art. II alin. (5) și (6) din *Legea nr. 331/2023* au caracter temporar, iar termenele stabilite pentru executarea acestora au expirat. Or, potrivit art. 67 alin. (7) din *Legea nr. 100/2017*, dispozițiile care au avut aplicare temporară și al căror termen de aplicare a expirat nu se abrogă.	**Se acceptă**
Ministerul Justiției	234	***La Art. III - modificarea Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023:*** Diviziunile art. III sunt numerotate în continuarea celor din art. I, începând cu pct. 34. Potrivit art. 51 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, fiecărui act modificat îi este consacrat un articol distinct, divizat în puncte. Pentru claritatea structurii, punctele fiecărui articol consacrat unui act modificat se vor numerota începând cu pct. 1 (obiecție valabilă și pentru art. IV). La modificarea art. 39 alin. (4) lit. f), textul„după textul„– aspectului arhitectural și cromatic al străzilor;” se completează cu textul” se va substitui cu textul „se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:”. La modificarea art. 75, posibilitatea dezvoltării centralelor electrice în zonele cu substanțe minerale utile este condiționată numai de faptul că acestea nu afectează siguranța exploatării. Se va indica autoritatea care constată întrunirea condiției, actul prin care se confirmă compatibilitatea și raportul cu legislația privind subsolul.	**Se acceptă** **Se acceptă** **Se acceptă**
Ministerul Justiției	235	***La Art. IV - modificarea Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999 (în continuare– Legea nr. 488/1999):*** Denumirea actului este redată eronat, în acest sens se va corecta cu utilizarea denumirii oficiale: „Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999”. La pct. 43 ce vizează art. 6 alin. (1^1), derogarea prin care Guvernul declară utilitatea publică pentru lucrări calificate drept lucrări de interes național modifică distribuirea competențelor stabilită de lege, potrivit căreia utilitatea publică pentru lucrările de interes național este declarată de Parlament. Soluția necesită	**Se acceptă** **Se acceptă** Nota de fundamentare a fost completată prin includerea

		o fundamentare constituțională și instituțională distinctă și nu poate fi justificată numai prin necesitatea accelerării procedurii.	argumentelor necesare aplicării derogării propuse. Totodată precizăm următoarele: Guvernul este autoritatea responsabilă, potrivit Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și Legii nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, de stabilirea și realizarea politicii energetice, asigurarea securității energetice, autorizarea centralelor electrice de capacitate mare, organizarea licitațiilor pentru dezvoltarea proiectelor regenerabile, coordonarea dezvoltării infrastructurii de rețea și realizarea obiectivelor naționale privind energia și clima. În aceste condiții, atribuirea către Guvern a competenței de declarare a utilității publice reprezintă o măsură de asigurare a coerenței

			instituționale și procedurale între desemnarea zonei, selectarea proiectului, autorizarea centralei, dezvoltarea infrastructurii de racordare și, după caz, dobândirea drepturilor necesare asupra terenurilor. Articolul 46 alin. (2) din Constituție stabilește că nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. Formula constituțională „stabilită potrivit legii" impune existența unui temei legislativ suficient de clar și previzibil, dar nu prevede că fiecare lucrare de interes național trebuie declarată de utilitate publică printr-o lege individuală adoptată de Parlament. Articolul 54 din Constituție impune ca orice ingerință în exercițiul dreptului de proprietate să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie necesară și proporțională și să nu afecteze însăși existența dreptului.

			Derogarea propusă poate satisface acest test, deoarece: • este prevăzută expres prin lege organică și nu rezultă dintr-o extindere implicită a competențelor Guvernului; • are un domeniu limitat teritorial, aplicându-se numai în limitele zonelor de accelerare desemnate conform Legii nr. 10/2016; • are un domeniu limitat material, fiind aplicabilă centralelor regenerabile și infrastructurii de rețea sau de stocare necesare integrării acestora; • nu elimină cercetarea prealabilă, care trebuie să confirme interesul național, premisele economice, sociale și ecologice ale lucrării și încadrarea acesteia în documentația de amenajare a teritoriului; • nu elimină obligația de a încerca dobândirea amiabilă a drepturilor necesare proiectului;

			• nu elimină despăgubirea dreaptă și prealabilă; • nu exclude controlul judecătoresc asupra hotărârii Guvernului și asupra măsurilor ulterioare de expropriere; • nu permite folosirea exproprierii în lipsa unei necesități concrete, simpla amplasare a unui proiect într-o zonă de accelerare nefiind suficientă pentru exproprierea automată a terenurilor. În consecință, proporționalitatea nu trebuie apreciată exclusiv la nivelul normei generale, ci trebuie verificată pentru fiecare proiect și pentru fiecare bun afectat. Prin adoptarea derogării, Parlamentul nu renunță la competența sa legislativă. Dimpotrivă, Parlamentul este cel care, prin lege organică, califică expres proiectele regenerabile amplasate în zonele de accelerare drept o categorie specială de lucrări de interes național și stabilește condițiile în care Guvernul

			poate declara utilitatea publică. Competența Guvernului nu substituie competența legislativă a Parlamentului, deoarece categoria lucrărilor, criteriile de calificare a acestora drept lucrări de interes național, procedura cercetării prealabile și garanțiile proprietarilor sunt stabilite în continuare prin lege organică. Guvernul va aplica aceste condiții unui proiect concret, printr-o hotărâre motivată și supusă controlului judecătoresc. Derogarea nu instituie exproprierea automată și nu diminuează protecția constituțională a proprietății private. Orice expropriere va putea fi realizată numai după confirmarea necesității lucrării, examinarea alternativelor, încercarea dobândirii amiabile, limitarea ingerinței la bunurile strict necesare și acordarea unei despăgubiri drepte și prealabile, în conformitate cu art. 46 din Constituție și cu procedura

			stabilită de Legea nr. 488/1999. Chiar în regimul actual, Guvernul nu este străin procedurii de declarare a utilității publice. Legea nr. 488/1999 stabilește că: • cercetarea prealabilă pentru lucrările de interes național este realizată de o comisie formată de Guvern; • procedura cercetării prealabile este stabilită prin regulament aprobat de Guvern; • comisia verifică existența elementelor justificative ale interesului național și premisele economice, sociale, ecologice și teritoriale; • întâmpinările formulate de proprietari pentru lucrările de interes național sunt examinate de o comisie constituită prin hotărâre a Guvernului; • Guvernul poate deja declara utilitatea publică în cazul lucrărilor de interes comun pentru mai multe raioane sau municipii,

			atunci când între autoritățile locale apar divergențe. Declararea utilității publice pentru un proiect concret presupune examinarea unor date tehnice care se pot modifica pe parcurs. Aceste elemente au natura unor constatări administrative și tehnice, nu a unor opțiuni legislative generale. Guvernul poate examina și actualiza mai operativ asemenea elemente, fără a afecta competența Parlamentului de a stabili cadrul general. Proiectele implică simultan competențele Ministerului Energiei, Ministerului Mediului, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerului Finanțelor, Agenției Proprietății Publice, autorităților locale și operatorilor de sistem. Hotărârea Guvernului este instrumentul juridic adecvat pentru coordonarea acestor competențe și pentru asumarea unei decizii comune la nivelul întregii puteri executive.

			Proiectele regenerabile și infrastructura de integrare a acestora contribuie la funcționarea sistemului electroenergetic, la diversificarea surselor și la reducerea vulnerabilității față de șocurile externe. Legile nr. 174/2017, nr. 164/2025 și nr. 174/2021 plasează aceste aspecte în sfera responsabilității Guvernului și a securității statului. Așadar, atribuirea competenței de declarare Guvernului nu reprezintă introducerea unei autorități fără legătură cu procedura. Guvernul este deja autoritatea care organizează și coordonează verificarea premiselor utilității publice la nivel național. Derogarea ar elimina o discontinuitate instituțională: comisia formată de Guvern efectuează cercetarea și constată existența interesului național, însă actul final trebuie promovat ulterior sub forma unei legi individuale. Pentru proiectele complexe și

			tehnice, care trebuie corelate cu capacitatea rețelei, documentele de politici energetice, securitatea aprovizionării și calendarul licitațiilor, este mai coerent ca autoritatea executivă care coordonează aceste procese să poată adopta și actul individual de declarare, în limitele stricte stabilite de lege. Prin urmare, mandatul acordat Guvernului este justificat de natura executivă și tehnică a deciziei individuale, de responsabilitățile legale ale Guvernului în domeniul securității energetice și al infrastructurii strategice, de necesitatea coordonării interinstituționale și de obiectivul legitim de accelerare a dezvoltării capacităților regenerabile, fără afectarea garanțiilor esențiale ale dreptului de proprietate.
		Alin. (2^1) atribuie Ministerului Energiei inițiativa numai pentru proiectele de producere, în timp ce alin. (1^1) include și proiectele de rețea și de stocare. Prin urmare, domeniul celor două alineate se va corela.	**Se acceptă** Prevederile au fost corelate.
Ministerul Justiției	236	***La Art. V:***	

		Se va structura în alineate și, după caz, litere, cu numerotare consecutivă. În forma actuală, obligațiile Ministerului Energiei, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică și Guvernului sunt expuse prin liste cu niveluri de numerotare neuniforme. Cu referire la alin. (4), procedura temporară de evidență și raportare aprobată prin ordinul Ministerului Energiei nu poate reglementa elementele esențiale ale emiterii și utilizării certificatelor RTF sau obligații a căror încălcare atrage sancțiuni financiare. Elementele minime ale regimului tranzitoriu se vor stabili prin lege, iar ordinul va reglementa numai aspectele tehnice de executare. La alin. (6) pct. 3), prevederea care permite Guvernului, timp de 24 de luni, să desemneze zone de accelerare înainte de dezvoltarea seturilor de date spațiale derogă de la art. 21² alin. (1), care întemeiază desemnarea zonelor pe aceste seturi de date. Derogarea se va indica expres și se vor stabili datele minime obligatorii care substituie temporar seturile de date spațiale.	**Se acceptă** **Se acceptă** Datele minime obligatorii sunt indicate prin referința la studiile care documentează unele zone teritoriale ca potrivite pentru dezvoltarea producerii energiei din surse regenerabile pentru o anumită tehnologie.
Ministerul Justiției	237	***Cu titlu general***, proiectul se va revizui sub aspectul respectării formulelor consacrate de tehnică legislativă. Astfel, pentru introducerea unor elemente structurale noi se va utiliza formula„se completează cu”, dar nu„se adaugă”. Formulele generale„sunt operate următoarele modificări” și „se modifică după cum urmează” se vor substitui cu dispoziții de modificare precise. În cazul atribuirii unei redacții noi unui articol, alineat, literă sau altui element structural, se va utiliza formula „va avea următorul cuprins”. Terminologia aferentă intervențiilor asupra textului se va utiliza în funcție de elementul modificat. Cuvântul „propoziție” se va folosi pentru unitatea sintactică delimitată prin semn de punctuație, dar nu cuvântul„frază”.De asemenea, se va distinge între „cuvinte”, „sintagmă” și„text”,ultima formulă fiind utilizată atunci când intervenția cuprinde concomitent cuvinte, cifre ori semne grafice. Reiterăm că, pentru scoaterea din vigoare a unui articol, alineat, punct sau a unei litere se va utiliza formula„se abrogă”. Totodată, expresiile„la final” și„după lit. ...” se vor exclude atunci când completarea se realizează la sfârșitul elementului structural, locul inserării rezultând din însăși formula de completare.	**Se acceptă** Textul proiectului de lege a fost redactat conform recomandărilor Ministerului Justiției.

		Dispozițiile de modificare se vor expune în ordinea consecutivă a elementelor structurale vizate și se vor numerota distinct. Pentru fiecare act normativ modificat, numerotarea punctelor va începe de la pct. 1. Trimiterile normative se vor indica exact, cu menționarea articolului, alineatului și, după caz, a literei aplicabile, iar denumirile actelor normative se vor reda integral la prima utilizare. Abrevierile nevalorificate ulterior, formulele deschise precum „etc.” și „fără a se limita la”, precum și exprimările declarative sau nedeterminate se vor exclude.	